

POŽEŠKO-SLAVONSKI SLUŽBENI GLASNIK

List izlazi prema potrebi

ISSN 1845-9021

SADRŽAJ

Stranice

AKT KOMISIJE ZA STATUT I POSLOVNIK

- **Prostorni plan Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 5/02, 5A/02, 4/11, 4/15, 5/19, 6/19 – pročišćeni tekst i 17/23)** 2

AKT KOMISIJE ZA STATUT I POSLOVNIK

Na temelju članka 113. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“, br. 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19 i 67/23), odredbe članka 24. Poslovnika Županijske skupštine Požeško-slavonske županije („Požeško-slavonski službeni glasnik“ br.1/13 i 2/21) i članka 144. Odluke o donošenju IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije („Požeško-slavonski službeni glasnik“, br. 17/23), Komisija za statut i poslovnik Županijske skupštine Požeško-slavonske županije na 1. sjednici, održanoj 16. siječnja 2024. godine utvrdila je pročišćeni tekst odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije.

Prostorni plan Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 5/02, 5A/02, 4/11, 4/15, 5/19, 6/19 – pročišćeni tekst i 17/23)

/Pročišćeni tekst/

I.

Pročišćeni tekst odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije obuhvaća Odluku o donošenju Prostornog plana Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 5/02 i 5A/02), Odluku o donošenju Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 4/11), Odluku o donošenju ciljenih Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 4/15), Odluku o donošenju III. Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 5/19) i Odluku o donošenju IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana Požeško-slavonske županije ("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 17/23).

II.

Pročišćeni tekst odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije sadržan je u elaboratu pročišćenog teksta odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije kojeg je izradio Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije u siječnju 2024. godine.

III.

Sastavni dio ove objave je Pročišćeni tekst odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije, a sadrži:

I. TEKSTUALNI DIO:

- Odredbe za provedbu

II. GRAFIČKI DIO

- Kartografski prikazi u mjerilu 1:100.000
  1. Korištenje i namjena prostora/površina
  2. Infrastrukturni sustavi i mreže
    - 2.A. Elektroenergetika i plinoopskrba
    - 2.B. Pošta i elektroničke komunikacije
    - 2.C. Vodno gospodarski sustavi
  3. Uvjeti korištenja i zaštite prostora
    - 3.A. Područja posebnih uvjeta korištenja
Natura 2000/ Ekološka mreža
    - 3.B. Područja posebnih ograničenja u korištenju
Područja primjene posebnih mjera uređenja zemljišta

- Kartografski prikazi – kartogrami
  1. Teritorijalno-politički ustroj
  2. Administrativna središta i razvrstaj državnih, županijskih cesta i lokalnih cesta
  3. Sustav središnjih naselja
  4. Infrastrukturni sustavi
    - 4.1. Prometni sustavi
    - 4.2. Pošta i elektroničke komunikacije
    - 4.3. Energetski sustavi
    - 4.4. Vodnogospodarski sustavi
      - 4.4.1. Vodoopskrba i korištenje voda
      - 4.4.2. Odvodnja otpadnih voda, melioracijska odvodnja, uređenje vodotoka i voda
  5. Gospodarenje otpadom
  6. Potencijalna područja za istraživanje mineralnih sirovina
  7. Biciklističke rute

Prostorni plan Požeško-slavonske županije
("Požeško-slavonski službeni glasnik" br. 5/02, 5A/02, 4/11, 4/15,
5/19, 6/19 – pročišćeni tekst i 17/23)

Odredbe za provedbu
/Pročišćeni tekst/

IV.

TEKSTUALNI DIO PLANA

ODREDBE ZA PROVEDBU PROSTORNOG PLANA

1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju, korištenju i namjeni

- (1.) Prostornim planom Požeško-slavonske županije razrađuju se načela prostornog uređenja i utvrđuju ciljevi prostornog razvoja, organizacija, zaštita, korištenje i namjena prostora Županije.
- (2.) Osnovna namjena, korištenje i zaštita prostora prikazani u grafičkom dijelu Prostornog plana Požeško-slavonske županije, a s obzirom na karakter plana i mjerilo (1:100.000) razgraničeni su načelno.

Iznimno, za zahvate u prostoru za koje je propisana neposredna provedba Plana, podjela je detaljna.

Prostori za razvitak naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, čija je površina veća od 25 ha, određeni su načelno površinom za razvoj naselja.

Prostori ostalih naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, čija je površina manja od 25 ha, predstavljeni su kružnim simbolima.

Od prostora infrastrukturnih sustava izvan naselja, na karti namjene površina prikazane su trase cestovnog i željezničkog sustava. Svi planirani koridori su usmjeravajući što znači da su za njihovo konačno

utvrđivanje potrebna dodatna istraživanja i izrada odgovarajuće dokumentacije, a što se posebno odnosi na prostore infrastrukturnih sustava od interesa za Državu i Županiju.

- (3.) Detaljnije razgraničenje, osim za zahvate iz članka 2. stavka 2., mora se utvrditi prostornim planovima uređenja općina i gradova (PPUO/G), drugim prostornim planovima, odlukama, rješenjima i drugim aktima o proglašenju zaštitnih šuma i šuma posebne namjene, zaštićenih dijelova prirode i kulturne baštine, zaštite izvorišta, područja i dijelova ugroženog okoliša, a temeljem smjernica i kriterija ovog Plana.
- (4.) U cilju zaštite i očuvanja prostora, razvoj u prostoru potrebno je provoditi na načelima razboritog gospodarenja.

1.1. Uvjeti razgraničenja prostora prema obilježju

- (5.) Prema obilježjima određena su područja Požeško-slavonske županije koja po svojim osobitostima čine prepoznatljive cjeline, a obuhvaćaju dijelove jedne ili više općina /gradova.

Županija se sastoji iz tri osnovne prostorne cjeline i to:

- ravničarskog dijela Požeške kotline okruženog gorskim masivima,
- brdskog pojasa slavonskog gorja - Papuk, Psunj, Požeška gora, Dilj gora i Krndija,
- Pakračko - Lipičkog područja koje se sastoji od šumovitih padina Psunja, pobrđa presječenih dolinom rijeke Pakre i ravničarskog dijela na zapadu.

- (6.) Za provedbu PPŽ koristi se podjela Županije na gradove i općine, razgraničenje kojih se utvrđuje Zakonom i neposredno primjenjuje u Planu.

1.2. Uvjeti razgraničenja prostora prema korištenju

- (7.) Osnovni kriterij za razgraničenje prostora prema načinu korištenja uvjetovan je kategorijom zaštite prostora.

Način korištenja prostora za određenu namjenu utvrđuje se prema vrsti i opsegu propisane zaštite i očuvanja prostora:

- zaštita prirodnih predjela, odnosno prirodnih resursa: vode, šume, biljni i životinjski svijet, krajobraz, biološka raznolikost i dr. u cilju zadržavanja prevladavajuće biofizičke strukture i daljnjeg razvoja relativno stabilnih ekosustava,
- zaštita kultiviranih predjela u cilju racionalnog korištenja i zauzimanja prostora i očuvanja identiteta ruralnog krajolika,
- zaštita okoliša unutar izgrađenih (urbanih) područja u cilju zaštite zdravlja i unapređenja života ljudi (tlo, voda, zrak, buka, otpad i dr.).

- (8.) Podjela prostora prema načinu korištenja:
  - a) zaštićena kulturna dobra,
  - b) zaštićene prirodne vrijednosti
  - c) poljoprivredna i šumska zemljišta,
  - d) zaštita izvorišta voda,
  - e) zaštitu područja i dijelova ugroženog okoliša.

Prema načinu korištenja razgraničenje prostora obavlja se ovim planom, prostornim planom uređenja općine i grada, aktima o proglašenju zaštićenih prirodnih vrijednosti, određivanjem zona sanitarne zaštite izvorišta vode, određivanjem bonitetnih klasa zemljišta i određivanjem kategorije kulturnog dobra.

Razgraničenje površina prema načinu korištenja prikazano je u kartografskim prikazima br. 3.A. „Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Područja posebnih uvjeta korištenja i Natura 2000“ te br. 3.B „Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Područja posebnih ograničenja u korištenju i Područje primjene posebnih mjera uređenja zemljišta.

a) Zaštićene prirodne vrijednosti

- (9.) Razgraničenje površina zaštićenih prirodnih vrijednosti prema načinu korištenja, te sukladno zakonskim odrednicama, određuju se aktima o proglašenju zaštićenih područja.

U Požeško-slavonskoj županiji zaštićene prirodne vrijednosti, temeljem Zakona o zaštiti prirode, su: Park prirode Papuk, značajni krajobraz Sovsko jezero, spomenici parkovne arhitekture - parkovi u Lipiku,

Trenkovi i Kutjevu te spomenik prirode – stanište Tise i područje predviđeno za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode - posebni (floristički) rezervat Turjak-Mališćak-Pliš-Lapjak unutar Parka prirode te pojedine zaštićene svojte.

- (10.) Na području Županije nalaze se i dijelovi prirode koje je zbog posebnog vrijednosti, a obzirom na njihove bitne značajke potrebno zaštititi po različitim osnovama.

Tako su brojna osobito vrijedna područja predviđena za zaštitu sustavom prostorno planskih mjera, a neka od njih se ovim Planom karakteriziraju i kao potencijalna područja predviđena za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode – špilja "Trbušnjak" i "Rastik" te Park u Biškupcima.

Odredbama ovog Plana osigurava se i zaštita svih šumskih predjela i površina koje su, temeljem Zakona o šumama i Pravilnika o uređenju šuma, zaštićene i evidentirane, kao i onih za čijom će se zaštitom u budućnosti pojaviti potreba.

- (11.) U ovim dijelovima prostora dopuštene su one radnje ili aktivnosti kojima se prirodno okruženje koristi bez trajnih promjena stanja s mogućnošću ograničenog i kontroliranog iskorištavanja prirodnih resursa, u cilju zaštite i očuvanja relativno slabijih ekosustava.

b) Zaštićena kulturno-povijesna baština

- (12.) Razgraničenje površine zaštićene kulturno-povijesne baštine obavlja se određivanjem granice putem rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra. Detaljno razgraničenje provodi se na načelima očuvanja specifičnih ambijentalnih karakteristika prostora i njegovih elemenata, te kulturnog krajobraza nastalog ljudskim radom vezano uz tradiciju i konzervatorsku ocjenu.

Zaštićena kulturno povijesna baština su urbane i ruralne cjeline, arheološke i etno zone te pojedinačne građevine.

Površine i lokaliteti prikazani su u kartografskom prikazu br. 3.A. "Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Područja posebnih uvjeta korištenja i Natura 2000".

c) Zaštićeno poljoprivredno i šumsko zemljište

- (13.) Razgraničenje površina zaštićenog poljoprivrednog zemljišta provodi se određivanjem njihovih granica prema kategorijama i bonitetnim klasama poljoprivrednog zemljišta iz članka 28. ovih Odredbi za provođenje.

Razgraničenje zaštićenih šumskih površina provodi se prema kriterijima iz članka 29. ovih Odredbi za provođenje.

Kategorije zaštite poljoprivrednog zemljišta prikazane su u grafičkom prilogu br. 1 "Zaštita poljoprivrednog zemljišta" (šumskog).

d) Zaštita izvorišta voda

- (14.) Razgraničenje površina zaštite izvorišta voda za piće obavlja se određivanjem granica zona sanitarne zaštite izvorišta, crpilišta i zahvata podzemnih voda, s ciljem osiguranja prirodne kvalitete vode.

U okviru provođenja općih zaštitnih mjera za osiguranje higijenski ispravne vode za piće i zaštite od namjernog ili slučajnog zagađenja, te drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost vode ili izdašnost izvorišta za javnu vodoopskrbu kao i otklanjanje vanjskih čimbenika, koji mogu utjecati na fizikalne, kemijske i bakteriološke osobine vode, Odlukom Skupštine Požeško-slavonske županije utvrđeni su kriteriji za određivanje zona kako slijedi:

- I. Zona – područje izvorišta, crpilišta ili zahvata vode,
- II. Zona – uže vodozaštitno područje,
- III.A Zona – unutrašnji dio šireg zaštitnoga područja,
- III.B Zona – vanjski dio šireg zaštitnoga područja.

Granica područja I. Zone mora biti:

- udaljena najmanje 50 m od mjesta zahvata ili crpljenja vode,
- za manja izvorišta–crpilišta gdje se zahvaća do 5,0 l/s, udaljenost mora biti min. 10 m,
- za akumulaciona jezera i zahvate površinskih voda, obalni pojas jezera i pritoka širine najmanje 100 m horizontalne projekcije.

Granica područja II. Zone obuhvaća područje od granice I. Zone do linije od koje je podzemnoj vodi potrebno najmanje 50 dana do ulaska u objekte zahvata vode.

Granica područja III.A Zone obuhvaća zemljište i prostor na udaljenosti 2 km kružno oko vodozahvata.

Granica obuhvata III.B Zone obuhvaća zemljište i prostor od vanjske granice III.A Zone do granice priljevnog područja.

- (15.) Svaka djelatnost na području vodozaštitnih zona neophodna za normalan pogon, mora se provoditi tako da ne djeluje štetno na kapacitet i prirodnu kvalitetu zahvaćenih voda.

Sve mjere zaštite područja vodozaštitnih zona moraju su provoditi na temelju propisane Odluke o vodozaštitnim područjima, izvorišta voda za piće.

Jezeru i akumulacije koje se koriste za javnu vodoopskrbu i ona koja su potencijalna izvorišta vode za piće pripadaju prvim zonama zaštite. Stoga se na njihovom vodenom dijelu i u obalnom području mora se zabraniti, odnosno kontrolirati, sve aktivnosti koje nisu u funkciji očuvanja kakvoće vode.

Korisnik izvorišta, druga poduzeća, individualni poljoprivrednici i drugi građani, korisnici i vlasnici zemljišta i objekata u zaštitnim zonama, dužni su koristiti svoje zemljište i objekte, te vršiti radnje na način da ne ugroze kvalitetu vode crpilišta, izvorišta i zahvata, u skladu sa zakonom, posebnim propisima i Odlukom o vodozaštitnim područjima izvorišta vode za piće, odnosno o zonama sanitarne zaštite izvorišta s kojima moraju biti usklađeni i svi zahvati u prostoru na predmetnom području, pri čemu se dopustivom gradnjom smatra samo ona koja nije u suprotnosti s navedenim dokumentima i propisima.

Sve donesene Odluke o vodozaštitnim područjima izvorišta vode za piće, odnosno Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta potrebno je što hitnije uskladiti s trenutno važećim posebnim propisima o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta, a same granice obuhvata revidirati sukladno tim propisima te novonastalim saznanjima i promjenama u načinu korištenja pojedinih izvorišta/crpilišta. Prostor koji, sukladno novim, odnosno revidiranim Odlukama, više neće ulaziti u zone sanitarne zaštite izvorišta moći će se koristiti bez ograničenja iz tog segmenta koja je imao ranije.

Površine zaštite izvorišta za piće prikazane su u grafičkom prikazu br. 3. B.

e) Područja i dijelovi ugroženog okoliša

- (16.) Određivanjem granice područja vodotoka, tla, šuma i zraka koja su posebno ugrožena obavlja se razgraničenje površina ugroženog okoliša.

Obzirom na podobnost i osjetljivost prostora, te njegovu primjenjivost za određene aktivnosti glede prirodnih obilježja i sustava moguće je utvrditi tri razine dopustivosti, odnosno tri kategorije zaštite:

- **I razina** (kategorija) – područje zabrane, odnosi se na dijelove prostora u kojima je zabranjena svaka gradnja ili rekonstrukcija:

- I i II zaštitna zona vodocrpilišta
- poljoprivredno zemljište I i II bonitetne klase,
- prostore prirodnih inundacijskih područja, odnosno 20 m od nožice nasipa.

Iznimno, zabrana se ne odnosi na infrastrukturu, ali uz izvođenje posebnih mjera zaštite i to samo u slučaju ako je zamjensko rješenje neopravdano skupo.

- **II razina** – područje ograničene gradnje i regulative, odnosi se na dijelove prostora u kojima se dopušta gradnja uvažavajući posebne zaštitne mjere i uvjete uređenja prostora:

- područje parka prirode Papuk do izrade PPPPO,
- ostale zaštićene prirodne vrijednosti: značajni krajobraz Sovsko jezero, spomenici parkovne arhitekture - parkovi u Lipiku, Trenkovu i Kutjevu, spomenik prirode – stanište Tise unutar Parka prirode Papuk i područje predviđeno za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode - posebni (floristički) rezervat Turjak-Mališćak-Pliš-Lapjak unutar Parka prirode te područje pojedinih zaštićenih svojti.
- III A i B zaštitne zone vodocrpilišta,
- poljoprivredna zemljišta III do V bonitetne klase,
- predjeli planirani za stavljanje pod zaštitu prema Zakonu o zaštiti prirode i predjeli definirani u PPŽ kao osobito vrijedan krajobraz,
- pojas do 50 m od ruba šume.

- **III razina** - ostalo područje, odnosi se na one dijelove prostora u kojima je planirana gradnja bez posebnih ograničenja.

1.3. Uvjeti razgraničenja prostora prema namjeni

(17.) Prostor prema namjeni dijeli se na:

- površine naselja (izgrađeni, neizgrađeni i neuređeni dio)
- površine izvan naselja za izdvojene namjene,
- poljoprivredne površine,
- šumske površine,
- vodne površine,
- površine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
- prostor za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe,
- površine infrastrukturnih sustava,
- groblja.

Razgraničenje prostora prema namjeni, određivanje veličine, položaja i oblika prostora pojedine namjene provodi se prostornim planom uređenja općine i grada.

(18.) Površine za razvoj i uređenje prostora smještaju se unutar i izvan građevinskog područja na način da se razgraničenjem određuju:

a) građevinska područja za:

- površine naselja
- površine izvan naselja za izdvojene namjene.

b) područja i građevine izvan građevinskog područja za izgradnju građevina infrastrukture (komunalne, prometne, energetske, iskorištavanje obnovljivih izvora energije, sportske i dr.), igrališta i pratećih građevina sporta i rekreacije, obrane, građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina, manjih vjerskih građevina (raspela, poklonci, kapelice) i spomen-obilježja, zahvata u prostoru za robinzonski smještaj, građevine u funkciji gospodarenja i korištenja šuma i lovstva te stambene i gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, ako su u funkciji poljoprivrednih djelatnosti te građevine za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe.

Prikaz prostora dat je u kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena prostora".

(19.) Uvjeti za izgradnju objekata izvan građevinskih područja temelje se na sljedećim smjernicama i isti se moraju uvrstiti u prostorno plansku dokumentaciju općina i gradova:

- ◆ Objekti koji se grade izvan građevinskog područja moraju se locirati, projektirati, graditi i koristiti na način da ne ometaju poljoprivrednu i šumarsku proizvodnju, te korištenje drugih objekata i sadržaja, kao i da ne ugrožavaju vrijednosti prirodne i graditeljske baštine i okoliša,
- ◆ Potrebno je utvrditi koje se vrste objekata i sadržaja mogu graditi na poljoprivrednom zemljištu (ovisno o pojedinim bonitetnim klasama), i u šumama i šumskom zemljištu (ovisno o namjeni šuma i šumskog zemljišta)
- ◆ Potrebno je utvrditi takve uvjete kojima će se onemogućiti neprikladna izgradnja na:
  - kontaktu šume i nižih brežuljaka,
  - krajobrazno istaknutim područjima,
  - u blizini vodotoka i vodenih površina i sl.,
- ◆ Za sve vrste građevina koje se grade izvan građevinskog područja obvezna je izrada stručne podloge za izdavanje dozvole, osim za manje pojedinačne pomoćne zgrade (vinogradarske kućice u vinogradima, spremišta voća u voćnjacima, spremišta alata, staklenike, plastenike i sl. zgrade),
- ◆ Osobitu pažnju potrebno je pokloniti utvrđivanju uvjeta za izgradnju u vinogradima i voćnjacima koji su najviše napadnuti izgradnjom objekata neodgovarajuće namjene, oblika i veličine. Etažna visina objekata u vinogradima i voćnjacima ne može biti veća od prizemlja (bez mogućnosti izvedbe potkrovlja) uz mogućnost izvedbe podruma.

(20.) Sanacija bespravne gradnje mora biti provedena uz uvažavanja svih zakona i posebnih propisa, ali i svih predviđenih prometnih i infrastrukturnih koridora kao i građevina od važnosti za državu i županiju.

1.3.1. Površine naselja i površine izvan naselja za izdvojene namjene

(21.) Naselja se mogu izgrađivati samo u građevinskom području.

Utvrđivanjem granica građevinskog područja razgraničene su površine naselja, a prema kriterijima iz ovih Odredbi za provođenje.

Površine predviđene za izdvojene namjene izvan naselja (izdvojena građevinska područja izvan naselja) su područja određena prostornim planom kao prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja planirana za sve namjene, osim za stambenu.

Izdvojeni dio građevinskog područja naselja je odvojeni dio postojećeg građevinskog područja istog naselja nastao djelovanjem tradicijskih, prostornih i funkcionalnih utjecaja.

U građevinskom području zadovoljavaju se funkcije stanovanja i svih drugih spojivih funkcija sukladnih važnosti i značenju naselja kao što su: javna i društvena namjena, gospodarska (proizvodna, poslovna, ugostiteljska i turistička, i sl.) športsko- rekreacijska, površine infrastrukturnih sustava, javne zelene površine, površine posebnih namjena (obrane), površine za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe, groblja i dr.

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja utvrđuje se prostornim planom uređenja grada ili općine, a čini ga izgrađena i/ili neizgrađena te neuređena prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja sukladno stavku 3. ovoga članka.

- (22.) Izdvojene namjene se kao izuzeci planiraju kao izdvojena zasebna građevinska područja, a prema pojedinim namjenama. Na površinama izvan naselja predviđenim za izdvojene namjene ne može se planirati stanovanje.

Razgraničenje površina izvan naselja za izdvojene namjene obavlja se određivanjem granica građevinskih područja. Razgraničenje se obavlja određivanjem granica u PPUO/G sukladno ovim Odredbama te drugim kriterijima, uvjetima i smjericama ovog Plana.

- (23.) Obavezno je obaviti daljnje, detaljnije razgraničenje građevinskih područja u planovima užih područja, a sukladno njihovom nivou, i to razradom kriterija za osnovno razgraničenje, te ostalim odredbama Odluke i to za:

- stambenu
- proizvodnu, poslovnu i/ili poljoprivrednu namjenu,
- ugostiteljsku - turističku namjenu,
- sportsko – rekreacijsku namjenu,
- javnu i društvenu namjenu,
- građevine prometa i infrastrukture (ceste, elektronička komunikacija, energetika, vodopskrba, odvodnja i dr.)
- groblja i dr.

- (24.) Površine predviđene za izgradnju infrastrukture potrebno je razgraničiti na:
- površine predviđene za izgradnju građevina prometa, veza, te zračnih građevina,
  - površine predviđene za izgradnju javne vodoopskrbe i odvodnje,
  - površine predviđene za izgradnju elektroenergetskih građevina za proizvodnju, prijenos i transformaciju energenata (električna energija, plin, nafta i dr.).

- (25.) Površine predviđene za izgradnju infrastrukture dijele se na:
- infrastrukturne koridore i
  - infrastrukturne građevine,
- a prikazane su u grafičkim priložima "Korištenje i namjena prostora" te „Infrastrukturni sustavi i mreže“ – „Elektroenergetika i plinoopskrba“, "Pošta i elektroničke komunikacije, Vodno gospodarski sustav“.

Kod određivanja površina za izgradnju infrastrukture potrebno je uvažavati:

- uvjete utvrđivanja infrastrukturnih sustava,
- vrednovanje prostora za građenje,
- mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti,
- mjere zaštite prirodnih vrijednosti,
- mjere zaštite kulturno povijesnih naslijeđa,
- mjere sprečavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš.

- (26.) Infrastrukturni koridor je prostor namijenjen za smještaj infrastrukturnih građevina i instalacija, a nalazi se unutar i van granica građevinskog područja.
- (27.) Površine za infrastrukturne građevine određuju prostor za smještaj uređaja, instalacija i građevina, a razgraničuju se na sljedeće namjene:
1. prometni sustav (kopnene površine, zračne luke),
  2. elektroenergetski sustav (proizvodni i transformacijski uređaji),
  3. vodnogospodarski sustav (javna vodoopskrba, odvodnja i korištenje voda te zaštita od štetnog djelovanja voda).

1.3.2. Poljoprivredne površine

- (28.) Razgraničenje namjene poljoprivrednih površina obavlja se određivanjem granica u prostornom planu uređenja općine i grada, a na temelju vrednovanja zemljišta i utvrđenih bonitetnih kategorija.

Poljoprivredno zemljište isključivo osnovne namjene dijeli se na:

- osobito vrijedno obradivo zemljište,
- vrijedno obradivo zemljište i
- ostalo obradivo zemljište.

Kriteriji razgraničenja poljoprivrednog zemljišta prikazani su u grafičkom prikazu "Korištenje i namjena prostora".

1.3.3. Šumske površine

- (29.) Razgraničenje šumskih površina obavlja se određivanjem granica u prostornom planu uređenja općine i grada, a temeljem kriterija o zaštitnoj funkciji šuma i njihovoj ulozi u očuvanju biološke raznolikosti, stvaranju socijalno-zdravstvenih i rekreacijskih zona i trajne zaštite tla.

Šumske površine osnovne namjene razgraničavaju se na:

- Gospodarske šume uz očuvanje i unapređenje njihovih općekorisnih funkcija koriste se za proizvodnju šumskih proizvoda.
- Zaštitne šume prvenstveno služe za zaštitu zemljišta, voda, naselja, objekata i druge imovine.
- Šume s posebnom namjenom jesu:
  - šume i dijelovi šuma registrirani za proizvodnju šumskoga sjemena,
  - šume unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićene na temelju propisa o zaštiti prirode,
  - šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi, potrebama obrane Republike Hrvatske te potrebama utvrđenim posebnim propisima.

Kriteriji razgraničenja šumskog zemljišta prikazani su u grafičkom prikazu "Korištenje i namjena prostora".

1.3.4. Ostalo poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište

- (29a.) Ostalo poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište obuhvaćaju livade i pašnjake isprepletene šumarcima i šikarama, a naznačeni su na kartografskom prikazu br.1. "Korištenje i namjena prostora".

1.3.5. Vodne površine

- (30.) **Vodne površine se prema namjeni razgraničuju na:**

- vodotoke,
- jezera,
- kanali,
- ribnjaci,
- akumulacije,
- retencije.

Prostorni položaj, oblik i granice vodnih površina su orijentacijski i usmjeravajući, a za njihovo precizno utvrđivanje nužna su dodatna istraživanja i izrada odgovarajuće projektne dokumentacije kojom će se iste u potpunosti odrediti i konačno definirati, a time i njihov stvarni utjecaj na sastavnice okoliša i prirode.

Sve planirane akumulacije mogu se graditi kao retencije ako se za tim pokaže opravdanost i potreba.

Osim akumulacija/retencija prikazanih u kartografskim prikazima 1. „Korištenje i namjena prostora“ i 2.C. „Infrastrukturni sustavi i mreže, Vodnogospodarski sustavi“ u mj 1 : 100 000, na području Županije moguće je PPUG/O-vima jedinica lokalne samoprave planirati i druge manje akumulacije/retencije ukoliko se za njima pokaže potreba.

Kako bi se izbjegle promjene na prirodnim tokovima vodotoka i negativan utjecaj na bioraznolikost vodenih ekosustava, potrebno je ribnjake planirati uz vodotoke, a ne na njima. To se osobito odnosi na rijeku Bijelu i ribnjake Kukunjevac navedene u Strateškoj studiji o utjecaju na okoliš Prostornog plana Požeško-slavonske županije kako se ne bi ugrožavale ciljane vrste na području ekološke mreže.

- (31.) Do trenutka privođenja prostora planiranih akumulacija i retencija te ostalih vodnih površina konačno namjenu, moguće je njihovo korištenje, sukladno utvrđenim namjenama, uz zabranu izgradnje čvrstih zgrada na prostoru koji bi bio poplavljen izgradnjom navedenih građevina.

Mogući načini korištenja voda utvrđeni su Zakonom o vodama, a za akumulacije utvrđuje se Županijskim planom, da je osim osnovnih načina korištenja, zbog kojih su izgrađene ili planirane (zaštita od erozija, bujica i poplava, navodnjavanje i sl.) moguće i njihovo korištenje u rekreacijske i druge svrhe, ako je to spojivo s osnovnim načinima korištenja.

2. Uvjeti određivanja prostora građevina od važnosti za Državu i Županiju

- (32.) Uvjeti određivanja prostora za građevine od važnosti za Državu i Županiju se u PPŽ obzirom na značenje i ulogu Plana i mjerilo kartografskih prikaza očitavaju i tumače kao plansko-usmjeravajući načelni uvjeti globalnog značenja.
- (33.) Prema značenju zahvata u prostoru (veličini, obuhvatu, zaštiti prostora), a u skladu s posebnim propisima, određuju se građevine od važnosti za državu.

Građevine od važnosti za Županiju određene su prema značenju u razvoju pojedinog dijela ili cjeline Županije.

Prostor onih građevina koji su od interesa za državu i Županiju određuje se građevinskim područjima, trasom, lokacijom i ostalim kriterijima Plana sadržanim u:

- ◆ kartografskim prikazima:
  1. Korištenje i namjena prostora,
  2. Infrastrukturni sustavi i mreže,
  3. Uvjeti korištenja i zaštite prostora
- ◆ tekstualnom dijelu:
  1. Ciljeva Prostornog plana,
  2. Planskog dijela Prostornog plana.

- (34.) Na temelju Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, drugih posebnih propisa, te interesa i potreba Županije, PPŽ planira dijelove prostora Županije izvan građevinskih područja naselja za:
- prometne, energetske i vodne građevine (obrađeno u poglavlju 6. ovih Odredbi za provođenje),
  - građevine za postupanje s otpadom (obrađeno u poglavlju 9. ovih Odredbi za provođenje),
  - građevine za eksploataciju mineralnih sirovina (obrađeno u poglavlju 3.4. ovih Odredbi za provođenje),
  - objekti i postrojenja (građevine) za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe (obrađeno u poglavlju 11.2. ovih Odredbi za provedbu),
  - športske, turističke i ugostiteljske građevine (obrađeno u poglavlju 3.5. ovih Odredbi za provođenje),
  - građevine na zaštićenom području.
- (35.) Građevine od važnosti za Državu i Županiju, koje se grade ili rekonstruiraju unutar građevinskih područja, kao što su:
- infrastruktura u naselju,
  - proizvodne građevine,
  - športske, turističke i ugostiteljske građevine, te
  - građevine unutar povijesne urbanističke cjeline gradova i naselja,
- planiraju se PPUO/G, te drugim dokumentima prostornog uređenja ukoliko se takvi dokumenti izrađuju.

(36.) Na temelju Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, te posebnih propisa određuju se građevine koje su od posebnog interesa za Državu i Županiju.

2.1. Građevine od važnosti za Državu na području Županije

A. Prometne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

A.1. Cestovne građevine:

(37.)

a) Postojeći prometni pravci

Broj ceste	Opis ceste
• DC 5	Terezino Polje (GP Terezino Polje (granica RH/Mađarska)) – Virovitica – Veliki Zdenci – Donji Daruvar – Lipik – Stara Gradiška (GP StaraGradiška (granica RH/BiH)),
• DC 38	Pakrac (DC 5) – Požega – Pleternica - Đakovo (DC 7/ŽC 4147)
• DC 47	Lipik (DC 5)–Novska–Hrvatska Dubica–Hrvatska Kostajnica–Dvor (DC 6)
• DC 49	Pleternica (DC 38) – Lužani (A 3)
• DC 51	Gradište (DC 53) – Požega (DC 38) – Brestovac (DC 38) – Rešetari (A3),
• DC 53	Donji Miholjac (GP Donji Miholjac (granica RH/Mađarska)) – Našice (DC 2/LC 44092) – Martin (DC2) – Ruševo (DC 38) – Slavonski Brod (GP Slavonski Brod (granica RH/BiH)),
• DC 69	Slatina (DC 2/DC 34) – Voćin – Šušnjari – Kamenska (DC 38),
• DC 525	Pleternica (DC 49) – Sibinj – Brodski Varoš (DC 53)

b) Planirani prometni pravac

- A3 (Staro Petrova Selo) – Brestovac – Požega (obilaznica) – Pleternica – Čaglin – Našice
- Pleternica – čvor Lužani (A3)
- Korekcija/izmještanje dijela DC 51 kod naselja Cerovac
- Korekcija/izmještanje dijela DC 38 kod naselja Orljavac
- Korekcija/izmještanje dijela DC 38 i DC 69 (akumulacija Kamenska) s alternativnim rješenjima
- Planirani prometni pravac brze ceste /Europski koridor E661 (dio trase)/ Granica BiH – Stara Gradiška – Okučani – Lipik – Pakrac – Daruvar – Virovitica – Granica R.Mađarska /pakračko – okučanski cestovni smjer/
- Izmještanje dijela DC 47 na potezu od Lipika/D.Čaglića/Jagme do Baira u Sisačko – moslovačkaoj županiji (Lipovljani – Lipik)

Na postojećim i planiranim cestama, uz rekonstrukciju, modernizaciju, održavanje i uređenje, moguće su i određene promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije) i prostornom smislu (promjena trase).

Za planirane priključke na državnu cestu ili rekonstrukciju postojećih priključaka potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju u skladu s Pravilnikom o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu („Narodne novine2, br. 95/14) te ishoditi suglasnosti Hrvatskih cesta d.o.o. u skladu s člankom 51. Zakona o cestama („Narodne novine“, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22 i 04/23).

A.2. Pošta i elektroničke komunikacije

(38.)

- međunarodni i međužupanijski elektronički komunikacijski vodovi s pripadajućim građevinama,
- koridori elektroničke komunikacijske infrastrukture radijskih i televizijskih operatora elektroničkih komunikacija državnog značaja,
- građevine namijenjene zaštiti i kontroli radiofrekvencijskog spektra Republike Hrvatske.

B. Vodne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

(39.)

- Regulacijske i zaštitne vodne građevine na vodama I. reda
- Branu s akumulacijom ili retencijskim prostorom s pripadajućim građevinama koje zadovoljavaju kriterije velikih brana

- Vodne građevine za navodnjavanje i drugo zahvaćanje voda kapaciteta 500l/s i više,
- Vodne građevine za melioracijsku odvodnju površine 10.000 ha i više/vodne građevine za osnovnu melioracijsku odvodnju
- Vodne građevine za javnu vodoopskrbu - za potrebe javnog vodoopskrbnog sustava Požeštine i Pakračkog dijela županije - kapaciteta zahvata 500 l/s i više

C. Energetske građevine

C.1. Elektroenergetske

(40.)

- Postojeća građevina za prijenos električne energije – DV 400 kV; TS Ernestinovo – TS Žerjavinec
- Izmještanje/rekonstrukcija dijela DV 400 kV Ernestinovo – Žerjavinec koji prelazi preko građevinskog područja grada Kutjeva
- Planirana građevina za prijenos električne energije – PL DV 2x400 kV TS Veleševac – U/I (ulaz/izlaz) TS – Međurić - TS Razbojište
- Planirana građevina za prijenos električne energije – PL priključni DV 2x400 kV KTE Slavonski Brod – na PL 2x400 kV TS Veleševac – U/I (ulaz/izlaz) TS Međurić – TS Razbojište
- Planirana građevina za transformaciju električne energije - PL TS 400/110 kV Lipik
- Sunčane elektrane (postrojenja) snage veće od 20 MW s pripadajućim građevinama
  - Sunčana elektrana Kukunjevac 1
  - Sunčana elektrana Kukunjevac 2
  - Sunčana elektrana Livađani
  - Sunčana elektrana Subocka
  - Sunčana elektrana Čaglic
  - Sunčana elektrana Ferovac
- Sve ostale sunčane i druge elektrane (postrojenja) iz obnovljivih izvora energije (vjetar, sunce, biomasa, geotermalna energija, kogeneracija, i dr.) snage veće od 20 MW s pripadajućim građevinama
- postrojenja za pohranu električne energije ("Energy Storage") preko 20 MW

C.2. Plinoopskrbe

(41.)

- Magistralni plinovod Slobodnica – Donji Miholjac DN 800/75
- Magistralni plinovod Nova Kapela – Požega DN 300/50
- Magistralni plinovod Našice - Slav. Brod DN 300/50
- Magistralni plinovod Kutina - Dobrovac DN 200/50
- Magistralni plinovod Dobrovac – Omanovac DN 150/50
- Magistralni plinovod Omanovac – Daruvar DN 150/50
- Magistralni plinovod Lipik – Pakrac DN 150/50
- Magistralni plinovod Pakrac – Daruvar DN 150/50
- Magistralni plinovod MRS Badljevina – MRS Sirač DN 150/50
- Magistralni plinovod Čaglin – Požega DN 150/50
- Odvojni plinovod za MRS Kukunjavac
- Spojni plinovod za PČ Čaglin
- Odvojni plinovod za MRS Brezine DN 50/50
- Odvojni plinovod za MRS Pakračka poljana DN 50/50
- Spojni plinovod za MRS Kukunjevac DN 50/50
- Spojni plinovod BIS Badljevina – MRS Badljevina
- Magistralni plinovod Našice – Podcrkavlje DN 150
- Magistralni plinovod čvor Janja Lipa – Lipik DN 150
- Magistralni plinovod Piljenice – Janja Lipa – Lipik DN 150
- Magistralni plinovod Piljenice – čvor Janja Lipa DN 150
- Magistralni plinovod DN 150/50 Janja Lipa – Lipovljani
- Magistralni plinovod DN 80/50 Janja Lipa-5 – KS Lipovljani

Magistralni plinovod Piljenice - čvor Janja Lipa DN 150, Piljenice – Janja Lipa - Lipik DN 150, čvor Janja Lipa – Lipik DN 150 i Našice – Podcrkavlje DN 150 stavljene su van funkcije. Magistralni plinovod DN 150/50 Janja Lipa – Zagreb, također nije u funkciji.

Na tim plinovodima više se ne primjenjuje zaštitni koridor, no i dalje ih se prikazuje u prostornim planovima zbog položaja cijevi.

C.3. Građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina te za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe:

(41a.)

- eksploatacijsko polje ugljikovodika "Janja Lipa" (dijelom u obuhvatu ovog Plana)
- eksploatacijsko polje ugljikovodika "Kozarica" (dijelom u obuhvatu ovog Plana)
- eksploatacijsko polje ugljikovodika "Jamarica" (dijelom u obuhvatu ovog Plana)
- površina planirana za eksploataciju ugljikovodika
- eksploatacijsko polje geotermalne vode „Lipik GT-9"
- istražni prostor ugljikovodika "Sava - 07", "Sava - 08" i "Sava - 09" – cijelo područje Županije
- istražni prostor ugljikovodika "DR-03" (manjim dijelom u obuhvatu ovog Plana)
- istražni prostor ugljikovodika u pripremi
- prostor za istraživanje (istražni prostor) i eksploataciju geotermalne vode u energetske svrhe "Lipik" i "Tekić"
- predloženi prostor za istraživanje i eksploataciju geotermalne vode u energetske svrhe (istražni potencijal geotermalne vode) "Međurić"
- istražni prostor geotermalnih voda u energetske svrhe – cijelo područje županije
- svi ostali istražni prostori i eksploatacijska polja za proizvodnju mineralnih sirovina
- svi ostali istražni prostori i eksploatacijska polja ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe

D. Ostale građevine

(41b.)

D.1. Sportske građevine

- igrališta za golf s pratećim sadržajima s 18 i više rupa ili površine 40 ha i više, sa ili bez smještajnih kapaciteta

D.2. Građevine posebne namjene

- vojna građevina i građevina od posebnog značaja za obranu države, sukladno posebnim propisima
- građevine Ministarstva unutarnjih poslova – zatvori, kaznionice i odgojni zavodi

D.4. Gospodarske građevine

- građevine za preradu i proizvodnju metala i stakla

2.2. Građevine od važnosti za Županiju

A. Prometne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama, a koje su u funkciji dvije ili više jedinica lokalne samouprave.

A.1. Cestovne građevine

(42.)

a) Postojeći prometni pravci

Broj ceste	Opis ceste
• ŽC 3168	Uljanik (DC 26) – Poljana – Banova Jaruga (ŽC 3124)
• ŽC 3169	Dežanovac (DC 26) – Trojeglava – Badljevinina (DC 5)
• ŽC 3272	Sirač (ŽC 3172) – Badljevinina (DC 5)
• ŽC 3291	Markovac (ŽC 3170) – Sirač – Omanovac (DC 5)
• ŽC 4030	Podravska Moslavina (DC 34) – Zdenci – Orahovica – Kutjevo – Ferovac (DC 51) - Pleternica (DC 38),
• ŽC 4094	Marino Selo (LC 37140) – Antunovac (ŽC 3168/LC 41003)
• ŽC 4095	Brezine (LC 33073) – Kukunjevac (ŽC 4236)
• ŽC 4096	Poljana (ŽC 4236) – Janja Lipa (LC 33073)
• ŽC 4097	Donja Obrijež (LC 41001/LC 41011) - Omanovac (DC 5)

- **ŽC 4098** Prekopakra (LC 41012/LC 41013) – Pakrac (DC 5)
- **ŽC 4099** Pakrac (DC 38) – Šeovica
- **ŽC 4100** Kamenski Vučjak (DC 69) – A.G. Grada Požege (Krivaj) – A.G. Grada Požege (Crkveni Vrhovci) - Nova Kapela (ŽC 4158)
- **ŽC 4101** Biškupci (ŽC 4100) – Kaptol – Vetovo – Kutjevo (ŽC 4030)
- **ŽC 4102** Velika (T.L. Nevoljaš – ŽC 4253)
- **ŽC 4112** Jagma (DC 47) – Subocka (LC 41008)
- **ŽC 4113** Pasikovci (DC 38) – Milivojevci – Biškupci (ŽC 4100)
- **ŽC 4114** Trnovac – Trenkovo (ŽC 4253)
- **ŽC 4115** Kaptol (ŽC 4101) – A.G. Grada Požege (Turnić)
- **ŽC 4116** Vetovo – Jakšić – Kuzmica (DC 38)
- **ŽC 4117** Kutjevo (ŽC 4030) – Bektež (DC 51)
- **ŽC 4124** Nova Ljeskovica – Čaglin (DC 53)
- **ŽC 4127** Grabarje (ŽC 4030 – LC 41060)
- **ŽC 4162** Bilice (DC 525/ŽC 4185) – Brčino – Donji Slatnik (DC 53)
- **ŽC 4185** Dragovci (DC 49) – Bučje – Bilice (DC 525/ŽC 4162)
- **ŽC 4236** Poljana (ŽC 3168) – Kukunjevac – Dobrovac (DC 47)
- **ŽC 4253** Čeralije (DC 69) – Slatinski Drenovac – A.G. Grada Požege (Novi Mihaljevci)

-
- LC 33073 Jamarica (ŽC 3216) - Brezine (ŽC 4095)
  - LC 37140 Kaniška Iva (ŽC 3167) - Marino Selo (ŽC 4094)
  - LC 37149 Golubinjak (LC 37150) - Trojeglava - Brekinska (LC 41004)
  - LC 37151 Gornji Sređani (ŽC 3169) - Badljevina (DC 5)
  - LC 37157 Miljanovac (ŽC 3173) - Badljevina (DC 5)
  - LC 41001 Toranj (LC 41004) - Donja Obrijež (ŽC 4097)
  - LC 41002 Badljevina (DC 5)-Dereza (ŽC 3291)
  - LC 41003 Antunovac (ŽC 3168/ŽC 4094) - Gaj (ŽC 4236)
  - LC 41004 Gaj (ŽC 4236) - Toranj - Mali Banovac (LC 41005)
  - LC 41005 Gornja Obrijež (ŽC 4097) - Kukunjevac (ŽC 4236)
  - LC 41006 Brezine (LC 33073) - Bujavica
  - LC 41007 Kukunjevac (ŽC 4236 - željeznički kolodvor)
  - LC 41008 Subocka (ŽC 4112) - Donji Čaglić (DC 5)
  - LC 41009 Lipik (DC 5) - Subocka (LC 41008)
  - LC 41010 Omanovac (nerazvrstana cesta - DC5)
  - LC 41011 Kapetanovo Polje (LC 41001) - Donja Obrijež (ŽC 4097)
  - LC 41012 Kusonje (DC 5) - Prekopakra (ŽC 4098/LC 41013)
  - LC 41013 Batinjani (LC 41005) - Prekopakra (ŽC 4098/LC 41012)
  - LC 41014 Klisa - Pakrac (DC 5)
  - LC 41015 Pakrac (ŽC 4099) - Šeovica
  - LC 41016 Pakrac (ŽC 4099) - Kraguj
  - LC 41017 Španovica (DC 38) - Gornja Šumetlica
  - LC 41018 Jeminovac (LC 41019) - Rasna (DC 38)
  - LC 41019 Šnjegavić - Oblakovac (DC 51)
  - LC 41020 Biškupci (ŽC 4100) - Doljanci
  - LC 41021 Stražeman - Biškupci (ŽC 4101)
  - LC 41022 Lučinci (ŽC 4113) - Skenderovci (DC 38)
  - LC 41023 Oljasi (ŽC 4113) - A.G. Grada Požege (Ugarci)
  - LC 41024 Potočani (nerazvrstana cesta – ŽC 4101)
  - LC 41025 Radovanci (nerazvrstana cesta – ŽC 4101)
  - LC 41026 Antunovac - Trenkovo (LC 41027)
  - LC 41027 Trenkovo (ŽC 4253) - A.G. Grada Požege (Bankovci)
  - LC 41030 Češljakovci (nerazvrstana cesta – ŽC 4101)
  - LC 41031 Golo Brdo (nerazvrstana cesta – ŽC 4101)
  - LC 41032 Kaptol (ŽC 4101) - Podgorje (ŽC 4101)
  - LC 41033 Kaptol (ŽC 4101) - Eminovci (DC 51)
  - LC 41035 Tekić - Bertelovci (DC 51)
  - LC 41036 Bektež (DC 51) - Gradište (DC 51)
  - LC 41037 Lukač (nerazvrstana cesta – ŽC 4101)
  - LC 41038 Hrnjevac (nerazvrstana cesta – ŽC 4101)

- LC 41039 Venje (nerazvrstana cesta – ŽC 4101)
- LC 41040 Mitrovac (ŽC 4101) - Kutjevo (ŽC 4101)
- LC 41041 Tominovac (nerazvrstana cesta – DC 51)
- LC 41042 Bjeliševac (LC 41043 – DC 51)
- LC 41043 Bjeliševac (LC 41042) - Ferovac (ŽC 4030)
- LC 41044 Kula (DC 51) - Veliki Bilač
- LC 41045 Kula (DC 51) - Latinovac (LC 41064)
- LC 41046 Duboka - Milanlug (DC 53)
- LC 41047 Jurkovac (nerazvrstana cesta – ŽC 4124)
- LC 41048 Jezero - Vlatkovac - Čaglin (DC 53)
- LC 41049 Skenderovci (LC 41022) - A.G. Grada Požege (Stara Lipa)
- LC 41050 A.G. Grada Požege (Šeovci) - Treštanovci (LC 41033)
- LC 41054 A.G. Grada Požege (Vasine Laze) - Pleternica (DC 38)
- LC 41055 Požeška Koprivnica - Bučje (ŽC 4185)
- LC 41056 Jakšić (DC 51) - Gradac (ŽC 4030)
- LC 41057 Rajsavac (DC 51) - Gradac (LC 41056)
- LC 41058 Trapari (LC 41056) - Blacko (DC 38)
- LC 41059 Frkljevci (DC 525)-Zagrađe (ŽC 4185)
- LC 41060 Grabarje (ŽC 4127) - Zarić (željeznički kolodvor)
- LC 41061 Zarić (nerazvrstana cesta – LC 41062)
- LC 41062 Ašikovci (ŽC 4030) - Ciglenik (LC 41044)
- LC 41063 Tulnik (nerazvrstana cesta – DC 38)
- LC 41064 Čaglin (DC 53) - Ivanovci
- LC 41065 Sapna (nerazvrstana cesta – LC 41048)
- LC 41066 Sibokovac (nerazvrstana cesta – LC 41048)
- LC 41067 Brodski Drenovac (ŽC 4185) - Malino (ŽC 4244)
- LC 41068 Bučje (ŽC 4185) - Lovčić (ŽC 4186)
- LC 41069 Brđani - Ravan (ŽC 4162)
- LC 41070 Požeška Koprivnica - Sulkovci (DC 49)
- LC 41071 Komorica (nerazvrstana cesta – DC 49)
- LC 41072 Pleternica (LC 41054 – DC 49)
- LC 41073 Pleternica (DC 38 - nerazvrstana cesta)
- LC 41074 LC 41057 - Lakušija - Sesvete – ŽC 4030
- LC 41075 Čosinac (ŽC 4030 – ŽC 4030)
- LC 41076 Sulkovci (DC 49) - Pleternica (DC 525)
- LC 41077 Radovanci (ŽC 4253 -ŽC 4101)
- LC 41078 Pleternica (DC 49 – DC 38)
- LC 41079 Sapna (LC 41065) - Darkovac (LC 41048)
- LC 41080 Stari Zdenkovac (LC 41048) - Rozmajerovac (LC 44093)
- LC 41081 Bučje (LC 41068 - nerazvrstana cesta)

b) Planirani prometni pravci:

- Obilaznica s pratećom infrastrukturom građevina:
  - Požega (obilaznica) – Velika (obilaznica - kamenolom)
  - gradova Pakrac
  - ŽC 4101 južno od grada Kutjeva na potezu Hajdarevac - "Rovita"
  - općinskog središta Jakšić (stara pruga)
  - ŽC 4100/ŽC 4101 na potezu Draga-Biškupci
- Koridor u istraživanju prometnice DC 38 (Novo Selo/Drškovci) – unutar A.G.Grada Požege - ŽC 4100
  - Izmještanje dijela prometnice ŽC 4113 – dionica Milivojevci – Orljavac

Na postojećim i planiranim županijskim cestama planiranim PPŽ-om moguće su određene promjene u prostornom (promjene trase) i/ili funkcionalnom (promjena kategorije).

Isto tako moguć je i prelazak nerazvrstane ceste ili neke dionice u lokalnu razinu, temeljem čl. 7. st. 4 Zakona o cestama i Uredbi o mjerilima za razvrstavanje javnih cesta („Narodne novine“, br. 34/12), odnosno važećeg propisa koji regulira ovo pitanje.

Za planirane priključke na županijsku ili lokalnu cestu ili rekonstrukciju postojećih priključaka potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju u skladu s Pravilnikom o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu („Narodne novine“, br. 95/14) te ishoditi suglasnosti Županijske uprave za ceste Požeško-slavonske županije, u skladu s člankom 51. Zakona o cestama („Narodne novine“, br. 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14, 110/19, 144/21, 114/22 i 04/23).

A.2. Na području Županije postojeći željeznički pravci zadržavaju svoj položaj u prostoru u već zauzetim koridorima i to željezničke pruge za lokalni promet:

(43.)

- Željeznička pruga L205 Nova Kapela – Batrina – Pleternica – Našice,
- Željeznička pruga L204 Banova Jaruga – Daruvar – Pčelić rasputnica,
- Željeznička pruga L206 Pleternica - Požega – Velika.

A.2.1. Građevine zračnog pomena:

(43a.)

- aerodromi i helidromi

A.3. Pošta i elektroničke komunikacije:

(44.)

- odašiljači nepokretnih i pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža izvan građevinskog područja,
- županijski elektronički komunikacijski vodovi s pripadajućim građevinama.

B. Vodne građevine

(45.)

- regulacijske i zaštitne vodne građevine na vodama, osim građevina iz podstavka 1., članka 39. ovih Odredbi
- brane s akumulacijom ili retencijskim prostorom s pripadajućim građevinama izvan granica građevinskog područja, osim građevina iz podstavka 2., članka 39. ovih Odredbi
- vodne građevine za:
  - melioracijsku odvodnju površine do 10.000 ha/za detaljnu melioracijsku odvodnju,
  - navodnjavanje i drugo zahvaćanje voda kapaciteta do 500 l/s,
  - zaštitu voda kapaciteta do 100.000 ekvivalentnih stanovnika u dvije ili više jedinica lokalne samouprave.
- svi postojeći i planirani bunari mineralno - termalnih voda, osim već navedenih u članku 41a. ovih Odredbi
- lateralni kanal Stražemanka – Veličanka -Kaptolka
  - ribnjaci čija površina prelazi više od 500 ha (Poljana, Kukunjevac)
- lateralni i sabirni kanali na rijeci Orljavi i Pakri

C. Energetske građevine:

C.1. Elektroenergetske

(46.)

- građevine za prijenos električne energije-dalekovodi 35kV, 110 kV (20 i 10 kV)
- trafostanice – građevine za transformaciju električne energije: 110/x, 35/20(10)kV,
- objekti malih hidrocentrala (MAHE), s lokacijama na vodotocima:
  - Orljava - na objektu akumulacije "Kamenska", stacionažama Slobošćina, Deževci, Pavlovci, Brestovac, Požega-Luka, Požega-ind. zona, Pleternica, Bučje (Ganocijev mlin), Brodski Drenovac (Tenov mlin), Ratkovića (Štajduharov mlin), Brodski Drenovac (Čosin/Čosićev mlin) te Tisovac
  - Brzaja - 1 postojeća lokacija na postojećoj akumulaciji na Zvečevu
  - Londža - na objektu retencije/akumulacije Londža
  - Bijela - 4 lokacije (mlin Čendeš - Kapetanovo polje, mlin Stričičevac, mlin Bedi, mlin Badljevinca)
  - Pakra – na stacionažama Dragović i Branešći
  - Sivornica - na objektu akumulacije "Šumetlica" (mlin Španovica, mlin Gornja Šumetlica)

te na drugim lokacijama gdje se izgradnja MAHE ocijeni opravdanim kroz posebne zahtjeve, projekte i prateću dokumentaciju te gdje za to postoje tehničke mogućnosti

- sunčane elektrane (postrojenja) snage od 10 MW do 20 MW s pripadajućim građevinama
  - Sunčana elektrana Brodski Drenovac
- sve ostale sunčane i druge elektrane (postrojenja) iz obnovljivih izvora energije (vjetar, sunce, biomasa, geotermalna energija, kogeneracija, i dr.) snage od 10 MW do 20 MW s pripadajućim građevinama
- postrojenja za pohranu električne energije ("Energy Storage") od 10 MW do 20 MW

D. Ostale građevine

(47.)

D.1. Športske građevine

- športski i rekreacijski centar, površine 5 ha i više

D.2. Ugostiteljske i turističke građevine

- ugostiteljsko-turistička cjelina površine 5 ha i više

D.3. Građevine za gospodarenje otpadom

- kazete za zbrinjavanje azbesta

D.4. Gospodarske građevine

- trgovački centar površine 5 ha i više
- svi ostali industrijski, proizvodni i prerađivački pogoni površine 5 ha i više

(48)

D.5. Ostalo

- površine izdvojenih građevinskih područja područnog (regionalnog) značaja gospodarske i/ili javne namjene,
- površine druge namjene područnog (regionalnog) značaja veće od 5 ha.

3. Uvjeti smještaja gospodarskih sadržaja u prostoru

(49.) PPŽ utvrđuje osnovna usmjerenja za razmještaja gospodarskih sadržaja u prostoru Županije i to:

- smještaj industrije, malog gospodarstva, poduzetništva i obrtništva
- poljoprivreda (vinogradarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, stočarstvo, i ribarstvo),
- šumarstvo,
- rudarstvo i eksploataciju mineralnih sirovina,
- istraživanje i eksploatacija ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe,
- ugostiteljstvo i turizam.

Namjena i uvjeti smještaja pojedinih sadržaja detaljnije se određuju prostornim planom uređenja općine i grada temeljem načela, uvjeta i mjera ovih Odredbi za provođenje.

(50.) Gospodarske djelatnosti se smještaju prostor uz uvjet da:

- racionalno koriste prostor (bolje iskoriste i popunjavaju postojeće zone namijenjene ovim djelatnostima, kako bi se spriječilo neopravdano zauzimanje novih površina)
- nisu energetske zahtjevne i prometno su primjerene
- nisu u suprotnosti sa zaštitom okoliša
- zasnovane na modernim sektorima, temeljenim na novim tehnologijama i sektoru usluga
- najbolje valoriziraju ljudski rad
- zadovoljavaju propisane mjere zaštite okoliša (zaštita od buke, mirisa, onečišćavanja zraka, zagađivanja podzemnih i površinskih voda i sl.)

(50a.) Prostor za gospodarske djelatnosti određuje se u građevinskim područjima naselja, u građevinskim područjima izvan naselja te izvan građevinskih područja.

(50b.) Određivanje namjene proizlazi iz procjene utjecaja na onečišćenje okoliša, ugrožavanja krajobraza, učestalosti količine i vrste prometa, vrste i kapaciteta infrastrukture, broja radnih mjesta i dr.

Temeljem navedenih kriterija obavlja se razgraničenje gospodarske namjene na proizvodnu, poslovnu i poljoprivrednu pri čemu se u proizvodne namjene smještaju prvenstveno djelatnosti koje mogu imati nepovoljniji utjecaj na okoliš.

3.1. Industrija, malo gospodarstvo, poduzetništvo i obrtništvo

- (51.) Sve gospodarske djelatnosti (industrijski sadržaji, zone malog gospodarstva i poduzetništva te obrtničke djelatnosti), koje nisu vezane uz lokaciju prirodnih resursa (kao što su npr. objekti i postrojenja za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe te mineralnih sirovina), moraju se locirati unutar postojećih radnih ili mješovitih zona naselja, odnosno unutar građevinskog područja naselja.

Osim toga, nove radne (gospodarske zone) moguće je planirati i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja, po mogućnosti uz općinska/gradska središta jedinica lokalne samouprave, a uz ostala naselja iznimno, ukoliko se zato pokaže potreba.

- (52.) Prvenstveno je potrebno težiti racionalnom korištenju i popunjavanju predimenzioniranih gospodarskih i drugih već postojećih zona. Kod izrade dokumenata prostornog uređenja užeg područja potrebno je izvidjeti mogućnost preparcelacije istih, a u svrhu osiguranja realne mogućnosti korištenja i to kroz određivanje optimalnih veličina parcela i racionalne opskrbe istih svom potrebnom infrastrukturom te u cilju sprječavanja neracionalnog zauzimanja neadekvatnih površina.

Ukoliko se prilikom izrade prostornih i urbanističkih planova detektiraju situacije opisane u prethodnom stavku, potrebno je istima propisati i izradu UPU-ova za takva područja.

- (53.) Poslovne i proizvodne zone moraju se prilagoditi sljedećim postavkama:
- proizvodne i poslovne zone planirati pretežito u zonama gdje već postoje izgrađeni dijelovi istih i osnovna infrastrukturna mreža,
  - za pojedinačne poslovne zone s posebnim lokacijskim zahtjevima, prije određivanja lokacije izraditi propisana prethodna istraživanja,
  - vrednija šumska područja i kvalitetna poljoprivredne površine zaštititi od prenamjene odnosno izgradnje trajnih građevina,
  - poboljšati prometnu povezanost unutar same Županije kao i susjednih županija,
  - smještaj novih građevina prilagoditi uvjetima zaštite okoliša,
  - kako bi se sačuvala postojeća izvorišta pitkih voda potrebno je postupno rješavati probleme infrastrukture, a posebno kod izgradnje vodoopskrbne i kanalizacijske mreže,
  - postojeće nedovoljno iskorištene kapacitete u ruralnim sredinama predvidjeti za preradu poljoprivrednih i stočarskih proizvoda,
  - u urbanim sredinama, gdje postoji mogućnost za intenzivnije korištenje poslovnih prostora, iste prenamijeniti u prostore namijenjene tercijarnoj i kvartarnoj djelatnosti,
  - prema postojećim i planiranim područjima stanovanja rasporediti disperziju i raspored radnih mjesta.

- (54.) Unutar granica građevinskog područja naselja od gospodarskih objekata razlikuju se veći i manji proizvodni objekti s pratećim sadržajima.

- (55.) Pod većim proizvodnim objektima podrazumijevaju se industrijski objekti veća skladišta, servisi i zanatska proizvodnja koji zahtijevaju veće površine ili otpremanje većih količina robe i sirovina, kao i onih koji su potencijalni izvori različitih zagađenja čovjekove okoline ili prouzrokuju prekomjernu buku pa se moraju graditi u posebnim tzv. radnim zonama.

Na području naselja mogu se izgrađivati samo objekti čiste industrije i druge proizvodnje, te skladišta i servisi koji svojim postojanjem i radom ne ugrožavaju život u naselju.

U stambenim zonama ne mogu se smještati one proizvodne građevine za koje je prema posebnim propisima obvezna provedba procjene utjecaja zahvata na okoliš

Veće proizvodne i poslovne građevine s potencijalno nepovoljnim utjecajem na okoliš koje se mogu graditi samo u radnim zonama, moraju biti udaljene od stambenih i javnih građevina najmanje 30 m i odijeljene zelenim pojasom, pri čemu proizvodne građevine i vanjski prostori na kojima će se odvijati djelatnosti koje razinom buke, stupnjem onečišćenja ili na neki drugi način opterećuju okolinu moraju od navedenih građevina biti udaljeni najmanje 100 m.

Izgrađenost građevinske parcele u radnoj zoni ne može biti veća od 80 %, a zelene površine ne mogu biti manje od 10 % od građevinske parcele.

Iznimno, zelene površine mogu biti i manje kod zatečenog stanja te kod djelatnosti koje za svoje funkcioniranje zahtijevaju otvorenu slobodnu površinu koja nije nužno uređena zelenilom.

- (56.) Proizvodni objekti koji svojom veličinom ne prelaze 500 m² i čije parcele nemaju veću površinu od 0,25 ha smatraju se manjim proizvodnim objektima. Manji proizvodni objekti mogu se graditi i u okviru stambenih zona.

Pod manjim proizvodnim objektima podrazumijevaju se objekti tihe i čiste industrijske ili zanatske djelatnosti, manja skladišta i servisi, te drugi objekti male privrede koji svojim postojanjem i radom ne ugrožavaju ostale funkcije i čovjekovu okolinu u naselju (proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda, papirne ambalaže, sitnih elemenata i od plastične mase, dječjih igračaka, predmeta od metala, elektrotehničkih proizvoda).

Dozvoljena razina buke u boravišnim prostorijama stambenih objekata ne smije prijeći 25 dBA noću i 35 dBA danju.

- (57.) U tom cilju predlaže se poticati ubrzani razvoj gospodarstva u gradskim naseljima kako bi ojačanjem njihovih funkcija u prostoru i stvaranjem pretpostavki za postupno poprimanje obilježja gradova srednje veličine zauzeli svoje važno mjesto i ulogu žarišta i nositelja razvitka okolnog prostora u policentričnoj mreži gradova Županije.

Potrebno je poticati razvoj malog i srednjeg gospodarstva, poduzetništva i obrtništva posebice u općinskim središtima i naseljima s više od 1.000 stanovnika, s ciljem da ta naselja unapređuju svoja razvojna i urbana obilježja i ostvare svoje planirano mjesto i ulogu u mreži naselja i mreži žarišta i podžarišta razvitka u prostoru.

Za razvoj gospodarstva u željenom smjeru opisanom u prethodna dva stavka ovog članka potrebno je u prostornim planovima uređenja općina i gradova koji trenutno nemaju nikakvo ili imaju neadekvatno i neiskoristivo područje osigurati prostor predviđen za tu namjenu.

- (58.) Planiranje novih radnih zona predviđa se u opravdanim slučajevima (uvjetovano nepostojanjem ili potpunom zauzetošću postojećih radnih zona, lokacijom primarnih ili sekundarnih sirovina, nemogućnošću rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, prirodnim datostima i sl.), a obzirom na mogućnost i cijenu uređenja/opremanja zemljišta komunalnom infrastrukturom, te mogućnost postizanja optimalne zaštite prirode i okoliša.
- (59.) Unutar PPUO/G preispitati, kako postojeće tako i planirane, površine gospodarskih zone te izvršiti korekcije u smislu povećanja/smanjenja istih.

3.2. Poljoprivreda

- (60.) Razvoj poljoprivrede temeljiti na tržišnim načelima i obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, uključujući i farmerski tip gospodarstva.
- (61.) Ponajprije zaustaviti svako daljnje usitnjavanje te stimulirati povećavanje zemljišnog posjeda, a poželjno je pristupiti novom utvrđivanju detaljnijeg boniranja zemljišta, zoniranja poljoprivredne proizvodnje u cijeloj Županiji, a napose za voćarsku i vinogradarsku proizvodnju i djelotvornijoj zaštiti kvalitetnog plodnog zemljišta.
- (62.) U korištenju poljoprivrednog zemljišta postupno je potrebno odbaciti razvitak konvencionalnog, a predvidjeti i promovirati razvitak ekološkog poljodjelstva. O tome nam govori i činjenica da je dio poljoprivrednog zemljišta u Županiji smješten na vodonosniku podzemne pitke vode, te je stoga potrebno mijenjati strukturu i uvoditi specijalizaciju poljoprivredne proizvodnje s orijentacijom na smanjenje i prestanak uporabe sredstava koja pridonose povećanju koncentracije štetnih tvari u tlu i vodi.

Ekološko poljodjelstvo, (također organsko ili biološko) je poljodjelska proizvodnja bez primjene mineralnih gnojiva, pesticida, hormona, i drugih agrokemikalija.

Konvencionalno poljodjelstvo je ona proizvodnja koja uz pomoć mehanizacije, agrokemikalija, novostvorenih sorti i pasmina, te uz velike količine energije, uspijeva postići vrlo velike prinose.

- (63.) Poljoprivredne površine dijele se prema namjeni na:
- osobito vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište su najkvalitetnije površine poljoprivrednog zemljišta predviđene za poljoprivrednu proizvodnju koje oblikom, položajem i veličinom omogućavaju najučinkovitiju primjenu poljoprivredne tehnologije,
  - vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište su površine poljoprivrednog zemljišta primjerene za poljoprivrednu proizvodnju po svojim prirodnim svojstvima, obliku, položaju i veličini,
  - ostalo poljoprivredno obradivo zemljište namijenjeno poljodjelstvu, povrtlarstvu, voćarstvu i vinogradarstvu (oranice, livade, vrtovi, voćnjaci, vinogradi i dr.), te
  - ostalo poljoprivredno zemljište, šume i šumsko zemljište–zemljište koje je potrebno određenim agro tehničkim zahvatima poboljšati i dovesti ga u kategoriju ostalog poljoprivrednog obradivog zemljišta ili ga u protivnom pošumiti.
- (64.) Osobito vrijedno obradivo (P1) i vrijedno obradivo (P2) poljoprivredno zemljište ne može se koristiti u nepoljoprivredne svrhe osim:
- kad nema niže vrijednoga poljoprivrednog zemljišta u neposrednoj blizini ili kada bi troškovi dislokacije na niže vrijedno poljoprivredno zemljište premašivali opravdanost nepoljoprivredne investicije, što ne uključuje izgradnju igrališta za golf i samostalnih građevina sunčanih elektrana
  - kada je utvrđen interes RH za izgradnju objekata koji se prema posebnim propisima grade izvan građevinskog područja,
  - pri gradnji gospodarskih građevina namijenjenih isključivo za poljoprivrednu djelatnost i preradu poljoprivrednih proizvoda, uključivo sklopove obnovljivih izvora energije na tim građevinama,
  - za korištenje građevina koje su ozakonjene temeljem posebnog zakona.
- (64a.) Planiranje izgradnje novih građevina i sklopova građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti provodi se u dokumentima prostornog uređenja gradova/općina, pri čemu se posebno određuju kriteriji i uvjeti za smještaj i izgradnju takvih građevina u građevinskom području, a posebno kriteriji i uvjeti za smještaj i izgradnju takvih građevina izvan građevinskih područja.
- (64b.) Smještaj i izgradnja novih građevina i sklopova građevina u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti u dokumentima prostornog uređenja lokalne razine planira se i razrađuje u odredbama za provođenje, tako da bude usklađena sa:
- razvojem naselja,
  - postojećom izgradnjom i namjenom prostora,
  - planiranom namjenom i budućom gradnjom u okruženju,
  - lokalnim posebnostima i potrebama,
  - osjetljivošću okoliša na određenom prostoru po sastavnicama okoliša (tlo, voda, zrak),
  - krajobraznim vrijednostima prostora,
  - prirodnim dobrima,
  - kulturnom baštinom,
  - zaštitom zdravlja i
  - zaštitom vodnih resursa (izvorišta, vodotoka, vodnih površina, podzemnih voda, a posebice ležišta pitke vode),
  - procjenom ugroženosti od prirodnih i civilizacijskih nesreća (vezano uz moguće rušenje brane akumulacija HE sustava, bujičnih poplava i dr.).
- (64c.) Uvjeti i kriteriji smještaja i izgradnje novih građevina i sklopova građevina u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti u prostornom planu jedinice lokalne samouprave utvrđuju se i razrađuju za pojedine dijelove naselja, odnosno prostore izvan građevinskih područja naselja, temeljem podataka ili procjene o:
- vrsti poljoprivredne kulture (vinogradi, voćnjaci, povrtnjaci i druge vrste biljne proizvodnje kao i njihove kombinacije),
  - vrsti životinja, kapacitetu i načinu uzgoja,
  - veličini posjeda i veličini i broju građevina namijenjenih obavljanju poljoprivrednih djelatnosti, kao i drugih građevina koje se namjeravaju izgraditi na posjedu,
  - postojećoj izgradnji takvih i sličnih sadržaja u okruženju koji bi mogli svojim ukupnim utjecajem zahtijevati primjenu posebnih mjera,
  - položaju posjeda u odnosu na konfiguraciju terena, zaštićene, posebno vrijedne i ekološki osjetljive dijelove prostora i krajobraza, kao i u odnosu na izgrađene strukture, njihove vrijednosti, namjenu, funkciju i budući razvoj,

- kapacitetima i prihvatnosti postojeće i planirane infrastrukture,
- uvjetima koje su u postupku izrade prostornog plana utvrdila nadležna i ovlaštena tijela, ustanove i institucije, sukladno posebnim propisima.

(64d.) Jedinica lokalne samouprave u svojem prostornom planu određuje kriterije i uvjete za održavanje, rekonstrukciju i zaštitu postojećih građevina i sklopova građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, vodeći računa osobito o:

- mogućnostima osiguranja kontinuiteta obavljanja poljoprivredne djelatnosti,
- mogućem povećanju kapaciteta, proširenju i razvoju
- unapređenju tehnologije i drugih razvojnih dostignuća i mogućnosti,
- mogućoj prenamjeni djelatnosti,
- propisima i normama, te uvjetima koje su u postupku izrade prostornog plana utvrdila nadležna tijela, ustanove i institucije.

Postojeće građevine i sklopove građevina potrebno je također analizirati u odnosu na procjenu ugroženosti od prirodnih i civilizacijskih nesreća, te ukoliko se nalaze u potencijalno ugroženom području treba planirati odgovarajuće mjere ili preseljenje takvih građevina na sigurno područje.

(64e.) Postojeće i planirane građevine i sklopovi građevina u funkciji poljoprivrede za koje se u postupku izrade dokumenata prostornog uređenja jedinice lokalne samouprave (ili njihovih izmjena i dopuna) ukaže potreba dugoročnijeg ili trajnog osiguranja posebnih mjera zaštite (primjerice: zbog uvoza životinja i dr.), trebaju se posebno proanalizirati u odnosu na postojeću i planiranu namjenu i elemente navedene u prethodnoj točki.

(64f.) Jedinica lokalne samouprave u svojem prostornom planu može odrediti područja u kojima ne želi dopustiti gradnju određenih vrsta građevina ili gradnju iznad određenih kapaciteta, kao i naselja/područja većinski orijentirana na poljoprivrednu, odnosno stočarsku proizvodnju u kojima se mogu planirati i primjenjivati fleksibilniji uvjeti gradnje u odnosu na ostala područja.

(64g.) Dokumentima prostornog uređenja općina i gradova mogu se propisati specifični kriteriji i smjernice uzimajući u obzir lokalne uvjete.

(64h.) Površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države ne mogu se uvrstiti u građevinsko područje koje se planira prostornim planovima proširiti na području onih JLS koje nisu uz suglasnost Ministarstva poljoprivrede donijele Programe raspolaganja poljoprivrednim zemljištem. Isto tako, ukoliko su JLS donijele Programe raspolaganja uz suglasnost Ministarstva poljoprivrede, površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države mogu se prostornim planovima uvrstiti u građevinsko područje isključivo ako su iste Programima raspolaganja planirane za ostale namjene.

(65.) Izvan građevinskog područja može se planirati izgradnja stambenih i gospodarskih objekata za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, sve u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti, na temelju smjernica i kriterija PPUO/G, uvažavajući težnju prema okrupnjavanju zemljišta u cilju zaštite prostora i sprječavanje neprimjerene izgradnje izvan građevinskih područja te preporuka ovih Odredbi za provođenje, a sve u skladu s važećim Zakonom o prostornom uređenju.

(65a.) Građevine i sklopovi u svrhu obavljanja intenzivne poljoprivredne djelatnosti, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i slično, kao i stambene te gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, mogu se graditi izvan granica građevinskog područja u zonama određenim ovim Planom – prikazanim na kartografskom prikazu br. 3.B. „Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Područja posebnih ograničenja u korištenju i Područja primjene posebnih mjera uređenja zemljišta“.

(65b.) Objekti i postrojenja (građevine) za istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda u energetske svrhe za potrebe poljoprivrede (grijanje staklenika i plastenika, ribnjaka i sl.) se mogu graditi izvan, kao i unutar granica građevinskog područja.

(66.) Izvan građevinskih područja u isključivoj funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti moguća je izgradnja:

- montažnih i montažno - demontažnih objekata,
- polumontažnih objekata i
- čvrstih objekata.

- (67.) Dopustivu izgradnju obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i/ili gospodarskih građevina te gospodarskih dvorišta (salaša, stanova i sl.) izvan građevinskog područja u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti moguće je dozvoliti:
- na posjedu primjerene veličine,
  - za stočarsku i peradarsku proizvodnju iznad minimalnog broja uvjetnih grla, uz ispunjenje svih propisanih uvjeta zaštite okoliša i očuvanja krajobraza.

U slučaju da nije ispunjen uvjet o primjerenoj veličini posjeda ili minimalnom broju uvjetnih grla, izgradnju izvan građevinskog područja u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti u iznimnim slučajevima moguće je dozvoliti na temelju stručno obrazloženog programa/projekta o namjeranim ulaganjima, proizvodnji i/ili djelatnosti kojim se dokazuje opravdanost izgradnje, koja mora, uz ostalo, ispuniti sve propisane uvjete zaštite okoliša i očuvanja krajobraza.

Za obiteljska poljoprivredna gospodarstva, za slučajeve kada registrirano obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo objedinjava više poljoprivrednih djelatnosti, a niti jedna nije značajno prevladavajuća, veličina posjeda ili broj uvjetnih grla temeljem kojeg se mogu graditi građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti i seoskog turizma može biti i manja, a određuje se prostornim planovima uređenja općina ili gradova.

- (68.) **Primjerena veličina posjeda** na kojem je moguća izgradnja objekata izvan građevinskog područja u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti, utvrđuje se ovisno o vrsti i intenzitetu poljoprivredne djelatnosti prema sljedećim osnovnim preporukama:
- objekti za intenzivnu ratarsku djelatnost na posjedu minimalne veličine od 15 ha,
  - objekti za uzgoj voća na posjedu minimalne veličine od 4 ha,
  - objekti za uzgoj povrća na posjedu minimalne veličine od 3 ha,
  - objekti za uzgoj vinove loze na posjedu minimalne veličine od 4 ha,
  - objekti za uzgoj cvijeća na posjedu minimalne veličine od 1 ha.

Primjerena veličina posjeda na kojem se mogu graditi gospodarske građevine za intenzivan uzgoj životinja (farme, tovilišta i sl.) određena je minimalnim brojem uvjetnih grla.

- (69.) Minimalni broj uvjetnih grla temeljem kojeg se može dozvoliti izgradnja objekata za uzgoj životinja izvan granica građevinskog područja iznosi 10 uvjetnih grla.

Uvjetnim grlom podrazumijeva se grlo težine 500 kg i obilježava koeficijentom 1.

Sve vrste stoke svode se na uvjetna grla primjenom sljedećih koeficijenata:

Tablica 1.

VRSTA STOKE	koeficijent K
Domaća životinja	UG/domaćoj životinji
Odrasla goveda starija od 24 mjeseca	1,0
Goveda starosti od 12 do 24 mjeseca	0,6
Goveda starosti od 6 do 12 mjeseca	0,3
Rasplodni bikovi	1,4
Telad	0,15
Konji	1,2
Ždrebad	0,5
Ovce i koze	0,10
Janjad, jarad	0,05
Krmače	0,3
Nerasti	0,4
svinje u tovu od 25 do 110 kg	0,15
Odojci	0,02

Kokoši nesilice	0,004
Tovni pilići	0,0025
Purani	0,02
Kunići i pernata divljač	0,002

- (70.) Posjedom se smatra zemljište čije su katastarske čestice fizički povezane na najmanje 60 % ukupne površine posjeda. Čestice se smatraju fizički povezane i ako ih dijele melioracijski kanali ili poljski putovi.
- (71.) Gospodarske građevine za obavljanje intenzivne poljoprivredne - ratarske djelatnosti smještaju se na udaljenosti najmanje 30 m od građevinskog područja naselja.

Minimalne udaljenosti gospodarskih građevina namijenjenih intenzivnoj ratarskoj djelatnosti od ruba zemljišnog pojasa razvrstanih javnih cesta iznose:

- 30 m od državnih
- 20 m od županijskih i
- 10 m od lokalnih cesta

Odredba o minimalnoj udaljenosti od građevinskog područja ne odnosi se na staklenike i plastenike.

- (72.) Gospodarske građevine za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju moraju biti odgovarajuće udaljene od građevinskih područja kako bi se spriječili mogući negativni utjecaji (buka i neugodni mirisi). Minimalne udaljenosti od građevinskih područja, te od državnih, županijskih i lokalnih cesta, utvrđuju se u PPUO/G-u na temelju smjernica iz ovog Plana, a preporuča se da ne budu manje od navedenih u sljedećoj tablici:

Tablica 2.

MINIMALNA UDALJENOST GRAĐEVINE ZA UZGOJ ŽIVOTINJA OD GRAĐEVINSKIH PODRUČJA I RAZVRSTANIH CESTA				
Broj uvjetnih grla	Minimalna udaljenost od građevinskog područja (m)	Minimalna udaljenost od ruba zemljišnog posjeda razvrstane ceste (m)		
		Državne ceste	Županijske ceste	Lokalne ceste
10 - 50	30	50	25	10
51 - 100	50	75	40	15
101 - 200	100	100	50	20
201 - 300	150	125	75	30
301 - 500	200	150	100	35
501 - 800	300	175	125	40
> od 800	400	200	150	50

U PPUO/G mogu se kao minimalne utvrditi i veće udaljenosti.

Omogućuje se jedinicama lokalne samouprave da u svojim dokumentima prostornog uređenja samostalno stvaraju prostorno-planske pretpostavke za poticanje razvoja poljoprivredne proizvodnje, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i seoskih domaćinstava koje će se baviti poljoprivrednim djelatnostima.

U tom smislu se iznimno u PPUO/G-u mogu utvrditi i manje udaljenosti od navedenih u člancima 71. i 72., kao i veličina posjeda manja od navedenih u članku 68. - što bi se, prije svega, trebalo primjenjivati tek na stvaranje preduvjeta za ishođenje građevinske dokumentacija za poljoprivredne i prateće građevine koje su izgrađene bez akata potrebnih za njihovu gradnju te na nastanak novih okolnosti u prostoru ili zakonodavstvu te prilikom apliciranja na financijske fondove.

U svakom slučaju u kojem se PPUO/G-om utvrđuju uvjeti gradnje sukladni prethodnom stavku, isto je potrebno obrazložiti te argumentirati razlog i potrebu planiranog odstupanja od preporuka iz ovog Plana.

- (72a.) Na građevnoj čestici gospodarske građevine za intenzivan uzgoj životinja mogu se graditi i ostale građevine kao što su:
- staklenici i plastenici za uzgoj biljaka
  - podna skladišta i uređena površine za privremeno prikupljanje i privremeno skladištenje poljoprivrednih proizvoda
  - otvorene i poluotvorene nadstrešnice i zatvorena skladišta za čuvanje plodova, sjemena, ambalaže i sl.

- građevine za potrebe pakiranja proizvoda koji su u cijelosti ili pretežno proizvedeni na pripadajućem posjedu
- gospodarske proizvodno – obrtničke građevine komplementarne tovilistu za primarnu doradu i preradu u funkciji osnovne poljoprivredne proizvodnje (skladišta hrane, silosi, mješaonica stočne hrane i sl.), hladnjače i klaonice te prerada mesa i proizvodnja suhomesnatih proizvoda, kušaonice, kao i druge gospodarske građevine
- građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda u funkciji osnovne poljoprivredne proizvodnje
- građevine za smještaj i sklanjanje poljoprivredne mehanizacije i oruđa te njihovo održavanje, garaže i sl.
- gnojišta, gnojišne jame, platoi za kruti stajski gnoj, jame za gnojnicu i gnojovku, lagune ili drugi spremnici, kao i, sabirne jame te jame ili silosi za osoku i sl.
- parkirališta, manipulativne površine i nadstrešnice
- infrastrukturne građevine
- objekti i postrojenja (građevine) za istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda u energetske svrhe
- uredi i prostorije za boravak djelatnika
- ugostiteljsko-turističke građevine za smještaj i prehranu u seoskom turizmu
- stambene građevine za potrebe stanovanja vlasnika ili korisnika farme i uposlenih djelatnika na farmi, i sl., a sukladno odredbama važećeg Zakona o prostornom uređenju.

Navedene građevine farme ne mogu se graditi na katastarskoj čestici koja nema osiguran pristup s prometne površine, na područjima vrijednog krajobraza, zaštićenim područjima prirode i na područjima vodozaštitnih zona. te u vodozaštitnim zonama, u kojima je zabrana gradnje takvih građevina utvrđena posebnim propisom i odlukama o zaštiti sanitarnih zona crpilišta, donesenim na temelju tog propisa.

- (73.) Na površinama primjerenih veličina posjeda moguće je, osim gospodarskih, planirati i izgradnju stambenih, ugostiteljsko-turističkih i sličnih građevina za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, ali sve u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti i sukladno odredbama važećeg Zakona o prostornom uređenju.

Bruto površina stambene građevine može iznositi najviše 20% od bruto tlocrtne površine izgrađenih zatvorenih gospodarskih građevina.

Iznimno, ukoliko je površina gospodarskih građevina manja od 500 m², tada bruto površina stambene građevine može iznositi i do 50% bruto tlocrtne površine izgrađenih zatvorenih gospodarskih građevina. U sastavu stambene građevine ili u zasebnim građevinama mogu se predvidjeti i ugostiteljsko-turistički sadržaji, te drugi gospodarski sadržaji koji nemaju štetan utjecaj na stanovanje (uredi i prostorije za boravak djelatnika, vinski podrumi, vinoteka, kušaona i sl.), pri čemu se dozvoljena površina stambene građevine uvećava za dozvoljenu površinu drugih predviđenih sadržaja.

Na površinama primjerenih veličina posjeda namijenjenim specijaliziranim gospodarstvima moguće je izgraditi građevine unutar koje su smješteni svi potrebni i mogući sadržaji (npr. prerada, vinarija, vinoteka, vinske kuće i podrumi, kušaonice, degustacijsko-enološki sadržaj, građevine za čuvanje i skladištenje proizvoda i sl.).

Na površinama manjim od preporučenih za voćnjake, vinograde, oranice i povrtnjake te druge poljoprivredne nasade moguća je PPUO/G-om predvidjeti izgradnju klijeti, vinskih kuća i podruma, spremišta za voće, staklenika i plastenika, spremišta alata i sl. uz uvjet da su na isti način utvrđene propozicije načina gradnje, uvjeta smještaja i oblikovanja građevina na parceli te uz uvažavanje obveze zaštite okoliša i krajobraza.

- (74.) Prostornim planom utvrđene su postojeće **ribarske površine**.

Izgradnja novih ribnjaka i pratećih objekata za uzgoj ribe moguća je isključivo na zemljištu katastarskih kultura močvara, trstika, te na napuštenim koritima i rukavcima rijeka.

Na ostalom poljoprivrednom zemljištu, izuzev zemljišta koje se ne može prenamijeniti izgradnja ribnjaka moguća je samo uz posebne dozvole i elaborate o ekonomskoj opravdanosti.

Ribnjak mora biti u svezi s protočnom vodom odgovarajuće kvalitete koje mora biti dovoljno za sve potrebe ribnjaka u svim fazama uzgoja riba.

Ribnjake je potrebno planirati uz vodotoke, a ne na njima, kako bi se izbjegle promjene na prirodnim tokovima vodotoka i negativan utjecaj na bioraznolikost vodenih ekosustava. Na lokaciji ribnjaka

Kukunjevaca na rijeci Bijeloj tom je potrebno posvetiti posebnu pozornost kako bi se izbjeglo ugrožavanje ciljnih vrsta na području ekološke mreže. Potrebno je utvrditi koristi li ciljna vrsta predmetni prostor te na osnovu tih rezultata definirati točne granice zahvata kroz projektnu dokumentaciju na način da se ne prekida tok rijeke Bijele. Sukladno tome potrebno je utvrditi i stanje ciljnih vrsta te stvarno zauzimanja staništa na konkretnom području, potrebu daljnjeg ispitivanja i uvođenja faznosti izgradnje za pojedinačne ribnjake, kao i mogući utjecaj na staništa i ekološku mrežu. Na temelju tih saznanja potrebno je spriječiti i mogući negativan utjecaj na konkretna travnjačka staništa, odnosno eventualno ograničiti obuhvat ribnjaka na način da se travnjačka staništa izuzmu. U daljnjoj razradi potrebno je obraditi utjecaj promjena na prirodnom toku rijeke na bioraznolikost šireg prostora te kontinuitet riječnog toka. Prije realizacije ribnjaka potrebno je utvrditi zadovoljavaju li količine vode potrebe ribnjaka i biološkog minimuma nizvodno od točke zahvaćanja za potrebe ribnjaka.

Minimalna površina ribnjaka za uzgoj mlađi je 3 ha, za uzgoj konzumne ribe je 5 ha, uz uvjet da se ta površina koristiti isključivo za uzgoj ribe.

Iznimno, individualni (privatni) ribnjaci manjeg kapaciteta uzgoja, te ribnjaci u sklopu obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, kao i sportsko-rekreacijski ribnjaci mogu imati i manju površinu od navedene u prethodnom stavku.

Maksimalni iskop za ribnjak je iskop na dubinu do 2,5 m. Udaljenost ribnjaka od susjednih parcela mora biti takva da ne utječe na vodni režim susjednog obradivog zemljišta, a ovisno o strukturi tla.

- (74a.) Unutar građevinskih područja naselja građevine namijenjene za poljoprivrednu djelatnost mogu se graditi u sljedećim područjima:
- na građevnoj čestici obiteljske stambene gradnje
  - zasebnoj građevnoj čestici izvan proizvodne i mješovite gospodarske zone
  - u proizvodnoj i mješovitoj gospodarskoj zoni

Poljoprivredna građevina se ne može graditi u zoni višestambene, športsko – rekreacijske namjene te u zoni javnih i društvenih djelatnosti.

U građevinskom području naselja maksimalni kapacitet građevina za uzgoj životinja može biti 50 uvjetnih grla. Uvjetna grla se utvrđuju sukladno točki (72.) ovih Odredbi.

- (74b.) Građevine namijenjene za poljoprivrednu djelatnost mogu se graditi i u izdvojenim građevinskim područjima gospodarskih zona.
- (74c.) Gospodarske građevine u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti mogu biti:
- građevine za intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju, uzgoj poljoprivrednih kultura i životinja (stoke, peradi i krznaša) te ribnjaci,
  - građevine za smještaj poljoprivrednih proizvoda,
  - građevine za smještaj i sklanjanje poljoprivredne mehanizacije i oruđa te njihovo održavanje,
  - gospodarske proizvodno-obrtničke građevine za primarnu doradu i preradu u funkciji osnovne poljoprivredne proizvodnje,
  - ugostiteljsko-turističke građevine za smještaj i prehranu u seoskom turizmu
  - objekti i postrojenja (građevine) za istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda u energetske svrhe (grijanje staklenika, plastenika i sl.)
  - pojedinačne građevine u funkciji poljoprivredne proizvodnje
  - ostale pomoćne građevine za potrebe obavljanja poljoprivredne djelatnosti ili seoskog turizma

3.3. Šumarstvo

- (75.) Šumarstvo kao gospodarska djelatnost u prostoru Županije ima posebno značenje radi očuvanja i pojačane zaštite šumskog fonda.
- (76.) Razvoj šumarstva kao gospodarske djelatnosti mora se temeljiti na načelu održivog gospodarenja.
- (77.) Gospodarenje šumama (naročito privatnim) s gledišta korištenja i zaštite prostora unaprijediti prema stručnim kriterijima i principima šumarske struke u cilju naglašavanja općekorisnih funkcija šuma i održanja ekološke ravnoteže u prostoru.

- (78.) Gospodarenje šumama unutar zaštićenih i posebno vrijednih područja potrebno je uskladiti s mjerama zaštite i drugim smjernicama koje su načelno propisane u poglavljima 7. i 8. ovih Odredbi za provođenje.
- (79.) Nizinskim šumama potrebno je gospodariti na poseban način uvažavajući osjetljivost prostora i raznolikost zahtjeva koji se tu pojavljuju, te činjenicu da te šume u gospodarskom smislu nemaju veću važnost, ali su izuzetno bitne u svojoj zaštitnoj funkciji i očuvanju ekološke stabilnosti okoliša, pa je njihove površine poželjno povećavati.
- (80.) Prostornim planom utvrđene su šume i šumske površine po namjeni kao:
- I. gospodarske šume i šumske površine namijenjene prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih proizvoda,
  - II. zaštitne šume i šumske površine namijenjene prvenstveno za zaštitu zemljišta, vodnih tokova, erozivnih područja, naselja, gospodarskih i drugih građevina,
  - III. šume i šumske površine posebne namjene, a koje čine:
    - šume i dijelovi šuma registrirani kao građevine za proizvodnju šumskog sjemena,
    - šume koje se nalaze unutar područja zaštite prirodne baštine,
    - šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi, potrebama obrane i drugim potrebama utvrđenim posebnim propisima,
    - šume namijenjene za šport i rekreaciju.
- (81.) Karakteristika šuma Požeško-slavonske županije u odnosu na prosjek šuma Hrvatske je da su Županijske šume očuvanije u biološkom i gospodarskom smislu. Stoga je nužno takovo stanje zadržati i u pojedinim elementima poboljšati.
- (82.) Šume i šumsko zemljište moraju se koristiti sukladno šumskogospodarskim planovima te Zakonu o šumama i drugim posebnim propisima.

U šumama i na šumskom zemljištu moguća je izgradnja jedino na način utvrđen u Zakonu o šumama.

Sukladno tom zakonu u šumi i na šumskom zemljištu, može se graditi samo šumska infrastruktura, lovnogospodarski lovnotehnički objekti, građevine za potrebe obrane i nadzora državnih granica, spomenici kojima se obilježavaju mjesta masovnih grobnica žrtava rata i mjesta stradavanja te građevine koje su planirane prostornim planovima.

Prostornim planovima može se u šumi i na šumskom zemljištu planirati izgradnja građevina samo ako to iz tehničkih i ekonomskih uvjeta nije moguće planirati izvan šume i šumskog zemljišta. U sastojinama I. i II. dobnog razreda, sastojinama koje su u fazi oplodnih sječa i sjemenskim objektima ne može se prostornim planovima planirati izgradnja kampova, igrališta za golf i drugih sportsko-rekreativnih područja.

Osim građevina iz stavka 3. ovog članka, a pod uvjetima iz prethodnog stavka, može se ovim Planom u šumi i na šumskom zemljištu, sukladno Zakonu o prostornom uređenju, planirati mogućnost izgradnje građevina infrastrukture (komunalne, prometne, energetske, iskorištavanje obnovljivih izvora energije, sportske i dr.), igrališta i pratećih građevina sporta, i rekreacije, građevine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina, građevina za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe, manjih vjerskih građevina (raspela, poklonci, kapelice) i spomen-obilježja, zahvata u prostoru za robinzonski smještaj te građevina u funkciji gospodarenja i korištenja šuma i lovstva.

- (83.) Razboritim gospodarenjem prostorom mora se ograničiti smanjenje šumskih površina kao i zahvati kojima se narušavaju prirodni uvjeti u staništima.
- (84.) U svim studijama i elaboratima o utjecaju građevina na okoliš posebnu pozornost posvetiti mogućem negativnom utjecaju na šume i šumsko zemljište, te u istima predvidjeti potrebite mjere za smanjenje (eliminiranje) tih utjecaja.

3.4. Eksploatacija mineralnih sirovina, ugljikovodika i geotermalnih voda u energetska svrhe

- (85.) Eksploatacija ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe te mineralnih sirovina vezana je na iskorištenje prirodnih resursa i te se djelatnosti smještavaju uz ležišta sirovina. Istraživanje i eksploatacija ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe te iskorištavanje mineralnih sirovina (treset, metali, nemetali, kamen) vezana je na područja na kojima se utvrdi stupanj potencijalnosti pojedinih struktura u podzemlju koji sadrže ekonomski iskoristive količine.

(86.) Postojeća eksploatacijska polja moguće je koristiti uz uvjete propisane zakonom i prostorno planskom dokumentacijom, a dijelove i cjeline koji se napuštaju i zatvaraju potrebno je sanirati, revitalizirati ili prenamijeniti u skladu s izrađenom dokumentacijom na načelima zaštite okoliša.

Postojeća i planirana eksploatacijska polja prikazana su na kartografskom prikazu br. 1. *Korištenje i namjena prostora*, a navedena su u sljedećoj tablici:

Tablica 3.

EKSPLOATACIJSKA POLJA POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE						
R.b.	JLS	Naziv eksploatacijskog polja	Vrsta mineralnih sirovina	Površina (cca u ha)	Oznaka	Napomena
1.	Brestovac	Vranić	kremeni pijesak	18,8	E3	Za planirani zahvat koji se nalazi u III. zoni sanitarne zaštite izvorišta prije početka eksploatacije osigurati provedbu detaljnih vodoistražnih radova te izraditi elaborat mikrozoniranja kojim mora dokazati da zahvat neće imati negativan utjecaj na kakvoću vode za ljudsku potrošnju. Za EP Vranić izraditi urbanističko-krajobrazni projekt sanacije i prenamjene eksploatacijskog polja s ciljem obnove narušenih vrijednosti krajobraza prilikom isteka koncesijskog razdoblja.
2.		Orljavac	tehničko - građevni kamen	4,1	E3	Potrebna je provedba vodoistražnih radova na predmetnoj mikrolokaciji koji moraju dokazati da zahvat neće imati negativnih utjecaja na podzemne vode – ukoliko lokacija i nakon revizije odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta, sukladno novim propisima ostane u zoni zaštite ili preventivne zaštite izvorišta.
3.		Šamanovica	tehničko - građevni kamen	46,5	E3	Unutar zona EP Šamanovica eksploatacija se može provesti na maksimalnoj površini od 5 ha šuma.
4.	Čaglin	Mokreš	kremeni pijesak	4,7	E3	Na projektnoj razini razrade i planiranja potrebno je izbjegavati istraživanje/eksploataciju na području sjeveroistočnog dijela koji obuhvaća specifični stanišni tip travnjačkog prostora.
5.		Krndija - Gradac	tehničko - građevni kamen	13,8	E3	
6.		Jezerska kosa	tehničko - građevni kamen	64,3	E3	Unutar zona EP Jezerska kosa eksploatacija se može provesti na maksimalnoj površini od 5 ha šuma. Eksploataciju na području EP Jezerska kosa ne provoditi na području šumskog sjemenskog objekta šuma. Za EP Jezerska kosa izraditi urbanističko-krajobrazni projekt sanacije i prenamjene eksploatacijskog polja s ciljem obnove narušenih vrijednosti krajobraza prilikom isteka koncesijskog razdoblja.
7.	Vetovo	tehničko - građevni kamen	68,3	E3	Za EP Vetovo izraditi urbanističko-krajobrazni projekt sanacije i prenamjene eksploatacijskog polja s ciljem obnove narušenih vrijednosti krajobraza prilikom isteka koncesijskog razdoblja.	
8.	Lipik	Medinac, Jagma VI	kremeni pijesak	19,2	E3	Potrebna je provedba vodoistražnih radova na predmetnoj mikrolokaciji koji moraju dokazati da zahvat neće imati negativnih utjecaja na podzemne vode – ukoliko lokacija i nakon revizije odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta, sukladno novim propisima ostane u zoni zaštite ili preventivne zaštite izvorišta. Za EP Medinac izraditi urbanističko-krajobrazni projekt sanacije i prenamjene eksploatacijskog polja s ciljem obnove narušenih vrijednosti

						krajobraza prilikom isteka koncesijskog razdoblja.
9.		Šeovica	tehničko - građevni kamen	6	E3	
10.		Lipik GT - 9	geotermalne vode	-	E2	
11.		Janja Lipa	ugljkovodici	432 (dio se nalazi na području PS županije)	E1	Na EPU Janja Lipa bušotine će se locirati izvan područja EM HR2001330 Pakra i Bijela, kao i područja visoke opasnosti od poplave uz rijeku Bijelu.
12.		Kozarica	ugljkovodici	165 (dio se nalazi na području PS županije)	E1	Bušotine locirati izvan šumskih, livadnih i močvarnih staništa.
13.		Jamarica	ugljkovodici	25	E1	
14.		Fukinac	tehničko - građevni kamen	2,2 (dio se nalazi na području PS županije)	E3	
15.		Branešci	kremeni pijesak	54,6	E3	Za EP Branešci izraditi urbanističko-krajobrazni projekt sanacije i prenamjene eksploatacijskog polja s ciljem obnove narušenih vrijednosti krajobraza prilikom isteka koncesijskog razdoblja.
16.		Šumetlica	tehničko - građevni kamen	22,3	E3	
17.	Pakrac	Novo Selo - Španovica	kremeni pijesak	24,6	E3	Prilikom provedbe daljnje zakonske procedure i pribavljanja potrebne dokumentacije za zahvat eksploatacijskog polja Novo Selo potrebno je utvrditi koriste li ciljne vrste predmetni prostor, te nalaze li se u blizini špiljski lokaliteti. Za EP Novo Selo - Španovica izraditi urbanističko-krajobrazni projekt sanacije i prenamjene eksploatacijskog polja s ciljem obnove narušenih vrijednosti krajobraza prilikom isteka koncesijskog razdoblja. Prije izvođenja minerskih radova obavezno je obavijestiti stanovništvo najbližih stambenih objekata te poduzeti sve moguće sigurnosne mjere.
18.		Klašnice	tehničko - građevni kamen	4,7	E3	
19.	Pleternica	Barica-Dolac	tehničko - građevni kamen	18,4	E3	Na projektnoj razini razrade i planiranja potrebno je izbjegavati istraživanje/ eksploataciju na području rasprostranjenosti specifičnog stanišnog tipa travnjačkih staništa.
20.	Požega	Jegerova livada	tehničko - građevni kamen	7,6	E3	
21.	Velika	Poljanska	tuf	14,7	E3	Potrebna je provedba vodoistražnih radova na predmetnoj mikrolokaciji koji moraju dokazati da zahvat neće imati negativnih utjecaja na podzemne vode – ukoliko lokacija i nakon revizije odluka o zonama sanitarne zaštite izvorišta, sukladno novim propisima ostane u zoni zaštite ili preventivne zaštite izvorišta.
22.		Pliš - Mališćak	tehničko - građevni kamen	34,1	E3	

Sve površina u ovoj tablici zaokružuju se na orijentacijsku vrijednost na najbližu prvu decimalu, a u rješenjima o koncesijama i prostornim planovima uređenja općina i gradova je dozvoljeno manje odstupanje u hektarima od navedenih površina, kao i smanjenje (manja površina), ovisno o stvarnom

stanju zaliha mineralnih sirovina, stanju na terenu i mogućnosti rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, kao i o drugim objektivnim okolnostima.

Sve zahvate izvoditi po najvišim ekološkim kriterijima zaštite.

- (87.) Napuštena eksploatacijska polja, označena na kartografskom prikazu br. 3B. „*Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Područja posebnih ograničenja u korištenju i Područja primjene posebnih mjera uređenja zemljišta*“, nužno je sanirati, a u svrhu sanacije se može dopustiti eksploatacija istih u prostornom obuhvatu i količinama koje će se odrediti kroz postupak procjene utjecaja na okoliš.
- (88.) Sanacija mora obuhvatiti osiguranje stabilnosti kosina i okolnog terena eksploatacijskih polja, te ozelenjavanje ili neki drugi postupak uklapanja u okoliš i prenamjenu u površine druge namjene (šume, livade i sl.).
- (89.) Područja namijenjene istraživanju mineralnih sirovina i otvaranju novih istražnih prostora prikazane su na kartogramu br. 6 „*Potencijalna područja za istraživanje mineralnih sirovina*“.

Na prostoru predviđenom za istraživanje mineralnih sirovina planiraju se istražni prostori za sljedeće sirovine:

- cementna (I1),
- ciglarska (I2),
- građevinski pijesak i šljunak (I3),
- kremenij pijesak (I4),
- silikatna (I5),
- tehničko - građevni i arhitektonsko-građevni kamen (I6),
- ugljen (I7)

Istraživanja mineralnih sirovina te određivanje istražnih prostora kroz granice i potrebnu dokumentaciju, dopušta se na svim područjima koja su kao prevladavajuća sirovina određena prethodnim stavkom.

Ukoliko se na nekom od područja iz prethodnog stavka nakon provođenja postupka istraživanja utvrdi postojanje rezerve mineralnih sirovina koja omogućava eksploataciju, potrebno je provesti postupak izmjena i dopuna ovog Plana kojim će se odrediti točan prostorni obuhvat budućeg eksploatacijskog polja.

- (89a.) Na cijelom području Požeško-slavonske županije moguće je izvoditi istražne radove i aktivnosti u svrhu utvrđivanja mogućnosti eksploatacije ugljikovodika ili geotermalnih voda u energetske svrhe.

Za ugljikovodike, obuhvaćeno je cijelo područje Požeško-slavonske županije, i to istražnim prostorima "Sava - 07", "Sava - 08" i "Sava - 09" te vrlo malim dijelom "Drava - 03".

Za geotermalne vode, istražnim prostorom se smatra cijelo područje Županije.

Također su određene lokacije energetskog potencijala geotermalnih voda značajne za Županiju kako slijedi:

Tablica br. 3a.

Energetski potencijal geotermalne vode po izdvojenim lokalitetima			
Bazen	Općina	Lokalitet	Oznaka
Ilovski bazen	Lipik	Antunovac	AntGT-1
	Lipik	Poljana	PoljGT-1
	Lipik	Gaj	Gaj GT-1
	Pakrac	Donja Obrijež	DObGT-1
	Pakrac	Batinjani	BatGT-1
	Pakrac	Pakrac	Bolnica
	Lipik	Antunovo vrelo	AV
Požeški bazen	Velika	Velika	VeV
	Kaptol	Kaptol	KapGT-1
	Kutjevo	Venje (Kutjevo)	KutGT-1
	Brestovac	Skenderovci	SkeGt-1
	Jakšić	Tekić	TekGT-1
	Jakšić	Cerovac	CerGT-1
	Kutjevo	Kula	KulGT-1

No osim navedenih lokacija, istraživanje se može vršiti na cijelom području Županije sukladno stavku 1. ovog članka.

(89b.) Nova eksploatacijska polja ugljikovodika mogu se formirati unutar površina planiranih za eksploataciju ugljikovodika bez izmjene ovog Plana, a određuju se sukladno posebnim propisima kojima se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika, geotermalnih voda odredbama ovoga Plana. Eksploatacijska polja mogu svojom površinom biti ista ili manja od površine istražnog prostora, te unutar istog istražnog prostora može biti formirano više eksploatacijskih polja.

Nova eksploatacijska polja geotermalnih voda u energetske svrhe mogu se formirati unutar prostora za istraživanje (istražnih prostora) i eksploataciju geotermalne vode te predloženih prostora za istraživanje i eksploataciju geotermalne vode u energetske svrhe bez izmjene ovog Plana, a određuju se sukladno posebnim propisima kojima se uređuje istraživanje i eksploatacija ugljikovodika, geotermalnih voda odredbama ovoga Plana.

Eksploatacijska polja geotermalne vode u energetske svrhe mogu svojom površinom biti ista ili manja od površine istražnog prostora, odnosno prostora predloženog za istraživanje i eksploataciju te unutar istog prostora može biti formirano više eksploatacijskih polja.

Unutar istražnih prostora ugljikovodika, istražnog prostora ugljikovodika u pripremi te istražnog prostora geotermalnih voda u energetske svrhe koje obuhvaća cijelo područje županije, ukoliko se potvrdi potencijal za eksploataciju, mogu se kroz izmjenu ovog Plana, a bez izmjene Plana niže razine, odrediti granice eksploatacijskih polja ukoliko istražni prostor ispunjava odgovarajuće propisane zahtjeve, pod uvjetom da je u skladu s posebnim propisima, kao i propisima o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika i geotermalnih voda te osnovnim smjernicama i odredbama za neposrednu provedbu iz ovog Plana.

U postojećim eksploatacijskim poljima ugljikovodika moguće je planiranje istraživanje i eksploatacija geotermalnih voda u energetske svrhe.

Prilikom istraživanja i eksploatacije ugljikovodika poštivati mjere zaštite okoliša i prirode propisane „Okvirnim planom i programom istraživanja i eksploatacije ugljikovodika na kopnu“.

Prilikom istraživanja i eksploatacije geotermalnih voda u energetske svrhe poštovati mjere zaštite okoliša i prirode propisane „Planom razvoja geotermalnog potencijala Republike Hrvatske do 2030. godine.“

3.4.1. Geotermalne i termomineralne vode u ostale svrhe – ljekovite, turističke, rekreativne svrhe i druge namjene

(89c) Na području Županije koriste se i druge bušotine geotermalnih i termomineralnih voda u balneološke te druge svrhe, a koje ne dosežu potrebne temperature kako bi se koristile u energetske svrhe.

(89d.) Iskorištavanje/eksploatacija mineralnih sirovina – geotermalne i termomineralne vode za balneološke –
ljekovite i rekreativne svrhe te vezano uz to turističke i druge namjene vrši se na postojećim izvorištima/lokalitetima:

- Lokalitet „Antunovo vrelo“, Grad Lipik
- Lokalitet „Velika“, Općina Velika
- Lokalitet „Bolnica“, Grad Pakrac

te se planira daljnje korištenje navedenih lokacija, kao i mogućnost istraživanja novih na cijelom području županije, a u smislu kako je određeno člankom 89a. ovih Odredbi za geotermalne vode u energetske svrhe.

(89e.) Osim toga, istraživanje i eksploatacija, odnosno korištenje geotermalne vode u balneološke, ljekovite, turističke, rekreativne i druge svrhe (nakon faze istraživanja) moguće je i na drugim lokacijama u skladu s geotermalnim potencijalom utvrđenim Studijom hidro-geotermalnog potencijala Požeško-slavonske županije, a sukladno stavku 4. i tablici 3a. članka 89a. ovih Odredbi.

(89f.) Ukoliko se temeljem istraživanja utvrdi značajan potencijal na novom lokalitetu/izvoru, moguće je, u skladu s provedenim ispitivanjima te prema posebnim uvjetima koji će se utvrditi, eksploataciju te potrebne sadržaje i građevine za predmetnu bušotinu planirati prostornim planovima lokalne razine.

(89g.) Prije započinjanja aktivnosti eksploatacije geotermalne i termomineralne vode potrebno je izvršiti uzorkovanje vode iz ležišta kako bi se prije ispuštanja rashlađene vode u recipijent odredile vrijednosti onečišćujućih tvari.

Temperatura rashlađene vode iz geotermalnih ležišta ne smije odstupati od temperature recipijenta.

3.5. Razvoj turizma

(90.) Razvoj turizma potrebno je planirati u skladu s mogućnostima i prirodnim značajkama prostora na način da se ponuda na turističkom tržištu nužno prilagodi strategiji razvoja Županije.

Gradnju novih građevina ostvariti na prirodno manje vrijednim područjima, (kako bi se ti prostori oplemenili, a sačuvali vrijedni prirodni krajobrazi), i uklapati ih u oblike gradnje primjerene sredini.

Razvoj turizma i ugostiteljskih djelatnosti Županije ostvarit će se većom kvalitetom usluga i bogatijom ponudom raznih kulturnih, rekreacijskih, izletničkih i drugih sadržaja. Stoga je potrebno osigurati prostore za nove i privlačne sadržaje, kao npr. golf igrališta, te poticati posebne oblike turizma (lov, ribolov, jahanje i sl.).

(91.) Namjena predviđena za ugostiteljstvo i turizam je osim u građevinskim područjima naselja, iznimno predviđena i u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja.

Razvoj turizma s gledišta prostora i planiranja sadržaja u prostoru vezan je uz:

- ◆ dimenzioniranje i opremanje smještajnih i poslovno-hotelskih kapaciteta u gradovima na području Županije i većim općinskim središtima (Požega, Pakrac, Lipik, Pleternica, Velika, Zvečevo, Kutjevo, Kaptol, Čaglin),
- ◆ kulturno-povijesne lokalitete na području cijele Županije (graditeljska i kulturno-povijesna baština, glazba),
- ◆ folklor, tradicionalne manifestacije vezane za očuvanje narodnih običaja i nacionalnog identiteta uopće (Požeški festival, LIDAS, Ivanjski krijes, Grgurevo, Fišijada...),
- ◆ lovna područja,
- ◆ opremanje zdravstveno-lječilišnog turističkog kompleksa u Lipiku i Velikoj,
- ◆ turističko-rekreativni sadržaji na poljoprivrednim gospodarstvima na području povoljnom za oglednu proizvodnju zdrave, hrane u skladu sa statusom posebnog botaničkog rezervata,
- ◆ podizanje razine ugostiteljske usluge na cijelom području Županije,
- ◆ izgradnja kampova, auto-kampova visoke kategorije tzv. glampinga na područjima kojima će se definirati PPPPO parka prirode, odnosno PPUO/G kao i područjima zaštićenih prirodnih vrijednosti s uvažavanjem obveze zaštite okoliša i krajobraza, te autohtonosti dotičnog područja,
- ◆ razvoj robinzonskog turizma/zahvata u prostoru za robinzonski smještaj,
- ◆ sanacija i uređenje starih povijesnih jezgri gradova Požege, Pakraca, Lipika,
- ◆ seoski turizam na prostoru parka prirode Papuk, ali i prema interesu privatnih poduzetnika i na ostalim vrijednim prirodnim cjelinama s turističko rekreativnim potencijalom,
- ◆ vinski turizam vezan uz izgradnju "vinskih cesta" (kutjevačkog, požeškog, pleteničkog, veličkog, kaptolačkog, brestovačkog, lipičkog i pakračkog kraja),
- ◆ mogućnost razvoja vodenih športova na postojećim i planiranim akumulacijama-retencijama, te na većim vodotocima u Županiji,

- ◆ izgradnja pratećih građevina za lovni i ribolovni turizam,
- ◆ uređenje staza za skijanje kao i pratećih objekata za njihove potrebe,
- ◆ uređenje golf igrališta,
- ◆ uzletno sletne staze za jedrilice i motorne zmajevе,
- ◆ opremanje turističkih privlačnih područja u Županiji športskim građevinama za rekreaciju i natjecanje.

- (92.) Prostorni razmještaj golf igrališta koji se nalaze izvan naselja prikazan je na kartografskom prikazu br.1, a dijelom se određuje se kroz PPUO/G..
- (93.) Prostorni razmještaj, kao i detaljna namjena te uvjeti za ugostiteljsko-turističke, turističko – rekreacijske, ugostiteljsko – turističko – gospodarske, turističko - sportsko – rekreacijske i slične zone određuje se kroz PPUO/G.
- (94.) Uređenje i izgradnju odgovarajućih sadržaja potrebno je provoditi tako da se maksimalno očuva izvorna vrijednost prirodnog i kulturno-povijesnog okruženja poštujući gradnju danog područja, tj. lokalnog ambijenta.

4. Uvjeti smještaja društvenih djelatnosti u prostoru

- (95.) Mreža građevina društvenih djelatnosti je prostorni raspored osnovnih javnih funkcija državnog i županijskog interesa.
- (96.) Sustav i mreže društvenih djelatnosti vezani su na naselja, a hijerarhijsko ustrojstvo u uskoj je svezi s daljnjim razvitkom sustava središnjih naselja planiranim u PPŽ.
- (97.) Planirana mreža društvenih djelatnosti u smislu minimalnih sadržaja koji moraju biti zastupljeni u pojedinim kategorijama središnjih naselja prikazana je u Planskom dijelu - tablici br. 16.
- (98.) Prostori za razvitak sustava društvene infrastrukture i građevine u kojima su smješteni pojedini sadržaji nalaze se unutar građevinskog područja u odgovarajućoj zoni namjene, pa je u PPUO/G i drugoj detaljnijoj dokumentaciji prostora potrebno te prostore analizirati i u skladu s potrebama i mogućnostima odgovarajuće dimenzionirati.
- (99.) Prostornim planom Požeško-slavonske županije određena je mreža građevina društvenih djelatnosti za javne funkcije i to:
- školstva,
  - zdravstva,
  - športa i rekreacija
  - kulture
  - vjerskih zajednica.

4.1. Školstvo

- (100.) Prostorni raspored osnovnih škola po općinama i gradovima predvidjeti prostornim planom uređenja općina i gradova.

Srednje škole u pravilu locirati u centralnim naseljima odnosno u većim centrima općina i gradova. Vrsta i veličina škola odrediti će se mrežom srednjih škola prema potrebama.

Potrebe za veleučilištima, studentskim domovima, knjižnicama, te drugim vrstama visokoškolskih ustanova definirat će se prostornim planovima gradova i općina, a sukladno posebnim propisima i programima.

4.2. Zdravstvo

- (101.) Građevine zdravstvene djelatnosti razmjestiti u prostoru prema sljedećim uvjetima:
- Objekte primarne zdravstvene zaštite planirati u svim sjedištima gradova i općina. Pod primarnom zdravstvenom zaštitom podrazumijevaju se djelatnosti opće medicine, patронаžne zdravstvene zaštite, stomatološke zaštite, hitne medicinske pomoći i školske medicine, zaštite predškolske djece, zdravstvene njege, zdravstvene zaštite žena, laboratorijske dijagnostike, higijensko epidemiološka zaštita, medicina rada te ljekarnička djelatnost.
  - Objekti sekundarne zdravstvene zaštite planiraju se u centrima mikroregije. Pod sekundarnom zdravstvenom zaštitom podrazumijevaju se djelatnosti specijalističko-konzilijarne, dijagnostičke i bolničke zdravstvene zaštite.

- Objekti tercijarne zdravstvene zaštite mogu se planirati ovisno o potrebama i prirodnim predispozicijama. Pod tercijarnom zdravstvenom zaštitom podrazumijevaju se najsloženiji oblici zdravstvene zaštite iz specijalističkih djelatnosti (npr. klinike, kliničke bolnice, specijalizirane bolnice, rehabilitacijske bolnice i centri i sl.), znanstveno istraživački rad, izobrazba na visokoškolskim ustanovama zdravstvenog usmjerenja. Zdravstveni objekti sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite mogu se graditi i izvan građevinskih područja na lokacijama koje pružaju prirodne pogodnosti za njihov razvitak (termalni izvori, područja kvalitetnog zraka i sl.).

4.3. Šport i rekreacija

- (102.) Površine namjenjene športsko-rekreacijskim djelatnostima su športski tereni, igrališta, dvorane, staze, izletničko - rekreacijska područja, ribnjaci za športski ribolov, športsko – rekreacijske, rekreacijske, rekreacijsko – poljoprivredne/gospodarske turističko – rekreacijske i slične zone, turističko – rekreacijsko – gospodarska zona "Ergela" u Lipiku te različite pojedinačne građevine u funkciji rekreacije.
- (103.) Prostori za športsko – rekreacijske djelatnosti mogu se, osim unutar, planirati i izvan građevinskog područja, prvenstveno u okviru zdravstvenih sadržaja i izletničko - rekreacijskih sadržaja, a izuzetno i uz posebno obrazloženje, kao sastavni dio mreže objekata društvenih djelatnosti (ponajprije škola), ukoliko unutar građevinskog prostora nema dovoljno prostora za osiguranje potrebitog (propisanog) standarda za normalni rad.
- (104.) Prostornim planom uređenja općine i grada potrebno je predvidjeti potrebe športa koji obuhvaćaju:
- šport djece i mladeži u procesu odgoja i obrazovanja,
  - natjecateljski šport,
  - športsku rekreaciju građana do najstarije dobi,
  - kineziterapija i šport osoba oštećenog zdravlja i osoba s psihofizičkim smetnjama u razvoju.

Broj jedinica športskih građevina za pojedini grad i općinu određuje se temeljem starosne strukture stanovništva i broja jedinica pojedinih građevina na 1000 stanovnika a čiju pravilniju i detaljniju valorizaciju je potrebno obraditi pri izradi PPUO/G, čime će se nadopuniti potreba za izgradnjom novih športskih objekata sa potrebnim sadržajima i kapacitetima.

4.4. Kultura

- (105.) Sadržaji, koje je potrebno planirati za potrebe odvijanja kulturnih aktivnosti, su sljedeći:
- knjižnica i čitaonica,
  - muzeji, galerije, zbirke,
  - otvorena ili pučka učilišta,
  - kazališta i/ili manji scenski prostori koji bi omogućili kvalitetan rad kazališnih djelatnosti.

Prostorni raspored minimalnih gore navedenih sadržaja u kulturi po općinama i gradovima prikazan je u tablici br. 4.

Tablica 4.

MINIMALNI SADRŽAJI U KULTURI NA PODRUČJU ŽUPANIJE				
GRADOVI I OPĆINE	KAZALIŠTE	MUZEJI, GALERIJE, ZBIRKE	KNJIŽNICE I ČITAONICE	OTVORENA ILI PUČKA UČILIŠTA
	naselja	naselja	naselja	naselja
Požega	Požega	Požega	Požega	Požega
Pakrac	Pakrac	Pakrac	Pakrac	Pakrac
Lipik		Lipik	Lipik	
Pleternica			Pleternica	
Brestovac				
Čaglin			Čaglin	
Jakšić				
Kaptol				
Kutjevo			Kutjevo	
Velika		Velika	Velika	

4.5. Vjerske zajednice

- (106.) Obvezuju se jedinice lokalne samouprave da prilikom izrade PPUO/G-a iskoordiniraju potrebe sa vjerskim zajednicama na svojim područjima, te uz analitiku opravdanosti osiguraju prostore za potrebe istih. Unutar tih prostora moguće je predvidjeti građevine za obavljanje vjerskih obreda, osnivanje vrtića, škola, učilišta, drugih zavoda, socijalnih i dobrotvornih ustanova te stambenih i drugih pratećih sadržaja uz iste.

5. Uvjeti određivanja građevinskih područja i korištenja izgrađena i neizgrađena dijela područja

- (107.) Građevinskim područjima određuju se granice površina naselja kao i površine za izdvojene namjene.

Položaj, veličina i oblik građevinskih područja određuje se prema kategoriji zaštite i osjetljivosti prostora, a između pojedinih građevinskih područja nužno je predvidjeti odgovarajući pojas šumske ili poljoprivredne površine.

Građevinska područja treba određivati racionalnim korištenjem prostora, s obrazloženjem opravdanosti povećanja njegova neizgrađena dijela.

- (108.) Strategijom prostornog uređenja RH utvrđeno je da svim instrumentima politike uređenja prostora treba spriječiti svako daljnje neopravdano širenje građevinskih područja, uz konstataciju da je ta smjernica samo prvi korak u novom procesu redefiniranja građevinskih parcela (kroz prostorne planove uređenja prostora općina i gradova) i njihovog drastičnog smanjivanja na površine primjerene potrebama.
- (109.) Kod određivanja građevinskih područja prvenstveno treba težiti očuvanju povijesnog naslijeđa i tradicionalne tipologije naselja, te voditi računa o lokalnim osobitostima, značenju naselja u sustavu središnjih naselja, potrebama vezanim uz izgradnju javnih i gospodarskih sadržaja, mogućnostima komunalnog opremanja i sl.
- (110.) Uvjete za određivanje građevinskih područja i građenje izvan građevinskih područja moguće je odrediti prema kategorijama zaštite odnosno razinama dopustivosti, koje su uvjetovane prostorom, tj. njegovom osjetljivošću i primjenjivosti za određene aktivnosti glede prirodnih obilježja i sustava, a propisane člankom 9.
- a) **I razina** (kategorija) je područje zabrane gradnje i zahvata u prostoru u kojem se ne mogu formirati nova i širiti postojeće građevinska područja odnosno zabranjena je svaka gradnja ili rekonstrukcija. Iznimno, zabrana se ne odnosi na infrastrukturu, ukoliko je uvjetovana gradnjom ili rekonstrukcijom drugih građevina, ali uz izvođenje posebnih mjera zaštite i to samo u slučaju ako je zamjensko rješenje neopravdano skupo.
  - b) **II razina** (kategorija) je područje ograničene gradnje zahvata u prostoru u kojima se dopušta gradnja, ali uz uvažavanje posebnih zaštitnih mjera i uvjeta uređenja prostora.
  - c) **III razina** (kategorija) je područje koje se odnosi na one dijelove prostora u kojima je određivanje građevinskih područja, građenje i korištenje izvan građevinskog područja bez posebnih ograničenja, a obavlja se temeljem odredbi ove Odluke.

5.1. Kriteriji za utvrđivanje građevinskih područja

- (111.) Na kartografskom prikazu broj 1 "Korištenje i namjena prostora" prikazane su površine za razvoj naselja.

U skladu s Pravilnikom o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova PPŽ, na naprijed navedenoj karti prikazane su površine za razvoj naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja koje su veće od 25 ha, dok su sva ostala naselja i područja (površine manje od 25 ha) prikazana simbolom.

Prikazani prostori/površine za razvoj naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja čitaju se i tumače samo kao informacija o građevinskom području i ne mogu predstavljati polazište za formiranje građevinskog područja koja se definiraju PPUO/G-ovima, na temelju detaljne analize demografskih kretanja i gospodarskih potencijala za naselja.

- (112.) PP Požeško-slavonske županije daju se osnovne preporuke za određivanje i oblikovanje građevinskih područja naselja, a planiranje građevinskih područja u PPUO/G provodi se selektivno i u funkciji optimizacije odnosa razvoj naselja – zaštita prostora:
1. kvalitetnom procjenom i provjerom na terenu utvrditi stvarne granice zaposjednutosti prostora, te objektivno sagledati potrebu za prostorom za razvoj naselje uz uvažavanje postojećih demografskih kretanja, procjenu budućih demografskih procesa, procjenu gospodarskih potencijala i potreba, te drugih obilježja ili posebnosti značajnih za svako naselje;
  2. valorizirati kvalitete prostora i okoliša s ciljem očuvanja temeljnih resursa i njihove prostorne kompozicije u okruženju;
  3. što racionalnije koristiti postojeće građevinsko područje, preispitati i iskoristiti sve mogućnosti preoblikovanja postojećeg građevinskog područja i ukloniti neracionalnosti, te spriječiti svako daljnje neopravdano širenje naselja;
  4. građevinska područja izduženih naselja ne smiju se, u pravilu, širiti duž prometnica uz koje su izdužena.
  5. sprječavati svako daljnje spajanje građevinskih područja naselja;
  6. kada je nužno proširiti građevinska područja, potrebno je osigurati višenamjensko i optimalno korištenje njegovog najvrednijeg dijela i primijeniti takav planski pristup kojim će se maksimalno čuvati prirodno neizgrađeno područje i štiti javni interes;
  7. izdvojena građevinska područja za gospodarsku namjenu te groblja mogu se formirati i planirati sukladno kriterijima i smjericama propisanim ovim Planom
  8. za daljnji prostorni razvoj naselja tako da se ukine dio do sada planiranog građevinskog područja koji se pokazao neiskoristivim, te isto vratiti u prvobitnu namjenu,
  9. dijelovi bespravno sagrađenih naselja stalnog stanovanja (u slučaju kada je valorizacijom prihvaćenja mogućnost leaglizacije iste) mogu se svrstati ili u građevinsko područje naselja ili u izdvojeni dio građevinskog područja naselja gdje je to moguće
  10. formiranje novih dijelova građevinskih područja u cilju daljeg prostornog razvoja optimalno je postići ukidanjem dijela do sada planiranog građevinskog područja koji se pokazao neiskoristivim, te vraćanjem istoga u prvobitnu namjenu.
  11. odvojeni dijelovi postojećeg građevinskog područja istog naselja nastala djelovanjem tradicijskih, prostornih i funkcionalnih utjecaja mogu se svrstati u izdvojeni dio građevinskog područja naselja.
  12. u procesu planiranja sagledati realne troškove uređivanja građevinskog zemljišta i planski koncept temeljiti na njihovoj racionalizaciji;
  13. novom stambenom gradnjom prvenstveno popunjavati prostor interpolacijama i nedovoljno ili neracionalno izgrađene dijelove gradova i naselja.
  14. aktivnostima očuvanja i obnove postojećeg stambenog fonda, kao i dogradnjama ili nadogradnjama postojećih objekata davati isto značenje kao novim stambenim gradnjama, te ih razvijati kao kontinuiranu i programiranu djelatnosti,
  15. usmjeravati novu stambenu i drugu gradnju u prostorne cjeline gradova i naselja koje su već opremljene komunalnom infrastrukturom i objektima društvenog standarda, uz osiguravanje prostornih preduvjeta za gradnju pretežito obiteljskih kuća s racionalnim gustoćama naseljenosti i primjerene tipovima naselja i regionalnim značajkama,
  16. obnovu i zaštitu povijesnih graditeljskih cjelina usmjeriti kroz njihovu obnovu, sanaciju i rekonstrukciju, a za potrebe novih stambenih i javnih prostora.

- (113.) Unutar granica građevinskih područja naselja omogućava se i planiranja golf igrališta, a ona se određuju prostornim planovima uređenja (PPUG/O) te urbanističkim planovima uređenja (UPU) naselja sukladno "Kriterijima i smjericama za planiranje golfskih igrališta" (lipanj 2010, Savjet prostornog uređenja Države), odredbama ovog Plana te u skladu s propisanim uvjetima uređenja prostora za predmetnu namjenu površina (unutar koje se golf igralište planira) i važećim zakonskim propisima.

Golf igrališta mogu se planirati unutar građevinskih područja naselja u područjima sljedećih namjena:

- šport i rekreacija (R) - bez turističkoga smještaja,
- turistička namjena (T) – s turističkim smještajem ili bez njega,
- stambena i mješovita namjena (S, M,) – kao dio tematskih perivoja/parkova bez turističkog smještaja.

Golf igrališta unutar građevinskih područja naselja ne smiju se planirati unutar namjena Z1 (javne zelene površine) i Z (zaštitne zelene površine).

- (114.) Izvan građevinskih područja naselja moguće je utvrđivati građevinska područja za:
- gospodarsku namjenu
    - ugostiteljsko - turističke zone ili kompleksi,
    - sportske i rekreacijske zone ili kompleksi,
    - proizvodne, poslovne i/ili poljoprivredne zone ili kompleksi,

- sajmišta i deponije otpada i slične komunalne građevine i komplekse
- javnu i društvenu namjenu
- groblja

Građevinska područja utvrđuju se PPUO/G sukladno smjernicama i uvjetima ovog Plana.

- (115.) Gospodarskom zonom smatra se područje na kojem se planira više građevinskih parcela za gospodarsku namjenu.
Pojedinačnim gospodarskim kompleksom smatra se parcela na kojoj su izgrađeni ili se planira izgradnja međusobno funkcionalno povezanih gospodarskih sadržaja.
- Osnivanje gospodarskih zona i kompleksa kao i određivanje njihovih površina potrebno je analizirati PPUO/G.
- (116.) Građevinska područja za nova groblja i deponije utvrđuju se na temelju provedenih prethodnih istraživanja pogodnosti lokacije, a do tada se prostor rezervira u PPUO/G kroz namjenu površina s mogućim alternativnim lokacijama.
- (117.) Građevinsko područje izvan naselja ugostiteljsko-turističke i sportske, rekreacijske te sličnih namjena, odnosno mješovite zone koja može objedinjavati više namjena koje se dozvoljavaju graditi izvan granica građevinskog područja, preporuča se utvrditi u pravilu na prostorima manje prirodne i krajobrazne vrijednosti za koja je utvrđeno postojanje prirodnih uvjeta za planiranu namjenu.
- (118.) Zone iz prethodnog stavka se iznimno mogu planirati i na područjima više krajobrazne vrijednosti, ali uz uvjete propisane posebnim zakonima te člankom 119b. ovog Plana.

5.1.1. Građevinska područja sportske i ugostiteljsko - turističke i slične namjene izvan naselja

- (119.) Izdvojena građevinska područja izvan naselja i površine unutar naselja ugostiteljsko-turističke namjene mogu se planirati na način da:
- smještajne građevine i prateći sadržaji (otvoreni športski, rekreacijski, ugostiteljski, uslužni, zabavni i sl.) budu, uz mjere poboljšanja komunalne infrastrukture i zaštite okoliša, položajem, veličinom, osobito visinom u skladu s obilježjem prirodnog krajolika,
  - smještajne građevine, organizirane kao turističko naselje budu oblikovanjem sukladne s izvornim urbanim i arhitektonskim obilježjima,
  - vrsta i kapacitet pratećih sadržaja i javnih površina budu određeni razmjerno svakoj fazi građenja smještajnih građevina,
  - izgrađenost pojedinačne građevne čestice nije veća od 40 %, a koeficijent iskoristivosti nije veći od 1,2,
  - najmanje 30 % površine svake građevne čestice bude uređeno kao parkovni nasadi i prirodno zelenilo,
  - odvodnja otpadnih voda bude riješena zatvorenim kanalizacijskim sustavom s pročišćavanjem.

Iznimno od podstavka 4. prethodnog stavka ovog članka, prilikom rekonstrukcije postojećih građevina ugostiteljsko-turističke namjene moguće je zadržati postojeću gustoću korištenja, izgrađenost građevne čestice i koeficijent iskoristivosti, ali bez mogućnosti dodatnog povećanja.

- (119a.) Ovim Planom određuju se smjernice za utvrđivanje izdvojenih građevinskih područja ugostiteljsko – turističke, turističko – rekreacijske, ugostiteljsko – turističko – gospodarske, turističke- sportsko – rekreacijske i sličnih mješovitih namjena ili jednonamjenskih zona u funkciji turističke djelatnosti u prostornim planovima niže razine, i to za pretežitu namjenu područja kako slijedi:
- a) hotele i vile (preko 50 % smještajnih kapaciteta je osigurano u hotelima, vilama i kućama za odmor),
  - b) turističko naselje (preko 50 % smještajnih kapaciteta je osigurano u apartmanima, bungalovima i sličnim smještajnim objektima)
  - c) autokamp i kamp
  - d) golf igrališta
  - e) turističko – rekreacijsko – gospodarska zona "Ergela"
  - f) ostala ugostiteljsko turistička područja – ugostiteljsko - turističke zone smještajnih kapaciteta vezane uz seoski turizam i/ili gospodarsku djelatnost vinarstva, podrumarstva, voćarstva, ribarstva i sl. te zone znanstveno – obrazovne i kombinirane namjene
  - g) zahvat u prostoru/objekti za robinzonski smještaj.

(119b.) U zonama ugostiteljsko - turističke, turističko – rekreacijske, znanstveno – obrazovno - turističko rekreacijske, ugostiteljsko – turističko – gospodarske, turističko - sportsko – rekreacijske i sličnih namjena namjena omogućeno je više načina korištenja, pri čemu se primjenjuju kombinirani uvjeti, odnosno oni kriteriji koji se odnose na način/načine korištenja određene prostornim planovima uređenja jedinice lokalne samouprave te provedbenim planovima, pri čemu se uz pretežitu gradnju iz podstavka a) i b) prethodnog članka mogu planirati i građevine iz članka 119e. ovih Odredbi, kao i druge građevine iz podtočaka c) i g) prethodnog članka. Kriteriji za gradnju unutar načina korištenja navedenih u prethodnom članku određuju se prostornim planovima uređenja jedinice lokalne samouprave te moraju biti usklađeni sa važećim zakonima i posebnim propisima, a dopunjeni su odredbama ovog poglavlja kroz članke 119a. – 119f. te svim ostalim primjenjivim Odredbama ovog Plana.

Kod realizacije svih ugostiteljsko – turističkih i drugih zona iz prethodnog stavka potrebno je osigurati da građevine ugostiteljsko-turističke namjene, zajedno sa pratećim i dugim građevinama koje se nalaze unutar područja vrlo visoke i visoke vrijednosti krajobraza svojim oblikom, visinom i materijalima gradnje odgovaraju lokalnom kontekstu i ne smiju biti vizualna dominantna u okolici. Okolicu objekata i parcele potrebno je krajobrazno urediti u skladu s lokalnim kontekstom i pravilima struke.

Građevine unutar zona ugostiteljsko – turističkih i sličnih namjena, koje su smještene na poplavnom području trebaju se graditi na način da se zaštite od poplava.

Potrebno je osigurati da područja ugostiteljsko-turističke i slične namjene koja se nalaze na vrijednom obradivom tlu budu realizirana u skladu s važećim Zakonom o poljoprivrednom zemljištu, odnosno čl. 64. ovog Plana, a kao dokaz je, u pripreмноj fazi projekta, moguće provesti dodatno ispitivanje kvalitete zemljišta na konkretnoj lokaciji.

5.1.1.1. Golf igrališta

(119c.) Igralište za golf sa svim pratećim sadržajima potrebno je planirati, graditi i uređivati sukladno posebnim propisima i projektima, prilikom čega je u igralište obvezno akceptirati i integrirati svu vrijednu postojeću vegetaciju, povijesno i kulturno nasljeđe te florističku raznolikost.

Ovim planom, izvan granica građevinskog područja naselja, planirano je golf igralište „Radovanci“, a određeno je oznakom R1. Detaljnija razrada i razgraničavanje, sukladno ovim odredbama, planira se u dokumentima prostornog uređenja užeg područja.

Kod arhitektonskog oblikovanja građevina unutar ove zone moraju se koristiti arhitektonski elementi i prirodni građevinski materijali sukladni autohtonoj izgradnji, podneblju i krajobrazu i to, na način da se građevine nakon izgradnje u najvećoj mjeri uklape u prirodno okruženje te da svojim položajem, izgledom, oblikovanjem i volumenom ne dominiraju prostorom u kojem su smještene, odnosno ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti.

Golf igrališta koja se nalaze unutar područja vrlo visoke, visoke i umjerene vrijednosti krajobraza potrebno je kontekstualno prilagoditi okolici i ograničiti samo na servisne objekte za potrebe golfa. Oblikovanje područja golf terena mora pratiti krajobrazne uzorke neposredne okolice.

Na projektnoj razini potrebno osigurati da ne dođe do onečišćenja okolnog šumskog područja pri čemu je potrebno obraditi moguć utjecaj na PP Papuk, s posebnim naglaskom na kumulativni utjecaj s postojećim i planiranim obližnjim zahvatima.

5.1.1.2. Turističko - rekreacijsko - gospodarska zona "Ergela"

(119d.) U izdvojenom građevinskom području turističko – rekreacijsko – gospodarske zone "Ergela" dozvoljena je gradnja slijedećih građevina:

- građevina športa i rekreacije
  - hala za jahanje/zatvoreni manjež
  - vanjski manjež
  - travnati tereni za jahanje
  - parkur (teren za preponsko jahanje)
  - staze (kasački i galopski sport, rekreativne konjičke staze i sl.)
- gospodarskih građevina namijenjenih za poljoprivrednu djelatnost
  - građevine za smještaj konja (boksovi)

- građevine za smještaj i sklanjanje poljoprivrednih proizvoda i mehanizacije te njihovo održavanje
- građevine za skladištenje hrane za konje
- gnojišne jame
- ugostiteljsko - turističkih građevina (ugostiteljski objekti za okrijepu i planiranje smještajnih kapaciteta)
- pratećih građevina u funkciji poljoprivredne djelatnosti te športa i rekreacije (svlačionice, spremišta opreme, upravni prostori, uredi i prostorije za boravak djelatnika, prostorije klubova, infrastrukturne građevine i sl.)
- pomoćnih građevina (spremišta, nadstrešnice, parkirališta, manipulativne površine, garaže, kotlovnice za kruto i tekuće gorivo, podzemni i nadzemni spremnici goriva i sl.)

Turističko – rekreacijsko – gospodarska zona "Ergela" mora se pejzažno cjelovito urediti, a u zoni se moraju odrediti zone ispaše, kao i prostori namijenjeni dresurnom, rekreativnom, terapijskom jahanju i školi jahanja.

Na građevnim česticama na kojima se grade građevine poljoprivredne namjene s potencijalnim izvorima zagađenja (građevine za smještaj konja te građevine za prikupljanje gnoja i tekućina iz staja) potrebno je, prema građevinama i građevnim česticama drugih namjena, osigurati tampon zaštitnog zelenila najmanje širine 5,0 m.

Minimalna udaljenost građevina sa potencijalnim izvorima zagađenja od ruba građevinskog područja naselja je 30,0 m.

Navedene minimalne udaljenosti odnose se na same prostore u kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost, dok se ostale prostorije čiste i tihe namjene mogu smjestiti i bliže.

Površina građevne čestice u turističko – rekreacijsko - gospodarskoj zoni "Ergela" iznosi min. 1000 m².

Etažna visina ugostiteljsko - turističkih i pratećih građevina može biti maksimalno podrum ili suteran, prizemlje, kat i/ili potkrovlje. Ukupna visina sportsko – rekreacijskih i gospodarskih građevina može iznositi najviše 15,0 m, osim iznimno kada visina tih građevina, u skladu s njihovom namjenom i funkcijom uz dokaz o načinu korištenja koji zahtjeva veću visinu, može iznositi i više.

Sve građevine u ovoj zoni moraju se locirati na način da se uklape u prirodni krajolik te da svojim položajem i oblikovanjem ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti. Kod arhitektonskog oblikovanja građevina unutar ove zone moraju se koristiti tradicionalni arhitektonski elementi i prirodni građevinski materijali sukladni autohtonoj izgradnji, podneblju i krajobrazu.

Turističko – rekreacijsko – gospodarska zona "Ergela" obuhvaća i Kompleks Ergele koji, kao preventivno zaštićeno kulturno dobro, podliježe smjernicama zaštite i zakonskom postupku te trajno zadržava svoj status i obilježja funkcije, iako se funkcija zbrinjavanja i uzgoja konja omogućava prelocirati i na druge lokacije u planiranim novim objektima unutar obuhvata zone.

5.1.1.3. Ostala ugostiteljsko turistička područja

(119e.) U ugostiteljsko turističkim područjima ove kategorije dozvoljena je gradnja:

- ugostiteljsko-turističkih građevina za smještaj (apartmani, bungalovi, kuće za odmor, obiteljski hotel ili pansion ili sl.),
- ugostiteljsko-turističkih građevina za pripremu i usluživanje hrane, pića i napitaka i sl.
- ugostiteljsko-turističkih građevina zajedno sa gospodarskim građevinama u funkciji vinarstva, podrumarstva i voćarstva – prerada, vinarija, kušaona i drugi degustacijsko-enološki sadržaji, građevine za čuvanje i skladištenje i sl.,
- ugostiteljsko-turističkih građevina zajedno sa gospodarskim građevinama poljoprivredne namjene u funkciji seoskog turizma i seoska gospodarstva, - potrebe poljoprivredne proizvodnje, držanje i uzgoj životinja te čuvanja, skladištenja i spremanja poljoprivrednih proizvoda, mehanizacije, oruđa, hrane i sl., a sve u svrhu održavanja djelatnosti seoskog turizma, a kao prateće građevine za poljoprivrednu djelatnost na kojoj se bazira ponuda seoskog turizma zone (vinogradarstvo, vinarstvo, voćarstvo, uzgoj životinja i dr.)
- građevina športa i rekreacije te sportsko – rekreacijskih sadržaja, igrališta, dječijih igrališta, bazena, sauna, spa i wellness sadržaja, šetnica, vidikovaca i dr.,

- ribnjaci i pratećih građevina u funkciji uzgoja akvakulture, u svrhu sportskog i rekreativnog ribolova i/ili sporta i rekreacije te drugih vodenih površina
- ugostiteljsko – turističkih građevina uz ribnjake i sl. vodne površine koje mogu biti namjenjene uzgoju akvakulture (bazeni, nasipi, zimmjaci, prateći sadržaji), sportskom ribolovu i/ili sportu i rekreaciji
- građevina javne i društvene namjene u funkciji turizma
- pomoćnih i pratećih građevina u funkciji turističke ili gospodarske djelatnosti zone
- uređivanje izletničkog prostora (postavljanje urbane opreme, info i edukativnih ploča, šetnice, putokaza, dječjih igrališta, odmorišta sa drvenim stolovima i klupama, drvenih nadstrešnica, mjesta za ognjišta/ložišta za piknik u prirodi i sl.),
- površina i staza za šetanje, vožnju biciklom, jahanje i slično
- građevina u funkciji lovstva i šumarstva (lovačke i šumarske kuće i skloništa i sl.) sa smještajnim kapacitetima s mogućnosti osiguranja i usluge prehrane
- infrastrukturnih građevina u funkciji zone, prometnica, pješačkih i drugih rekreativnih staza (biciklističke, jahačke, trim i dr.), kolnih prilaza i parkirališta te manipulativnih površina čiji će se točan položaj definirati će se projektom dokumentacijom
- svih drugih sadržaja koji su u funkciji osnovne namjene.

Namjene navedene u prethodnom stavku mogu biti smještene u građevinama mješovite namjene koje će obuhvaćati više funkcija iz prethodnog podstavka, a na jednoj građevnoj čestici unutar ugostiteljsko – turističke zone može se graditi više ugostiteljsko – turističkih i drugih građevina navedenih u prethodnoj točki.

Građevine u ovom području ne smiju prelaziti etažnu visinu - podrum/suteren, prizemlje i dva kata, odnosno kat i potkrovlje. Propisana visina ne odnosi se na na vidikovce i slične nespecifične građevine.

Ugostiteljsko – turistička područja moraju se pejzažno cjelovito urediti, a građevine se moraju locirati na način da se uklape u prirodni krajolik te da svojim položajem i oblikovanjem ne narušavaju krajobrazne i prirodne vrijednosti. Kod arhitektonskog oblikovanja građevina unutar ove zone moraju se koristiti tradicionalni arhitektonski elementi i prirodni građevinski materijali sukladni autohtonoj izgradnji, podneblju i krajobrazu.

- (119f.) U izdvojenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke i slične namjene iz članka 119a. ovih Odredbi dopušta se, osim građevina osnovne namjene, i smještaj sadržaja trgovačke, uslužne i slične namjene, kao i infrastrukturnih građevina.

5.1.2. Građevinska područja naselja

- (120.) Izmjenu postojećih i određivanje novih građevinskih područja treba temeljiti na stručnim argumentima, analizama izgrađenosti naseljenog područja, odnosno iskazu površine izgrađenog i neizgrađenog dijela građevinskog područja uvažavajući sljedeće:
- unutar postojećeg građevinskog područja potrebno je ispitati rezerve neizgrađenog dijela građevinskog područja,
  - prilagoditi gustoću stanovanja i gustoću stanovništva prema tipu naselja,
  - građevinska područja oblikovati primjereno geomorfološkim značajkama kao naseljsku cjelinu odvojeno od druge takve cjeline,
  - građevinska područja određivati, gdje god je to moguće, izvan koridora državne i regionalne infrastrukture, poljoprivrednih zemljišta bonitetne klase propisane Zakonom, nestabilnih terena (klizišta, tektonski rasjedi), zaštitnih i sigurnosnih zona voda te izvan površina od posebnog značenja za obranu,
  - u slučaju potrebe proširenja granica mora se prethodno ispitati mogućnost smanjenja postojećeg građevinskog područja u dijelovima koji se kroz dugi vremenski period nisu priveli planiranoj namjeni, a niti trenutno nema takvih naznaka,
  - proširenje građevinskog područja naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja potrebno je provoditi sukladno važećim zakonskim odredbama.
- (121.) Temeljna polazišta za pojedine grupe naselja u PPŽ-u su sljedeća:
- a) grupa gradova i naselja preko 1.000 stanovnika
    - za ta naselja procjenjuje se opravdanim planirati prostor za proširenje, **ukoliko su ispunjeni uvjeti iz prethodnog članka**
    - za gradove Požega, Pakrac, Lipik, Kutjevo i Pleternica ukazuje se na mogućnost formiranja urbanih zona objedinjavanjem svih kontaktnih građevinskih područja naselja koja su se već međusobno spojila obzirom na radijus gravitacionih zona.

- za ostala naselja iznad 1000 stanovnika predlaže se prethodna provjera važećih građevinskih područja i rezerviranje prostora za proširenje ako se to ocijeni potrebnim;
- b) grupa naselja od 500 do 1.000 stanovnika
- tim naseljima moguće je osigurati prostor za proširenje uz prethodnu provjeru:
    - za naselja kod kojih je neizgrađeni dio manji od polovine izgrađenog dijela, moguće je u opravdanim slučajevima proširenje građevinskog područja do postizanja dopuštenog omjera izgrađenog i neizgrađenog u odnosu 1: 0,5.
    - za naselja kod kojih je neizgrađeni dio veći od polovine izgrađenog dijela, obvezno je smanjivanje građevinskog područja, osim kad se radi o naseljima koja imaju pad broja stanovnika (jer bi to moglo dodatno smanjiti eventualni interes i mogućnosti izgradnje).
- c) grupa naselja do 500 stanovnika
- kod tih naselja, u pravilu, nije opravdano osigurati nove prostore za širenje, već je potrebno težiti smanjenju građevinskog područja. Nužna i opravdana proširenja potrebno je posebno obrazložiti.

(122.) U prostornim planovima užih područja prilikom utvrđivanja uvjeta za određivanje građevinskog područja i korištenja izgrađenog i neizgrađenog dijela preporučuje se primjena ovih maksimalnih pokazatelja:

Tablica 5.

a) stambena namjena

	niska stambena izgradnja*			višestambena izgradnja
	slobodnostojeći objekti	dvojni objekti	niz	
max. izgrađenost	40%	50%	60%	60%**
max. visina	Pod + P + 1 + Ptk			Pod + P + 4 + Ptk

- * mogućnost prisustva tihe i čiste djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozije: krojačke, frizerske, postolarske, fotografske radionice, prodavaonice mješovite robe, kafe-i, bufeti, predstavništva i slično.
- ** 100% kod rekonstrukcija postojećih višestambenih građevina, ako se građevna čestica nalazi u zoni višestambene gradnje, s nalijeđenom parcelacijom, s pomoćnim sadržajima u sklopu građevine i parkiranjem riješenim u sklopu javne površine te ako su sve granice građevne čestice istovremeno i regulacijske linije

b) stambena/mješovita namjena*

	pretežito stambena	pretežito poslovna
max. izgrađenost	60%	60%
max. visina	Pod + P + 1 + Ptk	Pod + P + 1 + Ptk

- * - mogućnost prisustva tihe i čiste djelatnosti bez opasnosti od požara i eksplozije: krojačke, frizerske, postolarske, fotografske radionice, prodavaonice mješovite robe, kafe-i, bufeti, predstavništva i slično.
- mogućnost prisustva bučne djelatnosti: automehaničarske, limarske, lakirerske, bravarske, kovačke, stolarske, bačvarske i slične radionice, te ugostiteljski objekti s glazbom na otvorenom i slično dok ne prelaze preko graničnih vrijednosti utvrđenih posebnim propisom
- na građevinskoj parceli mora biti min. 20% zelenila
- mogućnost prisustva poljoprivredne djelatnosti na parceli stambene građevine – max izgrađenost 60% - za postojeće građevine može se zadržati i veća, postojeća izgrađenost, ali ne veća od 80%

c) gospodarska namjena

	proizvodna, poslovna, ugostiteljsko-turistička, poljoprivredna
max. izgrađenost	80%*
max. visina	Pod + P + 1 + Ptk

- * na građevinskoj parceli mora biti min. 10% zelenila.

Visine izgradnje određuju se planovima nižeg reda (PPPPO, PPUO/G, GUP, UPU, DPU/za postojeće planove koji su sukladno Zakonu dobili status UPU-a).

Visina građevine mjeri se od konačno zaravnalog i uređenog terena uz pročelja građevine na njegovom najnižem dijelu do gornjeg ruba stropne konstrukcije zadnjeg kata, odnosno vrha nadozida potkrovlja, čija visina ne može biti viša od 1,2 m.

Ukupna visina građevine mjeri se od konačno zaravnalog i uređenog terena na njegovom najnižem dijelu uz pročelje građevine do najviše točke krova (sljemena).

Maksimalna visina gospodarskih građevina u iznimnim slučajevima može biti i veća od propisanih visina kada to zahtjeva tehnološki postupak (gradnja mlinova, silosa i sl. građevina).

Zona gospodarske namjene sadržava industrijske, proizvodne, poljoprivredne, ugostiteljsko-turističke i poslovne građevine, kao i uslužne, trgovačke i komunalno – servisne i druge slične vrste građevina, skladišta, servise, zanatsku proizvodnju, odnosno građevine čiste industrije i druge proizvodnje te skladišta i servise koji svojim postojanjem i radom ne otežavaju i ugrožavaju život u naselju preko graničnih vrijednosti za naselja.

Na parcelama uz proizvodne pogone moguće je graditi poslovne i upravne zgrade te druge prateće sadržaje čija max. visina može biti do četiri nadzemne etaže.

d) ostale osnovne namjene

- (123.) Ostale osnovne namjene prostora: športsko-rekreacijska namjena, javne zelene površine, površine posebne namjene, površine infrastrukturnih sustava, groblja i slično, koje se pojavljuju unutar građevinskog područja potrebno je odrediti u prostoru naselja u onoj mjeri koja je primjerena i potrebna normalnom razvoju, oblikovanju i funkcijama naselja.
- (124.) U prostornim planovima užih područja (PPPPO, PPUO/G, GUP, UPU i DPU/ za postojeće planove koji su sukladno Zakonu dobili status UPU-a) treba min. i max. izgrađenosti utvrditi s lokalnim uvjetima što uz posebno strukovno obrazloženje podrazumjeva i mogućnost veće izgrađenosti i visine od preporučenih.

5.1.3. Građevinska područja gospodarskih zona izvan naselja

- (124a.) Izdvojena građevinska područja mogu se, osim za sportsku i ugostiteljsko – turističku namjenu, opisanu u poglavlju 5.1.1., određivati još i za proizvodnu, poslovnu, poljoprivrednu, uslužnu, trgovačku, komunalno-servisnu, industrijsku, prerađivačku, zanatsku ili slične namjenu - kao i za sve gospodarske djelatnosti koje zbog prostornih i drugih ograničenja ne mogu biti smještene unutar granica građevinskih područja naselja. Osim toga, izdvojena građevinska područja gospodarskih zona mogu uključivati i pomoćne, prometne i infrastrukturne građevine te športsko-rekreacijske građevine za potrebe zaposlenih, kao i kombinacije različitih navedenih namjena u sklopu jedne građevine.

- (124b.) Gospodarske zone iz prethodnog članka mogu biti jednonamjenske (poslovne, proizvodne, ugostiteljsko-turističke, trgovačko-uslužne zone te zone malog i srednjeg poduzetništva i sl.) ili mješovite.

Unutar mješovitih gospodarskih zona mogu se osnivati i pojedinačne, manje, namjenske (specijalizirane) gospodarske zone određene jednom od namjena navedenih u prethodnom stavku.

- (124c.) U izvojenim građevinskim područjima gospodarske namjene ne mogu se graditi stambene građevine.

- (124d.) Proizvodne, poslovne, poljoprivredne i druge građevine s potencijalno nepovoljnim utjecajem na okoliš, posebice u smislu onečišćavanja zraka, potrebno ispravno locirati u prostore gospodarskih zona u odnosu na naselja, osobito uzimajući u obzir kriterij smjera i intenziteta dominantnih.

U postojećim neodgovarajuće lociranim gospodarskim zonama treba izbjegavati sadržaje koji onečišćuju zrak, a ako to nije moguće onda je potrebno poduzimati dodatne zaštitne mjere kroz ugradnju uređaja za pročišćavanje zraka.

Ove građevine ne mogu se graditi niti u u vodozaštitnim zonama, ukoliko je zabrana gradnje takvih građevina utvrđena posebnim propisom i odlukama o zaštiti sanitarnih zona crpilišta, donesenim na temelju tog propisa.

Građevine koje se grade unutar gospodarskih zona koje su smještene na poplavnom području moraju se graditi na način da se zaštite od poplava.

- (124e.) Na građevnim česticama na kojima se grade gospodarske građevine s potencijalno nepovoljnim utjecajem na okoliš potrebno je, prema građevinama i građevnim česticama drugih namjena, osigurati tampon zaštitnog zelenila najmanje širine 3,0 m.

Proizvodne, poslovne, poljoprivredne i druge građevine koje se, inače, unutar granica građevinskog područja naselja mogu graditi samo u izdvojenoj gospodarskoj zoni, moraju biti udaljene min. 3,0 m od dvorišnih međa koje čine granicu izdvojenog građevinskog područja gospodarske zone. Istovremeno, građevine iz prethodnog stavka moraju biti udaljene od stambenih i javnih građevina najmanje 10 m i odijeljene zelenim pojasom.

Poljoprivredne građevine za intenzivnu stočarsku i peradarsku proizvodnju s izvorima zagađenja koje se grade u izdvojenim građevinskim područjima gospodarske namjene moraju biti odgovarajuće udaljene od građevinskih područja naselja, kako bi se spriječili mogući negativni utjecaji (buka i neugodni mirisi) - i to prema udaljenostim od građevinskog područja propisanih u tablici 2. (članak 72.) ovih Odredbi.

- (124f.) Visine građevine određuju se drugim dokumentima prostornog uređenja (PPPPO, PPUO/G, GUP, UPU, DPU/ za postojeće planove koji su sukladno Zakonu dobili status UPU-a), a sukladno čl. 122. ovih Odredbi.

(124g.) Zone gospodarske namjene preko 15 ha prikazane su u kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena prostora" te su zadane u sljedećoj tablici:

Tablica 6.

Planirana izdvojena građevinska područja gospodarskih zona na području Požeško-slavonske županije			
JLS		Gospodarske zone	Površina (cca) ha **
Grad	Požega	Alaginci - Požega	21 [*]
		Požega sjever	72 [*]
	Pakrac	Pakrac 1	25
	Lipik	Lipik I	41
		Lipik II	16
		Lipik III	32
		Lipik IV	43
	Pleternica	Pleternica II	111
		Ivanin dvor	21
		Resnik	21 [*]
Kutjevo	Kutjevo	43 [*]	
	Kula	25	
Općina	Brestovac	Brestovac	20
	Jakšić	Jakšić	17
	Kaptol	-	-
	Velika	-	-

* kako bi se osigurala usklađenost prostorno-planske dokumentacije na svim razinama, površine navedene za ove zone obuhvaćaju cjelokupno područje zajedno s površinama drugih namjena koje mogu biti definirane i prikazane kao zasebne (npr. prometnice, zelene površine i sl.), ali koje će se kroz prostorne planova uređenja gradova ili općina dalje razrađivati zajednički, kao jedna cjelina u detaljnijim planovima.

** površina se u ovom Planu zaokružuje na orijentacijsku vrijednost na cijeli broj, a u prostornim planovima uređenja općina i gradova je dozvoljeno manje odstupanje u hektarima od navedenih površina, ovisno o stvarnom stanju na terenu i mogućnosti rješavanja imovinsko-pravnih odnosa, kao i o drugim objektivnim okolnostima

Ostala izdvojena građevinska područja gospodarskih zona proizvodne, poslovne, poljoprivredne i slične namjene manja od 15 ha osnivaju se, određuje i/ili prikazuju PPUO/G-ovima na osnovi detaljnijih analiza. Pri tome je kao kriterij u obzir potrebno uzeti blizinu naselja, prometnu povezanost, kvalitetu tla, smjer dominantnih vjetrova i sl.

Realizacijom gospodarske zone Lipik IV doći će do značajne prenamjene dijela vrijednog poljoprivrednog zemljišta (P2) zbog čega je potrebno osigurati kompenzacijske mjere privođenja poljoprivrednoj namjeni zemljišta koje se trenutno ne koristi u poljoprivredne svrhe u istoj površini koja je zauzeta ovom gospodarskom zonom. Potrebno je i izvršiti komasaciju (okrupnjavanje) poljoprivrednih čestica kojima će se nadomjestiti gubitak poljoprivrednog zemljišta predviđenog za izgradnju gospodarske zone pri čemu je rješavanje navedenih problema kompleksno i dugoročno pitanje koje ne treba utjecati na pribavljanje dokumentacije (potrebnih studija, akata temeljem kojih se može pristupiti gradnji – građevinskih dozvola i sl.), kao niti na samu realizaciju zahvata u zoni.

Za gospodarske zone, koje se planiraju uz vodotoke i tako, ovisno o stvarnoj namjeni i korištenju unutar samih zona te načinu ispuštanja otpadnih voda, mogu imati eventualno negativan utjecaj na ekološku mrežu, što se može očitovati kroz onečišćenje vodotoka, a time i kroz utjecaj na ciljne vrste - običnu lisanku i potočnog raka, obavezno je kroz mjere ublažavanja utjecaja osigurati zaštitu ovog područja ekološke mreže. To se prije svega odnosi na zone Brestovac i Trenkovo. Pri tome je glavni cilj i obaveza očuvanje prirodnog vodotoka i njegova korita, ukoliko to korito nije već zatečeno kao regulirano, a kako se građevinskim radovima i drugim zahvatima na uređenju gospodarskih zona ne bi dodatno utjecalo na zatečeno stanje vodotoka. Obzirom da se građevine koje se grade unutar gospodarskih zona moraju graditi na način da se zaštite od poplava, u ovim je zonama obranu od poplava, kao i sve druge zahvate, potrebno riješiti na način koji neće utjecati na stanje vodotoka te koji neće narušiti režim zaštite ekološke mreže i pripadajuće ciljne vrste.

Za gospodarske zone koje zahvaćaju pojedina staništa i stanište tipove, kao što je npr. Pakrac 5, potrebno je provesti dodatna istraživanja i utvrditi stvarno stanje na terenu te na osnovu rezultata po

potrebi i korekciju obuhvata zone na razini PPUO/G-a, odnosno izbacivanje travnjačkih i/ili drugih staništa.

Prilikom uspostavljanja gospodarske zone Pleternica II i Resnik potrebno je poštivati propise te na predmetnim lokacijama ne koristiti P1 i P2 zemljište u nepoljoprivredne svrhe osim za izgradnju građevina namijenjenih isključivo za poljoprivrednu djelatnost.

U projektnoj fazi zahvata unutar gospodarske zone Alaginci potrebno je kontaktirati nadležni Konzervatorski odjel te postupati u skladu s njegovim smjernicama.

Potrebno je osigurati faznost realizacije i izgradnje gospodarskih zona unutar područja pojedinih jedinica lokalne samouprave kako bi se prirodna staništa ili poljoprivredno zemljište pretvaralo u građevinsko zemljište sukladno stvarnim potrebama.

5.2. Kriteriji za korištenje izgrađena i neizgrađena dijela područja

(125.) Građevinska područja čine izgrađena i neizgrađena područja.

Izgrađenim područjem smatra se uređeno građevinsko zemljište na kojem su izgrađene građevinske parcele, izgrađene infrastrukturne građevine i privedene namjeni ostale površine, kao što su igrališta, parkovi i sl., te zemljišta nepogodna za izgradnju.

Izgrađeni dio građevinskog područja određuje se na način da se izuzima:

- svaka neizgrađena površina veća od 3000 m².
- svi neizgrađeni rubni prostori, koji imaju površinu veću od 2000 m².

Neizgrađeni dio građevinskog područja je samostalna površina ili proširenje izgrađenog dijela, a koje može biti:

- neuređeno područje,
- uređeno, bez postojeće izgradnje,
- uređeno, na kome je djelomična postojeća gradnja.

Na neizgrađenom građevinskom zemljištu ne može se graditi ako do građevne čestice nije riješen pristup prometnom površinom sukladno Zakonu, u koridorima odgovarajućeg profila i minimalna razina komunalne opremljenosti.

(126.) **Na neuređenom građevinskom zemljištu nije dopuštena** izgradnja zgrada dok se ne izgradi osnovna infrastruktura koja je određena minimalnom razinom komunalne opremljenosti. Minimalna razina komunalne opremljenosti smatra se zemljište do kojeg je riješen pristup s prometne površine sukladno Zakonu te odvodnja otpadnih voda.

Odgovarajućim načinom izgradnje i organizacijom prostora potrebno je osigurati ekonomičnost u izgradnji komunalne infrastrukture.

Samo uređeno građevinsko zemljište se može koristiti.

(127.) Građevinskom parcelom smatra se kod vrlo dubokih parcela, zemljište dubine 50 –150 m od regulacijske linije ovisno o tipologiji naselja (max. 50 m kod brdskih naselja do max. 150 m kod ravničarskih naselja). U slučajevima kad je postojeća izgradnja na većoj dubini, građevinskom parcelom smatra se zemljište do dubine 10 m iza zadnje izgrađene zgrade.

(128.) Površine društvenih djelatnosti i infrastrukture prioritetno trebaju biti smještene u slobodnim prostorima izgrađenog dijela.

Prostornim planovima kojima se planira izgradnja i uređenje građevinskih područja i na drugi način potrebno je planirati i osiguravati prostorne uvjete za razvoj mreže društvenih djelatnosti, prometa, infrastrukture te športske aktivnosti i rekreaciju stanovništva.

Posebnu pozornost treba posvetiti uređenju javnih površina, osobito pješačkih, biciklističkih, zelenih, rekreacijskih površina, te sprječavanju barijera za invalidne osobe.

Potrebno je zaštititi, očuvati i revitalizirati osobite arhitektonske, ambijentalne i druge vrijednosti urbane strukture naselja, te mjerama prostorne politike omogućiti stvaranje novih vrijednosti.

5.3. Uređenje građevinskog zemljišta

- (129.) Prostornim planom uređenja općine ili grada odrediti će se obvezna razina uređenosti građevinskog zemljišta. Svaka građevinska parcela mora imati minimalno I kategoriju uređenosti.
- I. kategorija opremljenosti građevinskog zemljišta čini minimalno uređenje koje obuhvaća pripremu građevinskog zemljišta i pristupni put te propisani način odvodnje otpadnih voda,
  - II. kategorija opremljenosti građevinskog zemljišta osim pripreme čini osnovnu infrastrukturu, pristupni put, priključke na komunalnu infrastrukturu: električnu energiju, vodovodnu i kanalizacijsku mrežu
  - III. kategorija čini visoko uređeno zemljište sa svim elementima pripreme i opremanja.

5.4. Kriteriji za građenje izvan građevinskog zemljišta

- (130.) Izvan građevinskog područja moguća je izgradnja sljedećih građevina:
- građevina infrastrukture (prometne, energetske, komunalne itd.),
  - sportsko-rekreacijska igrališta i građevine te ostale građevine u funkciji posjećivanja i golf igrališta,
  - građevina obrane,
  - građevina za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina
  - objekti i postrojenja (građevine za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe,
  - gospodarskih namijenjenoj poljoprivrednoj proizvodnji, stambenih, pomoćnih i pratećih građevina te obiteljskih gospodarstava u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti i seoskog turizma, sukladno važećim zakonskim odredbama,
  - zahvata u prostoru za robinzonski smještaj smještajnog kapaciteta sukladno važećim zakonskim odredbama,
  - manje vjerske građevine (raspela, poklonci, kapelice) i spomen-obilježja,
  - građevine u funkciji gospodarenja i korištenja šuma te lovstva
  - građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije
  - reciklažnih dvorišta za građevinski otpad s pripadajućim postrojenjima, asfaltnih baza, betonara i drugih građevina u funkciji obrade mineralnih sirovina, unutar određenih eksploatacijskih polja

Izvan građevinskog područja dozvoljava se i rekonstrukcija postojećih građevina.

- (131.) Iznimno od navedenog izvan građevinskog područja na poljoprivrednom zemljištu I i II bonitetne klase može se planirati izgradnja samo stambenih i gospodarskih građevina u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, objekata infrastrukture, objekata i postrojenja (građevina) za istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda za poljoprivrede svrhe te objekata za istraživanje i iskorištavanje energetskih mineralnih sirovina.

- (131a.) Građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije te manje vjerske i rekreacijske građevine mogu se smještati na zemljištu I. i II. bonitetne klase ukoliko u blizini nema prikladnog niže vrijednog poljoprivrednog zemljišta, odnosno ukoliko postoje interes za izgradnju objekata i drugi opravdani uvjeti za takav smještaj - npr. nemogućnost korištenja zemljišta u poljoprivredne svrhe (oblik zemljišta, blizina prometnice i sl.), imovinsko-pravni odnosi, izniman (npr. memorijalni, vjerski, turistički) značaj područja i sl., a kada bi troškovi dislokacije na niže vrijedno poljoprivredno zemljište premašivali opravdanost nepoljoprivredne investicije.

Sve navedeno u ovom, kao i u prethodnom članku mora biti realizirano u skladu s čl. 64, ovih Odredbi te s odredbama važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

- (132.) Pojedinačne građevine određene su jednom građevinskom parcelom. Za gradnju izvan građevinskog područja potrebno je poštivati nekoliko kriterija, a koji se posebice odnose na:
- sve pojedinačne građevine moraju imati riješenu infrastrukturu koja se odnosi na vlastitu vodoopskrbu te odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda (javni, odnosno lokalni sustav vodoopskrbe i odvodnje ili vlastiti bunar, odnosno septička taložnica, sabirna jama ili sl.), energetske sustav (plinski spremnik, vlastito snabdijevanje iz obnovljivih izvora energije ili agregat), osim za građevine koje za svoju funkciju ne trebaju elektroenergetski i vodovodni priključak
  - svaka građevina mora biti u funkciji korištenja prostora ili osnovne namjene kao što je rekreacijska, infrastrukturna, eksploatacijske, poljoprivredna, stočarska, planinarska, lovačka, ribarska i dr.
  - građevna čestica na kojoj se grade građevine van građevinskog područja mora imati pristup s prometne površine, pri čemu se pod prometnom površinom podrazumijevaju i postojeće ceste, poljski putevi i prilazi

- posebnu pažnju posvetiti očuvanju krajobraza, zaštite prirode, vrednovanja krajobraznih vrijednosti i autohtonog graditeljstva.

Prostornim planom uređenja općine ili grada potrebno je detaljnije odrediti kriterije za svaku vrstu naprijed navedenih građevina.

5.4.1. Građevine infrastrukture

- (133.) Infrastrukturnim građevinama smatraju se vodovi i građevine u funkciji prometnog sustava, vodoopskrbe i odvodnje, energetskog sustava smješteni u infrastrukturne koridore, kao i komunalne građevine kao što su groblja, odlagališta otpada i sl.

5.4.2. Sportsko-rekreacijska igrališta i građevine te ostale građevine u funkciji posjećivanja i golf igrališta

- (134.) Sportsko - rekreacijske građevine van građevinskog područja su: trim, biciklističke, planinarske, konjičke i slične staze različitih namjena, ribnjaci za sportski ribolov, sportski i adrenalinski parkovi, penjališta, skijališta, paraglajding uzletišta, zip - line, nadstrešnice, vidikovci, promatračnice, igrališta, dječja igrališta, golf igrališta, odmorišta šumske, ribičke i izletničke kuće, lovački i planinarski domovi, kuće ili skloništa te druge građevine u funkciji sporta i rekreacije.

- (134a.) Sve vrste rekreacijskih staza uređuju se postavljanjem adekvatne opreme, oznaka, putokaza, odmorišta i slično (bez mogućnosti čvrste gradnje), pri čemu oblikovanje i materijali koji se koriste moraju biti u skladu s okolinom, podnebljem te tradicionalnim načinom oblikovanja prostora, a posebno se preporuča uporaba drveta.

Kod arhitektonskog oblikovanja rekreacijskih građevina moraju se koristiti arhitektonski elementi i prirodni građevinski materijali sukladni autohtonij izgradnji, podneblju i krajobrazu (npr. drvo).

5.4.3. Građevine obrane

- (135.) Prostori od interesa za obranu određuju se u PPUO/G granicama vojnog kompleksa i građevinama, u suradnji s nadležnim tijelima obrane. Razgraničenjem treba odrediti vojni kompleks i građevine, te zaštitni pojas oko vojnih kompleksa. Zaštitni pojas je dio vojnih kompleksa koji se određuje ovisno o vrsti, namjeni i položaju građevina u prostoru.

Nužno je uskladiti s potrebama obrane uvjete korištenja prostora: šumskih, poljoprivrednih i vodnih površina, površine za razvoj naselja, površine izvan naselja za izdvojene namjene i zaštićena područja.

Osnovna usmjerenja prostornog razvitka i uređenja prostora radi određivanja interesa obrane su:

- usmjeriti prostorno -razvojne prioritete za zaštitu interesa obrane,
- uskladiti potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu s drugim korisnicima prostora,
- odrediti prostorne elemente, smjernice i kriterije za utvrđivanje prostora i sustava od interesa za obranu.

Tablica 7.

Grad/Općina	Objekti posebne namjene
POŽEGA	Vojarna "123. Brigade HV" "POŽEGA"
	Strelište NOVO SELO
	Vježbalište GLAVICA
BRESTOVAC, VELIKA	Rp PAPUK
ČAGLIN	OUP DEGMAN
KUTJEVO	OUP KAPAVAC

Pojedine postojeće lokacije građevina obrane mogu se prenamijeniti u PPUO/G u površine naselja, površine izvan naselja za izdvojene namjene ili druge namjene, uz suglasnost nadležnog tijela obrane.

U postupku definiranja namjene i načina korištenja prostora u PPUO/G obvezno je ugraditi zaštitne i pirotehničke zone vojnih kompleksa, a u postupku donošenja tih planova potrebno je od nadležnog tijela obrane ishoditi suglasnost, odnosno mišljenje.

U prostornim planovima užih područja obvezno je planirati mjere zaštite stanovništva od ratnih opasnosti u skladu s posebnim propisima.

5.4.4. Građevina za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe

- (136.) Prostor i polja za istraživanje i/ili eksploataciju mineralnih sirovina te ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe, određuju se na temelju zona/područja/lokacija za istraživanje određenih u kartografskom prikazu br. 3.B. i točnih lokacija eksploatacijskih polja određenih na kartografskom prikazu br. 1., PPUO/G na osnovu donesene stručne podloge/studije na sljedećih kriterija:
1. istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina te ne može se obavljati na mjestima i na način koji ugrožava podzemne vode,
  2. ne smiju se ugrožavati krajobrazne vrijednosti područja, a posebice:
    - a. područja s karakterističnim uzorcima naselja,
    - b. područja uz naselja,
    - c. područja s naglašenim značenjem kulturnih krajolika (tradicionalni oblici poljodjelstva, voćnjaci i vinogradi itd.),
    - d. područja izuzetnih, svojstvenih vizualnih oblika s velikom raznolikošću prirodnih i kulturnih elemenata te značajnih vizura,
    - e. područja većeg značenja za zaštitu prirode (prirodni vodotoci, šume itd.),
    - f. područja prirodnih biotopa (posebna staništa itd.),
  3. nije dopušteno istraživanje i eksploatacija mineralnih u/na područjima predloženim/evidentiranim za zaštitu prema bilo kojem osnovu i njihovom neposrednom okruženju/blizini,
  4. nije dozvoljeno istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina na prostoru na kojem se nalaze gradska naselja, javne prometnice, vodoprivredni objekti i uređaji, vojni objekti, spomenici kulture, posebno zaštićeni objekti prirode i groblja, na prostorima iznad i ispod elektroenergetskih vodova i postrojenja, te na prostoru gdje se nalaze drugi objekti od općeg značenja određeni posebnim propisima,
  5. nije dozvoljeno istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina na prostoru ispod zgrada koje se nalaze izvan gradskih naselja i na prostoru do 40 metara oko tih zgrada, te na prostoru koji obuhvaća dvorište i vrtove izvan gradskih naselja, bez suglasnosti vlasnika
  6. Istraživanje i eksploatacija ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe odvija se sukladno uvjetima navedenim u člancima 258l. i 363a. – 363l. ovih Odredbi, a nije dozvoljena na prostoru koji obuhvaća dvorište i vrtove izvan gradskih naselja, bez suglasnosti vlasnika.
  7. sve aktivnosti eksploatacije mineralnih sirovina koje generiraju više razine buke i vibracija, provoditi na udaljenosti većoj od 500 m od stambenih objekata unutar građevinskih područja naselja, a ovisno o reljefu, topografiji, vegetaciji te pedološkim i geološkim strukturama, iznimno je moguće radove izvoditi na manjoj udaljenosti, a navedeno potvrditi prilikom postupka procjene utjecaja na okoliš.
  8. lokacija za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe mora biti na sigurnoj udaljenosti od ugostiteljsko-turističkih i sportsko-rekreativnih područja,
  9. izuzetno, u slučaju postojećih istražnih prostora i eksploatacijskih polja, kao i slučaju postojanja ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe te mineralnih sirovina od većeg interesa moguće je dopustiti istražne i eksploatacijske radove na zaštićenom području sukladno važećim zakonskim odredbama
  10. transport sirovine predvidjeti izvan područja naselja,
  11. na postojećim istražnim prostorima na kojima se utvrde količine pojedinih struktura u podzemlju za koje je ekonomski opravdano iskorištavanje moguće je, uz uvjete propisane zakonom, započeti eksploataciju,
  12. smještaj zahvata planirati na vizualno najmanje moguće istaknutom te uz minimalno zadiranje u okolni pokrov prilikom izgradnje
- (137.) Nakon prestanka rada potrebno je osigurati izradu projekta sanacije za sva eksploatacijska polja mineralnih sirovina te naftno – rudarske objekte i postrojenja koji su rezultat aktivnosti istraživanja i eksploatacije ugljikovodika, geotermalnih voda u energetske svrhe, kao i provedbu tehničke i biološke sanacije te obnovu staništa nalik onom koje je bilo na tom prostoru prije početka eksploatacije.

Svako eksploatacijsko polje mora imati definiran postupak sanacije u tijeku eksploatacije polja i po njegovom zatvaranju, a sanacija devastiranog područja istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe, te istraživanja i iskorištavanja mineralnih sirovina mora, sukladno propisima, biti sastavni dio projektnog rješenja na osnovu kojeg je dodijeljena rudarska koncesija za izvođenje rudarskih radova ili sklopljeni ugovori ili dozvole sukladno važećem Zakonu o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika. Svako eksploatacijsko polje ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske mora imati definiran postupak sanacije koji je definiran u Projektu razrade i eksploatacije koji sadržava dio koji se odnosi na plan sanacije sukladno Zakonu o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika te propisima kojima se uređuje zaštita okoliša i prirode te štete u prirodi i okolišu.

Potrebno je osigurati da drugi zahvati potrebni za funkcioniranje eksploatacijskih polja (npr. pristupne prometnice) u najmanjoj mogućoj mjeri uzrokuju prenamjenu ili fragmentaciju staništa. U tu svrhu, prilikom planiranja potrebne infrastrukture za funkcioniranje istražnih prostora i eksploatacijskih polja potrebno je prvenstveno koristiti postojeće prometnice i ostalu šumsku infrastrukturu.

Skladišta eksplozivnih materijala potrebnih za miniranje moraju biti smještena na sigurnoj udaljenosti od naselja i infrastrukturnih koridora.

5.4.5. Stambene i gospodarske građevine

- (138.) Izvan građevinskih područja mogu se graditi gospodarske građevine namijenjenih poljoprivrednoj proizvodnji, obiteljska gospodarstva u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti i seoskog turizma te stambene i pomoćne građevine kao i građevine za potrebe seoskog turizma sukladno zakonskim odredbama.

5.4.6. Manje vjerske građevine i spomen obilježja

- (138a.) Izvan građevinskih područja, na prostorima primjerenim za tu namjenu, moguće je graditi manje vjerske građevine kao što su raspela, poklonci, kapelice i sl. te spomen obilježja različitog karaktera. Manje vjerske građevine i spomen obilježja moraju se locirati na način da se uklope u prirodni krajobraz i da svojim položajem ne sprečavaju vrijedne vizure, a njihova površina mora se primjereno ograničiti unutar PPUO/G-a.

5.4.7. Građevine u funkciji gospodarenja i korištenja šuma te lovstva

- (138b.) Građevine u funkciji gospodarenja šumama, kao i sve druge građevine koje se grade u šumi ili na šumskom zemljištu moraju biti izgrađene prema uvjetima koje utvrdi nadležno tijelo za gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, odnosno tijelo nadležno za zaštitu prirode i zaštitu okoliša, kako je to propisano posebnim propisima.

Šumske površine koriste se u okviru osnovne namjene (gospodarske, zaštitne i posebne namjene) te za lovstvo i rekreaciju.

U šumama se mogu graditi građevine vezane za gospodarenje šumama i lovstvo (šumarske i lovačke kuće, lugarnice, nastambe radnika, građevine za smještaj konja, spremišta drva, prihranjivanje divljači i sl. - sve građevine šumske infrastrukture i lovnogospodarski te lovnotehnički objekti) te građevine iz članka 82. ovih Odredbi.

5.4.8. Građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije

- (138c.) Izvan građevinskih područja mogu se graditi građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije u smislu infrastrukturnih građevina, a koje su opisane-u točki 6.2.4. ovih Odredbi te prateće građevine u funkciji osnovne djelatnosti.

6. Uvjeti (funkcionalni, prostorni, ekološki) utvrđivanja prometnih i drugih infrastrukturnih sustava u prostoru

- (139.) Trase i lokacije kod novih ili kod rekonstrukcije postojećih prometnih i infrastrukturnih građevina u ovom su Planu orijentacijske i moguće ih je mijenjati unutar koridora, odnosno radijusa za lokacije prikazane simbolom:
- za prometne građevine – brze ceste – **1000,0 m**
  - za prometne građevine – državne ceste – **1000,0 m**
  - za prometne građevine – županijske ceste – **100,0 m**
  - za prometne građevine – ostale ceste – **50,0 m**
  - za magistralni plinovod – **200,0 m**
  - za međumjesni (srednjetačni) plinovod – **50,0 m**
  - za nadzemni dalekovod prijenosa električne energije 110 kV i više – **500,0 m**
  - za ostale elektrovodove – **100,0 m**
  - za vodove vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje - **500,0 m**
  - za vodove elektoničkih komunikacija - **500,00 m**
  - vodovi do objekata prikazanih simbolima - **vezano na stvarni smještaj objekata**
  - za vodove na reguliranju vodotoka - **prema projektnoj dokumentaciji**
  - za trafostanice naponskog nivoa 110/35 kV i više – u radijusu **500,0 m** od predložene načelne lokacije
  - za ostale trafostanice (u daljnjem tekstu TS) - u radijusu **500,0 m** od predložene načelne lokacije
  - za redukciju stanicu (u daljnjem tekstu : RS) - u radijusu **100,0 m** od predložene načelne lokacije
  - za crpilište/vodozahvat - **na temelju vodoistražnih radova**
  - za precrpne stanice - u radijusu **100,0 m** od predložene načelne lokacije, ili obzirom na podatke iz detaljnije projektne dokumentacije i geodetske izmjere
  - lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda - u radijusu **500,0 m** od predložene načelne lokacije, ili obzirom na podatke iz detaljnije projektne dokumentacije i geodetske izmjere
  - za planirane akumulacije/mikroakumulacije/retencije - **na temelju projektne dokumentacije**
  - za građevine namijenjene odlaganju otpada i viška iskopa - **na temelju projektne dokumentacije**
  - za aerodrom/helidrom – u radijusu **1.000,0 m** od predložene lokacije
  - postrojenja za pohranu el. energije – u radijusu **1.000,0 m** od predložene lokacije
  - za ostale građevine - **na temelju projekta.**

Kroz provedbu PPŽ-a moguća su i realna odstupanja u pogledu rješenja same trasa i/ili lokacija planiranih infrastrukturnih građevina, a radi usklađenja s točnijim mjerilom, planovima Gradova i Općina, trasama drugih prometnih i infrastrukturnih građevina ili njihovim ograničavajućim faktorima, novim okolnostima i saznanjima, preciznijim geodetskim podlogama, tehnološkim inovacijama/ dostignućima ili tehnološkim ograničenjima, potrebama zaštite prirodnih vrijednosti i kulturnih dobara i sl., te se isto neće se smatrati izmjenama ovog Plana.

6.1. Prometni sustavi

- (139a.) U PPŽ se na razini plansko-usmjeravajućeg značenja planira osnovni položaj prometnih sustava u prostoru Županije u odnosu na prometnu ulogu, razmještaj naselja, vrijednosti i zaštitu prostora za:
- glavne cestovne prometne pravce,
  - željezničke prometne pravce,
  - aerodromi i helidromi,
  - poštanski promet i
  - elektroničke komunikacije.
- (140.) U prostoru planiranih koridora i lokacija za građevine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava ne mogu se do utvrđivanja točne trase i lokacije planirati i graditi građevine koje se mogu graditi izvan građevinskog područja, određivati prostori za razvoj naselja, niti utvrđivati građevinska područja ostalih namjena. U grafičkom dijelu PPUO/G na kartografskim prikazima neizgrađenog dijela građevinskih područja u mjerilu 1:5000 obvezno je utvrditi površine namjenjene za infrastrukturne koridore planirane u PPŽ.

- (141.) Prostor planiranih koridora i lokacija se do izgradnje prometnih i drugih infrastrukturnih građevina koristi na postojeći način, bez mogućnosti gradnje trajnih građevina izuzev građevina infrastrukture. Ograničenja iz prethodnog stavka i članka ne primjenjuju se na područje za smještaj samostojećeg antenskog stupa elektroničkih komunikacija.

Na prostorima određenim za koridore i lokacije planiranih prometnih i drugih infrastrukturnih građevina, a koji preostane nakon izgradnje građevine, prestaje ograničenje iz prethodnog stavka, i isto se mora privesti najbližoj namjeni.

Građevine prometa i infrastrukture potrebno je planirati prema najstrožim kriterijima zaštite okoliša i na način da se koriste zajednički koridori postojećih i planiranih građevina, gdje god je to moguće.

- (142.) Alternativna odnosno varijantna rješenja infrastrukturnih građevina, sastavni su dio ovog Plana do izgradnje takve građevine ili konačnog izbora trase, odnosno izmjene i dopune Plana, a na preostalim površinama prostor će se koristiti prema postojećoj namjeni.

Vrednovanje i određivanje lokacije u slučaju alternativnih rješenja infrastrukturnih građevina provest će se izradom odgovarajuće stručne podloge i/ili provedbom procjene utjecaja zahvata na okoliš za građevine propisane posebnim propisom.

- (143.) Osnove cestovnog, željezničkog prometa, zračnog sustava i razmještaja poštanskog prometa i elektroničkih komunikacija označene su u kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena prostora" te kartografskom prikazu br. 2. „Infrastrukturni sustavi i mreže“ – „Elektroenergetika i plinooskrba“, „Pošta i elektroničke komunikacije, Vodno gospodarski sustav“.

6.1.1. Cestovni promet

- (144.) Glavne prometne pravce cestovne mreže u Županiji čine:
- postojeće i planirane trase primarnih i sekundarnih brzih cesta:
    - A3 (Staro Petrova Selo) – Brestovac – Požega (obilaznica) – Pleternica – Čaglin – Našice
    - Pleternica (obilaznica) – A3 (čvor Lužani)
    - Požega (obilaznica) – Velika (obilaznica - kamenolom)
    - Planirani prometni pravac brze ceste /Europski koridor E661 (dio trase)/ Granica BiH – Stara Gradiška – Okučani – Lipik – Pakrac – Daruvar – Virovitica - R.Mađarska /pakračko – okučanski cestovni smjer/
  - državne i županijske ceste,
  - obilaznice gradova i naselja kao i korekcije/uređenja postojećih državnih, županijskih i lokalnih cesta
- (145.) Na postojećim cestama, uz rekonstrukciju, održavanje i uređenje, moguće su i određene promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije) i prostornom smislu (promjena trase).
- (146.) Na prometnicama je potrebno, gdje je god to moguće, potrebno je izvršiti proširenje dijelova postojeće trase na kritičnim dionicama i poboljšanje tehničko-tehnoloških obilježja kolničke konstrukcije uvažavajući pri tome konfiguraciju terena i druge prostorne uvjete.
- (147.) Koridori brzih cesta vode se izvan područja naselja i obuhvaćaju prostorni rezervat potreban za izgradnju normalnog punog poprečnog presjeka brze ceste i križanja u više razina, uključujući i Zakonom propisan zaštitni pojas unutar kojeg se može planirati i druga izgradnja u skladu s posebnim propisima.

Po definiranju konačnog prijedloga ceste izvršiti reduciranje širine koridora na optimalnu širinu, uz obvezno osiguranje zaštitnog negradivog pojasa u skladu s propisima i zahtjevima nadležnih institucija za promet, prostorno uređenje i zaštitu prirode i okoliša.

Za planirane brze ceste potrebno je čuvati koridor širine 150 m, a za državne ceste 75 m.

Trasu planirane brze ceste (obilaznica Požega) u najvećoj mogućoj mjeri planirati kroz postojeće šumske prosjeke i neobraslo šumsko zemljište.

- (148.) U funkcionalnom smislu potrebno je osigurati normalno odvijanje djelatnih funkcija lokalnog stanovništva na dijelu na kojem brza cesta prolazi s mogućnošću normalnog korištenja poljoprivrednog zemljišta, održavanja postojeće infrastrukture, ali i servisiranja brze ceste - kao prateći element za

funkcioniranje takve razine ceste. Važno je kod planiranja prometnih pravaca u dolini rijeke Orljave i drugih vodotoka razmotriti mogućnost korištenja dijelova obrambenih nasipa vodotoka kao trase prometnica.

Planirane prometnice moraju udovoljavati svim tehničkim uvjetima u smislu očuvanja ekologije, vodozaštitnih zona, te zaštite života i zdravlja ljudi.

- (149.) Postojeće državne, županijske i lokalne ceste razvrstane su u PPŽ na temelju Zakona o cestama, Odluke o razvrstavanju javnih cesta, a Strategijom razvitka cestovne mreže Slavonije i Baranje razmatrane su i neke druge razvojne mogućnosti kao i mjere provedbe.
- (150.) Odlukom nadležnog ministarstva o razvrstavanju cesta moguće su promjene u funkcionalnom smislu (promjena kategorije), a bez posebnih izmjena i dopuna PPŽ
- u PPŽ se predviđa izgradnja obilaznica oko gradova Pakraca, Požege, Pleternice, Kutjeva te naselja Velika, Orljavac, Biškupci i Jakšić
  - moguća je promjena razvrstavanja sukladno funkcionalnim potrebama (na razini planski - usmjeravajućeg određenja u PPŽ su definirane poželjne promjene u razvrstavanju).
- (151.) Rekonstrukcija dionice korigiranjem prometno-tehničkih elemenata postojeće trase ne smatra se promjenom trase.
- (152.) Do izrade detaljnije dokumentacije potrebno je u PPUO/G osigurati prostorne rezervate za prolaz planiranih cestovnih prometnih pravaca prema trasama utvrđenim u PPŽ, u širini određenoj za zaštitni pojas ceste prema Zakonu o cestama, osim unutar građevinskog područja naselja, gdje se detaljnije trase i širine prostornih rezervata mogu utvrditi na temelju razrade u PPUO/G.

U cilju zaštite državnih, županijskih i lokalnih cesta potrebno je poštivati zaštitni pojas uz cestu u skladu s člankom 55. Zakona o cestama.

Za planirane priključke na državne, županijske ili lokalne ceste ili rekonstrukciju postojećih potrebno je izraditi projektnu dokumentaciju u skladu s Pravilnikom o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu („Narodne novine“ broj 95/14) te ishoditi suglasnost Hrvatskih cesta d.o.o., odnosno Županijske uprave za ceste Požeško-slavonske županije, u skladu s člankom 51. Zakona o cestama (Narodne novine“ broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14).

- (153.) Moguća su manja odstupanja od predloženih plansko-usmjeravajućih koridora brzih cesta tokom detaljnije razrade u okviru PPUO/G, studija i sl. Pri tome se točke prijelaza između jedinica lokalne samouprave moraju zadržati, ili se mogu promijeniti uz suglasnost svih jedinica lokalne samouprave koje međusobno graniče u predloženoj točki prijelaza iz PPŽ.
- (154.) Na postojećim državnim i županijskim cestama planiranim PPŽ-om moguće su određene promjene u funkcionalnom (promjena kategorije) i prostornom (promjene trase) smislu, u slučaju izgradnje zamjenskih ili novih pravaca te izgradnje obilaznica (Požega, Pakrac–Lipik, Velika, Kutjevo, Orljavac, Biškupci, Jakšić i Pleternica).

Rekonstrukcija dionica ispravkom ili ublažavanjem loših tehničkih elemenata ceste ne smatra se promjenom trase.

Širine koridora državnih cesta izvan naselja u pravilu se ne povećavaju u odnosu na postojeće, a potrebna proširenja kao i prostorni rezervati unutar naselja utvrdit će se u PPUO/G.

- (155.) Uz koridore javnih kategoriziranih cesta, u pojasu od 150,00 m od osi ceste obostrano, unutar kao i izvan građevinskih područja, moguće je graditi benzinske postaje s pratećim sadržajima (smještajni ugostiteljski, trgovački, servisni i drugi uslužni sadržaji u funkciji tranzitnog turizma) za pružanje usluga sudionicima u prometu. Gradnja navedenih sadržaja mora biti u skladu sa Zakonom o cestama, Zakonom o sigurnosti prometa na cestama, te ni u kom slučaju ne smije ugroziti postojeći nivo prometne usluge.
- (156.) Radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina kao i gašenja požara mora se predvidjeti vatrogasni prilaz čija je nosivost i širina određena posebnim propisom. Također pri definiranju prometnica potrebno ih je dimenzionirati tako da se omogući nesmetani promet vatrogasnih vozila i tehnike.
- (157.) Za alternativna (varijantna) rješenja, koridorom za ispitivanje trase smatra se širina od 1000 m. Po konačnom određivanju trase prometnica, pri napuštanju ostalih varijantnih rješenja (alternativnih

koridora), preostali prostor promatranog koridora za istraživanje te područje neizabranih varijanti poprima karakter osnovne namjene zemljišta.

- (157a.) Osnovnu mrežu biciklističkih ruta Republike Hrvatske čine državne glavne biciklističke rute. Osnovnu mrežu upotpunjavaju državne vezne, županijske i lokalne biciklističke rute.
- (157b.) Područjem Požeško-slavonske županije prolazi i jedna od glavnih državnih biciklističkih ruta DG8 – Jadran – Drava ruta (Gr. Mađarske (Terezino Polje) – Suhopolje – Voćin – Požega – Nova Kapela – Stara Gradiška – gr. BiH – (Banja Luka – Livno) – gr. BiH (Aržano) – Trilj – Split). Radi se ujedno i o jedinjoj državnoj cikloturističkoj ruti koja prolazi ovim područjem te se, kao takva, navodi na ovom nivou planiranja – županijskim planom i prikazana je na kartografskom prikazu br. 1. Korištenje i namjena prostora/površina u M 1 : 100 000.

Rute državnog značenja su u nadležnosti Hrvatskih cesta d.o.o., a rute županijskog značenja su u nadležnosti županijskih uprava za ceste, gradova i općina.

- (157c.) Osim glavne državne biciklističke rute opisane u prethodnom članku, na području Požeško-slavonske županije nalaze se:
- PSŽ1 - „Ruta Slavonija“ - polazi iz smjera Bjelovarsko – bilogorske županije te prolazi naseljima Ribnjaci - Marino Selo – Antunovac – Gaj – Brekinska – Batinjani – Prekopakra – Klisa - grad Lipik - grad Pakrac - naselja Španovica – Kamenska – Pasikovci – Lučinci – Bišкупci – Kutjevo – Bektež – Poreč – Latinovac – Čaglin - Kneževac - Stari Zdenkovac te vodi do Osječko-baranjske županije.
  - PSŽ2 – „Požeška kružna ruta“ - ide smjerom Požega – Pasikovci – Bišкупci – Velika – Kaptol – Kutjevo – Bektež – Latinovac – Čaglin – Ruševo – Pleternica – Požega
  - Vezna ruta Pleternica - Đakovo
  - Vezna ruta Pleternica - Lužani
  - Vezna ruta Slatina - Jankovac - Požega
  - Vezna ruta Daruvar - Pakrac – Lipik - Novska
  - Vezna ruta Lipik - Kutina

Navedene rute prikazane su na kartogramu br. 7 „Biciklističke rute“.

Ostale biciklističke rute planiraju se prostornim planovima niže razine.

- (157d.) Prostornim planovima niže razine potrebno je obuhvatiti održive oblike prometovanja poput biciklističkog prometa i elektromobilnosti. Za navedene načine prometovanja treba planirati odgovarajuću infrastrukturu u skladu s propisima i prometnim potrebama. Za sva veća naselja i povijesno-turistička odredišta potrebno je osigurati povezivanje mrežom državnih ili županijskih ili lokalnih biciklističkih ruta te planirati koridore za biciklističke staze. Kod planiranja biciklističke infrastrukture poželjno je koristiti postojeću infrastrukturu kada je to moguće (nasipi i servisne ceste uz rijeke i kanale, servisne ceste uz željezničke pruge, autoceste, brze ceste i sl., poljoprivredne i šumske putove) kako bi se smanjile potrebe za zauzimanjem novih površina u prostoru. Također je potrebno voditi brigu o opremljenosti infrastrukturom za punjenje električnih vozila te povezanosti iste s važnijim turističkim atrakcijama biciklističkim i pješačkim stazama.

6.1.2. Željeznički promet

- (158.) Željeznički prometni pravci utvrđeni u PPŽ zadržavaju svoj postojeći položaj u prostoru.

Koridore je potrebno štiti u skladu s odredbama Zakona o sigurnosti u željezničkom prometu.

- (159.) Na postojećim trasama željezničkih prugama mogu se vršiti rekonstrukcije dionica u svrhu poboljšanja-modernizacije prometno-tehnički elemenata, što se ne smatra promjenom trase.
- (160.) Omogućava se modernizacija postojećih željezničkih pruga koje se zadržavaju u postojećim trasama i koridorima.

Uz željezničku prugu mogu se izvoditi i zahvati gradnje, rekonstrukcije i obnove građevina u funkciji željezničkog prometa (željeznički kolodvor, stajališta i sl.).

Na području Grada Lipika planira se izgradnja matičnog kolosijeka povezivanjem na postojeću željezničku prugu L204 Banova Jaruga – Daruvar – Pčelić rasputnica iz kolodvora Lipik.

- (160a.) Važećim pravilnikom o općim uvjetima za građenje u zaštitnom pružnom pojasu uređuju se opći uvjeti za građenje građevina u zaštitnom pružnom pojasu, a na temelju čega upravitelj infrastrukture određuje

posebne uvjete u postupcima izdavanja akata za provedbu dokumenata prostornog uređenja, odnosno odobravanja građenja po posebnom propisu.

Sukladno navedenom Pravilniku, unutar zaštitnog pružnog pojasa u postupcima izdavanja akata za provedbu dokumenata prostornog uređenja, odnosno odobravanja građenja po posebnom propisu, potrebno je ishoditi suglasnost i posebne uvjete nadležnog javnopravnog tijela – upravitelja željezničke infrastrukture.

Za građevine navedene člankom 43. ovih Odredbi izdavanje upravnih akata za gradnju i modernizaciju željezničkih pruga (lokacijske i građevinske dozvole) provodi se temeljem odredbi ovog Plana i njegovih izmjena i dopuna.

- (160b.) Budućnost željezničkih pruga L204, L205 i L206 ovisi o potrebama i intenzitetu lokalnog putničkog prometa te potrebama lokalnog gospodarstva za korištenjem željezničkoga teretnog prijevoza. Daljnje studije procijenit će tehničke zahtjeve koje je potrebno ispuniti, uzimajući u obzir sigurnosne, gospodarske i ekološke aspekte, a sve temeljeno na prometnim potrebama teretnog i putničkog prometa u budućem razdoblju.
- (160c.) Vezano uz željezničko-cestovne prijelaze, modernizacijom željezničkih pruga L204, L205 i L206, a sukladno posebnim propisima ovisno o vrsti prometnica, razvrstavanju željezničkih pruga i drugim prometnica, intenzitetu prometa na željezničkim prugama i drugim prometnicama, topografskim i urbanističkim uvjetima, geološkim i geomehaničkim karakteristikama tla, propisanim uvjetima za siguran tijek prometa i drugim propisanim uvjetima, a posebice kroz ekonomsku opravdanost, odredit će se način križanja željezničke pruge s drugim prometnicama, a sve u skladu s posebnim propisima. Stoga će biti potrebno postojeće željezničko-cestovne prijelaze modernizirati izvedbom željezničko-cestovnih prijelaza izvan razine (denivelacija), ugradnjom signalno sigurnosnih uređaja na zadržanim postojećim željezničko-cestovnim prijelazima ili ukidanjem sa i bez svođenja na prvi najbliži željezničko-cestovni prijelaz, a sve u skladu s posebnim propisima.

6.1.3. Zračni promet - poljoprivredna uzletišta

- (161.) Postojeći aerodromi na prostoru Županije mogu se koristiti kao športski, turistički ili gospodarski (poljoprivreda).
Za gradove Požegu i Pakrac moguće je planirati helidrome. Ostale lokacije mogu se uvrstiti u PPUG/O-ve ovisno o potrebama.

6.1.4. Nove transportne tehnologije - konvejer

- (162.) Moguće je predvidjeti upotrebu novih tehnoloških rješenja transporta rasutih tereta, iz prostora kamenoloma do gospodarskih. Pri promatranju i odlučivanju o mogućim vrstama tehnološkog pristupa razmotriti upotrebu zatvorenih konvejera kako bi se poštivale odredbe granične vrijednosti zagađenosti zraka u promatranom prostoru.

Pri tome je potrebno uvažavati sve elemente zaštite prirode i okoliša. Pri odabiru rješenja obvezno voditi računa o uklapanju građevine u prirodni krajobraz.

6.1.5. Pošta

- (163.) Razvoj pošta i poštanskog prometa koji se odnosi na izgradnju poslovnih građevina usmjeren je na građevinska područja naselja, te se PPUO/G i drugim planovima uređenja niže razine moraju osigurati prostorne pretpostavke za nesmetan razvoj.

6.1.6. Elektroničke komunikacije

- (164.) Razvoj elektroničke komunikacijske mreže, koji se odnosi na izgradnju građevina za komunikacijske čvorove, usmjeren je na građevinska područja naselja, te se PPUO/G i detaljnim planovima uređenja moraju osigurati prostorne pretpostavke za nesmetan razvoj.

Razvoj elektroničke komunikacijske mreže obuhvaća građenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme neophodne za pruženje elektroničkih komunikacijskih usluga.

Uvažavanjem Strategije razvoja širokopojasnog pristupa internetu razvoj elektroničke komunikacijske infrastrukture proglašen je od interesa za Republiku Hrvatsku i jedan je od preduvjeta razvoja suvremenog gospodarstva.

Ciljevi razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture su:

- Razvoj gospodarstva utemeljenog na znanju i inovacijama,
- Promicanje gospodarstva koje učinkovitije iskorištava resurse, koje je „zelenije“ i konkurentnije
- Održavanje gospodarstva s visokom stopom zaposlenosti koje donosi društvenu i teritorijalnu povezanost

(164a.) U cilju međuregionalnog povezivanja unutar hrvatskog prostora te učinkovitog integriranja hrvatske telekomunikacijske mreže s europskim glavnim pravcima, nužno je pojačavanje koridora elektroničke komunikacijske infrastrukture koji Hrvatsku povezuju na regionalnoj i međunarodnoj razini:

- Zaštititi i osigurati cjelovitosti i sigurnosti svih mreža, osiguravanjem dodatnih kapaciteta rekonstrukcijom u postojećim koridorima s ciljem smanjenja troškova realizacije pristupne i jezgrene telekomunikacijske mreže u skladu sa načelima ostvarivanja slobodnog prostora.
- Prostornim planovima utvrditi koridore elektroničke komunikacijske infrastrukture na regionalnoj i međunarodnoj razini sukladno razvoju lokalnih i regionalnih prometnica.
- Primijeniti smjernice programa prostornog uređenja Republike Hrvatske kojima se preporuča istovremena izgradnja kabelskih mreža i cestovne i željezničke infrastrukture. Pojačavanje koridora elektroničke komunikacijske infrastrukture koji Hrvatsku povezuje (kabelski) sa susjednim zemljama. Pojačavanje koridora elektroničke komunikacijske infrastrukture koji povezuju gradove i županije.
- Omogućiti zaštitu i korištenje površina i pojaseva – koridora postojeće kableske kanalizacije i elektroničke komunikacijske mreže za pojačavanje elektroničkih komunikacijskih kapaciteta u svrhu pružanja naprednih širokopojasnih usluga.
- Omogućiti korištenje površina i pojaseva – koridora svih lokalnih, županijskih i državnih cesta za dogradnju i rekonstrukciju postojeće kableske kanalizacije i elektroničke komunikacijske mreže, kao i izgradnju nove.
- Pri planiranju i izgradnji cestovnih i željezničkih građevina potrebno je planirati polaganje cijevi zatelekomunikacijske kablove te razmještaj antenske mreže novih telekomunikacijskih tehnologija.
- Osigurati razvoj širokopojasnog pristupa s ciljem revitalizacije ruralnih područja definiranjem sustava telekomunikacijskih veza pomoću koridora, trasa kroz građevinska područja naselja i površina za izdvojene namjene te kroz ostala područja šumskih i poljoprivrednih površina. Ruralnom stanovništvu treb osigurati suvremeni infrastrukturni standard.
- U slučaju potrebe izgradnje magistralnih EKI kapaciteta za povezivanje susjednih područja, potrebno je omogućiti formiranje koridora za kapacitete koji nisu u funkciji samog područja iz obuhvata plana.

(164b.) Elektronička komunikacijska infrastruktura, obavljanje djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga, prostorno planiranje, gradnja održavanje, razvoj i korištenje elektroničkih komunikacijskih mreža. Elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme te upravljanje i uporaba radiofrekvencijskog spektra, adresnog i brojevnog prostora, kao prirodno ograničenih općih dobara, od interesa za Republiku Hrvatsku.

(165.) Za razvoj i izgradnju elektroničkih komunikacijskih vodova i mreža u PPŽ predviđa se, u pravilu, osiguranje koridora uz postojeće profile prometnica za izgradnju kapitalnih vodova kao i za proširenje postojećih kapaciteta.

Novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pruženje javnih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, odrediti planiranjem koridora primjenjujući slijedeća načela:

- elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema može se graditi unutar i izvan građevinskih područja.
- pri izgradnji elektroničkih komunikacijskih vodova unutar građevinskih područja iste graditi u javnim površinama gdje god je to moguće, a što je potrebno detaljnije razraditi kroz PPUO/G-ove i druge prostorne planove užih područja.
- za velike gradove, gradove i naselja gradskog obilježja: podzemno u zoni pješačkih staza ili zelenih površina,
- za ostala naselja: podzemno i/ili nadzemno u zoni pješačkih staza ili zelenih površina,

- za međunarodno, magistralno i međumjesno povezivanje: podzemno slijedeći koridore prometnica ili željezničkih pruga. Iznimno kada je to moguće, samo radi bitnog skraćivanja trasa, koridor se može planirati i izvan koridora prometnica ili željezničkih pruga vodeći računa o pravu vlasništva.
- gdje je moguće koristiti postojeće infrastrukturne koridore te težiti njihovom objedinjavanju u cilju zaštite i očuvanja prostora i sprečavanja nepotrebnog zauzimanja novih površina.

Za izgrađenu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje javnih komunikacijskih usluga putem elektroničkih komunikacijskih vodova, planirati dogradnju, odnosno rekonstrukciju te eventualno proširenje radi implementacije novih tehnologija i/ili kolokacija odnosno potreba novih operatora, vodeći računa o pravu zajedničkog korištenja od strane svih operatora.

- (166.) Novu elektroničku komunikacijsku infrastrukturu za pružanje komunikacijskih usluga putem elektromagnetskih valova, bez korištenja vodova, odrediti planiranjem postave baznih stanica i njihovih antenskih sustava na antenskim prihvataima na izgrađenim građevinama i rešetkastim i/ili jednocijevnim stupovima u gradovima, naseljima i izvan njih, a u skladu s racionalnim korištenjem i zaštitom prostora, bez detaljnog definirana (točkastog označavanja) lokacija različito za:
- gradove i gusto naseljena područja ili njihove dijelove i to posebno za brdovita i posebno za ravničarska područja
  - ostala naselja i to posebno za brdovita i posebno za ravničarska područja vodeći računa o mogućnosti pokrivanja tih područja radijskim signalom koji će se emitirati radijskim sustavima smještenim na te antenske prijvate (zgrade i/ili stupove).

Stoga se obvezuju korisnici istih da se jedan antenski stup koristi od strane svih operatora-koncesionara, gdje god je to moguće, u svrhu očuvanja prirode i okoliša.

Preporuka je da objekti stupova globalne mobilne telekomunikacijske mreže budu u vlasništvu Županije koja će dodjeliti koncesiju pojedinim korisnicima i za istu uzimati rentu.

- (167.) Svi zahvati moraju se izvoditi po najvišim ekološkim kriterijima zaštite.
- (167a.) Elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema prema načinu postavljanja, dijeli se na elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na postojećim građevinama (antenski prihvat) i elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu na samostojećim antenskim stupovima.
- (167b.) Samostojeći antenski stupovi za postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme po konstrukciji izvode se kao rešetkasti antenski stupovi i štapni stupovi.
- (167c.) Raspored antenskih stupova prikazan je na kartografskom prikazu br. 2.C. „Infrastrukturni sustavi i mreže“ - "Pošta i elektroničke komunikacije" na slijedeći način:
- postojeći antenski stupovi, simbolom na lokaciji prema stvarnim koordinatama istog,
  - područjem za smještaj antenskog stupa s radijusom 1000 do 3000 m,
- a položaj aktivnih lokacija predstavljaju EKI zone radijusa 100 m.

Za izradu grafičkog prikaza samostojećih antenskih stupova koriste se podaci iz Dodatka 2. „Objedinjeni plan razvoja pokretne komunikacijske infrastrukture“ Uredbe Vlade Republike Hrvatske o izmjenama uredbe o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme, NN br. 92/2015.

- (167d.) Za izgradnju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme utvrđena su područja elektroničke komunikacijske zone za smještaj samostojećeg antenskog stupa u radijusu od 1000 m do 3000 m unutar koje je moguće locirati samostojeći antenski stup. Područja su omeđena kružnim prstenom, a granicom područja smatra se os nacrtanog kružnog prstena.

Unutar elektroničke komunikacijske zone uvjetuje se gradnja samostojećeg antenskog stupa takvih karakteristika da može prihvatiti više operatora.

Iznimno, ukoliko lokacijski uvjeti ne dozvoljavaju izgradnju jednog stupa koji ima takve karakteristike da može primiti sve zainteresirane operatore (visina i/ili sl.) dozvoljava se izgradnja nekoliko nižih stupova koji na zadovoljavajući način mogu pokriti planirano područje signalom.

Unutar granica građevinskog područja naselja gradskog karaktera i u izdvojenim građevinskim područjima ugostiteljsko-turističke odnosno športsko-rekreacijske namjene, nije dozvoljena izgradnja rešetkastih antenskih stupova već samo štapnih stupova visine do 38 m. U slučaju da na taj način nije moguće osigurati kvalitetnu pokrivenost signalom mobilne mreže, iznimno je dopušteno postavljanje stupova visine iznad 38 m i u prethodno spomenutim područjima.

Ukoliko je unutar planirane elektroničke komunikacijske zone već izgrađen samostojeći antenski stup/stupovi, tada je moguće planirati izgradnju još samo jednog dodatnog zajedničkog stupa za ostale operatore/operatora.

- (167e.) Nije dopušteno postavljanje samostojećih antenskih stupova unutar zaštitnog pojasa postojećih kao niti unutar koridora planiranih državnih cesta, željeznica i trasa dalekovoda naponskog nivoa 110 kV i više.

Dopušteno je postavljanje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na postojećim građevinama (antenski prihvat) u skladu s posebnim uvjetima tijela i/ili osoba određenim posebnim propisima koji propisuju posebne uvjete prilikom ishođenja lokacijske dozvole, odnosno drugog odgovarajućeg akta propisanog važećim zakonom.

Antenski prihvat, koji se postavljaju na postojeće građevine, ne planiraju se u dokumentima prostornog uređenja.

- (167f.) U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija (UMTS i sustavi sljedećih generacija). Ukoliko je u PPUO/G-u utvrđena GSM tehnologija javnih elektroničkih komunikacija ona podrazumijeva i sve ostale sustave sljedećih generacija tj. novih tehnologija.

- (167g.) Prilikom izrade PPUO/G-a odnosno prve sljedeće izmjene i dopune, u istima je potrebno utvrditi područja za smještaj samostojećih antenskih stupova sukladno ovoj odluci.

Do samostojećeg antenskog stupa neophodno je osigurati kolni pristup s javne prometne površine koji treba biti izgrađen prema uvjetima utvrđenim kroz PPUO/G.

6.2. Energetski sustavi

6.2.1. Elektroenergetska mreža

- (168.) Sustav opskrbe električnom energijom na razini PPŽ obuhvaća prijenosni 400 kV dalekovod, te prijenosna i transformacijska 110 kV postrojenja, kao i proizvodna postrojenja od 10 MW i više uključivo i sunčane elektrane izvan granica građevinskih područja.

U kartografskom prikazu *2a. Infrastrukturni sustavi i mreže, Elektroenergetika i plinoopskrba*, prikazana su područja planirana za smještanje građevina za proizvodnju energije, položaj postojećih, te orijentacijski položaj planiranih elektroenergetskih vodova i pripadajućih građevina. Na kartografskom prikazu br.1. *Korištenje i namjena prostora* prikazana je površina infrastrukturnih sustava planiranih sunčanih elektrana.

Planirane vodove i pripadajuće građevine potrebno je smjestiti unutar koridora propisanih širina iz tablice navedene u članku 139. ovih Odredbi, a u odnosu na prikazani orijentacijski položaj.

Energetske građevine lokalne razine (elektrane i distribucija električne energije niže naponske razine) planiraju se prostornim planovima lokalne razine.

- (169.) U PPŽ se ne sprječava mogućnost izgradnje malih hidroenergetskih objekata (male hidroelektrane) za energetsko korištenje voda.

Na području Županije su određene njihove potencijalne lokacije, prikazane u grafičkom dijelu, na 23 lokacija, i to 1 lokacija na vodotoku Brzaje na postojećoj akumulaciji na Zvečevu, 1 lokacija na Londži na objektu retencije/akumulacije Londža, 13 lokacija na vodotoku rijeke Orljave, 4 lokacije na vodotoku Bijele, te po 2 lokacije na Pakri i Sivornici - uz ostavljenu mogućnost preispitivanja i ostalih vodotoka koji bi mogli ući u daljnju fazu iznalaženja mogućnosti za iskorištavanje voda u energetske svrhe.

- (170.) Uvjetna ograničenja za gradnju malih hidroelektrana nalažu obvezu osiguranja ekološki prihvatljivog minimalnog protoka nizvodno od zahvata pri čemu je, prilikom njegovog određivanja potrebno uzeti u obzir i ostale/sve zahvate malih hidroelektrana koje se planiraju na pojedinom vodotoku.

Sve zahvate i objekte malih hidroelektrana za koje se daljnjom dokumentacijom i analizom utvrdi postojanje značajnijih rizika od negativnih utjecaja na prirodne, okolišne i krajobrazne vrijednosti moguće je planirati samo na postojećim lokacijama te pregradama i vodnim stepenicama bez povećanja njihovih dosadašnjih gabarita.

To se osobito odnosi na jednu postojeću lokaciju na akumulaciji/jezeru Zvečevo, na rijeci Brzaji koja se nalazi unutar Parka prirode Papuk, ali i na druge lokacije na području Parka prirode ako njihova izgradnja, kroz Prostorni Plan Parka prirode Papuk, ocijeni opravdanom kroz posebne zahtjeve, projekte, procjene i prateću dokumentaciju te gdje za to postoje tehničke i okolišne mogućnosti prema posebnim propisima zaštite prirode i okoliša uz uvjete ili dopuštenje tijela nadležnog za zaštitu prirode i okoliša.

Područja ekološke mreže HR2001329 Potoci oko Papuka i HR2001385 Orljava izuzeti iz prostora Županije na kojem je moguće planirati male hidrocentrale.

- (171.) Za ublažavanje utjecaja malih hidroelektrana potrebno je osigurati riblje staze pri čemu je potrebno težiti uspostavljanju "prirodnih ribljih straza" te korištenju "fish friendly" turbina gdje god je to moguće. Potrebno je provesti i sve druge odgovarajuće postupke kojim bi se zadovoljili kriteriji zaštite prostora i okoliša, te ekonomske isplativosti i ugraditi lokacije u PPUO/G.

- (172.) Od planiranih prijenosnih postrojenja ovim PPŽ se osigurava u smjeru istok-zapad, paralelno s postojećim dalekovodom DV 400 kV TS Ernestinovo – TS Žerjavinec , PL DV 2x400 kV TS Veleševac – U/I (ulaz/izlaz) TS Međurić - TS Razbojište koji prolazi cijelom Županijom te PL priključni DV 2x400 kV KTE Slavonski Brod - na PL 2x400 kV TS Veleševac – U/I (ulaz/izlaz) TS Međurić – TS Razbojište Koridor novoplaniranog 400 kV dalekovoda odstupa od paralelnog vođenja s postojećim izgrađenim 400 kV dalekovodom samo na području Grada Lipika, u dužini cca 8 km te je definirana nova trasa, a kako je prikazano na kartografskom prikazu *2a. Infrastrukturni sustavi i mreže, Elektroenergetika i plinoopskrba*.

Istovremeno planira se i izmještanje/rekonstrukcija postojećeg DV 400 kV iz prethodnog stavka na dijelu koji prelazi preko građevinskog područja grada Kutjeva.

Gdje god je moguće postojeće koridore dalekovoda koristiti na način da ukupna širina koridora bude manja od dva zasebna bliza koridora, a ukoliko je statički i tehnološki izvedivo, postojeće stupove dalekovoda koristiti za nove vodove.

Pri izgradnji ovog dalekovoda treba obratiti pozornost na uređenje zaštitnog vjetrobranog/suncobranog pojasa na novostvorenim rubovima sastojina sadnjom autohtonih vrsta drveća i grmlja, a pristupne putove održavati upotrebljivim i redovito čistiti radi učinkovite zaštite od požara, jednako kao i koridor dalekovoda iz istog razloga.

- (172a.) Trasu dalekovoda DV 2 x400 kV TS Veleševac – U/I TS Međurić – TS Razbojište, gdje je moguće, kablirati unutar prometnih koridora, u suprotnom tehničko rješenje dalekovoda izvesti na način da se ptice zaštite od kolizije i elektrokucije u skladu s najnovijim znanstvenim i stručnim smjernicama, preporukama i posebnim uvjetima zaštite okoliša i prirode.
- (173.) Planira se unapređenje i razvoj ostalih prijenosnih kapaciteta i transformatorskih postrojenja razine 110 kV i niže, predviđaju se novi i postojeći koridori i prostori (uz minimalna potrebna proširenja) radi zaštite i racionalnog korištenja prostora.

Za izgradnju transformatorskih stanica određuju se slijedeće površine:

- postrojenje 400/220 kV otvorene (AIS) izvedbe: **cca** 400x400 m
- postrojenje 110/x kV otvorene (AIS) izvedbe: **cca** 100x100 m
- postrojenje 110/x kV zatvorene (GIS) izvedbe: **cca** 60x60 m

Konačna verzija transformatorskih stanica određuje se lokacijskom dozvolom, odnosno drugim odgovarajućim aktom propisanim važećim zakonom, polazeći od definiranja elektroenergetskog opsega

izgradnje (broj energetskih polja), tehnoloških zahtjeva i mogućnosti priključenja/interpolacija na/u elektroenergetsku mrežu u okruženju.

- (174.) Na području Županije planira se još i izgradnja sljedećih visokonaponskih objekata i postrojenja:
- PL DV 2 x 110 kV – od PL TS Lipik do TS Međurić
  - PL priključni DV 2x110 kV – od PL TS SE Kukunjevac 2 na planirani DV 2x 110 kV TS Međurić – TS Lipik
  - PL priključni DV 2x110 kV – od PL TS SE Kukunjevac 1 na postojeći DV 110 kV TS Međurić – TS Daruvar
  - PL DV 110 kV – od PL TS Lipik na PL priključni DV 2x110 kV koji ide od PL TS SE Kukunjevac 1 na postojeći DV 110 kV TS Međurić – TS Daruvar
  - PL DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška
  - PL DV 110 kV PL TS Lipik – TS Daruvar
  - PL DV 2x110 kV PL TS Kutjevo – TS Cementara (Našice)
  - Planirani otcjepni DV/KB 2x110 kV TS Požega 2 na postojeći DV 110 kV TS Nova Gradiška – TS Požega 1
  - PL DV 110 kV PL TS Požega 2 – PL TS Kutjevo
  - PL dionica KB 110 kV TS Požega 1 – Nova Gradiška (rekonstrukcija postojeće trase DV 110 kV)
  - PL dionica KB 110 kV TS Požega 1 – TS Slavonski Brod (rekonstrukcija postojeće trase DV 110 kV)
  - PL DV 110 kV - PL TS SE Livađani na PL DV 2X110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška
  - PL DV 110 kV - PL TS SE Čaglić na PL DV 2X110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška
  - PL DV 110 kV - PL TS SE Goleši (Sisačko-moslavačka županija) na PL DV 2X110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška
  - PL TS 400/110 kV Lipik
  - PE Lipik ("Energy Storage")
  - PE Kukunjevac 1 ("Energy Storage")
  - PL TS 110/x kV Lipik
  - PL TS 110/x kV Požega 2
  - PL TS 110/x kV Kutjevo
  - PL TS 110/x kV Pakrac
  - PL TS 110/35 kV SE Kukunjevac 1
  - PL TS 110/35 kV SE Kukunjevac 2
  - PL TS 110/35 kV SE Livađani
  - PL TS 110/35 kV SE Subocka
  - PL TS 110/35 kV SE Čaglić

- (175.) Ovim planom utvrđuju se širine zaštitnih koridora visokonaponskih dalekovoda.

- Postojeći dalekovodi:

- dalekovod 2x400 kV – zaštitni koridor 80 m (40 + 40 od osi DV-a)
- dalekovod 400 kV – zaštitni koridor 70 m (35 + 35 od osi DV-a)
- dalekovod 2x110 kV – zaštitni koridor 50 m (25 + 25 od osi DV-a)
- dalekovod 110 kV – zaštitni koridor 40 m (20 + 20 od osi DV-a)

- Planirani dalekodi:

- dalekovod 2x400 kV – zaštitni koridor 100 m (50 + 50 od osi DV-a)
- dalekovod 400 kV – zaštitni koridor 80 m (40 + 40 od osi DV-a)
- dalekovod 2x110 kV – zaštitni koridor 60 m (30 + 30 od osi DV-a)
- dalekovod 110 kV – zaštitni koridor 50 m (25 + 25 od osi DV-a)

Tijelo koje vodi postupak izdavanja dozvola/rješenja za pojedini zahvat u prostoru (provođenje dokumenata prostornog uređenja) u zaštitnom koridoru dalekovoda ili prostoru u okruženju transformatorske stanice dužno je zatražiti posebne uvjete gradnje od nadležnog elektroprivrednog poduzeća/tvrtke (operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava) u čijoj se nadležnosti nalazi postojeći ili planirani dalekovod/kabel ili transformatorska stanica.

Prostor unutar koridora u pravilu je rezerviran isključivo za potrebe izgradnje, redovnog pogona i održavanja dalekovoda. U koridoru posebnog režima dalekovoda, odnosno u prostoru kojeg zauzimaju koridori dalekovoda ne mogu se graditi nadzemni objekti dok se uvjeti korištenja prostora ispod dalekovoda moraju također regulirati primjenom pozitivno važećih tehničkih ili drugih pravedbenih propisa.

Gradnja nadzemnih objekata može se odvijati u rubnom području koridora ili, kada se isti presjeca razizemnim ili podzemnim infrastrukturnim objektima (prometnice, plinovodi, vodovodi, telekomunikacije, odvodnja), samo temeljem pribavljenih posebnih uvjeta građenja kojima se određuje udaljenost pasivnih (konstruktivnih) i aktivnih (pod naponom) dijelova dalekovoda i građevina koje se namjeravaju graditi u njegovoj okolini. Isto postupanje potrebno je provesti i za prostore koji se nalaze u okruženju transformatorskih stanica.

Posebi uvjeti građenja u dijelu koji se odnosi na primjenu tehničkih propisa iz područja elektroenergetike moraju se zatražiti od elektroprivrednog poduzeća nadležnog za izgradnju, pogon i održavanje visokonaponskih dalekovoda i transformatorskih stanica.

- (175a.) Zaštitni koridori elektroenergetskih vodova, kao i lokacije te koridori novih/planiranih elektroenergetskih objekata distributivnih napona 0,4, 10, 20 i 35 kV utvrdit će se prostornim planovima užih područja i/ili razradom projektne dokumentacije u skladu s dobivenim posebnim uvjetima.
- (176.) Od planiranih značajnijih građevina za distribuciju električne energije (35 kV) predviđeni su, osim koridora postojećih dalekovoda i koridori planiranih podzemnih dalekovoda 35 kV Pasikovci (TS Orjlava) - Velika, Kutjevo – Ferovac te podzemni 35 kV dalekovod kroz Pleternicu kako bi zamijenio dio postojećeg zračnog 35 kV dalekovoda.
- (176a.) Povezivanje, odnosno priključak planiranih proizvođača iz obnovljivih izvora energije (vjetroelektrane, energane na biomasu, sunčane elektrane i dr.) na elektroenergetsku mrežu izvodit će se putem izgradnje susretanih objekata i spojne elektroenergetske infrastrukture (dalekovoda) između tih objekata i postrojenja u nadležnosti ovlaštenog elektroprivrednog poduzeća/tvrtke, a sastoji se od: pripadajuće trafostanice i/ili rasklopišta i priključnog dalekovoda/kabela na postojeći ili planirani dalekovod ili na postojeću ili planiranu trafostanicu u javnoj elektroenergetskoj mreži.

Za planirane sunčane elektrane potrebni su postojeći i planirani sljedeći elektroenergetski objekti:

SE Kukunjevac 1

- PL TS 110/35 kV SE Kukunjevac 1
- postojeći DV 110 kV TS Međurić – TS Daruvar
- PL priključni DV 2x110 kV (PL TS SE Kukunjevac 1 - na postojeći DV 110 kV TS Međurić – TS Daruvar (iz prethodne točke))
- PL interni razvod 35/20/10 kV SN

SE Kukunjevac 2

- PL TS 110/35 kV Kukunjevac 2
- PL DV 2x110 kV (ranije planirani koridor)
- PL DV 110 kV priključni (PL TS SE Kukunjevac 2 - na PL DV 2x110 kV (ranije planirani koridor) (iz prethodne točke))
- PL interni razvod 35/20/10 kV SN

SE Livađani

- PL TS 110/35 kV Livađani
- PL DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška
- PL DV 110 kV priključni (zajedno sa TS SE Subocka) (PL TS 110/35 kV Livađani - na PL DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška (iz prethodne točke))
- PL DV 35/20/10 kV SN interni razvod

SE Subocka

- PL TS 110/35 kV Subocka
- PL DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška
- PL DV 110 kV priključni (zajedno sa SE Livađani) (PL TS 110/35 kV Livađani - na PL DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška iz prethodne točke))
- PL DV 35/20/10 kV SN interni razvod

SE Čaglić

- PL TS 110/35 kV Čaglić
- PL DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška

- PL DV 110 kV priključni (PL TS 110/35 kV Čaglič - na PL DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška (iz prethodne točke))
- PL DV 35/20/10 kV SN interni razvod

SE Ferovac

- TS 35/10 kV Ferovac – postojeća
- PL DV 35 kV priključni na postojeću TS 35/10 kV Ferovac
- PL interni razvod 35/20/10 kV SN

SE Brodski Drenovac

- TS 35/10 kV Pleternica - postojeća
- PL DV 35 kV u koridoru postojećeg DV 10 kV sa priključkom na postojeću TS 35/10 kV Pleternica
- PL interni razvod 35/20/10 kV SN

Ako Planom nije drugačije određeno, priključak je sastavni dio elektrane iz obnovljivih izvora energije ili dijelom korisnika mreže.

Osim navedenih sunčanih elektrana županijskog i državnog značaja, prostornim planovima uređenja općina i gradova mogu se planirati i druge sunčane elektrane kapaciteta manjeg od 10 MW, sukladno uvjetima navedenim u člancima 258g. – 258k. ovih Odredbi.

- (176b.) Točno definiranje trase priključnog dalekovoda/kabela i dijela transformatorske stanice koje čine priključak biti će ostvarivo samo u pokrenutom postupku ishođenja lokacijske dozvole odnosno drugog odgovarajućeg akta propisanog važećim zakonom i/ili neposrednom provedbom ovog Plana, i to po dobivenim pozitivnim uvjetima i uz suglasnost od strane ovlaštenog elektroprivrednog poduzeća/tvrtke (operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava), a na osnovi nadležnosti mjesta priključka (DV i TS) visokog ili srednjeg napona i prihvaćenog Elaborata mogućnosti priključenja na mrežu i ishođenoga energetskog odobrenja.

Kod svih sunčanih elektrana iz prethodnog članka, za predaju električne energije u elektroenergetsku mrežu, odnosno za osiguranje opskrbe, dozvoljena je izgradnja rasklopnih postrojenja/rasklopišta prema uvjetima HEP-a na najprihvatljivijoj lokaciji unutar obuhvata predmetne zone.

Način priključenja i trasa priključnog dalekovoda/kabela sunčanih elektrana na elektroenergetsku mrežu za koje operator prijenosnog ili distribucijskog sustava nije mogao utvrditi uvjete priključka na postojeću infrastrukturu te nije grafički prikazan priključak u grafičkom dijelu PPSDŽ, utvrdit će se u postupku izdavanja lokacijske i/ili građevinske dozvole za izgradnju sunčanih elektrana planiranih ovim planom i u skladu s odredbama ovog plana, a na temelju projektne dokumentacije potrebne za ishođenje lokacijske i/ili građevinske dozvole. Za svaki pojedinačni zahvat potrebno je s operatorom prijenosnog i distribucijskog sustava odrediti način priključenja na postojeću ili planiranu infrastrukturu u smislu određivanja trase priključnog dalekovoda, položaja trafostanice pratećih sadržaja i pristupnih cesta.

Posebni uvjeti za izgradnju objekata obnovljivih izvora energije izdaju se pojedinačno, ovisno o vrsti objekta, a prema postojećim tehničkim propisima od strane nadležnog tijela iz prethodnog stavka.

- (176c.) Na području u blizini SE Kukunjavac 1 i Lipika omogućava se gradnja postrojenja za pohranu električne energije.

Manja postrojenja za pohranu električne energije ("Energy Storage") do 10 MW, mogu se graditi i na drugim lokacijama planiranim PPUG/O vima te unutar prostora planiranog za razvoj obnovljivih izvora energija (vjetroelektrana i sunčanih elektrana).

- (176d.) Lokacije i trase novih energetskih građevina su orijentacijske i moguće ih je mijenjati unutar koridora, odnosno radijusa za lokacije prikazane simbolom, navedenih u članku 139. ovih Odredbi.

Prilikom provedbe PPŽ-a i ovdje su moguća manja odstupanja u pogledu rješenja trasa planiranih dalekovoda i lokacija transformatorskih stanica utvrđenih samim Planom, a radi usklađenja s planovima Gradova i Općina, trasa autocesta ili brzih cesta, preciznijim geodetskim podlogama te radi drugih opravdanih razloga što se također neće se smatari izmjenama ovog Plana.

Svi postojeći i/ili planirani dalekovodi mogu se kablirati što se također ne smatra odstupanjem od ovog Plana

U slučaju potrebe, iznimno je moguće planirati izmicanje pojedinih elektroenergetskih objekata (dalekovoda, NN mreža i sl.) pri čemu je neophodna prethodna izgradnja novih elektroenergetskih objekata koji će u cijelosti preuzeti konzum objekata koji se uklanjaju.

(176e.) Dalekovodi napona 30/35 kV, 110 kV, 400 kV mogu se rekonstrukcijom po njihovim postojećim trasama, ukoliko postoje tehničke pretpostavke izvedivosti, preoblikovati u dalekovod ili kabele više naponske razine (110 kV, 220 kV, 400 kV) te povećane prijenosne moći (2x110 kV, 2x220 kV, 2x400 kV). Pri tome je važno da se njihove trase na pojedinim dijelovima, ovisno o zatečenoj razvijenosti i stanju u prostoru, mogu kroz postupak ishoda lokacijske dozvole, odnosno drugog odgovarajućeg akta propisanog važećim zakonom, prilagoditi novom stanju prostora i izgraditi sukladno tehničkim propisima koji reguliraju način i uvjete izgradnje elektroenergetskih građevina.

(177.) Zamjena i rekonstrukcija postojećih objekata i vodova zbog dotrajalosti ne smatraju se kao novi objekti i koridori.

Prilikom razvoja mreže 10 kV (0,4 kV) maksimalno uvažavati autohtonost krajobraza koristeći tehnološka iskustva primjerena sredini u kojoj se izvode. Pri tome voditi računa da se razvoj mreže, gdje god je to moguće, izvodi podzemnim kabliranjem, čime bi se vizuelno, sigurnosno i estetski uklopila što bolje u prostor, a poradi jeftinije izgradnje i lakšeg održavanja. Svi uvjeti izgradnje biti će razrađeni u nižim planovima općina i gradova.

Za potrebe energetike na tom naponskom nivou, moguće je planirati neophodnu izgradnju elektroenergetskih objekata (dalekovoda, trafostanica i niskonaponskih distributivnih mreža) uz prethodno izmještanje postojećih dalekovoda koji prelazi preko samih zona i/ili objekata. Sama izvedba elektroenergetskih objekata (trafostanica i sl.) definirat će se za svaku pojedinu lokaciju. Na područjima koja se rješavaju urbanističkim planovima uređenja istima je propisan način na koji se treba izvesti elektroenergetska mreža (uklanjanje, izmještanje i kabliranje postojećeg KDV te izgradnja novih trafostanica).

(178.) Pri određivanju trasa novih dalekovoda za prijenos i važnijih distribucijskih dalekovoda nastojati običi postojeća i planirana građevinska područja, šume i šumsko zemljište, te voditi računa o bonitetu poljoprivrednih zemljišta radi smanjenja utjecaja na poljoprivrednu proizvodnju.

Dio trase dalekovoda 110 kV u naselju Novi Štitnjak koji prolazi kroz šumsko područje, u daljnjim fazama razvoja projekta planirati u koridoru planirane brze ceste – obilaznica Požege.

(178a.) Za potrebe elektrooskrbe u obuhvatu ovog Plana potrebno je uz sve prometnice planirati koridor za izgradnju kableske sredjenaponske ili niskonaponske mreže.

(179.) Za planirane distribucijske dalekovode i trafostanice vrijede isti uvjeti zaštite prostora i okoliša samo ne podliježu navedenim zakonskim propisima i postupku usvajanja trase/lokacije, te je i kod njih moguće odstupanje od predloženih u ovom Planu.

Planirane distribucijske dalekovode unutar granica građevinskog područja izvoditi podzemnim kablskim vodovima, a postojeće distribucijske dalekovode sukcesivno zamijeniti kablskim dalekovodima.

Iznimno je nove dalekovode moguće izvoditi i kao zračne, i to zbog specifičnih lokacijskih uvjeta te kada je kablsko vođenje tehnički znatno teže izvesti, odnosno kada to iziskuje znatna financijska sredstva.

Također i dalekovodi (elektroenergetski vodovi) koji se izmiču, odnosno grade, po potrebi mogu biti u kablskoj (KDV), odnosno zračnoj (ZDV) izvedbi, a što će se definirati u sklopu izdavanja posebnih uvjeta tj. suglasnosti od nadležnog tijela. Na taj način će biti definirana i izgradnja trafostanica u kablskoj (KTS) ili stupnoj izvedbi (SBTS, ŽSTS ili sl).

Niskonaponska mreža također može biti u zračnoj, odnosno kablskoj izvedbi. Ukoliko se gradi u zračnoj izvedbi, mreža treba biti u izvedbi na betonskim ili nekim drugim, tehničkom izvedbom prihvatljivim stupovima, koji ne ugrožavaju sliku naselja ili krajolika, a koje je ovješeno SKS odgovarajućeg presjeka.

(180.) a) Uvjeti za izgradnju planiranih građevina su maksimalno uvažavanje prirodnih i krajobraznih obilježja unutar prostora postojećih granica građevinskog područja kao i van njih. Pri izgradnji poštovati uvjete

minimalne udaljenosti od građevina za stalno stanovanje, kako bi se spriječile neželjene posljedice vezane za zdravlje ljudi.

b) Svi zahvati će se izvoditi po najvišim ekološkim kriterijima zaštite

6.2.2. Plinoopskrba

- (181.) Plinifikacija naselja na području općina i gradova razvijat će se na temelju osnovnih postavki u PPŽ-u i dijela Studije opskrbe prirodnim plinom Požeško-slavonske županije, a razrađivat će se u PPUO/G, te odgovarajućom stručnom dokumentacijom.
- (182.) Osnove razvitka plinoopskrbne mreže Županije naznačene su u kartografskom prikazu br.2.A. „Infrastrukturni sustavi i mreže“ – „Elektroenergetika i plinoopskrba“.
- (183.) Ukupni plinoopskrbni sustav Županije podijeljen je na distribucijska područja.
- (184.) Ekološki i funkcionalni aspekt, te prostorni standardi koridora jedinstveni su na području cijele Županije, tj. vrijede u svakom distribucijskom području (ili teritorijalnoj jedinici).
- (185.) Vodovi distribucijske mreže križaju se i paralelno vode zu ostale infrastrukturne vodove i objekte prema uvjetima lokalnih distributera.
- (186.) Unapređenje sustava opskrbe plinom u smislu izgradnje kapitalnih objekata na razini Županije predviđa se još kroz izgradnju plinovoda 12 bara MRS Požega-DRS Češljakovci i DRS Češljakovci.

Ostali kapitalni objekti već su izgrađeni i u funkciji, a svi su navedeni u članku 41. Ovih Odredbi.

Osim propisanih općih i posebnih uvjeta izgradnje ove vrste građevina, PPŽ ne zahtjeva ispunjenje drugih uvjeta lociranja i gradnje.

6.2.3. Plinovodi magistralnog/međunarodnog značenja

- (187.) Trasu novih cjevovoda planirati i polagati tako da se što manje iskrčuju šume.
- (188.) Trasu novih cjevovoda polagati paralelno uz postojeće cjevovode za transport tekućih i plinovitih ugljikohidrata ili uz ostale infrastrukturne koridore.
- (189.) Za cjevovode se utvrđuje sigurnosni pojas od 100 m lijevo i desno od cjevovoda unutar kojeg je potrebno zatražiti poseban uvjete vlasnika cjevovoda prilikom bilo kakvih zahvata u tom prostoru. Posebnim uvjetima određuju se zaštitni pojasevi oko instalacija radi sigurnosti ljudi, te objekata u kojima žive ili borave ljudi.
- (190.) Zaštitni pojasi definiraju se prilikom izdavanja posebnih uvjeta kod gradnje stabilnih objekata koji nisu u funkciji instalacija ili infrastrukturnih instalacija (prometnica, vodovoda, distributivnih ili priključnih plinovoda, kanalizacije, instalacija HEP-a, telefonskih instalacija i sl.)
- (191.) Zaštitni pojas za cjevovode magistralnog i međunarodnog karaktera iznosi po 30 m lijevo i desno od osi cjevovoda (plinovod, naftovod produktovod). Unutar zaštitnog pojasa zabranjeno je graditi stabilne objekte namijenjene stalnom ili privremenom boravku ljudi bez suglasnosti vlasnika cjevovoda, odnosno objekte koji nisu u funkciji proizvodnje nafte i plina.

Ovaj zaštitni pojas može biti manji ako je gradnja bila predviđena prije projektiranja plinovoda i ako su prilikom izgradnje plinovoda primjenjene posebne mjere zaštite. U tom slučaju, ovisno o promjeru cjevovoda, zaštitni pojas može biti:

- za promjer cjevovoda do 125 mm – 10 m
- za promjer cjevovoda od 125 mm do 300 m – 15 m
- za promjer cjevovoda od 300 mm do 500 mm – 20 m
- za promjer cjevovoda veći od 500 mm – 30 m.

- (192.) Plinovodi međunarodnog i magistralnog karaktera moraju biti udaljeni od drugih objekata prema vežećim stručnim standardima i posebnim uvjetima nadležnih tijela, a koji će proizaći iz suvremenih tehničkih rješenja i pristupa razvoju tehnologije.

Za sve zahvate u prostoru vezane zu gradnju u blizini plinovoda, nužno je zatražiti posebne uvjete gradnje od upravitelja voda.

- (193.) U pojasu širokom 5 m s jedne i s druge strane računajući od osi cjevovoda zabranjeno je saditi biljke čije korijenje raste dublje od 1 m, odnosno za koje je potrebno obrađivanje zemljišta dublje od 0,5 m.
- (193a.) Oko izgrađene bušotine zaštitna i požarna zona iznosi 30 m u polumjeru oko osi bušotine. Kod trajno napuštenih bušotina (likvidirane – kanal bušotine se nalazi 1,5 m – 2,0 m pod zemljom), sigurnosna – zaštitna zona u kojoj je zabranjeno graditi objekte za boravak i rad ljudi iznosi 3,0 m u polumjeru oko osi kanala trajno napuštene bušotine.
- (193b.) Kod paralelnog vođenja drugih infrastrukturnih instalacija (kanalizacija, vodovod, plinovod, el. kablovi, tel. kablovi i ostalo) s cjevovodima međunarodnog i magistralnog karaktera (plinovod, naftovod produktovod) minimalna međusobna udaljenost mora biti 5 m, računajući od vanjskog ruba infrastrukturnih instalacija do vanskog ruba cjevovoda.
- (193c.) Na mjestima križanja s drugim infrastrukturnim instalacijama, iste obavezno postaviti ispod cjevovoda iz prethodnog članka. Vertikalna udaljenost mora biti najmanje 0,5 m, računajući od donje kote cjevovoda ili kabela koji se polaže. Kut križanja mora biti između 90° i 60°. Iznad mjesta križanja obavezno se postavlja pocinčana rešetka, kao oznaka da ispod postojećeg cjevovoda prolazi najmanje još jedan cjevovod ili kabel.
- (193d.) Na mjestima križanja i paralelnog hoda prometnice, željezničke pruge, vodotoka, kanalske mreže i dr. s cjevovodima međusobna udaljenost definirana je posebnim propisima i sastavni je dio posebnih uvjeta.
- (194.) Prilikom projektiranja i izvođenja treba primjenjivati odredbe posebnih zakona i propisa koji se odnose na transport naftovodima i plinovodima te na tehničke uvjete i normative za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika.
- (194a.) Kod srednjetačnih plinovoda (ST) radnog tlaka do 4 bar predtlaka, u budućim javnim prometnicama predvidjeti koridore za iste. Kod distribucijskih plinovoda potrebno je predvidjeti koridor trase po javnoj površini dvostrano po uličnom profilu.

Kod izrade svih prostornih planova te projekata koji slijede za pojedinačne zahvate, potrebno je uzeti u obzir postojeći raspored komunalnih instalacija na distribucijskom području (sustavu) koji je većinom usklađen s primjerice DIN 1998, što u ovom slučaju znači da koridore za ST plinovode treba u projektima u pravilu zadržati izvan kolnika.

U pravilu, udaljenost od ostalih komunalnih instalacija treba biti najmanje 1,0 m. Sigurnosne udaljenosti od energetske, komunikacijske i ostalih komunalnih instalacija i građevina potrebno je planirati sukladno važećim posebnim propisima.

Iznad plinovoda iz stavka 1. ovog članka, u širini od 2,0 lijevo i desno, nije dopuštena sadnja grmolikog raslinja i drveća.

Novi plinovodi trebaju se nastavljati na plinovode u putevima i ulicama koji omeđuju određeno područje, prema posebnom projektu za izgradnju plinovoda koji se izrađuje nakon što budu ispunjeni uvjeti koji se traže prema odgovarajućim zakonima, pravilima i tehničkim propisima za plinifikaciju.

Plinovodi moraju biti udaljeni od drugih objekata prema važećim stručnim standardima i posebnim uvjetima nadležnih tijela, a koji će proizaći iz suvremenih tehničkih rješenja i pristupa razvoju tehnologije.

Zaštitni i sigurnosni pojasi definiraju se prilikom izdavanja posebnih uvjeta kod gradnje stabilnih objekata koji nisu u funkciji instalacija ili infrastrukturnih instalacija (prometnica, vodovoda, distributivnih ili priključnih plinovoda, kanalizacije, instalacija HEP-a, telefonskih instalacija i sl.).

6.2.4. Obnovljivi izvori energije

- (195.) Uz konvencionalne izvore, na području obuhvata ovog Plana omogućava se i potiče korištenje alternativnih izvora energije, gdje se osobito važnim ističe obnovljivost izvora te ekološka prihvatljivost i smanjenje zagađenja (osobito emisija CO₂ i drugih stakleničkih plinova).

- (195a.) Osim malih hidroelektrana (MAHE), otvorena je i mogućnost izgradnje građevina za iskorištavanje i drugih oblika energije kao što su sunčeva energija, energija vjetra, geotermalna energija, energija nastala iz otpada drvoprerađivačke industrije, kao i drugog vrsta drvnog, biljnog i komunalnog otpada, a zadovoljavajući pri tome sve uvjete zaštite prirode i okoliša.
- (195b.) Za vjetrofarme, vjetroelektrane, vjetroturbine, vjetrogeneratore te ostale jedinice i postrojenja za iskorištavanje energije vjetra, kao i za jedinice, polja i postrojenja za iskorištavanje sunčeve energije moguće je u PPUG/O-ovima osiguravati i dodatni prostor.

Vjetrofarme, vjetroelektrane, vjetroturbine, vjetrogeneratore te ostale jedinice i postrojenja za iskorištavanje energije vjetra moguće je planirati izvan ili unutar granica građevinskog područja u sklopu gospodarskih zona.

Izgradnja malih postrojenja i uređaja koji koriste obnovljive izvore za proizvodnju energije prvenstveno za vlastite potrebe može se planirati u građevinskim područjima naselja i izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja svih namjena, kao i u okviru dozvoljene izgradnje izvan naselja i to kao pomoćne građevine uz građevinu osnovne namjene ili na građevini osnovne i sekundarne namjene i pomoćnoj građevini.

Kod planiranja malih postrojenja i uređaja koja koriste obnovljive izvore za proizvodnju energije treba voditi računa da se ne pojavljuju štetni utjecaji buke, širenje neugodnih mirisa, onečišćenja zraka, vode, tla i sl. u odnosu na okolne namjene u prostoru.

Jedinice, polja i postrojenja za iskorištavanje sunčeve energije (kao što su sunčane elektrane, fotonaponske ćelije na stupovima i sl.) moguće je planirati u proizvodnim zonama unutar granica građevinskog područja ili u izdvojenim građevinskim područjima gospodarskih zona.

Također moguće ih je planirati u svojstvu infrastrukturnih građevina izvan granica građevinskog područja na lokacijama predviđenima ovim Planom za sunčane elektrane državnog i županijskog značaja To su sunčane elektrane 10 do 20 MW te veće od 20 MW u Gradovima Lipik, Kutjevo i Pleternica – na lokacijama Kukunjevac 1 i 2, Čaglić, Subocka, Livađani, Ferovac i Brodski Drenovac. Površina planirana u kartografskom prikazu je okvir za smještanje postrojenja sunčane elektrane izvan kojeg nije dozvoljeno širenje, a moguće je korištenje i manje površine od prikazane.

Sunčane elektrane u svojstvu infrastrukturnih građevina snage manje od 10 MW moguće je planirati PPUG/O ovima unutar granica građevinskog područja u gospodarskim proizvodnim zonama te izvan granica građevinskog područja kao infrastrukturne građevine, a sukladno ovom Planu.

Izgradnju sunčanih elektrana trebalo bi potencirati u zonama gdje već postoji određena komunalna infrastruktura i infrastruktura transporta energije, odnosno gdje nema zahtjeva ili su minimalni zahtjevi za gradnjom novih objekata.

Prilikom planiranja i izgradnje energetskih infrastrukturnih objekata u najvećoj mjeri izbjegavati zaštitne šume i šume posebne namjene.

Uvjeti za gradnju te smjernice i način priključenja postrojenja i uređaja planiranih elektrana na elektroenergetsku mrežu za navedene sunčane elektrane određene su u poglavlju „11.2.2. Obnovljivi izvori energije – sunčane elektrane“ te, uz mjere zaštite, člancima 258g. – 258k. ovih Odredbi.

Kada se na razini PPUG/O-a osnivaju nova građevinska područja sa svrhom smještanja sunčanih elektrana ili fotonaponskih ćelija na stupovima, ta područja ne smiju se planirati na način da se ugroze ciljevi očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

U svrhu iskorištavanja sunčeve energije na sve je, postojeće i planirane građevine drugih namjena (unutar i izvan granica građevinskog područja u okviru dozvoljene izgradnje), moguće postavljati solarne kolektore i/ili fotonaponske ćelije te drugu potrebnu opremu – kako za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe, tako i u komercijalnu svrhu i dalju distribuciju.

Dozvoljeno je i postavljanje solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija te druge potrebne opreme na građevnu česticu uz glavnu građevinu kada se isti grade kao pomoćne građevine za potrebe te građevine, i to u građevinskim područjima naselja i izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja svih namjena, kao i u okviru dozvoljene izgradnje izvan naselja. Poželjno je postavljanje solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija u zone parkirališta na visoke stupove, kako bi se potaknulo

multifunkcionalno korištenje – parkiranje i proizvodnja energije putem solarnih kolektora/fotonaponskih ćelija koje će istovremeno služiti i kao zaštita od sunca.

Preporuka ovog Plana je da se kao rješenje za proizvodnju električne energije iz energije sunca koristi upravo rješenje postavljanja solarnih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na krovove građevina i parkirališta iz prethodnog stavka gdje god je to moguće.

- (195c.) Prostornim planovima uređenja gradova i općina moguće je planirati sva postrojenja koja koriste obnovljive izvore za proizvodnju energije i kogeneracijska postrojenja i to:
- postrojenja koja su priključena na javni energetska sustav
  - postrojenja koja nisu priključena na javni energetska sustav (individualna postrojenja).

Općenito, lokacije postrojenja za proizvodnju energije korištenjem obnovljivih izvora energije i kogeneracije, tj. elektrane instalirane snage do 10 MW (osim malih hidroelektrana), određuju se prostornim planovima uređenja općina i gradova. Sve potencijalne lokacije takvih postrojenja/elektrana treba prije ugradnje u prostorni plan lokalne razine procjenjivati prema uvjetima navedenima u nastavku, osobito u člancima 258g. – 258l. ovih Odredbi.

- (195d.) Postrojenja za proizvodnju energije korištenjem obnovljivih izvora energije i kogeneracije koja zauzimaju određenu površinu moguće je smjestiti:
- izvan građevinskog područja na površinama određenim kao infrastrukturne površine
  - na izdvojenim građevinskim područjima gospodarske proizvodne namjene izvan naselja i na površinama gospodarske proizvodne namjene unutar građevinskih područja naselja
  - na površinama odlagališta otpada /saniranih odlagališta otpada (elektrane na bioplin i sl.)
  - u okviru uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (elektrane na bioplin i sl.)
  - unutar sklopa gospodarskih građevina u funkciji obavljanja poljoprivrednih djelatnosti (elektrane na biomasu, bioplin i sl.)
  - na površine parkirališta sukladno stavku 10. članka 195b. ovog Plana
  - na umjetnim vodnim tijelima i ribnjacima koji zadovoljavaju tehničke uvjete

- (195e.) Geotermalna energija može se iskorištavati lokalno, jer se koristi uglavnom na mjestima proizvodnje i to u belneološke svrhe, za sport i rekreaciju, poljoprivredu, proizvodnju električne energije i zagrijavanje.

Može se koristiti i šire ukoliko se javi interes i pokaže ekonomska opravdanost takvog korištenja, tim više, jer ne zahtijeva nepoznata tehnička i tehnološka rješenja, a predstavlja ekološki čist proces koji nema negativnog utjecaja na okoliš.

U tu svrhu ovim se Planom osigurava mogućnost formiranja istražnog prostora geotermalne vode u energetske svrhe na cijelom području županije, te planiranja bušotina, toplinskih crpki, cjevovoda, toplovoda i svih drugih potrebnih postrojenja za iskorištavanje geotermalne energije. Ako se istraživanjem utvrdi geotermalni potencijal, na istom području može se formirati jedno ili više eksploatacijskih polja geotermalne vode u energetske svrhe koja mogu svojom površinom biti ista ili manja od površina istražnog prostora.

- (195f.) Biomasa osim ogrjevnog drveta, čine najrazličitiji (nus)produkti biljnog i životinjskog svijeta. Tako se biomasa može podijeliti na drvenu (ostaci iz šumarstva i drvne industrije, brzorastuće drveće, otpadno drvo iz drugih djelatnosti te drvo koje nastaje kao sporedni proizvod u poljoprivredi), nedrvnu (ostaci, sporedni proizvodi i otpad iz biljgojstva te biomasa dobivena uzgojem uljarica, algi i trava) te biomasu životinjskog podrijetla (otpad i ostaci iz stočarstva).

Energija iz biomase može se proizvoditi na mnogo načina. Osim izravne proizvodnje električne energije ili topline (npr. spaljivanjem) moguće je biomasu konvertirati u veći broj krutih, tekućih ili plinovitih goriva i produkata koje se mogu upotrijebiti za dalju prevakuacionu energije – biogoriva (biodizel, alkohol, bioplin).

Raplinjavanje biomase u svrhu dobivanja plina koji se može dalje energetska iskorištavati je jedan od najisplativijih tehnologija, a plin se također može dobiti i preradom otpada (spalionice otpada) te otpadnih voda iz kućanstva (kanalizacija).

Ocjenjujući visoku energetska vrijednost, lakoću, dostupnost te ekološku prihvatljivost uporabe, potiče se ovaj način proizvodnje energije te se omogućava gradnja postrojenja za preradu i spaljivanje

biomase, plinskih turbina te svih ostalih pratećih i transportnih vodova i potrebnih pogona – izvan ili unutar granica građevinskog područja u sklopu gospodarskih zona.

Preporuka je da se građevine za preradu biomase smještaju u blizini izvora (proizvođača) biootpada kao što su farme, obiteljska i poljoprivredna gospodarstva, odnosno zemljišta namjenjena proizvodnji kojoj je nusproizvod dovoljna količina biootpada – kako bi činila jednu vizurnu cjelinu s postojećim kompleksima ili građevinama jednake tipologije (silosi, bazeni za biootpad i sl.).

Građevine za preradu biomase koje u svom radu koriste i/ili skladište sirovine koje mogu biti potencijalni izvor zagađenja (neugodni mirisi, zagađenje tla ili vode) treba ispravno locirati u prostoru u odnosu na stambene te javne i društvene građevine, kao i stambene i slične zone, uzimajući u obzir smjer i intenzitet dominantnih vjetrova, smjer i položaj vodotoka i sl.

U svim prostornim planovima potrebno je omogućiti iskorištavanje biomase za energetske potrebe.

Razvoj bioenergetskih postrojenja potrebno je usmjeravati u ruralna područja, gdje je dostupnija energetska sirovina, manji su vizualni utjecaji, a mogu zadovoljiti veći relativni udio korisnika nego u urbanim sredinama.

Za sada se bioplinska postrojenja planiraju u gospodarskim zonama naselja Kula i Gaj, no potiče se njihov razvoj i na drugim lokacijama sukladno ovim Odredbama.

- (195g.) U svrhu prerade otpada nastalog industrijskom proizvodnjom i preradom moguće je predvidjeti i kogeneracije, odnosno mini kogeneracije.

U Požeško-slavonskoj županiji nastaje najviše drvnog (bio) otpada u sklopu velikih pogona za preradu i obradu drveta te niza manjih i većih pilana, ali za primjenu kogeneracije mogu se u budućnosti planirati i kemijska, građevinska, metaloprerađivačka, mesna, farmaceutska, tekstilna, grafička, konditorska, duhanska, industrija papira, alkohola, nemetala, kože i obuće, pivovare, pekare, sušare, uljare, strojogradnja i dr.

Kogeneracija je proizvodnja energije bez odbacivanja neiskorištene topline (ukupni stupanj učinkovitosti i preko 90%). Radi se o postrojenjima u kojima se istovremeno proizvodi električna i toplinska energija. Instaliranje kogeneracijskih postrojenja izvodi se na onim lokacijama na kojima se istovremeno pojavljuje potreba za toplinskom (i/ili rashladnom) i električnom (mehaničkom energijom). Kogeneracijska postrojenja mogu varirati od malih jedinica snage 50 KW, pa sve do velikih industrijskih jedinica snage preko 100 MW. Posebno su zanimljiva mala kogeneracijska postrojenja (mini kogeneracije) koja se mogu smjestiti u neposrednoj blizini potrošača, u prvom redu toplinskog, kako bi se ostvarili što manji gubici prijenosa energije. Kogeneracijska postrojenja se moraju planirati i organizirati vezano za osnovnu industrijsku proizvodnju.

Na području Županije potrebno je predvidjeti minimalno dvije, a po mogućnosti i više, takvih građevina (jedna na području Požeštine, a druga na Pakračkom području uz obnovu već postojećih potencijala) - i to unutar kruga nastanka velike količine otpada ili u njegovoj neposrednoj blizini - gdje bi se skupljao i iskorištavao energetske potencijal drveta i otpada od raznih proizvođača.

- (195h.) Građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije koje se mogu graditi izvan granica građevinskog područja su građevine za iskorištavanje energije vjetra, geotermalne energije, energije nastala iz drvnog ili biljnog otpada (prerada biomase).

Građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije vjetra i sunca mogu se graditi na lokacijama koje imaju prirodne predispozicije za optimalno iskorištavanje, a građevine za iskorištavanje geotermalnih izvora energije na lokacijama na kojima se istražnim radovima potvrdi postojanje rezervi - sukladno uvjetima i kriterijima propisanim ovim Planom te kartografskom prikazu br. 3B. „Uvjeti korištenja i zaštite prostor - Područja posebnih ograničenja u korištenju i Područja primjene posebnih mjera uređenja zemljišta“.

- (195i.) Sve građevine za iskorištavanje obnovljivih izvora energije izvan građevinskog područja moraju se locirati na način da se uklape u prirodni krajolik i da svojim položajem ne sprečavaju vrijedne vizure.

6.3. Vodno gospodarski sustav

- (196.) Strategija upravljanja vodama i Plan upravljanja vodnim područjima osnovni su dokumenti uređivanja vodnog gospodarstva te ih je stoga, uz detaljnije planove upravljanja za podslivove, male slivove i sektore, odnosno planove vezane za druga pitanja od interesa za upravljanje vodama, potrebno koristiti prilikom izrade prostorne dokumentacije.

6.3.1. Zaštitne i regulacijske građevine

- (197.) Za zaštitu od štetnog djelovanja voda na vodotocima dozvoljeni su regulacijski zahvati i korekcije korita pod uvjetima definiranim ovim Planom, drugim propisima i posebnim uvjetima ukoliko su potrebni. Do izgradnje akumulacija/retencija dozvoljeni su radovi na zaštiti priobalnih dijelova od poplava i radovi na uređenju vodnih tokova kao i izgradnja regulacijskih građevina.

U suglasju s veličinom i stupnjem razrađenosti sustava vodnog gospodarstva ovim planom su prikazane građevine iz spomenutih kategorija, ali se istim, obzirom na značaj, dodatno omogućava planiranje eventualnih novih vodnih građevina, ovisno o aktualnim i neodgodivim potrebama, a temeljem čega bi se te građevine mogle prostorno locirati i definirati PPUO/G-ovima.

Na području Požeško - slavonske županije velik je broj vodotoka koji čine hidrografsku mrežu – vodotoci I. reda 136 km, vodotoci II. reda 984 km, kanali I. i II. reda 77 km te detaljni melioracijski kanali (III. I IV. Reda) 241 km.

- (198.) Poplave od pritoka rijeka Orljave i Pakre na području Županije trebaju se riješiti kompleksnim zahvatima na slivovima, prije svega radovima na zaštiti od štetnog djelovanja erozijskih procesa i bujica, radovima na regulaciji vodotoka.

Zbog prepoznatih problema uzrokovanih poplavama i sušama lokacije za akumulacije/retencije određene Vodoprivrednom osnovom predstavljaju rezervaciju prostora na temelju prethodno provedenih istraživanja. Detaljan položaj, oblik i granice planiranih retencija/akumulacija utvrdit će se projektnom dokumentacijom nakon čega će se moći utvrditi i njihov stvarni utjecaj na sastavnice okoliša i prirode.

Potrebno je izvršiti analizu te preispitati opravdanost zahvata s aspekta zaštite ljudi, realnih potreba za navodnjavanjem, ali i s aspekta zaštite cjelokupnog okoliša. Pri tome treba uzeti u obzir i druge metode zaštite od poplava. Posebno je potrebno obratiti pozornost na lokacije mikroakumulacija ili retencija Rosinac, Hajderovac, Orahovica, Zlostop, Rogoljica, Stražemanka, Saračevac, Venje, Radovanka i Šumetlica.

U daljnjim fazama razrade projekata hidrotehničkih građevina potrebno je osigurano da ne dođe do značajnog narušavanja hidromorfoloških elemenata vodnog tijela, u skladu s posebnim propisima, što je potrebno potvrditi odgovarajućim analizama, osobito za izgradnju akumulacija Trokut, Zlostop, Venje, Londža te akumulacije Kamenska, kao i retencija Pakao, Nakop, Veliki Dol, Vučjak, retencije/akumulacije Stražemanka te lateralnog kanala.

Elemente lateralnog kanala Stražemanka – Veličanka – Kaptolka (trasu kanala, potencijalne obloge pokosa i dna (korita) kanala, te druge tipove građevina na kanalu (mostovi, prijelazi instalacija, i sl.)) planirati izvan glavnog toka vodotoka Veličanka, Stražemanka i Radovanka na POVS HR2001329 Potoci oko Papuka, uz primjenu mjera zelene infrastrukture te na način da se zadrže postojeći povoljni uvjeti za staništa ciljnih vrsta sukladno njihovim ekološkim zahtjevima.

Ne koristiti lateralni kanal Stražemanka – Veličanka – Kaptolka za navodnjavanje poljoprivrednih površina, već samo u svrhu zaštite od poplava.

Na vodotocima gdje su planirane akumulacije Trokut i Zlostop, kao i akumulaciju Kamenska, u daljnjim fazama razvoja projekta definirati ih kao zaštitne hidrotehničke građevine na najmanjoj funkcionalnoj razini uz omogućavanje kontinuiranog protoka i adekvatne povezanosti vodotoka koji će zadovoljiti specifične ekološke potrebe ugroženih vrsta, odnosno ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR2000580 Papuk i HR2001329 Potoci oko Papuka.

Također, vodne građevine (retencije Pakao, Nakop i Veliki dol te akumulaciju/retenciju Stražemanka – reducirana površina) isto tako planirati na najmanjoj funkcionalnoj razini uz omogućavanje ekološki prihvatljivog protoka koji će zadovoljiti specifične ekološke potrebe stanišnih tipova ovisnih o vodnom režimu nizvodno od vodne građevine te specifične ekološke potrebe ciljnih vrsta.

Akumulaciju/retenciju Stražemanka unutar POVS HR2001329 Potoci oko Papuka planirati kao retenciju te planirati na način da se omogući uzdužna povezanost vodotoka za ciljne vrste.

Za realizaciju planske kategorije „Sustav Kamenska“ predložene su dvije varijante, ali su za obje prepoznati i mogući značajno negativni utjecaji. S obzirom da prema dostupnim podacima nije moguće utvrditi točan obuhvat pojedinih staništa koja se nalaze unutar obuhvata planske kategorije, niti njihovu očuvanost, kao ni prisutnost ciljnih vrsta leptira, na strateškoj razini nije moguće utvrditi stvarni intenzitet negativnog utjecaja.

Kako za zahvat akumulacije Kamenska (obje varijante) nije moguće mjerama ublažavanja na strateškoj razini postići prihvatljivost za ekološku mrežu, na razini zahvata je izvjesna provedba glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, a potencijalno i postupka utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i odobrenja zahvata uz kompenzacijske uvjete.

Na području obuhvata akumulacije Kamenska provesti *in situ* istraživanja ciljnih vrsta leptira područja HR2001286 Orljavac (*Euphydryas aurinia*, *Lycaena dispar* i *Euplagia quadripunctaria*) te ukoliko bude potrebno revidirati projekt ovisno o dobivenim rezultatima.

Akumulaciju Kamenska planirati na način da se omogući adekvatan vodni režim koji neće dovesti do narušavanja ugroženih i rijetkih livadnih staništa nizvodno uz rijeku Orjavu.

Hidrotehničku građevinu Londža planirati uz poštivanje mjera zaštite okoliša definiranih „Višegodišnjim programom gradnje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina i građevina za melioracije za razdoblje 2013. – 2017“ te također da se omogući adekvatan vodni režim koji neće dovesti do ugrožavanja livadnih staništa nizvodno uz rijeku Londžu u okviru područja EM HR2001292 Livade kod Čaglina.

Kao mjera zaštite prostora određuje se, sukladno analizi, i faznost izgradnje prema potrebama i prioritetima te u smislu mogućnosti davanja prednosti izvođenju retencija u prvoj fazi, dok se akumulacije izvode u nastavku, u slijedećoj fazi kada se to pokaže potrebnim. Navedeno se ne odnosi na konceptijske akumulacije (Londža, Vrbova, Kamenska i Kaptolka) koje su ključni objekti za obranu od poplava na nivou cijele Županije te koje se, iako u prvoj fazi mogu biti izgrađene kao retencije, u konačnici planiraju kao akumulacije. Ostale lokacije predviđene za obranu od poplava i sa svrhom zaštite od poplava treba nastojati maksimalno koristiti u funkciji retencija gdje god je to moguće.

(199.) Na područjima djelovanja erozijskih procesa i bujica trebaju se provoditi aktivnosti za sprječavanje i sanaciju tih procesa. Pri tome između ostalog treba:

- načiniti katastar i utvrditi granice područja djelovanja erozijskih procesa i bujica,
- u zajednici sa šumarstvom i poljodjelstvom provoditi aktivnosti na sanaciji i sprječavanju tih procesa,
- nastaviti započete ili izvoditi nove biološke radove (pošumljivanje, resekcijsku sječu, melioracije pašnjaka...)
- nastaviti s izgradnjom retencija i akumulacija, što Županija treba poticati.

U suradnji s nadležnom podružnicom "Hrvatskih šuma" d.o.o. potrebno je odrediti mjere za sprečavanje većih krčenja šuma te izgradnju akumulacija/retencija uskladiti sa šumskogospodarskim planovima na način da se tijekom uspostave akumulacija/retencija ne provode oplodne sječe, pogotovo dovršni sjekovi, kako bi se mogućnost erozije okolnog područja spriječila u najvećoj mogućoj mjeri.

Na kartografskom prikazu ucrtane su akumulacije, retencije i brdske akumulacije čiji je položaj usmjeravajući. Za svaku od planiranih nužno je izraditi potrebnu dokumentaciju, te u dogovoru sa sadašnjim korisnicima prostora pronaći pravo rješenje.

Brdske akumulacije / retencije trebaju imati prednost u odnosu na ostalu namjenu izuzev šumskih površina i visoko vrijednih poljoprivrednih površina, gdje se treba pronaći rješenje komparirajući koristi i nedostatke svake od namjena.

(199a.) Pri paralelnom vođenju trase brze ceste, kao i drugih infrastrukturnih koridora, vodova i objekata, najmanja udaljenost od ruba vodotoka i/ili kanala je 6,0 m (eventualna odstupanja se pojedinačno mogu mijenjati isključivo uz suglasnost Hrvatskih voda, mjerodavne VGI).

Objekti u koritu, u vidu mostova i propusta, primjenjuje se kriterij za dimenzioniranje koji propisuje raspon mosta definiran velikom vodom 5 godišnjeg povratnog perioda, uz nadvišenje 80 cm iznad v.v. 50 g.p.p., te dozvoljenim maksimalnim osporom (do 0,10 m pri protoci v.v. 100 g.p.p.).

(200.) Pri rješavanju melioracijske problematike potrebno je sagledati sve utjecaje koji su u svom djelovanju ovisni jedni o drugima, a krajnji im je cilj povećanje ili smanjenje produktivnosti tla. Nakon provedenih

radova na zaštiti od stranih voda ili istovremeno s njima potrebno je prići uređenju primarnih i glavnih recipijenata, a zatim i sustava detaljne odvodnje.

- (201.) Komasaacija kao mjera poboljšanja korištenja zemljišta preporuča se na svim prostorima gdje nije provedena jer se, koncentracijom zemljišta postiže bolje iskorištavanje uz primjenu suvremenih metoda obrade u modernoj poljoprivredi.
- (202.) Za sve zahvate zaštitnih i regulacijskih građevina nužno je izraditi odgovarajuću dokumentaciju.
- (203.) Sve vodno gospodarske građevine i zahvate treba graditi i provoditi uz maksimalno uvažavanje prirodnih i krajobraznih obilježja.
- (204.) Radi očuvanja i održavanja zaštitnih hidromelioracijskih i drugih vodno gospodarskih objekata i održavanja vodnog režima nije dozvoljeno:
  - obavljati aktivnosti iz članka 141. Zakona o vodama, odredbi drugih posebnih propisa, odnosno posebnih zakona i propisa koji će u budućnosti regulirati i određivati režim korištenja prostora vodnih građevina, u slučaju izmjene trenutno važećih.

Projektom dokumentacijom potrebno je osigurati ekološki prihvatljiv minimum u vodotocima nizvodno od zahvata retencija/akumulacija.

6.3.2. Korištenje voda

- (205.) Rješenje javne vodoopskrbe Požeško-slavonske županije treba temeljiti na uspostavi cjelovitog sustava koji će distribucijom vode sa sigurnih izvorišta osigurati potrebne količine kvalitetne vode za sadašnje i buduće potrebe.

Također treba razvijati sustav vodoopskrbe koji će povećati strategijsku i pogonsku sigurnost vodoopskrbe.

Vodonosnike i izvorišta vode odnosno crpilišta i zahvate površinskih voda treba zaštititi od mogućih zagađivanja. Stoga je oko svih utvrđenih izvorišta vode (postojećih i planiranih), u okviru provođenja općih zaštitnih mjera za osiguranje higijenski ispravne vode za piće i zaštite od namjernog ili slučajnog zagađivanja, te drugih utjecaja koji mogu nepovoljno djelovati na zdravstvenu ispravnost vode ili izdašnost izvorišta za javnu vodoopskrbu, kao i otklanjanje vanjskih čimbenika, koji mogu utjecati na fizikalne, kemijske i bakteriološke osobine vode, nužno postojanje zona sanitarne zaštite s ciljem osiguranja prirodne kvalitete vode.

Sva nova izvorišta i crpilišta, kao i ona za koje to još nije učinjeno, također moraju biti zaštićena sukladno posebnim propisima.

- (206.) Formiranje vodoopskrbnog sustava Županije rješavat će se kroz razvoj lokalnih i grupnih vodoopskrbnih sustava, odnosno formiranje regionalnih sustava Požeštine te sustava Pakrac-Lipik, a koji se opet dijele na više osnovnih podsustava, pri čemu njihovim spajanjem može doći do formiranja većih sustava te na kraju regionalnog sustava.
- (206a.) Osnovni podsustavi za prostor Požeštine su: podsustav Stražemanka, podsustav Velika, podsustav Kutjevo, podsustav Ruševo – Migalovci – Čaglin, podsustav Požega, podsustav Pleternica, podsustav Požega – VS Glavica te podsustav Orljavac. Istovremeno, mali lokalni podsustavi: Brđani, Djedina Rijeka, Paka, Sovski Dol, Lukač, Podgorje, Doljanovci - Bešinci, Poljanska, Ozdakovci - Smoljanovci, Novo Zvečevo, Kamensko - Mijači, Čečavac, Šnjegavić funkcioniraju kao zasebne cjeline koristeći vodu sa vlastitih lokalnih izvorišta.
- (206b.) Na području Požeško-slavonske županije nalaze se sljedeća vodocrpilišta:
  1. Gaj (u nadležnosti javnog isporučitelja vodnih usluga: Vode Lipik d.o.o.)
  2. Šumetlica – Sivornica (Vode Lipik d.o.o.)
  3. Luke (Tekija d.o.o.)
  4. Zapadno polje (Tekija d.o.o.)
  5. Dubočanka (Tekija d.o.o.)
  6. Veličanka (Tekija d.o.o.)
  7. Stražemanka (Tekija d.o.o.)
  8. Kutjevačka Rika i Mala Rika (Tekija d.o.o.)
  9. Orljavac – Stari Orljavac (Tekija d.o.o.)
  10. Čaglin – Radaškovac (Tekija d.o.o.)

11. Sovski Dol – Valovčica (Tekija d.o.o.)
12. Paka – Staro Selo (Tekija d.o.o.)
13. Djedina Rijeka – Drinak 1,2 (Tekija d.o.o.)
14. Brđani – Kamiševac (Tekija d.o.o.)

Također, kratkoročno i dugoročno očekuju se priključenja sljedećih vodocrpilišta na sustav javne vodoopkrbe:

1. Akumulacija Šumetlica (Vode Lipik d.o.o.)
2. Striježevica (Tekija d.o.o.)
3. Treštanovci (Tekija d.o.o.)

Za niti jedno crpilište ne postoje Odluka o zonama sanitarne zaštite crpilišta u skladu s važećom zakonskom regulativom. Za većinu crpilišta i dalje su na snazi odluke donesene na temelju zastarjelih propisa, dok neka crpilišta uopće nemaju Odluke o zonama (npr. Sivornica, Dubočanka).

Za sva navedena postojeća crpilišta jedinica lokalne, odnosno područne samouprave dužna je postojeće Odluke novelirati ili donijeti nove, kao i donijeti odluke za sva nova, postojeća ili buduća crpilišta za koja to još nije učinjeno.

U područje Požeško-slavonske županije ulazi dijelom i zona sanitarne zaštite crpilišta Pakra-Bijela, a koje se nalazi na području Bjelovarsko-bilogorske županije.

- (207.) Mrežu cjevovoda javnog vodoopskrbnog sustava u pravilu je potrebno polagati u postojeće ili nove infrastrukturne koridore uvažavajući načela racionalnog korištenja prostora.
- (208.) Izgradnja i proširenje javnog vodoopskrbnog sustava naselja na području općina i gradova potrebno je razvijati na temelju osnovnih postavki danih u PPŽ-u i na temelju izrađene Studije razvitka vodoopkrbe na području Požeško-slavonske županije kojom se planira postupno napuštanje lokalnih vodoopskrbnih podsustava, odnosno njihovo povezivanje na zajednički vodoopskrbni sustav. Obzirom na topografske prilike, postojeći i planirani broj korisnika i gospodarsku situaciju neki vodoopskrbni podsustavi će dugoročno ostati fizički odvojeni od zajedničkog vodoopskrbnog sustava. Ipak svi podsustavi se moraju dugoročno staviti pod stručni nadzor komunalnih poduzeća. Izgradnja vodoopskrbnog sustava Požeštine te Pakračko-Lipičkog područja trebala bi se odvijati u dvije faze, a vrijeme izgradnje zavisit će o mogućnostima osiguravanja financijskih sredstava.

Kod izgradnje novih ili rekonstrukcije postojećih građevina za javnu vodoopkrbu, trase, koridori, površine i lokacije, određene ovim Planom, usmjeravajućeg su značenja i mogu se mijenjati radi prilagodbe tehničkim rješenjima, imovinsko-pravnim odnosima i stanju na terenu. Promjene ne mogu biti takve da onemoguće izvedbu cjelovitog rješenja predviđenog ovim Planom.

Također je usmjeravajućeg značenja definicija naselja, na naselja s kratkoročno, srednjeročno te dugoročno planiranom vodoopskrbom pa su dozvoljena odstupanja sukladno gospodarskim mogućnostima naselja.

- (209.) Naselja Županije uključivat će se na regionalni vodoopskrbni sustav prema tehničkim mogućnostima, a do tada, ukoliko postoje uvjeti mogu razvijati vlastite vodoopskrbne sustave, no tako da se mogu bez značajnijih zahvata priključiti na regionalni vodovod.
- (210.) Navodnjavanje je potrebna mjera korekcije vodozračnog režima poljoprivrednih površina Županije. Za područje države izrađen je "Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u Republici Hrvatskoj".

Za područje Požeško-slavonske županije izrađen je projekt "Osnove navodnjavanja na području Požeško-slavonske županije" na osnovu kojega su vršene pojedine aktivnosti vezane za provođenje Plana navodnjavanja u Požeško-slavonskoj županiji. Pri tome su područja melioracijskih sustava i njihovi obuhvati definirani te se prikazuju na kartografskom prikazu 2.C. „Infrastrukturni sustavi i mreže“ – „Vodno gospodarski sustavi“.

6.3.3. Zaštita voda

- (211.) U svim naseljima na području Županije nužno je definirati i planirati sustav odvodnje. Stoga je za područje županije izrađena Studija zaštite voda Požeško - slavonske županije kao dugoročni razvojni planski dokument za odvodnju otpadnih voda, ali i za zaštitu resursa površinskih i podzemnih voda kojim bi se odredio temeljni koncept zaštite - odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda – kroz sakupljanje

otpadnih voda, transporta do mjesta pročišćavanja i dispozicije, čišćenje do stupnja uvjetovanog lokalnim prilikama i zakonskim uredbama te dispozicije pročišćene vode u odgovarajući prijamnik.

Sustavi odvodnje prikazani na kartografskom prikazu u Planu, usmjeravajućeg su značenja te ih je potrebno detaljnije razraditi u prostornim planovima nižeg reda i odgovarajućoj projektnoj dokumentaciji. U prostornim planovima nižeg reda moguće je planirati priključenja na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda većih kolektorskih sustava i za ona naselja za koja to nije predviđeno ovim Planom, gdje god se to pokaže moguće i opravdano, što kao rješenje može zamijeniti pojedine samostalne ili zajedničke sustave za odvodnju otpadnih voda. Istovremeno, naselja planirana ovim Planom za priključenje na veće kolektorske sustave, a koja se iz opravdanih razloga ne mogu priključiti na iste, mogu pitanje odvodnje riješiti putem lokalnih ili zajedničkih sustava odvodnje dok se ne steknu preduvjeti za priključenje na kolektorski sustav.

- (212.) Realizaciju sustava odvodnje provoditi postupno, sukladno količini otpadnih voda, osobitostima recipijenata te gospodarskim mogućnostima gradnje i održavanja uređaja.

Ukoliko je opravdano, dinamika realizacije grupnih sustava može biti takva da se prvo realiziraju lokalni sustavi odvodnje u pojedinim naseljima. Isti moraju biti tako projektirani i izvedeni da je moguće njihovo uključivanje u zajednički sustav bez značajnih preinaka što podrazumjeva istovjetan smjer odvodnje kao i profil.

Kako bi se smanjio kumulativni pritisak na pojedine vodotoke na kojima se planira veći broj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, predlaže se odrediti faznost izgradnje, ovisno o utvrđenim potrebama i prioritetima.

- (213.) Industrijske i ostale građevine sa značajnijim zagađivanjem korištenih voda koje nisu obuhvaćene sustavima za odvodnju i pročišćavanje voda naselja moraju izgraditi vlastite sustave odvodnje i uređaje za pročišćavanje. S ciljem očuvanja bioraznolikosti potrebno je osigurati rješavanje problema odvodnje otpadnih voda na razini zone ili pojedinačnih sadržaja.
- (213a.) Prilikom izgradnje prometnica i planiranog industrijskog (matičnog) kolosijeka koji ulaze u neku od zona sanitarne zaštite izvorišta/crpilišta (ili preventivne zaštite) potrebno je planirati izgradnju kontrolirane odvodnje i odgovarajućeg pročišćavanja oborinskih onečišćenih voda prije ispuštanja u prirodni prijamnik.
- (214.) Sve zagađene otpadne vode, koje ne odgovaraju uvjetima za upuštanje u odvodni sustav, prije upuštanja u isti moraju se pročistiti uređajem za pročišćavanje.
- (215.) Postojeće odluke za odvodnju otpadnih voda za naselja i gradove Županije potrebno je uskladiti s važećim zakonskim propisima ili izraditi nove.
- (216.) Kod gradnje novih građevina osobito proizvodnih, rješenja zbrinjavanja otpadnih voda provoditi kroz izgradnju vlastitih odvodnih sustava i uređaja za predtretman otpadnih voda, a ne izgradnju septičkih jama. Postojeće septičke jame nužno je što prije isključiti iz uporabe supstitucijom u javni odvodni sustav uz prethodno čišćenje u jame ispuštenih otpadnih voda.

7. Mjere očuvanja krajobraznih vrijednosti

- (217.) **Vodotoci** s pripadajućim vegetacijskim pojasom i dolinom/kanjonom u kojoj se nalaze/kroz koji protječu, u krajobraznom vrednovanju smatraju se jednom prostornom i strukturnom cjelinom, te je u takvim prostorima potrebno namjeravane zahvate usklađivati i provoditi uvažavanjem krajobraznih vrijednosti i obilježja.
- (218.) U prirodnim inundacijama nije dozvoljena izgradnja radi zaštite ljudi i imovine i zbog očuvanja cjelovitosti prirodnog vodnog krajobraza.
- (219.) Prije izvođenja hidrotehničkih radova i prenamjene zemljišta (isušivanje vlažnih livada, pretvaranje u oranice) potrebno je provjeriti svrhovitost zahvata u odnosu na narušavanje ili umanjivanje krajobraznih vrijednosti i ekonomsku isplativost, a opravdane zahvate uz maksimalno očuvanje izvornih obilježja prostora.

- (220.) Spriječavati geometrijsku regulaciju vodotoka i agromeliorativne zahvate u svrhu očuvanja preostalih poplavnih površina, potočnih šumaraka i živica.
- (221.) Prirodne vodne krajobrazne i vodne ekosustave potrebno je sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri kao izuzetno vrijedne i kao nositelje prepoznatljivosti i identiteta Županije.
- (222.) **Šume** su (kao visoka vegetacija) od posebnog značaja i vrijednosti za krajobraz, te ih je, u najvećoj mogućoj mjeri potrebno sačuvati kao jedan od najbitnijih i vizualno dominantnih dijelova krajobraza.
- (223.) Brdske šume predstavljaju prirodni krajobraz, pa se u cilju očuvanja izvorne slike krajobraza ne preporuča krčenje velikih šumskih površina.
- (224.) Postojeće nizinske šume treba maksimalno zaštititi i očuvati, stoga nije dozvoljena njihova prenamjena i krčenje.
- (225.) Šumarke i živice u nizinskim (posebice uz vodotoke) i brdskim predjelima (vinogradarsko-voćarska područja) potrebno je sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri kao nositelje bogatstva i raznolikosti kulturnog krajobraza, a posebice radi održavanja sustava eko-ravnoteže (sustav flore i faune), staništa ptica i životinja.
- (226.) Poželjno je pošumljivati nekvalitetno poljoprivredno zemljište i područja unutar zaštitnih zona vodocrpilišta.
- (227.) Spriječiti napuštanje i zarastanje u šumsku vegetaciju manjih kvalitetnih poljoprivrednih površina (voćnjaka, vinograda, livada i oranica).
- (228.) Sve nadzemne infrastrukturne koridore potrebno je racionalizirati i sektorski usuglašeno objedinjavati, a posebice prometne koridore koji za sobom nužno povlače često nekontroliranu izgradnju objekata odnosno širenje naselja.
- (228a.) Na projektnoj razini, po potrebi, osigurati mjere zaštite od kolizija ptica i šišmišima s vodovima dalekovoda.
- (229.) Nove površinske kopove kamenoloma i glinokopa potrebno je nastojati zadržati na postojećim lokacijama ili neposredno uz njih kako bi vizualnih "rana" u prostoru bilo što manje. Nova eksploatacijska polja mineralnih sirovina mogu se otvarati samo izvan građevinskih područja naselja.

Pri istraživanju mineralnih sirovina treba otkloniti eventualno nastale štete te prema potrebi provesti sanaciju terena na kojem je obavljano istraživanje. Pri eksploataciji mineralnih sirovina obvezno je provođenje mjera sanacije okoliša u skladu s lokacijskom dozvolom i rudarskim projektom, a sve kako je definirano Zakonom o rudarstvu i posebnim povezanim propisima.

Na prostorima za istraživanje i eksploataciju geotermalne vode „Tekić“, „Lipik“ i „Međurić“ te na EP geotermalne vode „Lipik GT-9“, u svrhu provođenja i analiziranja smještaja istražnih bušotina i prateće infrastrukture, potrebno je prethodno provesti krajobrazne analize kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri sačuvala postojeća vrijedna vegetacija, a predispozicije zahvata prilagoditi reljefnim karakteristikama, te težiti što manjoj introdukciji nove prateće infrastrukture zahvata, a odabir lokaliteta birati prema postojećoj infrastrukturi.

Prilikom definiranja budućih istražnih i eksploatacijskih lokaliteta izbjegavati područja krajobraznih cjelina utemeljenih prirodnih, estetskih i kulturnih vrijednosti kao i pojedinačne elemente/čimbenike koji čine određeni krajobraz prepoznatljivim, a kako bi se izbjeglo narušavanje vrijednosti i cjelokupnog karaktera krajobraza gubitkom i raščlanjivanjem šumskog pokrova, kao i vrijednih antropogenih elemenata, izmjenama u konfiguraciji terena te fragmentacija vizualne cjelovitosti krajobraza usijecanjem u morfološke elemente.

Za eksploatacijska polja „Jezerska kosa“, „Vranić“, „Vetovo“, „Medinac“, „Branešci“ i „Novo Selo – Španovica“ potrebno je izraditi urbanističko-krajobrazni projekt sanacije i prenamjene eksploatacijskog polja s ciljem obnove narušenih vrijednosti krajobraza prilikom isteka koncesijskog razdoblja, a kako bi se spriječilo narušavanje vrijednosti cjelokupnog karaktera krajobraza gubitkom i raščlanjivanjem šumskog pokrova i poljoprivrednog krajobraza, izmjenom konfiguracije terena, vizualne slijednosti i identiteta brežuljkastog šumskog i ruralnog krajobraza, te vizualnim izlaganjem kontrastnih plošnih zahvata sa većih udaljenosti.

Pripreme radove i eksploataciju na eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina provoditi uz maksimalno očuvanje vodotoka i riparijske vegetacije.

- (229a.) Prostornim planovima užih područja potrebno je osigurati oblikovanje objekata i ostalih elemenata zahvata na način da se vizualno ne ističu i ne dominiraju okolicom. U blizini vizualno najistaknutijih elemenata zahvata potrebno je zasaditi zelene barijere. Prilikom sadnje upotrebljavati isključivo autohtoni biljni materijal karakterističan za neposrednu okolicu.
- (229b.) Prilikom izgradnje vodnih površina, jezera, ribnjaka, a osobito retencija/akumulacija u krajobrazno vrijednom području, potrebno je obale oblikovati u skladu s krajobraznim uzorcima iz neposredne okoline te izbjegavati pravolinijsko oblikovanje.

Na obali je potrebno izvršiti sadnju stablašica i grmlja u svrhu stabilizacije obale te povećanja vrijednosti krajobrazne slike. Vanjska obloga vizualno istaknutih dijelova građevine mora materijalom odgovarati lokalnom kontekstu.

Planirane zahvate poželjno je iskoristiti za stvaranje atraktivnih prostora namijenjenih boravku posjetitelja, a u svrhu odmora i rekreacije.

- (229c.) Kod izgradnje planiranih prometnica koje se nalaze u vrijednom i visoko vrijednom krajobraznom tipu potrebno je
- što manje zadirati u prirodni pokrov,
  - zelenim barijerama spriječiti negativne vizualne utjecaje,
  - za sanaciju strmina izbjegavati mlazni beton,
  - prilikom krajobraznog uređenja upotrebljavati autohtone biljke i lokalne materijale,
  - izbjegavati pravolinijsku sječū šuma te sanirati šumski rub nakon izgradnje,
  - iskoristiti pogodna mjesta za izgradnju odmorišta i vidikovaca
  - prilikom definiranja točne trase cesta nastojati maksimalno iskoristiti postojeće ceste.

- (229d.) Na lokacijama planiranih odlagališta građevinskog otpada potrebno je u najmanjoj mogućoj mjeri zadirati u okolni šumski pokrov, izbjegavati linijsku sječū stabala te sadnjom sanirati šumski rub. Nakon završetka rada zahvata ili pojedinih etapa područje je potrebno biotehnički sanirati.

U okviru projektne dokumentacije integrirati krajobrazno-arhitektonski elaborat kojim se razmatraju mogućnosti vizualnog uklapanja zahvata u postojeći krajobraz, s ciljem sprječavanja narušavanja vrijednosti prirodnog i antropogenog krajobraza fragmentiranjem i direktnim zauzimanjem postojećih morfoloških elemenata krajobraza čime se mijenja vizualni identitet postojećeg krajobraza.

- (229e.) Što hitnije je potrebno izvršiti zatvaranje i sanaciju svih odlagališta otpada koja se trenutno još uvijek koriste/divljih odlagališta otpada. Gdje god je moguće potrebno je predvidjeti biološku sanaciju i kreiranje staništa nalik okolnom prirodnom.

- (229f.) U okviru projektne dokumentacije ili prostornih planova užih područja za gradnju u gospodarskim zonama „Kula“, „Lipik IV“ i „Pleternica II“ izraditi krajobrazni elaborat s ciljem uklapanja u prirodni krajobraz, a kako bi se onemogućilo narušavanje vrijednosti prirodnog i antropogenog krajobraza fragmentiranjem morfoloških elemenata i narušavanje vizualno-doživljajnog karaktera krajobraza kroz introdukciju novih akcentnih antropogenih elemenata u postojeći krajobraz.

- (230.) Identitet ruralnog krajobraza potrebno je očuvati na način da se zadrži prepoznatljiva slika sela i zaselaka koji se prepliću i stapaju s prirodnom pozadinom.

- (231.) Izgradnja u ruralnim predjelima ne smije se vršiti na vizualno vrijednim, značajnim ili eksponiranim lokacijama i na kontaktu sa šumom i vodom. Nove intervencije u prostoru moraju biti odmjerene i ne smiju odudarati od ambijentalnih obilježja u kojima nastaju. U tom je smislu potrebno oblikovati naselja i građevine tako da se lokacijom i arhitekturom usklade s tradicionalnim graditeljstvom.

- (232.) Katnost izgradnje u gradovima se utvrđuje maksimalno do Pod+P+4+Ptk za višestambenu izgradnju, a za ostala naselja maksimalno do Pod+P+1+Ptk, kako bi se u pogledu visine objekata zadržala relativno očuvana slika naseljenih predjela Županije i postojeći sklad unutar naselja i u širem prostoru.

- (233.) Potrebno je stimulirati ozelenjavanje gradskih i rubnih dijelova naselja i kapitalnih objekata infrastrukture.

- (234.) U PPUO/G potrebno je uvažavati, vrednovati i sačuvati strukturne značajke prostora (unutrašnja raščlanjenost, raznolikost, komplementarnost, fizionomija, identitet, ambijentalne značajke, tradicijski čimbenici) na način da se za svaku konkretnu općinu/grad primjene oni modeli prostornih struktura koji neće narušiti, već naglasiti temeljne vrijednosti i osobitosti područja.
- (235.) Ovim Planom se utvrđuje i potreba što hitnije izrade Krajobrazne osnove Požeško-slavonske županije, Krajobrazna osnova trebala bi poslužiti kao osnovna prostornoplanerska podloga integralne zaštite identiteta krajolika i prirodnih i krajobraznih vrijednosti prostora te kao temelj za utvrđivanje mjera očuvanja istih.

Krajobraznom osnovom treba istražiti i predložiti moguće lokacije prostora/površina osobito vrijednih predjela za svaki karakteristični tip krajolika Županije, a ukoliko isti već nije zaštićen temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode i samim Prostornim planom Županije.

8. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti, posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina

8.1. Zaštita prirodne vrijednosti

- (236.) Potrebno je provoditi cjelovitu inventarizaciju i valorizaciju biološke i krajobrazne raznolikosti s procjenom njihove ugroženosti.
- (236a.) Prostorni plan treba propisati zaštitu prirode kroz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti te zaštitu prirodnih vrijednosti, a to su zaštićena područja, zaštićene svojte te zaštićeni minerali i fosili.
- (237.) Donijeti akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti za Županiju.
- (238.) Provoditi monitoring ugroženih staništa.
- (239.) Provoditi monitoring indikatorskih i ugroženih vrsta.
- (240.) Prilikom izgradnje prometnica kroz staništa životinja potrebno je osigurati "zelene mostove" (prijelazi za životinje).
- (241.) Na travnjacima i oranicama potrebno je očuvati biološku i krajobraznu raznolikost.
- (242.) Poljoprivrednim zemljištem gospodariti na način da se osiguraju odgovarajući prirodni ekološki uvjeti koji će što bolje zaštititi biljni i životinjski svijet
- (243.) Smanjiti trend gubitaka površina i raznolikosti prirodnih i poluprirodnih travnjaka kao vrijednih antropogenih staništa bogatih biološkom raznolikošću.
- (243a.) U cilju očuvanja prirodne biološke raznolikosti treba očuvati postojeće šumske površine, šumske rubove, živice koje se nalaze između obradivih površina, te zabraniti njihovo uklanjanje; treba izbjegavati velike poljoprivredne površine zasijane jednom kulturom; osobito treba štiti područja prirodnih vodotoka, travnjaka i vlažnih livada.
- (244.) Kod okrupnjavanja poljoprivrednih površina očuvati mrežu prirodnih i poluprirodnih staništa koja nisu zanimljiva s proizvodnog stajališta, posebno uz rubove velikih monokulturnih površina, uz ceste putove i kanale.
- (244.a) Očuvati raznolikost staništa na vodotocima (neutvrđene obale, sprudovi, brzaci, slapovi) i povoljnu dinamiku voda (meandriranje, prenošenje i odlaganje nanosa, povremeno prirodno plavljenje i dr.)
- (244b.) Prilikom zahvata na uređenju i regulaciji vodotoka sa ciljem sprečavanja štetnog djelovanja voda (nastanak bujica, poplava i erozije) treba prethodno snimiti postojeće stanje te planirati zahvat na način da se zadrži doprirodno stanje vodotoka, čime se osigurava da ne dođe do značajnog narušavanja hidromorfološkog stanja vodnih tijela.

- (244c.) Prilikom definiranja točne lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na razini prostornih planova uređenja gradova i općina predlaže se, gdje god je moguće, izmaknuti uređaje od vrijednih prirodnih staništa i stanišnih tipova.
- (245.) Ne poticati hidromelioracije u svrhu osposobljavanja poljoprivrednog zemljišta za povećanje proizvodne sposobnosti, već racionalnije koristiti postojeće, a posebno zapuštene poljoprivredne površine.
- (245a.) U cilju očuvanja krajobraznih vrijednosti treba planirati građevinska područja i izgradnju koja neće narušiti izgled te karakteristična obilježja krajobraza, uključujući i ona koja su na temelju svoje linearne i kontinuirane strukture i funkcije bitna za migraciju, širenje i genetsku razmjenu divljih vrsta, a osobito treba od izgradnje štiti panoramski štiti vrijedne točke, obale rijeka i jezera te vrhova uzvisina.
- (245b.) Pri oblikovanju građevina (posebice onih koje se mogu graditi izvan naselja) treba koristiti materijale i boje prilagođene prirodnim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi.
- (245c.) Korištenje prirodnih dobara treba planirati na način da se osigura racionalno korištenje neobnovljivih prirodnih dobara, te održivo korištenje obnovljivih prirodnih izvora te da njihovo korištenje nema za posljedicu gubitak ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže, odnosno treba ih planirati na način da se održi i poboljša povoljno stanje.
- Prilikom projektiranja građevina i infrastrukturnih objekata uzeti u obzir osjetljivost i izloženost svakog pojedinog zahvata na klimatske promjene te poduzeti potrebne mjere prilagodbe klimatskim promjenama sa ciljem ublažavanja njihovih posljedica.
- (245d.) Korištenje prirodnih dobara treba sukladno Zakonu o zaštiti prirode provoditi temeljem planova gospodarenja prirodnim dobrima koji moraju sadržavati uvjete zaštite prirode nadležnog tijela državne uprave.
- (245e.) Pri izvođenju građevinskih i drugih zemljanih radova obvezna je prijava nalaza minerala ili fosila koji bi mogli predstavljati zaštićenu prirodnu vrijednost u smislu Zakona o zaštiti prirode te poduzeti mjere zaštite od uništenja, oštećenja ili krađe.
- (245f.) Prilikom planiranja namjene prostora (gospodarskih, turističkih i drugih zona, proširivanja postojećih građevinskih područja i planiranja zahvata izvan građevinskih područja, kao i infrastrukturnih koridora, vodnih građevina, akumulacija, sportskih sadržaja, odlagališta otpada, reciklažnih dvorišta i dr.) iste se ne smiju planirati na način da njihova izgradnja ima za posljedicu gubitak rijetkih i ugroženih stanišnih tipova te gubitak staništa strogo zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta te ciljnih vrsta i njihovih staništa i ciljnih stanišnih tipova područja ekološke mreže, kao i narušavanja cjelovitosti područja ekološke mreže.
- (245g.) Osobito je važno očuvati područja vrijedna za očuvanje ugroženih i rijetkih tipova staništa i vrsta kao i područja ekološke mreže.
- (246.) Gospodarenja šumama unutar vrijednih i posebno zaštićenih područja potrebno je uskladiti s mjerama zaštite prirode i drugim obveznim smjericama.
- (246a.) Koridore infrastrukture planirati na način da u najvećoj mjeri prate postojeće infrastrukturne koridore i prometnice te na način da ne presijecaju šumske površine.
- (247.) Na području zaštićenih dijelova prirode potrebno je, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, prije realizacije zahvata, odnosno izgradnje ishoditi uvjete zaštite prirode tijela uprave nadležnog za poslove zaštite prirode. Za sve zahvate i radnje u zaštićenim dijelovima prirode potrebno je, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, ishoditi dopuštenje tijela uprave nadležnog za poslove zaštite prirode.
- (248.) Temeljem Zakona o zaštiti prirode:
- Zaštićeni dijelovi prirode su:
    - a) park prirode Papuk,
    - b) značajni krajobraz Sovsko jezero
    - c) spomenici parkovne arhitekture: parkovi u Lipiku, Kutjevu i Trenkovu
    - d) spomenik prirode - stanište tise unutar Parka prirode Papuk (rijetki primjerak drveća –skupina)
  - Područje predviđeno za zaštitu je:
    - a) posebni (floristički) rezervat (unutar granica PP Papuk) Turjak-Mališćak-Pliš-Lapjak.

- (249.) Na području Županije prisutni su i dijelovi prirode zaštićeni temeljem Zakona o šumama, dijelovi prirode predloženi/evidentirani za zaštitu, potencijalna područja predviđena za zaštitu te osobito vrijedna područja predviđena za zaštitu sustavom prostorno planskih mjera kao i potencijalna područja predviđena za zaštitu temeljem Zakona o šumama, a svi su navedeni u članku 9. i 10. ovih Odredbi, odnosno u Polazišnom i Planskom dijelu PPŽ-a.

Zaštićena i predložena potencijalna područja označena su na kartografskom prikazu broj 3.A. "Uvjeti korištenja i zaštite prostora – Područja posebnih uvjeta korištenja i Natura 2000".

- (250.) U svrhu upravljanja Parkom prirode Papuk osnovana je Javna ustanova Park prirode "Papuk".
- (251.) Proglašeni park prirode "Papuk" prirodna je baština od državnog značaja za koju je obvezna izrada prostornog plana područja posebnih obilježja (PPPPO).

Granice područja parka prirode određene su Zakonom o proglašenju parka prirode "Papuk" (N.N. br. 45/99).

Sve aktivnosti kao i sve zaštitne i razvojne mjere koje treba poduzeti na području Parka prirode Papuk razradit će se u okviru Prostornog plana područja posebnih obilježja parka prirode "Papuk".

Prije izgradnje unutar Parka prirode Papuk potrebno je ishoditi uvjete zaštite prirode od nadležnog tijela, a sva izgradnja unutar ugostiteljsko - turističkih zona, kao i realizacija svih drugih zahvata unutar Parka prirode Papuk mora odgovarati uvjetima zaštite prirode izdanih od nadležnog tijela sukladno zakonima i propisima.

Pri tome je prilikom izgradnje infrastrukture te korištenja prostora potrebno spriječiti zadiranje u okolna prirodna staništa.

- (251a.) Prilikom izrade PPPPO PP Papuk potrebno je dodatno valorizirati predmetni prostor te dozvoliti sm sadržaje koji neće imati utjecaja na prirodne vrijednosti i prirodne procese.

U ugostiteljsko-turističkim i rekreacijskim zonama koje imaju utjecaj na neke od sastavnica okoliša unutar Parka prirode Papuk, a koje su takvima ocjenjene kroz Stratešku studiju o utjecaju na okoliš Prostornog plana Požeško-slavonske županije (kao što su npr. zona istočno od Kutjeva, Leštat, Nevoljaš, Zvečevo) potrebno je, prilikom izrade PPPPO PP Papuk i PPUO/G, ograničiti moguće sadržaje na predmetnom području, a sukladno provedenim analizama, pribavljenim uvjetima te zakonskim i podzakonskim propisima. Prostor se može koristiti za rekreacijske i slične svrhe, no sadržaji ne smiju imati utjecaja na prirodne vrijednosti i prirodne procese (bez utjecaja na staništa, odnosno bez krčenja šume). Pri tome je potrebno preispitati potrebu povećanja gabarita zatečenih objekata na lokacijama gdje oni postoje.

- (251b.) Prilikom izrade PPPPO PP Papuk potrebno je preispitati i valorizirati potrebu izgradnje, odnosno obnove skijaških staza "Nevoljaš" i "Zvečevo", kao i stvarne mogućnosti obzirom na klimatske uvjete. Pri tome treba uzeti u obzir i mogućnost maksimalnog iskorištavanje prirodnih uvjeta te izbjegavanje korištenja umjetnog zasnježivanja, kao i izgradnju akumulacija za potrebe zasnježivanja. S obzirom na rezultate takve analize, treba odabrati najpovoljniju lokaciju (i s aspekta zaštite okoliša i prirode). U dokumentaciji iz područja zaštite okoliša za predmetne zahvate potrebno je ocijeniti kumulativni utjecaj skijaške staze i okolnih zahvata na bioraznolikost i temeljne vrijednosti Parka prirode. Prilikom određivanja točne lokacije i obuhvata skijaške staze "Nevoljaš" potrebno je osigurati da staza zadrži postojeće gabarite. Na projektnoj je razini potrebno osigurati zaštitu šuma u vidu uspostave rubnog zaštitnog vjetrobrano-svjetlobranog pojasa na rubovima sastojina uz skijašku stazu te da se kroz određenu infrastrukturu zauzima manje šume, a više šumska zemljišta.

- (251c.) Na lokaciji izletničko – rekreacijskog područja "Sovski Dol" koje zahvaća i područje zaštićenog krajobraza "Sovsko jezero" potrebno je, na razini PPUO/G-a, preispitati i definirati način korištenja i izgradnju potrebne infrastrukture samog područja. Aktivnosti unutar tog područja ne planirati na području šume posebne namjene, odnosno dozvoliti one aktivnosti koje su u skladu s posebnim zakonima i propisima.

- (252.) U svrhu upravljanja zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije osnovana je Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjem Požeško-slavonske županije.

- (253.) Za sva zaštićena kao i predložena te potencijalna područja za zaštitu potrebno je izraditi i propisati mjere i uvjete zaštite prirode.
- (254.) Proglašenje zaštite provodi se temeljem Zakona o zaštiti prirode, dok će se zaštita provoditi temeljem odrednica ovog Plana (do proglašenja zaštite), a građenje, korištenje i uređenje prostora temeljem prostornih planova uređenja gradova i općina. Na razini prostornih planova niže razine moguće je predložiti za zaštitu dodatna vrijedna područja lokalnog značaja.
- (255.) Svi dijelovi prirode predloženi za zaštitu temeljem Zakona o zaštiti prirode do provedbe zakonske procedure zaštita štitić će se kroz namjenu površina, odnosno ograničenjima u korištenju kao osobito vrijedna područja - prirodni ili kultivirani krajobraz.

U PPUO/G potrebno je, osim već zaštićenih dijelova prirode, usvojiti i predložena/evidentirana, potencijalna kao i osobito vrijedna područja za zaštitu propisana ovim planom. Istovremeno, PPUO/G je moguće, ukoliko se kroz korištenje i analizu prostora pokaže potreba, predvidjeti i druga osobito vrijedna područja koja je potrebno očuvati kroz različite vidove zaštite.

- (256.) U cilju zaštite i racionalnog korištenja dijelova Županije koji imaju veću vrijednost u smislu zaštite prirode, do donošenja ostalih dokumenata prostornog uređenja i mjera zaštite, utvrđuju se ove smjernice:
- šumama obrasla područja trebaju ostati bioekološka uporišta prostora;
  - reprezentativne površine hrastovih i bukovih šuma potrebno je očuvati;
  - potrebno je prostorno ograničiti i dokumentima prostornog uređenja užeg područja precizno utvrditi područja na kojima je moguća izgradnja građevina povremenog stanovanja;
  - prostornim planovima uređenja gradova i općina potrebno je ograničiti raspršenu izgradnju po istaknutim reljefnim uzvisinama, obrisima, uzvišenjima i po vrhovima obronaka, koja narušava prirodnu krajobraznu sliku;
  - cijelo brdsko područje potrebno je dodatno istražiti vezano uz prirodne i krajobrazne vrijednosti, kako bi se na razini Županije mogla donijeti odluka o eventualnoj zaštiti određenih područja.
- (257.) U svrhu očuvanja i obnove zaštićenih spomenika parkovne arhitekture preporuča se razriješiti vlasničko-korisničke odnose, te osigurati stručne kadrove za održavanje, obnovu i revitalizaciju objekata.
- (258.) Zaštićene biljne i životinjske vrste, kao i vrste kojima opada brojnost, nestaju staništa i prijete odumiranje treba štiti ne samo unutar zaštićenih predjela, već i na području cijele županije propisivanjem mjera na lokalnoj razini.

Za biološke svojte, stanišne tipove i tipove krajobraza odnosno za sve sastavnice biološke i krajobrazne raznolikosti inventarizacije se obavlja na nivou države isto kao i kartiranje ugroženih svojti i stanišnih tipova, te njihovo stalno i pravodobno dopunjavanje.

- (258a.) Za planirane zahvate u području ekološke mreže, koji sami ili s drugim zahvatima mogu imati značajan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, ocjenjuje se njegova prihvatljivost za ekološku mrežu sukladno Zakonu o zaštiti prirode.

Ekološki vrijedna područja koja se nalaze na području županije treba sačuvati i vrednovati u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode (NN, br. 80/13) i Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te mjerama za očuvanje stanišnih tipova (NN, br. 7/06 i 119/09).

- (258b.) Na području predmetnog plana utvrđeno je nekoliko ugroženih i rijetkih staništa za koje treba provoditi sljedeće mjere očuvanja:
- livadama i travnjacima potrebno je gospodariti putem ispaše i režimom košnje, treba spriječiti njihovo zarastanje, treba očuvati režim podzemnih voda o kojima ovise te ih se ne smije pretvarati u obradive površine ili građevinsko zemljište
  - treba očuvati biološke vrste značajne za stanišni tip te zaštićene i strogo zaštićene divlje svojte što podrazumijeva neunošenje stranih (alohtonih) vrsta i genetski modificiranih organizama i osiguranja prikladne brige za njihovo očuvanje te sustavno praćenje stanja (monitoring)
  - u gospodarenju šumama treba očuvati šumske čistine (livade, pašnjake i dr.) i šumske rubove, produljiti ophodnju gdje je to moguće, prilikom dovršnog sijeka ostavljati manje neposječene površine, ostavljati zrela, stara i suha stabla, izbjegavati uporabu kemijskih sredstava za zaštitu, a pošumljavanje, ukoliko je potrebno, vršiti autohtonim vrstama.

(258c.) U Hrvatskoj je Ekološka mreža propisana *Zakonom o zaštiti prirode (Narodne novine, br. 80/2013)*, a proglašena *Uredbom o ekološkoj mreži (Narodne novine, br. 124/2013, 105/2015)*. Prema toj Uredbi područje obuhvaćeno predmetnim planom nalazi se u ekološkoj mreži RH i obuhvaća niz područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS) te nekoliko područja očuvanja značajnih za ptice (POP). Ekološka mreža predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti.

U sljedećoj tablici prikazana su područja Ekološke mreže Republike Hrvatske koja se nalaze unutar granica Požeško-slavonske županije, a sukladno Uredbi o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/13):

Tablica 8.

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH			
R.br.		Naziv područja	Oznaka
1.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS	Trbušnjak - Rastik	HR2000174
2.		Ribnjaci Poljana	HR2000438
3.		Papuk	HR2000580
4.		Šume na Dilj gori	HR2000623
5.		Ilova	HR2001216
6.		Orljavac	HR2001286
7.		Livade kod Čaglina	HR2001292
8.		Zvečevo	HR2001305
9.		Lonđa, Glogovica i Breznica	HR2001328
10.		Potoci oko Papuka	HR2001329
11.		Otmanov vis	HR2001513
12.		Psunj	HR2001355
13.		Orljava	HR2001385
14.		Nurkovac	HR2001393
15.		Pakra i Bijela	HR2001330
16.		Orljavica	HR2001407
17.		Donji Emovci	HR2001509
18.		Sovsko jezero	HR2001512
19.		Suhe livade kod Sinlija	HR2001511
20.		Livade uz Pačicu	HR2001510
21.	Područja očuvanja značajna za ptice – POP	Poilovlje s ribnjacima	HR1000010
22.		Papuk	HR1000040

Izvor: Ekološka mreža RH, Bioportal, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Zavod za zaštitu okoliša i prirode

(258d.) Namjene prostora planirati na način da se izbjegne značajan negativan utjecaj pojedine namjene prostora na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Za svaki plan, program ili zahvat, odnosno dijelove plana programa ili zahvata koji sam ili s drugim planovima programima ili zahvatima može imati značajan negativni utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže provodi se ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu.

(258e.) Na lokacijama retencija/akumulacija koje zahvaćaju ili imaju utjecaj na ekološku mrežu potrebno je:

- projektom dokumentacijom osigurati ekološki prihvatljiv minimum u vodotocima nizvodno od zahvata retencija/akumulacija, s osobitim naglaskom na zahvat akumulacije Kamenska gdje može doći do promjene stanišnih uvjeta mezofilnih livada, a time i na ciljnu vrstu leptira tog područja,

- tijekom postupka procjene utjecaja na ekološku mrežu na razini zahvata obraditi utjecaj na eventualno prisutnu lokalnu populaciju ovih područja, osobito za lokacije Čaklovac, Rogoljica i Šumetlica.

Ukoliko se prilikom realizacije akumulacije Londža pojavi mogućnost ugrožavanja populacije obične lisanke, potrebno je uspostaviti slične stanišne uvjete bitne za opstanak ove vrste, dok je za populaciju vidre važno osigurati dovoljne zalihe hrane kao i mogućnost njenog kretanja duž toka.

Osiguranje sličnih stanišnih uvjeta za ciljne vrste područja ekološke mreže mora se omogućiti na svim lokacijama na kojima postoji rizik.

Potrebno je osigurati da koridori planiranih prometnica koje prolaze kroz područja ekološke mreže ne ugrožavaju ciljna staništa što je moguće riješiti na projektnoj razini pomicanjem trasa unutar dozvoljenog koridora. Kod prolaska planiranih trasa prometnica kroz vrlo visoko vrijedna krajobrazna područja te šumska i druga staništa potrebno je ista zaobići prilikom definiranja točne trase gdje god je to moguće. Na projektnoj razini, odnosno na razini procjene utjecaja na okoliš potrebno je riješiti i prijelaze prometnica i cjevovoda preko vodotoka te osigurati najoptimalnije rješenje prelaska da se ne prekine tok vode i ne onemoguće migracije vodene faune.

U dokumentima procjene utjecaja na okoliš te prije realizacije pojedinih zahvata, potrebno je ocijeniti utjecaj predmetnog zahvata na okolna kopnena i vodena staništa te njihovu bioraznolikost, pri čemu treba preispitati i razmotriti i eventualne kumulativne utjecaje, a osobito kumulativni utjecaj na ekološku mrežu u odnosu na opravdanost zahvata, s naglaskom na retencije/akumulacije Stražemanka i Radovanka.

Planirane prometnice u blizini geoloških lokaliteta, osobito unutar Parka prirode Papuk, potrebno je, prilikom definiranja točne trase, planirati na način da se u najvećoj mogućoj mjeri smanji utjecaj na geološke lokalitete pokraj kojih prometnica prolazi.

Cjevovode, kolektore i telekomunikacijske vodove potrebno je planirati u trasama prometnica, gdje god je to moguće, kako zahvati ne bi dodatno doprinosili fragmentaciji staništa. Osobito se to odnosi na planiranje u okviru postojećih prometnica i staza na području Parka prirode Papuk te na smjernice za izradu PPPPO toga područja.

- (258f.) Ne planirati smještaj samostojećih antenskih stupova na područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode, a posebice na područjima zaštićenim u kategoriji posebni rezervat te ostalim kategorijama ukoliko zaštićeno područje obuhvaća malu površinu.

Ukoliko je zbog postizanja osnovne pokrivenosti nemoguće izbjeći planiranje i izgradnju samostojećih antenskih stupova na zaštićenom području isti se trebaju planirati rubno, odnosno na način da se izbjegnju istaknute i krajobrazno vrijedne lokacije i vrhovi uzvisina.

Na prostoru velikih zaštićenih područja planirati minimalni broj stupova koji omogućava pokrivenost. Pristupni put do samostojećeg antenskog stupa ne smije se asfaltirati.

Tipski objekt za smještaj opreme treba projektirati na način da se koriste materijali i boje prilagođene prostornim obilježjima okolnog prostora i tradicionalnoj arhitekturi (žbukana pročelja, dvostrešni kosi krov pokriven crijepom i dr.)

Na novoj lokaciji samostojeći antenski stup treba biti takvih karakteristika da može prihvatiti više operatore.

Ukoliko je na planiranoj lokaciji već izgrađen samostojeći antenski stup koji ne može prihvatiti druge operatore, novi stup se može graditi na udaljenosti koja minimalno utječe na krajobraz, na način da se ovisno o uvjetima prostora određuje područje – zona unutar koje je moguće locirati samo jedan stup. Za planirane samostojeće antenske stupove na području ekološke mreže koji sami ili s drugim zahvatima mogu imati bitan utjecaj na područje ekološke mreže, treba ocijeniti, sukladno Zakonu o zaštiti prirode, njihovu prihvatljivost za ekološku mrežu, odnosno na ciljeve očuvanja tog područja ekološke mreže.

- (258g.) **Smjernice za mjere zaštite prirodnih vrijednosti pri planiranju lokacija sunčanih elektrana su:**
- U područjima zaštićenim temeljem Zakona o zaštiti prirode moguće je korištenje sunčane toplinske energije putem niskotemperaturnih i srednetemperaturnih kolektora za ograničenu uporabu (za

grijanje vode te za grijanje, hlađenje i ventilaciju u stambenim i drugim prostorima, te izravno za kuhanje, dezinfekciju i desalinizaciju), kao i korištenje fotonaponske sunčane energije za elektrifikaciju pojedinačnih objekata.

- Pri odabiru lokacija za sunčane elektrane treba izbjegavati područja rasprostranjenosti ugroženih i rijetkih stanišnih tipova, zaštićenih i/ili ugroženih vrsta flore i faune (naročito ornitofaune), te uzeti u obzir karakteristike vodnih resursa i elemenata krajobraza pojedinih područja, a posebice ciljeve očuvanja područja ekološke mreže i moguće kumulativne utjecaje više planiranih i/ili izgrađenih sunčanih elektrana.
- Zbog izvjesnih utjecaja na vodne resurse (izravno korištenje vode, onečišćenje voda i dr.) na području Požeško-slavonske županije nije prihvatljivo planirati *sunčane termalne elektrane*.
- Izgradnju sunčanih elektrana trebalo bi potencirati u zonama gdje već postoji određena komunalna infrastruktura i infrastruktura transporta energije odnosno gdje nema zahtjeva ili su minimalni zahtjevi za gradnjom novih objekata.
- Navedene odrednice primjenjuju se i pri izradi dokumenata prostornog uređenja nižeg reda.

(258h.) **Smjernice za mjere zaštite prirodnih vrijednosti tijekom moguće izgradnje i rada sunčanih elektrana su:**

- Kako bi se izbjegao negativni utjecaj na vodene kukce (te posredno i druge organizme u hranidbenom lancu), potrebno je koristiti fotonaponske panele koji su razdijeljeni u više pojedinačnih dijelova bijelim nepolarizirajućim trakama (rešetkom) i/ili imaju bijeli okvir (Horváth, G., Blahó, M., Egri, A. et al. (2010) Reducing the Maladaptive Attractiveness of Solar Panels to Polarotactic Insects. Conservation Biology. 24(6):1644-1653.), odnosno panele koji se sastoje se od više ćelija (CPV - Concentrator PhotoVoltaic Systems) i time ne oponašaju vodene površine.
- Preporuka je da se unutar područja sunčane elektrane na većim prostorima na kojima se zbog konfiguracije terena neće postavljati fotonaponski moduli ostavi postojeće autohtono drveće i grmlje kako bi se sačuvao dio povoljnih područja za gniježđenje, hranjenje i obitavanje ptica.
- Vanjska ograda treba biti postavljena na minimalnoj udaljenosti od fotonaponskih modula i pratećih objekata kako bi se u najmanjoj mjeri izuzelo okolno stanište, a uz vanjsku ogradu treba omogućiti razvoj guste živice od autohtonog grmlja i drveća visine barem 2 m kako bi se smanjio utjecaj osvijetljenja, buke i ljudske prisutnosti na okolnu faunu.
- Vanjska rasvjeta prostora-sunčane elektrane treba biti usklađena s odredbama Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (N.N. 114/11) i ne smije se postavljati na području izvan same sunčane elektrane. Vanjska rasvjeta treba biti minimalna, sa snopom svjetlosti bez emisije svjetla prema horizontu i postavljena na način da se izbjegne osvijetljavanje prostora izvan elektrane, kako se ne bi dodatno uznemiravale životinje u blizini sunčane elektrane.
- Pristupni putovi ne bi se smjeli ograđivati i osvijetljivati kako bi se izbjegla daljnja fragmentacija staništa.
- S obzirom na povećanje korištenja energije Sunca kao obnovljivog izvora energije čime se, u odnosu na korištenje fosilnih goriva, smanjuju emisije stakleničkih plinova i ostale štetne emisije, te uzevši u obzir razvoj tehnologija izvedbi solarnih kolektora, termalnih i fotonaponskih sunčanih elektrana, nužno je koristiti materijale (netoksične za okoliš) i tehnologije (npr. tehnologija tankog filma) koje smanjuju rizike za očuvanje povoljnih uvjeta staništa i stabilnosti populacija vrste flore i faune, uz istodobno povećanje učinkovitosti.

(258i.) Prilikom određivanja površina za smještaj sunčanih elektrana potrebno je odabrati područje/lokaciju u skladu sa sljedećim mjerama sprečavanja, smanjenja ili ublažavanja potencijalnih negativnih utjecaja na okoliš i mjerama ublažavanja potencijalnih negativnih utjecaja na ekološku mrežu te sunčane elektrane treba smještavati prvenstveno:

- u skladu sa svim ekološkim kriterijima i mjerama zaštite okoliša
- na brownfield područjima, onečišćenom tlu, područjima napuštenih/neaktivnih/zatvorenih eksploatacijskih polja, zapuštenih poljoprivrednih površina (ukoliko poljoprivredno zemljište nije klasificirano kao osobito vrijedno (P1)) te na neplodnom tlu
- izvan osobito vrijednog obradivog zemljišta (P1) te vrijednog obradivog zemljišta (P2), osim u slučaju korištenja agrosunčanih panela prilikom čega se zemljište i dalje koristi u poljoprivredne svrhe, a sukladno Zakonu o prostornom uređenju i članku 327a. ovih Odredbi
- izvan područja značajnih krajobraza, osobito vrijednih predjela – prirodnih i kultiviranih krajobraza, posebnih rezervata šumske vegetacije i ornitoloških rezervata, kao i geomorfoloških, paleontoloških lokaliteta kategorija spomenika prirode sukladno posebnom propisu o zaštiti prirode kao visokovrijednih prirodnih područja, i drugih zaštićenih područja prirodne baštine
- izvan zaštićenih područja kulturne baštine

- izvan površina pod ciljnim stanišnim tipovima te pogodnih staništa za ciljne vrste područja ekološke mreže Natura 2000, osim ukoliko se procjenom utjecaja na ekološku mrežu pokaže da nemaju negativnog utjecaja
- izvan krajobrazno vrijednih predjela i vizura te područja velike vidljivosti - izbjegavati istaknute reljefne uzvisine (vrhove) koji dominiraju vizurom, otvorene horizonte i žarišne točke
- izvan šumskih površina, osobito državnih, a prilikom planiranja treba uzeti u obzir da ne dolazi do smanjenja očekorinskih funkcija šuma
- na način da se izbjegnu poplavna područja, a ukoliko se ipak odabere takva lokacija, istu je potrebno graditi na način da neće biti ugrožena od poplavnih voda (postavljanjem sunčanih panela barem 0,5 metara iznad najviše razine vode za povratno razdoblje od 100 godina)
- na način da se uvažavaju razvojne potrebe najbližih naselja za širenjem
- izvan koridora i površina planiranih infrastrukturnih građevina
- preporuča se duž postojećih infrastrukturnih koridora uz uvažavanje njihovih zaštitnih pojaseva, u blizini industrijskih i poslovnih sadržaja, te na područjima gdje već postoji određena komunalna infrastruktura i infrastruktura prijenosa energije, odnosno gdje nema zahtjeva ili su minimalni zahtjevi za gradnjom novih građevina
- prilikom odabira lokacije također je potrebno obratiti pažnju na ranjivost područja na klimatske uvjete te planirati izvedbu projekta na način da se otpornost na sadašnje i buduće klimatske uvjete ugradi u sam projekt
- izvan I. zone sanitarne zaštite izvorišta, dok je na nižim razinama planiranja potrebno propisati detaljnije uvjete za II., III. i IV. zonu, osobito u odnosu na zahtjeve prema standardima pristupnih prometnica
- ukoliko je ograđivanje sunčane elektrane nužno, ograđivanje područja elektrane kao i tip ograde određuje se zavisno od vrsta koje tu prebivaju - prednost dati zelenim ogradama u kojima će se koristiti autohtona vegetacija ili ostavljati ogradu izdignutu iznad terena ili razmaknutih elemenata, na način da se ostavi prostor između ograde i tla kako bi se osigurala povezanost ograđenog prostora i staništa za male životinje
- radi omogućavanja preleta ptica preko ograde visina ograde treba biti manja od gornje visine panela i okolne grmolike vegetacije, u protivnom radi povećanja vidljivosti za ptice planirati označavanje ograde u razini istoj i većoj od gornje visine panela i okolne grmolike vegetacije.
- instalacije/konstrukcije koje se postavljaju na poljoprivrednom zemljištu moraju biti instalirane na način da se nakon završetka životnog vijeka elektrane može vratiti prvotna namjena zemljišta te da ne dođe do nepovratne izmjene krajobraznih vrijednosti - preporuča se korištenje instalacija na pilotima, vijcima, čepovima ili prefabriciranim betonskim blokovima, kako bi se instalacija/konstrukcija nakon eksploatacije mogla ukloniti uz što manje utjecaja na okoliš
- ispod sunčanih panela potrebno je zadržati prirodnu (autohtonu) nisku vegetaciju ili zasaditi istu, a u slučaju postave „agropanela“ moguće je / poželjno je uzgajati povrtlarske ili druge moguće kulture, odnosno prostor koristiti kao pašnjake i livade, te ih održavati (radi sprečavanja erozije); zabraniti tretiranje površine ispod panela pesticidima, a za dijelove pod pašnjacima i livadama obavezuje se održavanje vegetacije ispašom ili kasnom košnjom, u kojem slučaju je potrebno postaviti panele najmanje 70 cm iznad razine tla, te odgovarajuće zaštititi sve vodove i kablove
- omogućava se smještaj fotonaponskih postrojenja na umjetna vodna tijela (stajačice) i ribnjake koji zadovoljavaju tehničke uvjete
- na području ribnjaka unutar POP HR1000010 Poilovlje s ribnjacima ne razvijati sunčane elektrane
- održavanje površina ispod sunčanih panela/ agropanela ne smije se provoditi pomoću herbicidnih sredstava
- sunčane panele se ne smije tretirati agresivnim kemikalijama koje mogu dospjeti u tlo/vode (uključivo i podzemne vode)
- nakon prestanka korištenja sunčane elektrane, potrebno je ukloniti panele i instalacije/konstrukcije, kao i sve ostale sadržaje elektrane, te lokaciju privesti prijašnjoj namjeni.
- osigurati zbrinjavanje i recikliranje solarnih panela (i ostale prateće infrastrukture) po isteku njihovog životnog vijeka, a ova se obaveza prenosi na svakog nositelja zahvata u slučaju promjene vlasništva.
- pri utvrđivanju uvjeta gradnje i razgradnje postrojenja obavezno propisati sanaciju i obnovu lokacija nakon njegova uklanjanja i uklanjanja prateće infrastrukture. Na površinama gdje je nakon razgradnje potrebno uspostaviti travnjake i sl. vegetaciju plitkog korijenja, uklanjanje čvrstih podzemnih struktura potrebno je izvršiti najmanje do 1 m dubine, dok je uklanjanje kablova i slične infrastrukture obavezno. Ukoliko je prvotna namjena bila šuma ili višegodišnja poljoprivredna kultura, obavezno je propisati uklanjanje svih podzemnih struktura.

Na području sunčanih elektrana uklanjati invazivne biljne vrste, a održavanje vegetacije provoditi bez upotrebe kemijskih sredstava, odnosno ispašom ili mehaničkim putem.

Kroz razradu tehničkog rješenja i primjenom najbolje dostupne tehnologije osigurati očuvanje vegetacije ispod i između redova solarnih panela unutar obuhvata sunčane elektrane.

Izraditi elaborat krajobraznog uređenja sunčanih elektrana s ciljem zaštite postojećih vrijednih vizura i uklapanja u prirodni krajobraz, kao i elabore za uklapanje prateće infrastrukture (dalekovodi, trafostanice i sl.) kako bi se izbjeglo narušavanje morfoloških vrijednosti krajobraza s naglaskom na fizičku fragmentaciju i degradaciju prirodnih i antropogenih elemenata krajobraza čime se izmjenjuje i razbija i vizualna cjelina i čitljivost krajobraza prvenstveno unošenjem velikih kontrastnih antropogenih ploha.

(258j.) Uz mjere zaštite okoliša i prirode određuju se i slijedeći uvjeti i smjernice za određivanje površine/lokacije, te smještavanje i gradnju sunčane elektrane:

- sunčanu elektranu planirati izvan aktivnih površina za iskorištavanje mineralnih sirovina, kako bi se spriječilo širenje čestica prašine koje smanjuju učinkovitost proizvodnje
- sunčanu elektranu planirati na način da se postrojenje smjesti što je moguće bliže potencijalnim potrošačima proizvedene energije
- ukoliko se fotonaponska postrojenja planiraju na vrijednom poljoprivrednom zemljištu (P2) sukladno Zakonu o prostornom uređenju i članku 327a. ovih Odredbi, potrebno je osigurati njegovo produktivno korištenje u poljoprivredne svrhe, pri čemu je obavezna postava sunčane elektrane na agrosunčanim panelima umjesto na panelima koji se postavljaju na tlu, a agrosolarni paneli trebaju se montirati na stupove primjerene visine iznad tla kako bi se ispod agrosolarnih panela uzgajaju povrtlarske ili druge moguće poljoprivredne kulture, odnosno prostor je moguće koristiti kao pašnjake i livade za uzgoj i ispašu stoke te ih održavati (radi sprečavanja erozije)
- izbjegavati zauzimanje šumskog zemljišta za potrebe gradnje sunčevih elektrana, posebno na zemljištu namijenjenom šumi i šumskom zemljištu državnog značaja
- u najvećoj mjeri izbjegavati zaštitne šume i šume posebne namjene
- veličinu i oblik elektrane odnosno sklopova fotonaponskih modula treba u što većoj mjeri prilagoditi prirodnoj morfologiji terena i ostalim strukturnim elementima u prostoru (postojećoj parcelaciji, šumskom rubu, postojećoj i planiranoj prometnici)
- kao zaštitne pojaseve oko elektrane koristiti elemente karakteristične za okolni prostor (npr. autohtonu vegetaciju, živice i sl.)
- građevnu česticu sunčane elektrane moguće je podijeliti na više polja s panelima tako da se osiguraju koridori za prolaz životinja, tzv. „zeleni mostovi“
- potrebno je osigurati zamjenske puteve za pristup do poljoprivrednih čestica ukoliko će se isti ukinuti radi formiranja čestice/a sunčane elektrane
- rasvjetu je potrebno instalirati na način da se svjetlosno onečišćenje svede na najmanju moguću mjeru
- koeficijent izgrađenosti (kig) građevne čestice, odnosno pokrivenost panelima može iznositi najviše 0,7
- potrebno je koristiti fotonaponske module sa što nižim stupnjem odbijeska
- građevine elektrana moraju biti udaljene najmanje 15,0 m od građevinskog područja naselja ili izdvojenog građevinskog područja izvan naselja turističko-ugostiteljske i sportsko-rekreacijske namjene, te odijeljene zelenim pojasom najmanje širine 5,0 m ili javnom prometnom površinom, ozelenjenim zaštitnim infrastrukturnim koridorom i slično
- u slučaju planiranja fotonaponskih postrojenja u zoni 500 m od sportskih aerodroma (letjelišta) potrebno je sagledati moguće utjecaje bljeska i odsjaja i ometanja prostora letenja.
- treba osigurati potreban razmak između redova sunčanih panela / „agropanela“ kako se površina ispod njih ne bi trajno zasjenila
- niži dio panela (visina donjeg ruba panela pri najvećem kutu) treba postaviti na visinu višu od 70 cm, a kod „agropanela“ na visinu najmanje 100 – 120 cm.

(258k.) Na pojedinačno zaštićenim građevinama upisanim u registar kulturnih dobara RH i iznimno vrijednim građevinama unutar zaštićenih povijesnih cjelina, nije moguće postavljanje sunčanih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija, kao niti na arheološkim nalazištima.

S nadležnim javnopravnim tijelom potrebno je usuglasiti postavljanje sunčanih kolektora i/ili fotonaponskih ćelija na građevine koje se nalaze:

- unutar zaštićenih povijesnih cjelina (a građevine nisu zaštićene i osobito vrijedne), kao i unutar kontaktnog područja od 100 m od područja registrirane kulturne baštine
- unutar zaštićenih područja prirodne baštine i kontaktnog područja od 300 m od zaštićenih područja

- unutar šumskih površina, osobito onih državnog značaja.

(258l.) Kod odabira lokacije ostalih vrsta elektrana njihovog korištenja, uz odgovarajuće uvjete određene za sunčane elektrane potrebno je uvažiti i uvjete, te mjere sprečavanja, smanjenja ili ublažavanja potencijalnih negativnih utjecaja na okoliš:

Energetska postrojenja za iskorištavanje geotermalnih izvora

- energetska postrojenja za iskorištavanje geotermalnih izvora mogu se planirati na lokacijama na kojima se istražnim radovima potvrdi postojanje rezervi, odnosno da je komercijalno isplativo
- geotermalna istraživanja i postrojenja ne smiju se planirati u zaštitnoj zoni, odnosno na površinama ograničenja prepreka oko aerodroma
- prilikom planiranja geotermalnih istraživanja i postrojenja, potrebno se pridržavati uvjeta propisanih Pravilnikom o zaštitnim i sigurnosnim zonama oko vojnih lokacija i građevina (NN 122/2015).
- u odnosu na postojeću i planiranu infrastrukturu, vodna tijela i zaštitnih i regulacijskih građevina, potrebno je poštivati propisane zaštitne koridore, ali i udaljenosti određene iz sigurnosnih razloga radi smanjenja rizika u slučaju urušavanja bušačeg tornja, koja su propisana Pravilnikom, a ovisе o visini tornja.
- U slučaju planiranja postrojenja na poljoprivrednom zemljištu mora se voditi računa da se rasporedom dijelova postrojenja i koridora pripadajuće infrastrukture obradiva tla očuvaju u što većoj mjeri.
- Potrebno je izbjegavati planiranje geotermalna istraživanja i postrojenja u obuhvatu zaštitnih šuma i šuma posebne namjene, zbog izrazito negativnih utjecaja koji nastaju u fazi pripreme za instalaciju istražne bušotine, te izgradnje priključne infrastrukture (promet i cijevovodi).
- U slučaju prenamjene dijela šumskog zemljišta, osigurati očuvanje općekorisnih funkcija šuma.
- U fazi razgradnje istraživačke bušotine potrebno je ukloniti sve podzemne elemente manipulativnog platoa do dubine od najmanje 1 metar, a u slučaju potrebe rekultivacije dugogodišnjim drvenastim vrstama i dublje, uključujući temelje i sl., ukoliko nisu potrebni za daljnje funkcioniranje proizvodne/utisne bušotine.
- Izbjegavati planiranje geotermalnih istraživanja i postrojenja na područjima osobito vrijednih predjela – prirodnih i kulturnih krajobrazā, odnosno, posebne prostorno planske uvjete odrediti u odnosu na njihove specifične karakteristike
- Za područja ekološke mreže manja od 5000 ha (HR2001509 Donji Emovci, HR2001329 Potoci oko Papuka, HR2001407 Orljavica, HR2000438 Ribnjaci Poljana, HR2001216 Ilova) ograničiti provedbu Plana na način da se unutar ovih područja ne provodi istražno bušenje i eksploatacija geotermalne vode, a snimanje 2D i 3D seizmike na područjima ekološke mreže provoditi samo na postojećim putovima
- Prilikom planiranja aktivnosti predloženog prostora za istraživanje i eksploataciju geotermalne vode (istražnog potencijala) „Međurić“ i prostora za istraživanje (istražni prostor) i eksploataciju geotermalne vode „Tekić“, odnosno na razini zahvata, prikupiti podatke o rasprostranjenosti ciljnih vrsta područja ekološke mreže HR1000010 Poilovlje s ribnjacima na području i u blizini zahvata te u skladu s podacima istražno bušenje i eksploataciju geotermalne vode te snimanje 2D i 3D seizmike planirati izvan područja rasprostranjenosti staništa pogodnih za ciljne vrste.
- Aktivnosti istraživanja i eksploatacije planirati na minimalnoj udaljenosti od 500m od speleoloških lokaliteta.
- Aktivnosti istraživanja i eksploatacije geotermalne energije ne planirati u poplavnim područjima i u I. zoni vodozaštite, te izbjegavati planiranje na područjima podzemnih vodnih tijela lošeg kemijskog i količinskog stanja.
- Nova geotermalna istraživanja i postrojenja zabranjeno je planirati na područjima zakonom zaštićene nacionalne kulturno-povijesne graditeljske baštine.

Bioenergetska postrojenja

- energetska postrojenja na biomasu koja se mogu planirati na građevnoj čestici koja je u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti ili u sklopu gospodarske zone, te energetska postrojenja za korištenje deponijskog bioplina (u sklopu postojećeg odlagališta otpada ili u neposrednoj blizini postojećeg ili napuštenog odlagališta) treba planirati na način da se ne pojavljuju štetni utjecaji buke, onečišćenja zraka, vode, tla i sl. u odnosu na okolna naselja, a potrebno je uzeti u obzir smjer prevladavajućih vjetrova (kako bi se izbjeglo širenje neugodnih mirisa do naseljenih područja)
- postrojenja za sagorijevanje biomase moraju imati sustave za filtriranje plinovitih i krutih tvari koje nastaju prilikom sagorijevanja te njihovo sigurno zbrinjavanje
- veća bioenergetska postrojenja s proizvodnjom na komercijalnoj razini pogodno je planirati na brownfield lokacijama, u gospodarskim zonama industrijske i proizvodne namjene ili u njihovoj blizini,

ili kolocirana s ostalim prikladnim industrijama (drvena industrija, ratarska ili stočarska proizvodnja, prehrambeno-prerađivačka industrija).

- zbog mogućih opterećenja lokalnih transportnih pravaca, u područjima bliže urbanim sredinama, bioenergetsko postrojenje je pogodno planirati u blizini prometnih i infrastrukturnih čvorišta, gdje se transport energetske sirovine može osigurati infrastrukturom odgovarajućih karakteristika (prikladne nosivosti i standarda prometnicama), uključujući prijevoz željeznicom gdje je to moguće
- preporuka je da lokacija postrojenja na biomasu, kad god je to moguće, bude u blizini mjesta proizvodnje poljoprivredne sirovine (stajski gnoj, gnojnica, energetski usjevi i sl.), odnosno u blizini ostalih sirovina (veliki šumski kompleksi i velike šumske površine), a potrebno je izbjegavati da izvor biomase bude s područja ekološke mreže, odnosno s nekog od ključnih staništa za ciljnu vrstu ili ciljnu stanišnu tip, kako se ne bi ugrozila rijetka i ugrožena staništa te utjecalo na dovoljnu količinu „mrtvog drva“ u ekosustavu
- razvojem bioenergetskih postrojenja koja koriste poljoprivredno zemljište za proizvodnju biomase ne smije se ograničiti proizvodnja poljoprivrednih usjeva za prehrambene svrhe, niti utjecati na raspoloživost vode za vodoopskrbu ljudi
- nije dozvoljena prenamjena šumskih površina u poljoprivredne površine za podizanje energetskih nasada
- prilikom planiranja i izgradnje energetskih infrastrukturnih objekata u najvećoj mjeri izbjegavati zaštitne šume i šume posebne namjene
- nasadi energetskih kultura mogu se koristiti kao mjera sanacije degradiranog poljoprivrednog zemljišta, poput onog u blizini odlagališta otpada ili ostalih zemljišta koja nisu pogodna za prehrambenu proizvodnju, tla oštećenog erozijom, ili za regulaciju vodnih tokova.
- proizvodnju bioenergetskih usjeva ne planirati na područjima nedostatnih vodnih resursa.
- bioenergetska postrojenja zabranjeno je planirati na područjima zakonom zaštićene nacionalne kulturno-povijesne graditeljske baštine, te do udaljenosti od 500 m, zbog negativnih utjecaja tijekom gradnje, ali i narušavanja povijesnog integriteta područja
- kao izvor sirovine za biomasu ne mogu se upotrebljavati stara i srušena stabla kako bi se osiguralo stanište za saprofilne kornjaše, saprotrofne gljive i druge skupine organizam
- ne koristiti izvor biomase iz ciljnih staništa i staništa pogodnih za ciljnu vrstu područja ekološke mreže
- za dobivanje energije potrebno je izbjegavati sadnju monokultura na poljoprivrednim površinama, a prednost u sadnji potrebno je dati višegodišnjim usjevima te vrstama koje vežu više ugljika; u slučaju sadnje biomase za krmivo poticati sijanje međuusjeva i odabir sorti koje imaju veći udio stabljike u nadzemnom dijelu žitarice
- uz energetsko postrojenje na biomasu potrebno je osigurati i površine za privremeno skladištenje dobavljene količine biomase, u svim slučajevima, a osobito kada je postrojenje dislocirano ili na većoj udaljenosti od izvora sirovina
- energetsko postrojenje na biomasu trebalo bi biti udaljeno minimalno 500 m od najbližeg građevinskog područja, a od građevina drugih namjena unutar gospodarske zona, najmanje 100 m te odjeljena zelenim pojasom visokog i niskog zelenila širine najmanje 15,0 m.
- bioenergetska postrojenja ne smiju se planirati u zaštitnoj zoni, odnosno na površinama ograničenja prepreka oko aerodroma, suprotno zahtjevima koji se određuju za svaki aerodrom posebno
- prilikom planiranja bioenergetskih postrojenja, potrebno se pridržavati uvjeta propisanih Pravilnikom o zaštitnim i sigurnosnim zonama oko vojnih lokacija i građevina (NN 122/2015)
- bioenergetska postrojenja ne planirati na zaštićenim dijelovima prirode
- izbjegavati planiranje bioenergetskih postrojenja na područjima osobito vrijednih predjela – prirodnih i kulturnih krajobraza, odnosno, posebne prostorno planske uvjete odrediti u odnosu na njihove specifične karakteristike

Energetska postrojenja za iskorištavanje snage vjetra

- energetska postrojenja za iskorištavanje snage vjetra planirati na način (na potrebnoj udaljenosti) da razina buke uzrokovana radom vjetroelektrane za najbliže građevine za boravak i rad ljudi ne prelazi 40 dB(A), a potrebno je voditi računa i o položaju najbližih telekomunikacijskih uređaja (radio i TV - odašiljači, navigacijski uređaji) radi izbjegavanja elektromagnetskih smetnji
- na lokacijama na kojima se planira energetsko postrojenje za iskorištavanje snage vjetra moguće je istovremeno smjestiti i sunčane elektrane
- prije unošenja potencijalnih lokacija za iskorištavanje snage vjetra potrebno je izraditi i analizu okolišnih uvjeta na lokaciji kao podlogu za izmjenu i dopunu prostornog plana
- za vrijeme izgradnje elektrana nužno je planirati izgradnju objekata i pripadajuće infrastrukture, pogotovo cesta, na način da se ne ugrožavaju vrste koje žive na području izgradnje

- prilikom planiranja i izgradnje energetskih infrastrukturnih objekata u najvećoj mjeri izbjegavati zaštitne šume i šume posebne namjene
- vjetroelektrane planirati izvan zaštićenog područja prirode „Park prirode Papuk“
- vjetroelektrane ne planirati u POVS područjima ekološke mreže HR2000174 Trbušnjak – Rastik i HR2000580 Papuk te u POP područjima HR1000010 Poilovlje s ribnjacima i HR1000040 Papuk
- za vrijeme izgradnje vjetroelektrana nužno je planirati izgradnju objekata i pripadajuće infrastrukture, pogotovo cesta, na način da se ne ugrožavaju ciljne vrste koje obitavaju na području izgradnje
- za vjetroelektrane obavezna je izrada programa krajobraznog uređenja prostora.

(259.) Prilikom određivanja granica i provođenja ostalih aktivnosti na zaštićenom području i području ekološke mreže, potrebno je djelovati koordinirano sa susjednim županijama te poštovati i provoditi sve smjernice i mjere zaštite propisane temeljem stručne podloge Državnog zavoda za zaštitu prirode pod nazivom: "Podaci o vrastama, staništima, zaštićenim i evidentiranim područjima, područjima Ekološke mreže RH i potencijalnim područjima europske ekološke mreže Natura 2000 s prijedlogom mjera zaštite za potrebe izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Požeško-slavonske županije.

8.2. Zaštita kulturne baštine

(260.) Sukladno odredbama posebnog zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, kultura dobra od interesa su za Republiku Hrvatsku i uživaju njezinu osobitu zaštitu te predstavljaju nacionalno blago. Bez obzira na vlasništvo, preventivnu zaštitu ili registraciju, ona uživaju zaštitu prema odredbama tog zakona. Pod kulturnim dobrima se podrazumijevaju i arheološki lokaliteti. Na sva kulturna dobra na području Požeško-slavonske županije primjenjive su odredbe navedenog zakona.

Očuvanje, obnovu, revitalizaciju i afirmaciju kulturno-povijesnog naslijeđa potrebno je definirati i zaštititi temeljem smjernica PPUO/G-a, a preporuka ovog Plana je da ih se, ako je moguće, dodatno razradi u dokumentima prostornog uređenja užeg područja – urbanističkim planovima uređenja:

- za dijelove naselja registrirane (zaštićene) kao povijesne urbanističke cjeline (Požega, Lipik, Pakrac)
- za evidentirane i planirane ruralne cjeline

(260a.) Brojnost, gustoća i značenje evidentiranih kulturno-povijesnih elemenata u prostoru određuje osobito vrijedna kulturno-povijesna područja. Njihova podjela zasniva se na kriteriju brojnosti kulturno povijesnih elemenata unutar jedne vrste ili brojnosti vrsta i/ili brojnosti značajnijih pojedinih vrijednosti na određenom analiziranom prostoru. Ovisno o sadržaju, koji je odlučujući pri valorizaciji, a zatim i u određivanju potencijalne namjene i korištenja prostora, moguće je izdvojiti:

- arheološka područja odnosno područja izrazite gustoće arheoloških lokaliteta/nalaza
- područja veće gustoće tradicijskoga graditeljstva (uvjetno etnozone)
- područja izrazite gustoće kulturno-povijesnih vrijednosti
- zone integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti
- osobito vrijedna kulturno-povijesna područja.

(260b.) Za sva navedena područja moguće je, na osnovi provedenih analiza, dati sljedeće opće smjernice prostornoplanskih mjera zaštite kulturno-povijesnih vrijednosti od kojih su najvažnije:

- omogućiti pristup potencijalno atraktivnim lokacijama, primjereno ih obraditi i prezentirati;
- pri urbanizaciji i reurbanizaciji pojedinih područja valja voditi računa o njihovim specifičnostima, napose o tipu naselja i njegove planske matrice te građevinske strukture te o njegovim oblikovnim značajkama u trećoj dimenziji;
- radi očuvanja krajobraznih vrijednosti osobito osjetljivih područja značajnoga krajolika, smanjivati građevinska područja; ovu temeljnu odrednicu Plana ostvariti afirmacijom i revitalizacijom zapuštene graditeljske baštine (osobito područje ruralnih i poluurbanih cjelina naselja u zoni integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti, odnosno na jezinom rubnom području);
- otkloniti ili ublažiti uzroke degradacija osobito vrijednih predjela integralnih prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti (degradacije prouzročene gradnjom komunalne ili industrijske infrastrukture, eksploatacijom prirodnih bogatstava, procesima urbanizacije, novim građevinskim područjima i sl.);
- naselja evidentnih spomeničkih svojstava primjereno stručno obraditi na razini planova nižega reda radi njihove klasifikacije i utvrđivanja odgovarajućeg režima zaštite koji će uvjetovati njihov razvoj i prostorno uređenje.

(260c.) S ciljem očuvanja osnovnih sastavnica povijesnog i kulturnog identiteta analiziranog područja opće se mjere zaštite svode na zaštitu sačuvanih prirodnih i kulturno - povijesnih vrijednosti.

Osnovne odredbe za uspostavu i provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara upisanih u Registar proizlaze iz Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, drugih posebnih zakona i propisa te Uputa koji se na isto odnose (uključujući i sve naknadne izmjene i dopune).

(260d.) Sustavom mjera zaštite utvrđuje se obvezatni upravni postupak, te način i oblici dopustivih intervencija na povijesnim građevinama i građevnim sklopovima, njihovom neposrednom okolišu, te parcelama na kojima se ove građevine i sklopovi nalaze, također na arheološkim lokalitetima, te predjelima (zonama) zaštite naselja i kultiviranog krajolika ili drugim predjelima s utvrđenim spomeničkim svojstvima.

Sustav mjera zaštite utvrđuje se za sve radnje koje mogu prouzročiti promjene na kulturnom dobru ili u njegovoj neposrednoj blizini (čl. 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 44/17, 90/18, 32/20, 62/20, 117/21 i 114/22)

(260e.) Posebnom konzervatorskom postupku osobito podliježu zahvati na zaštićenim građevinama, sklopovima, predjelima i lokalitetima: popravak i održavanje postojećih građevina, nadogradnje, prigradnje, preoblikovanja i građevne prilagodbe (adaptacije), rušenja i uklanjanja građevina ili njihovih dijelova, novogradnje na zaštićenim parcelama ili unutar zaštićenih predjela, funkcionalne prenamjene postojećih građevina, izvođenje radova na arheološkim lokalitetima.

(260f.) Prilikom planiranja građevinskih i drugih radova na području zaštićenih (Z, R/ROS) i preventivno zaštićenih (P) kulturnih dobara potrebno je postupiti u skladu sa sustavom mjera zaštite koji je određen rješenjem o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra ili rješenjem o preventivnoj zaštiti kulturnog dobra, kao i u skladu s čl. 60. – 62. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te, ovisno o vrsti zahvata, ishoditi posebne uvjete, odnosno potvrdu glavnog projekta ili prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela.

(260g.) Zaštita dobara od lokalnog značaja (L) regulirana je odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara te relevantnim Odlukama jedinica lokalne samouprave.

Za radove na području kulturnih dobara koja su u okviru Prostornog plana predložena za zaštitu (PR, L), potrebno je prethodno zatražiti stručno mišljenje nadležnog tijela, a nakon donošenja rješenja o preventivnoj zaštiti ili utvrđivanju svojstva kulturnog dobra za ista, potrebno je postupiti u skladu s rješenjem, odnosno ranije navedenim smjernicama koje se odnose na preventivno i trajno zaštićena kulturna dobra.

U projektnoj fazi zahvata za gospodarsku zonu Pleternica II, obzirom da se u sjeverozapadnom dijelu zahvat preklapa sa evidentiranim arheološkim lokalitetom Krčevine, potrebno je kontaktirati nadležni Konzervatorski odjel te postupati u skladu s njegovim smjernicama.

Zelenim je barijerama i mikrolociranjem elemenata industrijske namjene u slučaju gospodarskih zona Lipik I, II, III i IV potrebno spriječiti nepovoljne vizure koje utječu na narušavanje kulturnog konteksta zaštićene povijesne gradske cjelina Lipik i ostalih elemenata kulturne baštine.

Za zahvate na zaštićenoj ili evidentiranoj kulturnoj baštini kao i u njezinom neposrednom okolišu ishoditi stručno mišljenje, posebne uvjete odnosno suglasnost nadležnog Konzervatorskog odjela što se u ovom Planu odnosi na sljedeće zahvate u prostoru:

- Lateralni kanal Stražemanka – Veličanka – Kaptolka
- TS 110 / 35 kV SE Kukunjevac 2
- SE Kukunjevac 2
- planirani DV2x110kV sa spojem na SE Kukunjevac 2
- DV 2x400 kV TS Veleševac - U/I TS Međurič /TS Razbojište
- DV 110 kV – od TS Lipik na PL priključni DV 2x110 kV koji ide od TS SE Kukunjevac 1
- Planirani DV 2x110/35 kV od TS Međurič – TS Lipik
- Planirani DV 2X110Kv od Daruvara prema TS110/35Lipik
- planirani 2x110kV DV prema TS110/35kV Nova Gradiška
- TS 110/35 (20/10) kV Lipik
- EP Vetovo
- EP Mokreš
- EP Pliš – Mališćak
- EP Novo Selo – Španovica
- Gospodarska zona „Kula“
- Gospodarska zona „Lipik IV“
- Gospodarska zona „Pleternica II“

pri čemu navedeni zahvati u prostoru mogu izazvati fizičke promjene i/ili promjene prostornih obilježja u zoni od 250 te promjene vizualnog integriteta u zoni od 500 m od elemenata kulturne baštine ili kulturnih dobara.

Ukoliko se tijekom arheološkog nadzora i/ili izvedbe radova zabilježe nova arheološka nalazišta, potrebno je osigurati zaštitna arheološka istraživanja na zabilježenim pozicijama.

Ukupan pregled svih zaštićenih (Z ili R/ROS), preventivno zaštićenih (P), predloženih za zaštitu (PR), predloženih za zaštitu od lokalnog značaja (L) i evidentiranih (E) kulturnih dobara na području Požeško-slavonske županije sastavni je dio Obrazloženja ovog Plana. Svaka buduća promjena u Registru kulturnih dobara ima snagu zakonskog propisa te se primjenjuje i na ovaj Plan.

8.2.1. Sustav mjera zaštite arheoloških lokaliteta

(260h.) Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara regulirana je i zaštita arheoloških nalazišta i nalaza, te se stoga na sve arheološke lokalitete na području Požeško-slavonske županije primjenjuju odredbe istog Zakona.

(260i.) Zaštićenim (R, Z) i preventivno zaštićenim arheološkim lokalitetima (P), navedenim u priloženom popisu kulturnih dobara, granice rasprostranjenosti utvrđene su katastarskim česticama. Sustav mjera zaštite navedenih lokaliteta određen je rješenjem o njihovoj zaštiti. Ukoliko se na području zaštićenih i preventivno zaštićenih arheoloških lokaliteta poduzimaju građevinski, odnosno neki drugi radovi ili planiraju trajni nasadi potrebno je ishoditi prethodno odobrenje nadležnog Konzervatorskog odjela. U postupku ishođenja lokacijske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta propisanog važećim zakonom, za pojedine građevinske zahvate potrebno je pribaviti posebne uvjete zaštite nadležnog Konzervatorskog odjela, a prije početka radova i prethodno odobrenje istog. O svim površinskim nalazima koji se zateknu na području zaštićenih ili preventivno zaštićenih arheoloških lokaliteta neophodno je izvijestiti Konzervatorski odjel.

Detaljne mjere zaštite za pojedino zaštićeno ili preventivno zaštićeno arheološko nalazište i zonu određene su rješenjem o njihovoj trajnoj, odnosno preventivnoj zaštiti.

(260j.) U slučaju planiranja građevinskih ili drugih zemljanih radova na području evidentiranih arheoloških lokaliteta (E) potrebno je zatražiti stručno mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela. Za dio evidentiranih arheoloških nalazišta u Požeško-slavonskoj županiji postoje određeni prostorni podaci, dok za neka evidentirana nalazišta nisu poznate točne granice te su locirana položajem. Nakon donošenja rješenja o njihovoj zaštiti za njih vrijede gore navedene smjernice, te sustav mjera zaštite naveden u izrijeci rješenja.

Ukoliko se tijekom nadzora ustanove kulturni slojevi s nalazima, investitor je dužan poštivati i provoditi sve mjere zaštite koje odredi nadležni konzervator. Na položajima na kojima su zabilježeni arheološki lokaliteti izvjesna je pojava novih arheoloških nalaza, o čemu je neophodno obavijestiti nadležno tijelo.

Ukoliko bi se prilikom izvođenja građevinskih ili bilo kojih drugih radova koji se ne obavljaju pod arheološkim, odnosno konzervatorskim nadzorom, naišlo na arheološko nalazište ili nalaze, izvođač je dužan radove prekinuti te o navedenom bez odlaganja obavijestiti Konzervatorski odjel u Požegi, sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, kako bi se pravovremeno, u skladu s istim Zakonom, poduzele odgovarajuće mjere zaštite nalazišta i nalaza. U navedenom slučaju potrebno je postupiti prema uputama nadležnog konzervatora nakon izvršenog očevida. O svim slučajnim pokretnim ili nepokretnim arheološkim nalazima, na površini zemlje, pod zemljom ili pod vodom, neophodno je obavijestiti nadležni Konzervatorski odjel, a predmete predati područnom muzeju.

Arheološka istraživanja bilo koje vrste mogu provoditi samo ovlaštene stručne osobe, nakon pribavljenog rješenja o odobrenju nadležnog Konzervatorskog odjela, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Prema Pravilniku o arheološkim istraživanjima, pod arheološkim istraživanjima podrazumijevaju se arheološka iskopavanja (sustavno, zaštitno, revizijsko, probno i arheološki nadzor), arheološki pregledi terena (rekognosciranje i reambulacija) te nedestruktivne metode (geofizička istraživanja i aeroarheologija tj. arheološka zračna fotografija).

Zabranjuje se pregled arheoloških zona, arheoloških nalazišta (lokaliteta) i područja pojedinih arheoloških nalaza, zaštićenih u skladu sa Zakonom, detektorima za metal ili drugim sličnim uređajim u svrhu pronalazanja arheoloških nalaza, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela.

- (261.) Pri očuvanju, obnovi, revitalizaciji i afirmaciji kulturno-povijesnog naslijeđa potrebno je:
- Reafirmirati povijesnu/tradicijsku matricu naselja korigirajući pri tome smjerove daljnjeg nekontroliranog linearnog rasta većeg broja seoskih naselja koja se protežu i međusobno spajaju uzduž jačih prometnica,
  - Programe obnove graditeljske baštine potrebno je povezati s potencijalnim investitorima uklapajući postojeći spomenički fond u turističku ponudu Županije,
  - Provesti daljnja istraživanja s ciljem utvrđivanja vrijednosti i mogućih načina izgradnje unutar tradicijskih cjelina,
  - Arheološke lokalitete u postupku registracije utvrditi na katastarskim podlogama, zbog efikasnijeg provođenja mjera zaštite.
- (261a.) Prilikom određivanja nove gospodarske zone za specifičnu djelatnost (proizvodnja lijevanog i float stakla) na području Grada Lipika potrebno je obratiti pažnju da se sačuva vrijednost i integritet zaštićene Kulturno-povijesne cjeline grada Lipika. Pri tome treba posebnu pažnju obratiti na zaštićenu Kulturno-povijesnu cjelinu, kao i na zaštićeni Kompleks ergele. Potrebno je sačuvati pristupe i vizure prema ovim atraktivnim locijama, kao i krajobrazne vrijednosti. Oko ovih područja bi trebalo osigurati zaštitne zone gdje treba obratiti pozornost na područja istaknutih vizura i osi vidika. Potrebno je izbjeći konfliktne situacije koje se rješavaju a štetu kulturne baštine te pri tom izbjeći tendencije da se pojedine gospodarske grane (djelatnosti), odnosno zahvati u prostoru, promatraju odvojeno od posljedica za sredinu.
- (261b.) Prilikom korekcija i konačnog određivanja površina/oblika gospodarske zone Pakraca i gospodarske zone poljoprivredne namjene i rekreacijske zone u Požegi u dokumentima prostornog uređenja užeg područja, potrebno je također obratiti pažnju na očuvanje vrijednosti i integriteta zaštićenih Kulturno-povijesnih cjelina gradova Pakraca i Požege.
- (261c.) Prilikom zemljanih radova koji će se obavljati u sklopu građevinskih zahvata planiranih IV. Izmjenama i dopunama ovoga Plana, preporučuje se odigurati stalan arheološki nadzor. O pojedinačnim zahvatima za koje je potrebno ishoditi lokacijsku ili građevinsku dozvolu, odnosno drugi odgovarajući akt propisan važećim Zakonom, nadležni Konzervatorski odjel će se, kao javnopravno tijelo očitovati u sklopu regularnog pravnog postupka, a u skladu s odredbama Zakona o gradnji, Zakona o prostornom uređenju te Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

9. Gospodarenje otpadom

- (262.) Gospodarenje otpadom i građenje građevina za gospodarenje otpadom od interesa su za Republiku Hrvatsku.
- (263.) Gospodarenje otpadom u Požeško-slavonskoj županiji obavljat će se temeljem važećih zakona i propisa, Strategije i Plana gospodarenja otpadom RH te temeljem Plana gospodarenja otpadom Požeško-slavonske županije, a ovisno o vrsti otpada, odnosno o količini i sastavu proizvedenog otpada, koje treba utvrditi na temelju što točnijih podataka.
- (264.) Na području svih jedinica lokalne samouprave potrebno je osigurati javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja i zaštite okoliša. Pri tome je potrebno osigurati odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada iz kućanstava i drugih izvora, biootpada iz kućanstava, reciklabilnog komunalnog otpada, opasnog komunalnog otpada i glomaznog otpada iz kućanstava.

Posjednici otpada dužni su odvojeno od ostalog otpada ovlaštenoj osobi predati opasni otpad, otpadni papir, metal, staklo, plastiku, papir, glomazni otpad, tekstil, obuću, ambalažni otpad i otpad koji se smatra posebnom kategorijom otpada.

Odvojeno sakupljenim otpadom potrebno je gospodariti sukladno redu prvenstva gospodarenja otpadom i na način koji ne dovodi do miješanja skupljenog otpada s drugom vrstom otpada ili otpadom koji ima drukčija svojstva

- (265.) Gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada Republike Hrvatske i ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša propisivanjem mjera gospodarenja otpadom. Provedbeno tijelo na državnoj razini je Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom dužno je osigurati izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave i izvršno

tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave. Više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera.

Jedinice lokalne samouprave na području Požeško-slavonske županije dužne su međusobno surađivati i uz koordinaciju županije osigurati provedbu propisanih mjera za odvojeno prikupljanje otpada.

- (272.) Centar za gospodarenje otpadom i obrada opasnog otpada postupkom spaljivanja ili odlaganja od posebnog su interesa su za Republiku Hrvatsku.

Centar za gospodarenje otpadom mora omogućiti kompletno zbrinjavanje otpada što podrazumijeva sustav građevina i uređaja za obradu, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada. Centar za gospodarenje otpadom za zbrinjavanje otpada s područja jedinica lokalne samouprave Požeško-slavonske županije planiran je na lokaciji Šagulje u Brodsko-posavskoj županiji.

Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za privremeno skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog transportu prema centru za gospodarenje otpadom. Pretovarne stanice na području Požeško-slavonske županije planirane su na lokacijama „Vinogradine“ (PS Požega) i „Crkvište“ (PS Pakrac).

Opasnim otpadom fizičke i pravne osobe dužne su postupati u skladu s propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada te ga predati ovlaštenoj osobi. Fizičke osobe (građani) dužne su opasni komunalni otpad i ambalažu koja je opasni otpad (npr. ambalaža od boja, lakova, razrjeđivača, sredstava za čišćenje, sredstava za zaštitu bilja i sl.) odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ju odvojeno predati u reciklažno dvorište ili prodavatelju (u trgovinu) proizvoda od kojih je nastala ova otpadna ambalaža ili sakupljaču otpadne ambalaže.

S građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest fizičke i pravne osobe dužne su postupati u skladu s propisom kojim se uređuje gospodarenje građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest te ga predati ovlaštenoj osobi. Na području Požeško-slavonske županije odlagalište građevnog otpada koji sadrži azbest nalazi se na lokaciji „Vinogradine“.

- (273.) Pri gospodarenje otpadom nužno je:

- što je moguće više izbjegavati nastajanje otpada,
- uspostaviti sustav koji potiče popravljavanje i ponovnu uporabu proizvoda,
- koristiti vrijedna svojstva otpada i sekundarne sirovine,
- koristiti otpad u energetske svrhe,
- sigurno odlagati otpad koji se ne može koristiti.

Količine otpada na odlagalištima otpada moraju se smanjiti ponovnom uporabom proizvoda, odvojenim sakupljanjem otpada, iskorištavanjem vrijednih svojstava reciklabilnog otpada te korištenjem biootpada za proizvodnju komposta u okviru kompostane, odnosno u kućanstvima koja imaju mogućnost vlastitog kompostiranja.

Ponovna uporaba predstavlja mjeru sprječavanja nastanka otpada, a odnosi se na postupke kojima se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili njihovih dijelova, koji još nisu ušli u tokove otpada, u istu svrhu za koju su izvorno napravljeni. Prostor za ponovnu uporaba proizvoda može se organizirati u reciklažnim dvorištima i na lokaciji gospodarenja otpadom u Industrijskoj ulici u Požegi.

Reciklabilni otpad potrebno je prikupljati „na kućnom pragu“ u okviru javne usluge sakupljanja komunalnog otpada i u reciklažnim dvorištima/mobilnim reciklažnim dvorištima jedinica lokalne samouprave.

Biootpad je potrebno prikupljati „na kućnom pragu“ u okviru javne usluge sakupljanja komunalnog otpada i u kompostani. Kompostana za područje Požeško-slavonske županije nalazi se na lokaciji „Vinogradine“.

- (274.) Privremeni smještaj otpada može se osigurati u građevini za skladištenje otpada – skladištu, do njegove uporabe i/ili zbrinjavanja.

Proizvođač otpada namijenjenog uporabi ili zbrinjavanju može vlastiti proizvedeni otpad privremeno skladištiti na za to namijenjenom prostoru unutar svojeg poslovnog prostora.

Privremeno skladištenje opasnog otpada, također se sukladno odredbama posebnih propisa, do trenutka predaje osobi ovlaštenoj za skupljanja, prijevoz i skladištenje istog, može rješavati i na mjestu njegova nastanka uz provedbu propisanih mjera zaštite, a temeljem posebnog odobrenja.

- (275.) Lokacije reciklažnih dvorišta određuju se na nivou Prostornog plana uređenja gradova i općine (PPUG/O).

Jedinice lokalne samouprave mogu sklopiti sporazum/ugovor o korištenju reciklažnog dvorišta sa susjednom jedinicom lokalne samouprave koja ima izgrađeno reciklažno dvorište na svom području te na taj način korisnicima usluge sa svog područja omogućiti predaju otpada u reciklažnom dvorištu susjedne jedinice lokalne samouprave.

Na području jedinica lokalne samouprave u kojima ima više od 3000 stanovnika potrebno je osigurati najmanje jedno reciklažno dvorište ili mobilno reciklažno dvorište te po još jedno reciklažno dvorište na svakih idućih 25.000 stanovnika. U reciklažnim dvorištima, može se planirati i odvojeni dio za ponovnu uporabu proizvoda sukladno važećem Planu gospodarenja otpadom RH.

Davatelj usluge osigurati će odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta u pravilnim mjesečnim razmacima u svakom naselju, sukladno važećoj odluci o načinu pružanja javne usluge sakupljanja komunalnog otpada.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Potrebno je, na način određen posebnim propisima, osigurati odvojeno sakupljanje otpadne ambalaže (otpadnog papira, otpadne plastike, otpadnog metala i otpadnog stakla).

U reciklažnom dvorištu građani, osim vrsta otpada navedenih u prethodnom stavku, mogu odlagati i ostale vrste komunalnog otpada (problematici otpad, otpadni papir, otpadni metal, otpadno staklo, otpadna plastika, otpadni tekstil, krupni (glomazni) otpad, ulja i masti, boje, deterdženti, lijekovi, baterije i akumulatori, električna i elektronička oprema, građevni otpad iz kućanstva¹ i ostalo) sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom.

Reciklažno dvorište za građevni otpad namijenjeno je razvrstavanju, mehaničkoj obradi i privremenom skladištenju građevnog otpada sa područja jedinica lokalne samouprave, koji je nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina te otpad nastao od iskopanog materijala koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine.

- (276.) Izbor lokacija i tehnologija za trajno odlaganje otpada mora biti u funkciji zaštite i racionalnog korištenja prostora.
- (277.) Postojeća nekontrolirana ili djelomično kontrolirana odlagališta, a osobito divlje deponije (smetlišta) moraju se kontinuirano sanirati.
- (278.) Lokacije za gospodarenje komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom na području Požeško-slavonske županije su lokacija "Vinogradine" kod naselja Alilovci i "Crkvište" kod grada Pakraca. Lokacije za gospodarenje građevnim otpadom su lokacija „Vinogradine“ kod naselja Alilovci i lokacija kod naselja Filipovac. Za gospodarenje građevnim otpadom koji sadrži azbest utvrđena je lokacija Vinogradine.

Osim za odlaganje komunalnog otpada, neopasnog proizvodnog otpada, građevinskog otpada i azbestnog otpada, lokacija gospodarenja otpadom „Vinogradine“ predviđena je za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog transportu prema centru za gospodarenje otpadom i prema ovlaštenim oporabiteljima te za obradu otpada. Za potrebe uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u funkciji navedenih djelatnosti nalaziti će se komunalno servisne građevine za djelatnost gospodarenja otpadom i ostale komunalne djelatnosti, građevine za odlaganje otpada (odlagalište neopasnog otpada, kazeta za zbrinjavanje otpada koji sadrži azbest i sl.), građevine za sakupljanje otpada (reciklažno dvorište, skladište neopasnog otpada, skladište opasnog otpada, pretovarna stanica i sl.), građevine za obradu otpada (sortirnice, kompostane, postrojenja za obradu otpada i sl.), građevine

¹ odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

i uređaji za pročišćavanje otpadnih voda te građevine za gospodarenje građevnim otpadom (komunalno servisne građevine za gospodarenje građevnim otpadom, građevine za odlaganje građevnog otpada, građevine za sakupljanje građevnog otpada - reciklažno dvorište, skladište građevnog otpada i sl., te građevine za obradu građevnog otpada i sl.).

Lokacija u Industrijskoj ulici u Požegi također je planirana za komunalno-servisnu namjenu i gospodarenje otpadom. Na toj su lokaciji predviđene komunalno-servisne građevine za djelatnost gospodarenja otpadom, građevine za sakupljanje otpada (reciklažno dvorište, skladište neopasnog otpada i sl.) i građevine za obradu otpada (sortirница, građevina za pripremu otpada za ponovnu uporabu i sl.). Lokacija navedenih građevina određuje se na nivou Prostornog plana uređenja Grada Požege.

Lokacija gospodarenja otpadom „Crkvište“ planirana je za odlaganje komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada, za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog transportu prema centru za gospodarenje otpadom i ovlaštenim oporabiteljima.

Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske definiran je koncept centara za gospodarenje otpadom po kojemu će sve JLS Požeško-slavonske županije po zatvaranju postojećih odlagališta komunalnog otpada „Vinogradine“ i „Crkvište“ zbrinjavati otpad na lokaciji centra za gospodarenje otpadom „Šagulje“ u Brodsko-posavskoj županiji. U svom obuhvatu RCGO „Šagulje“ ima i izgradnju pretovarnih stanica – PS Požega i PS Pakrac. Pretovarna stanica PS Požega planirana je na lokaciji „Vinogradine“, a pretovarna stanica PS Pakrac na lokaciji „Crkvište“.

(278a.) Jalovinu nastalu tijekom eksploatacije mineralnih sirovina odlagati na postojećim jalovištima. Prilikom registracije novih eksploatacijskih polja u tijeku ishoda lokacijske dozvole, odnosno drugog odgovarajućeg akta propisanog Zakonom nužno je predvidjeti i površinu za odlaganje jalovine te istu obraditi tijekom izrade rudarskog projekta eksploatacijskog polja, koja u naravi može biti privremenog karaktera.

Prema Pravilniku o postupanju s viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu kod izvođenja građevinskih radova, jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno jedinice lokalne samouprave su dužne odrediti lokacije za odlaganje viška iskopa, koje mogu biti privremenog karaktera.

Stoga se na nivou prostornog plana županije određuje jedna lokacija za odlaganje viška iskopa u blizini naselja Daranovci, a ostale će se lokacije prema potrebi odrediti na nivou JLS-a.

Lokaciju za odlagalište viška iskopa odrediti u skladu s Pravilnikom o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta, a planirati izvan bujadnica te livadnih i šumskih staništa.

(278b.) Zbrinjavanje otpada životinjskog tkiva može se vršiti isključivo u kafilerijama, sukladno posebnom propisu.

Lokaciju za privremeno sabiralište i/ili kafileriju određuje JLS u suradnji s nadležnim tijelima i sukladno posebnom propisu iz prethodnog stavka.

(278c.) Na svakoj se građevinskoj čestici mora odrediti mjesto za privremeno odlaganje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog otpada, primjereno ga zaštititi, oblikovati i uklopiti u okoliš, tako da bude smješteno na dostupnom i uočljivom, ali ne dominantnom mjestu, te u skladu s uvjetima nadležne službe.

Odvoz komunalnog otpada (miješanog, biorazgradivog i reciklabilnog) obavljat će se prema odluci JLS putem ovlaštenog davatelja usluge. Odvoz biootpada uspostaviti će se sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom i odlukama JLS a uporaba obavljati u kompostani na lokaciji „Vinogradine“.

Miješani komunalni otpad potrebno je prikupljati u tipizirane spremnike za otpad i vreće. Biootpad izdvojen iz komunalnog otpada potrebno je prikupljati u tipizirane spremnike ili vreće ili u kompostere u okviru okućnica. Za postavljanje spremnika potrebno je osigurati odgovarajuće prostore kojima se neće ometati kolni i pješački promet te koji će po mogućnosti biti ograđeni tamponom zelenila, ogradom ili sl.

(278d.) Na javnim površinama na području Požeško-slavonske županije mogu se postaviti zeleni otoci sa pojedinačnim spremnicima putem kojih se može organizirati odvojeno prikupljanje otpadnog papira i kartona, stakla, plastike i tekstila. Nove zelene otoke moguće je formirati, ovisno o gustoći naseljenosti, na lokacijama na kojima se ukaže potreba, na javnim površinama koje su pristupačne za dopremu otpada, na način da ne ometaju kolni i pješački promet.

10. Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

- (279.) Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš obuhvaća skup aktivnosti usmjerenih na očuvanje okoliša u naslijeđenom, odnosno prvotnom, ili pak neznatno promijenjenom stanju. Planom se određuju kriteriji zaštite okoliša koji obuhvaćaju zaštitu tla, zraka, vode, te zaštitu od buke i posebnu zaštitu.

10.1. Opće mjere zaštite okoliša

- (279a.) Mjere zaštite okoliša predložene su na temelju analize postojećeg stanja i analize mogućih utjecaja na sastavnice okoliša te čimbenika u okolišu uslijed provedbe predmetnih ID Plana. Obuhvaćaju prijedloge općih mjera zaštite okoliša (propisane u svrhu poboljšanja okolišnih uvjeta gradnje i načina korištenja prostora propisanih Odredbama za provedbu ID Plana) te mjere ublažavanja utjecaja ID Plana na sastavnice okoliša i čimbenike u okolišu koje se propisuju za umanjivanje potencijalnih negativnih utjecaja na okoliš koji nastaju provedbom planiranih zona/koridora različitih namjena na području Županije.
- (279b.) U postupku prostornog planiranja i uređenja, temeljem podataka i analiza pojedinih sektora vezanih uz temu štetnih posljedica klimatskih promjena, integrirati rješenja prilagodbe klimatskim promjenama u vidu planiranja mreže zelene infrastrukture. U tu svrhu, kao stručne podloge koje će poslužiti kao podloga za izradu izmjena i dopuna prostornih planova, izraditi planove mreže zelene infrastrukture koji uključuju analizu usluga ekosustava i višestrukih koristi postojeće zelene infrastrukture te prijedlog buduće mreže zelene infrastrukture koja bi bila u funkciji prilagodbe klimatskim promjenama, ali i smanjenja emisije stakleničkih plinova.
- (279c.) Za zahvate u prostoru koji su pod utjecajem klimatskih promjena i ranjivi su na klimatske promjene, napraviti procjenu ranjivosti na klimatske promjene (analiza očekivanog utjecaja, rizika i kapaciteta za prilagodbu na učinke klimatskih promjena) te odrediti odgovarajuće mjere prilagodbe klimatskim promjenama.
- (279d.) U fazi projektiranja zahvata provesti analizu ranjivosti i rizika za svaki pojedinačni zahvat prema Tehničkim smjernicama za pripremu infrastrukture za klimatske promjene u razdoblju 2021.– 2027. kako bi se primijenila fizička i nefizička rješenja prilikom izgradnje kojima se znatno smanjuju najvažniji fizički klimatski rizici.
- (279e.) Prilikom istraživanja i eksploatacije geotermalne vode, prostore predložene za istraživanje i eksploataciju geotermalne vode, regulirati Planom razvoja geotermalnog potencijala Republike Hrvatske do 2030.godine, uz provedbu odgovarajućih mjera zaštite okoliša proizašlih temeljem strateške procjene utjecaja na okoliš i glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- (279f.) Ovim Planom omogućava se planiranje agrosunčanih elektrana na površinama koje su prostornim planom bilo koje razine određene kao poljoprivredne površine, kako bi se zadržala poljoprivredna namjena zemljišta te postigli ciljevi razvoja poljoprivrede obradom kultura upisanih u ARKOD ili uz građevine namijenjene za poljoprivrednu proizvodnju.
- (279g.) Agrosunčana elektrana predstavlja prostor na kojemu se paralelno odvija poljoprivredna proizvodnja i proizvodnja obnovljive električne energije pomoću fotonaponskih sustava, pri čemu je potrebno omogućiti poljoprivrednu proizvodnju na minimalno 60 % površine agrosunčane elektrane.

10.1a. Izvješće o stanju okoliša i Program zaštite okoliša

- (280.) Izvješće o stanju okoliša Požeško-slavonske županije, uz zakonom propisani sadržaj, s većim naglaskom treba obraditi područje vodonosnika, vodotoke, šume, tlo i krajobraz kao osobito vrijedne resurse Županije, za koje je PPŽ dao osnovna usmjerenja u pogledu zaštite resursa.
- (281.) U PPUO/G se moraju detaljnije inventarizirati osnovni elementi okoliša, analizirati i vrednovati postojeće stanje s obzirom na klasifikaciju, kvalitetu i kvantitetu poremećaja, na osnovi čega će se propisati mjere zaštite okoliša.

- (282.) Programom zaštite okoliša potrebno je za područje Županije detaljnije i konkretnije utvrditi uvjete, smjernice i mjere zaštite okoliša za osobito vrijedne resurse: vode (pitka voda i odvodnja), šume, tlo i krajobraz.
- (283.) Posebno se sugerira općinama i gradovima da iskoriste zakonsku mogućnost izrade programa zaštite okoliša za pojedina uža područja (s obzirom na resurse, značajke i posebnosti dotične sredine).

10.2. Vode

- (284.) Detaljnijim hidrogeološkim analizama nužno je na razini Županije definirati sve važne vodonosnike pitke vode.
- (285.) Radi zaštite podzemnih i površinskih voda potrebno je razlikovati dvije osnovne skupine zaštitnih mjera:
- mjere zabrane i ograničenja izgradnje na osjetljivim područjima,
  - mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćenja.
  -
- Mjere zabrane i ograničenja izgradnje na osjetljivim područjima odnose se prvenstveno na zaštitu izvorišta vode za piće.

Na području županije određene su vodozaštitna područja, a njihove se Odluke (tamo gdje su donesene) moraju uskladiti s važećim posebnim propisima o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta pri čemu same granice obuhvata zona moraju revidirati sukladno tim propisima te novonastalim saznanjima i promjenama u načinu korištenja pojedinih izvorišta/crpilišta.

Sva nova izvorišta i crpilišta, kao i ona za koje to još nije učinjeno, također moraju biti zaštićena sukladno posebnim propisima te se za njih moraju odrediti zone sanitarne zaštite izvorišta s mjerama zaštite.

Zone zaštite izvorišta na području Županije prikazane su na kartografskom prikazu br. 3.B. "Uvjeti korištenja i zaštite prostora - Područja posebnih ograničenja u korištenju i Područja primjene posebnih mjera uređenja zemljišta".

- (286.) Za utvrđene vodonosnike, perspektivne za korištenje vode, potrebno je riješiti zaštitu ležišta vode izgradnjom sustava za odvodnju, zabranom odlaganja otpada i sprečavanjem prekomjerne upotrebe zaštitnih sredstava u poljoprivredi.

Kako se vodonosnici dugoročno i strateški gledano smatraju područjem potencijalnih rezervi podzemnih voda, nove namjene i sadržaje na tom području potrebno je utvrđivati uz posebnu pozornost i uz mjere zaštite okoliša.

- (287.) Radi zaštite voda od zagađivanja i sprječavanja mogućeg djelovanja vanjskih faktora koji bi mogli utjecati na promjenu fizičkih, kemijskih i bakterioloških osobina, oko odabranog izvorišta potrebno je formirati zaštitne sanitarne zone u suglasju s važećim propisima za što je potrebno načiniti odgovarajuće elaborate i istraživanja.
- (287a.) Za planirani zahvat EP „Vranić“ koji se nalazi u III. zoni sanitarne zaštite izvorišta prije početka eksploatacije osigurati provedbu detaljnih vodoistražnih radova te izraditi elaborat mikrozoniranja kojim mora dokazati da zahvat neće imati negativan utjecaj na kakvoću vode za ljudsku potrošnju.
- (287b.) Sve planirane zahvate u zonama sanitarne zaštite provoditi i planirati u skladu sa zakonskim propisima o zaštiti voda i zonama sanitarne zaštite izvorišta, što se posebno odnosi na već ovim Planom prepoznate zahvate: EP „Vranić“, gospodarska zona „Pleternica II“ te lokacija za gospodarenje građevinskim otpadom „Vinogradine“, ali i sve druge.
- (288.) Započeto planiranje i izgradnju sustava za odvodnju otpadnih voda naselja potrebno je ubrzano nastaviti, te planovima nižeg reda potencirati njihovu izgradnju.
- (289.) Potrebno je riješiti odvodnju naselja koja se nalaze unutar zaštitnih zona izvorišta vode kao i na području vodonosnika. Također je na području vodonosnika potrebno riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda industrijskih i drugih gospodarskih subjekata unutar i izvan građevinskog područja, a posebice farmi.
- (290.) Otpadne vode prije upuštanja u recipijente pročistiti na uređajima za pročišćavanje otpadnih voda.

Do izgradnje i dovršenja odvodnih sustava, kao i u naseljima i kojima nije planirana izgradnja kanalizacijskih sustava, zbrinjavanje otpadnih voda može se vršiti putem vodonepropusnih, armirano – betonskih, trodijelnih septičkih taložnice, ili prikupljanjem u vodonepropusne sabirne jame, separatora ulja i masti, pjeskolova, gnojnica i sl., uz obvezu pražnjenje jama, zabranu ispuštanja u okoliš i konačno zbrinjavanje otpadnih voda, sukladno posebnom propisu.

Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda koji su smješteni na poplavnom području moraju se graditi na način da se zaštite od poplava.

- (291.) Industrija koja producira zagađene otpadne vode dužna ih je pročišćavati. Pročišćavanje predtretmanom moguće je za industriju lociranu u mjestima koja će u skoroj budućnosti dobiti centralni uređaj za pročišćavanje.

Ostali koji nemaju tu mogućnost moraju izgraditi uređaje za potpuno pročišćavanje.

- (291a.) Ovisno o namjeni gospodarskih zona, osobito „Pleternica II“, „Kula“ i „Lipik IV“ osigurati odgovarajuću infrastrukturu za potrebe odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda na način da se pročišćuju i hranjive tvari u sanitarnim otpadnim vodama kako bi se spriječilo narušavanje kemijskog stanja površinskih i podzemnih voda.
- (291b.) Uspostaviti učinkovit sustav oborinske odvodnje i odvodnje otpadnih voda na eksploatacijskim poljima kako ne bi došlo do pogoršanja postojećeg stanja voda, odnosno narušavanje ekološkog i kemijskog stanja površinskih i podzemnih vodnih tijela.
- (292.) Radi zaštite podzemnih vodonosnih horizonata i vodotoka potrebno je uvesti kontrolu nad upotrebom količine i vrste zaštitnih sredstava u poljoprivredi. Količina tih kemijskih zagađivača mora se smanjiti njihovom pravilnom upotrebom i redukcijom samo na površine koje imaju potrebu za dodatnim prihranivanjem te ih je potrebno kombinirati s gnojivima organskog porijekla, s orijentacijom na proizvodnju zdrave hrane.
- (293.) U svrhu zaštite vodnih ekosustava, odnosno vodnog krajobraza, šireg vegetacijskog pojasa uz rijeke i potoke, posebno je potrebno preispitati nužnost izvođenja novih regulacija i hidrotehničkih zahvata u tom pojasu. Ne preporuča se pretvaranje vlažnih livada u njive i oranice i izvođenje novih regulacija.
- (294.) Zbog očuvanja prirodne ravnoteže vodnih ekosustava na područjima na kojima se planira izgradnja retencija poželjno je preispitati mogućnost izgradnje istih u smislu kišnih preljeva.
- (295.) Potrebno je načiniti katastar svih značajnijih zagađivača vodotoka.
Niti jedna nova namjena u prostoru ne smije utjecati na postojeće stanje kvalitete voda na vode I. reda ili smanjiti kvalitetu voda na ostalim vodotocima.
- (296.) Opasne i štetne tvari zabranjeno je ispuštati ili unositi u vodu ili odlagati na području gdje postoji mogućnost zagađivanja voda.
- (297.) U pravilu se ne dozvoljava izgradnja u potencijalno poplavnim područjima kako ne bi dolazilo do ugrožavanja ljudi i imovine, osim iznimno kada je potrebno predvidjeti zaštitu od poplava.
U fazi projektiranja pojedinačnih zahvata provesti analizu ranjivosti na klimatske promjene i primijeniti hidrotehnička rješenja za one objekte koji će se graditi u poplavnom području, pri čemu se naglasak stavlja na SE Kukunjevac 1, gospodarsku zonu Pleternica II te lokaciju za gospodarenje građevnim otpadom „Vinogradine“.
- (298.) U slivu akumulacija, retencija i ribnjaka nije dozvoljena izgradnja građevina koje bi svojim zagađenjima mogle negativno djelovati na kvalitetu voda.
- (299.) Potrebno je što hitnije detektirati i sanirati sva "divlja" odlagališta otpada te spriječiti daljnje korištenje prostora na navedeni način, a s osobitim naglaskom na zaštitu lokacija koje utječu na režim i kvalitetu voda.

10.3. Šume

- (300.) Šume i šumska zemljišta mogu mijenjati namjenu samo prema odredbama Zakona o šumama.

U cilju zadržavanja površina pod šumom, u gospodarskim jedinicama potrebno je spriječiti širenje poljoprivrednih i drugih površina na štetu šuma.

- (300a.) Dokumentima prostornog uređenja lokalne razine maksimalno štiti obraslo šumsko zemljište te zahvate planirati na neobraslom šumskom zemljištu (npr. kamenjara) i zemljištu obraslom početnim ili degradacijskim razvojnim stadijima šumskih sastojina (garizi, šibljadi).
- (300b.) Potrebno je vršiti valorizaciju na način da se izbjegavaju zahvati u sastojinama gospodarskih jednodobnih šuma (uređajni razredi hrasta lužnjaka 140 godina, hrasta kitnjaka 120 godina, obične bukve 100 godina), sastojine koje su u fazi oplodne sječe, sastojine I i II dobnog razreda, sastojine u kojima je posebnim dokumentom propisana sanacija ili konverzija.

Ukoliko se u gore navedenim sastojinama ipak planiraju zahvati, nastojati da se isti izvode u dijelovima površina navedenih sastojina koji su lošije kvalitete, slabijeg zdravstvenog stanja, smanjenog obrasta, sastojine koji su lošije kvalitete, slabijeg zdravstvenog stanja, smanjenog obrasta sastojine lošijeg i smanjenog prirasta (manjeg od 2%), sastojine slabije drvene zalihe (manje od 300 m³/ha).

- (300c.) Prilikom planiranja zahvata potrebno je izbjegavati usitnjavanje površina obraslih šumom na manje od 1000 m² u svrhu očuvanja stabilnosti i bioraznolikosti šumskog ekosustava.
- (300d.) Pri izradi dokumenata prostornog uređenja lokalne razine sukladno Zakonu o šumama potrebno je također valorizirati površine vezane uz gospodarske, zaštitne i šume posebne namjene (šumski sjemenski objekti, šume unutar zaštićenih područja ili prirodnih vrijednosti zaštićene na temelju propisa o zaštiti prirode i šume namijenjene znanstvenim istraživanjima, nastavi, potrebama obrane RH te potrebama utvrđenim posebnim propisima).

U sastojinama zaštitnih šuma koje služe za zaštitu zemljišta, voda, naselja, objekata i druge imovine, izbjegavati planiranje onih zahvata koji bi ugrozili njihovu ulogu.

Potrebno je izbjegavati promjenu namjene šuma i šumskog zemljišta ako je ono predviđeno za sadnju višegodišnjih nasada na kojima je odobreno pravo služnosti ili se planira osnivanje služnosti.

- (300e.) Kod izrade prostorno planske dokumentacije lokalne razine, u cilju očuvanja stabilnosti ekosustava, nova eksploatacijska polja planirati vrednujući kriterije regulirane posebnim propisima iz tog područja.
- (300f.) Pri prostornom planiranju izvršiti valorizaciju staništa divljih životinja kroz formirana lovišta na tom području na način da se infrastrukturnim i vodnogospodarskim sustavima ne ugrozi slobodna migracija divljači karakteristične za područje, ne umanjiti bonitet lovišta smanjivanjem površina lovišta ispod 1000 ha ili više od 20% površine lovišta ili lovno produktivne površine.

Zbog toga je na projektnoj razini potrebno, u suradnji s lovoovlaštenicima, adekvatno riješiti problem fragmentacije lovišta izgradnjom primjerenih prijelaza za divljač tijekom projektiranja infrastrukturnih zahvata (prometnica) koje se ograđuju, a za neograđene treba na mjestima migracijskih putova postaviti odgovarajuće vizualno-akustičke repelente radi izbjegavanja šteta na divljači i od divljači.

- (301.) U posebnom slučaju (gradnja infrastrukture i sl.) kada se na ekonomski i društveno opravdan način ne može izbjeći zahvaćanje šuma, bilo bi svrhovito osigurati zamjensku površinu i pošumiti je.

Projektiranje dalekovoda po mogućnosti izvesti izvan šumskog područja te maksimalno koristiti postojeće infrastrukturne koridore. Ukoliko dođe do krčenja šuma, novonastali šumski rub zaštititi sadnjom autohtonih vrsta šumskog drveća i gmlja navedenih u šumskogospodarskom planu za predmetnu gospodarsku jedinicu (baza podataka Hrvatskih šuma i nadležnog ministarstva za područje šumarstva).

- (302.) U svrhu očuvanja i unapređenja šumskog fonda u privatnim šumama poželjno je korištenje postojećih osnova gospodarenja državnim šumama za okolne privatne šume.
- (303.) Potrebno je spriječiti sječicu stabala na velikim površinama i nestručnu upotrebu teške mehanizacije u šumama radi sprječavanja narušavanja biološke ravnoteže.
- (304.) Poželjno je pošumljavati, odnosno izvršiti prenamjenu zemljišta u šumska na:
- zaštitnim zonama izvorišta za piće,

- koridorima brzih cesta,
- nekvalitetnom poljoprivrednom zemljištu niske bonitetne klase,
- predjelima uz vodotoke i sl.

(305.) Potrebno je zaštititi vode, zrak i šumsko tlo od zagađivanja, sprječavanjem stvaranja divljih deponija smeća na površinama pod šumama i u njihovoj neposrednoj blizini, a postojeće divlje deponije sanirati.

10.4. Tlo

(306.) Poljoprivredno zemljište kao vrijedan resurs Požeško-slavonske županije mora se koristiti racionalno i ekonomično.

(306a.) Zbog značaja za život čovjeka i činjenice, da je zemljište neobnovljivo, Ustav RH odredio ga je i kao dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, posebice ga štiti i njegovo se korištenje može odvijati pod uvjetima i na način propisan posebnim propisom.

(307.) Potrebno je dugoročno kvalitativno i kvantitativno osigurati i održavati funkcije tla, a osnovni bi cilj u budućnosti trebao biti – očuvanje, korištenje i uređenje poljoprivrednog zemljišta, prije svega za poljoprivrednu proizvodnju.

(308.) Mjere koje treba poduzeti usmjerene su poglavito na korištenje tla primjereno staništu, smanjenje uporabe površina, izbjegavanje erozija i nepovoljne promjene strukture tla kao i smanjenje unošenja tvari.

(309.) Posebnu važnost ima načelo preventivnosti, kojim se osiguravaju funkcionalnosti i mogućnosti korištenja tla za različite namjene kao i raspoloživosti tla za buduće naraštaje.

(310.) U slučaju predvidivih opasnosti za važne funkcije tla prednost dati zaštiti istih ispred korisničkih interesa.

(311.) U svrhu preventivne zaštite funkcija tla potrebno je iskazati prioriteta područja za određena korištenja. Pored toga, odgovarajućim mjerama osigurati vrijedna tla i lokacije uključujući i njihovo korištenje.

(312.) Da bi osiguralo smanjenje utroška površina potrebno je razvoj naselja prioriteta usmjeriti na postojeće dijelove naselja (stručnim "zguščivanjem" naseljenosti uz poboljšanje stambenog okruženja, očuvanje sadržaja unutar općina i obnova zgrada i objekata, prenamjena površina koje su ranije korištene za industriju, obrt i vojne svrhe) i time omogućiti rast naselja na nove površine.

(313.) Kod razvoja naselja i velikih industrijskih i infrastrukturnih objekata, poglavito u sektoru prometa, energija i turizma, od nacionalnog interesa je provođenje istraživanja djelotvornog korištenja prostora i utjecaja na okoliš.

(313a.) Pri realizaciji i korištenju županijskog centra za gospodarenje otpadom, odnosno odlagališta na lokaciji „Vinogradine“ u blizini naselja Alilovci potrebno je na projektnoj razini prilikom provedbe postupka procjene utjecaja zahvata za okoliš detaljno razraditi mjere za zaštitu okolnog vrijednog obradivog tla od potencijalnih negativnih utjecaja otpada.

(313b.) Prilikom određivanja točne trase prometnica unutar dozvoljenog koridora potrebno je voditi računa da se u što većoj mjeri spriječi fragmentacija poljoprivrednog zemljišta te da se u što manjoj mjeri presijecaju postojeće poljoprivredne površine, osobito u kategoriji P1, odnosno da se iste polažu po granicama parcela ili koristeći postojeće poljske putove.

(313c.) Općenito, prilikom planiranja i projektiranja svih infrastrukturnih objekata potrebno je u najvećoj mjeri izbjegavati P1 i P2 zemljište te projektirati iste po rubovima parcela radi smanjivanja fragmentacije poljoprivrednih površina kako bi se što više izbjegla fragmentacija i prenamjena osobito vrijednog (P1) i vrijednog (P2) obradivog poljoprivrednog zemljišta.

(314.) Osobito treba podupirati težnje i mjere koje su u skladu sa zaštitom tla i ciljevima ekološki usmjerenog korištenja tla.

(315.) Pri određivanju građevinskih područja voditi računa o stvarnim potrebama, a ako u već određenim građevnim područjima nije došlo do izgradnje potrebno je provesti ponovnu prenamjenu takovih područja.

- (316.) Površine koje se više ne koriste (npr. rudne jalovine, odlagališta otpada, klizišta) potrebno je ponovno obrađivati (rekultivirati).
- (317.) U svrhu zaštite od erozije i štetnog zbijanja tla potrebno je primjenjivati odgovarajuće poljoprivredne i šumarske postupke specifične za pojedine regije ("Pravila dobre poljoprivredne i šumarske prakse").
- (317a.) Prilikom planiranja i projektiranja infrastrukture na području povećanog rizika od erozije primijeniti odgovarajuća tehnička rješenja kako bi se spriječilo oštećenje tla te degradacija tla erozijskim procesima. Ovakvo stanje se osobito prepoznaje na lokacijama retencija „Pakao“, „Nakop“, „Veliki Dol“ i „Vučjak“ te SE „Livađani“, „Subocka“ i „Čaglić“, ali i na drugim lokacijama na kojima se pronađe takvo stanje.
- (318.) Površine oštećene erozijom i klizanjem potrebno je što više moguće obnoviti.
- (319.) Ovim planom osigurava se poticati ekološko odnosno biološko poljodjelstvo i ekstenziviranje istog.
- (320.) U cilju zaštite od prirodnih razaranja potrebno je poticati odražavanje odnosno obnavljanje zaštitnih šuma, a poglavito pošumljavanje strmih padina.
- (321.) Kod pošumljavanja mora se poticati proces prirodnog pomlađivanja šuma i autohtone šumske zajednice.
- (322.) Potrebno je težiti staništu prilagođenom pošumljavanju. Održavanje i korištenje šuma mora biti prilagođeno uvjetima stanja tla.
- (323.) U svrhu očuvanja erozije potrebno je u vodnom gospodarstvu, niskogradnji i šumarstvu poduzimati mjere slične prirodnim mjerama.
- (324.) Močvarnim tlima koja se koriste u poljoprivredi treba gospodariti tako da se spriječi razgradnja organske tvari u tlu i da im se kroz pašnjačku upotrebu osigura održivo gospodarenje.
- (325.) Pored utvrđivanja i dokumentiranja površina pod starim odlagalištima (katastar starih odlagališta), potrebno je provesti ispitivanja istih, kao i procjenjivanje njihove moguće opasnosti usporedivim metodama.
- (326.) Potrebno je obaviti kartiranje rasprostiranja osjetljivih područja i izradu planova (karata) ugroženih područja, koje će obuhvatiti i područja s geološkim, hidrogeološkim i seizmološkim rizicima.
- (327.) Imajući u vidu da je korištenje prostora izvan građevinskog područja namijenjeno prioritetno, a dijelom isključivo, poljoprivredi, s težnjom očuvanja što većih i kontinuiranih površina i prirodnih režima - očuvanja ruralnog (seoskog) prostora koji predstavlja izvor prirodnog (biološko-okolišnog, poljoprivrednog) te društvenog (socijalnog i tradicijskog, kulturološkog, povijesnog) bogatstva, odnosno naslijeđa koje je potrebno brižno održavati i i svrsishodno koristiti čuvajući okoliš, nije dozvoljena prenamjena najvrijednijeg najvrednijeg (obrađivog) poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredno zemljište te proširenje građevinskog područja na poljoprivredno zemljište P1 i P2 kategorije, osim iznimno, uz suglasnosti/mišljenja nadležnih tijela prema posebnim propisima, a kada nema druge mogućnosti za lociranje proširenja građevinskog područja na niže vrijedno poljoprivredno zemljište (što ne uključuje golf-igrališta) ili ono predstavlja nužnu legalizaciju već izgrađenih objekata. Zapuštene poljoprivredne površine potrebno je privesti poljoprivrednoj namjeni ili ih pošumiti.
- (327a.) Agrosunčana elektrana predstavlja prostor na kojemu se paralelno odvija poljoprivredna proizvodnja i proizvodnja obnovljive električne energije pomoću fotonaponskih sustava, pri čemu je potrebno omogućiti poljoprivrednu proizvodnju na minimalno 60 % površine agrosunčane elektrane prema sljedećim smjernicama:
- Mora se osigurati da je najmanje 60 % površine parcela koje su predmet zahvata namijenjeno poljoprivrednoj djelatnosti u skladu s dobrom poljoprivrednom praksom (eng. Good Agricultural Practices – GAP)
  - Na površini agrosunčane elektrane mora se uspostaviti poljoprivredna proizvodnja (biljna ili stočarska). Pri uporabi pojma uspostavljene poljoprivredne proizvodnje smatra se da su poduzete radnje koje omogućavaju optimalnu poljoprivrednu proizvodnju s obzirom na novonastale uvjete uzgoja stoke ili biljnih kultura uz prisutnost fotonaponskih sustava.

- Ispunjenje prethodnih preduvjeta potrebno je dokazati kroz stručni dokument koji izrađuje treća strana (ne nositelj poljoprivredne proizvodnje ili proizvođač električne energije) koja na raspolaganju ima adekvatne stručnjake odgovarajuće stručne spreme (VSS biotehničke struke), pri čemu u obzir treba uzeti i usporedbu prinosa s referentne površine.
  - Potencijalna promjena vrste poljoprivredne proizvodnje npr. s uzgoja povrća na ekstenzivno pašaranje, ne smatra se kao zadovoljenje ovog podkriterija.
  - Minimalna visina modula dizajnirana je da omogući kontinuitet poljoprivrednih (ili stočarskih) aktivnosti, čak i ispod fotonaponskih modula, izuzev površina koje se ne mogu upotrebljavati zbog tehničke sigurnosti solarnih panela i sigurnosti ljudi.
  - Na površini agrosunčane elektrane potrebno je svake godine provoditi monitoring poljoprivredne proizvodnje, stanja tla, mikroklimatskih uvjeta te usporediti s očekivanim stanjem iz stručnog dokumenta. Usporedbu je potrebno informativno dostaviti nadležnom tijelu unutar županije koje će te podatke moći upotrebljavati za daljnje planiranje agrosunčane elektrane na svom prostoru.
  - Prostor na kojem se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja održavati košnjom ili ispašom, bez primjene kemijskih sredstava.
  - Unutar idejnog i glavnog projekta agrosunčane elektrane potrebno je naznačiti prostor na kojem se planira poljoprivredna proizvodnja i izraziti postotak površine, u odnosu na ograđenu površinu zahvata, na kojoj će se odvijati poljoprivredna proizvodnja.
  - Ovaj koncept nužno je implementirati kod planiranih sunčanih elektrana koje se planiraju na P1 i P2 zemljištima, budući da je iste zabranjeno koristiti u nepoljoprivredne svrhe. Međutim, ovime se ostvaruju preduvjeti za razvoj agrosolarstva što može biti primjenjivo na sve ostale potencijalne investitore zainteresirane za razvoj sunčanih elektrana.
- (328.) Na prostorima gdje komasacija nije provedena ili je provedena davno, ista se treba provesti kao mjera poboljšanja uvjeta korištenja zemljišta.
- (329.) Prilikom definiranja trasa za infrastrukturne zahvate u prostoru, poljoprivredno zemljište se mora maksimalno štititi. Pri tome se mora uvažavati buduća potreba poljoprivrednih tala za natapanjem, pa infrastrukturni zahvati koji bi mogli ograničiti uporabu racionalnih sustava za natapanje moraju uskladiti svoju trasu sa sustavima za natapanje.
- (330.) Ugrožene poljoprivredne površine, a osobito visoko vrijedno poljoprivredno zemljište zaštititi od poplavnih i drugih suvišnih voda i bujica, a trend smanjenja poljoprivrednih površina uzrokovan širenjem naselja, izgradnjom prometnica i ostale infrastrukture mora se hitno zaustaviti.
- (331.) Neobrađene površine urediti izvođenjem melioracijskih zahvata, zaštitom od štetnog djelovanja voda i drugim mjerama poboljšanja.
- (332.) U svrhu zaštite tla od zagađivanja potrebno je:
- spriječiti zagađivanja zraka i voda,
  - riješiti odvodnju i zbrinjavanje otpadnih voda,
  - sanirati postojeća neuređena odlagališta i divlja smetlišta, te izgrađivati nova na način da je tlo zaštićeno,
  - uvesti kontrolu upotrebe količina i vrsta zaštitnih sredstava i gnojiva u poljoprivrednoj proizvodnji.
- (332a.) Sve površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH koje kroz dokumente prostornog uređenja mijenjaju namjenu u građevinsko zemljište, moraju biti usklađene s Programom raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH tj. u skladu sa Strategijom gospodarenja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH.

10.5. Mineralne sirovine, ugljikovodici i geotermalne vode u energetske svrhe

- (333.) Za područje županije donešena je rudarsko – geološka studija pod nazivom "Studija potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško-slavonske županije", koja je u skladu sa Strategijom gospodarenja mineralnim sirovinama RH.
- (334.) Na postojećim lokacijama sve aktivnosti istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina, ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe moraju se podrediti racionalnom korištenju zemljišta te osobito provoditi mjere zaštite i sanacije okoliša, kako tijekom korištenja, tako i nakon dovršenja korištenja nalazišta.

(334a.) Na prostorima za istraživanje i eksploataciju geotermalnih voda, kao i na EP geotermalnih voda, u svrhu provođenja i analiziranja smještaja istražnih bušotina i prateće infrastrukture, potrebno je prethodno provesti krajobrazne analize kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri sačuvala postojeća vrijedna vegetacija, a predispozicije zahvata prilagoditi reljefnim karakteristikama, te težiti što manjoj introdukciji nove prateće infrastrukture zahvata, a odabir lokaliteta birati prema postojećoj infrastrukturi.

Prilikom definiranja budućih istražnih i eksploatacijskih lokaliteta izbjegavati područja krajobraznih cjelina utemeljenih prirodnih, estetskih i kulturnih vrijednosti kao i pojedinačne elemente/čimbenike koji čine određeni krajobraz prepoznatljivim.

10.6. Zrak

- (335.) Kao prioritetne mjere za sprječavanje i smanjivanje onečišćavanja zraka utvrđuju se:
- Moguće izvore onečišćavanja zraka treba ispravno locirati u prostoru u odnosu na stambene i slične zone uzimajući osobito u obzir smjer i intenzitet dominantnih vjetrova te udaljenost od naseljenih područja,
  - Moraju se izvršiti istraživanja o osobinama, smjeru i intenzitetu vjetrova na području Županije,
  - U postojećim neodgovarajuće lociranim industrijskim zonama treba izbjegavati sadržaje koji onečišćuju zrak, a ako to nije moguće onda poduzimati zaštitne mjere ugradnjom uređaja za pročišćavanje zraka,
  - Oko postojećih i planiranih izvora onečišćavanja zraka potrebno je podizati odnosno planirati podizanje nasada zaštitnog zelenila,
  - Nastaviti aktivnosti vezane uz plinifikaciju,
  - Intenzivno nastaviti aktivnosti vezane uz rješavanje deponiranja krutog otpada,
  - Sanirati postojeća neuređena odlagališta otpada,
  - Katastri emisija u okoliš,
  - Obvezno je izraditi zakonom propisane dokumente zaštite i poboljšanja kakvoće zraka (Program zaštite zraka, Izvješće o zaštiti zraka i Program mjerenja kakvoće zraka), kako bi se pravodobno i na utemeljen način mogao usmjeravati i kontrolirati razvoj u pojedinim područjima i izgradnja u prostoru.
  - Na području Županije, odnosno jedinica lokalne samouprave obvezno je uspostaviti odgovarajuću područnu mrežu praćenja kakvoće zraka propisana Zakonom o zaštiti zraka.
  - Intenzivirati aktivnosti vezane uz rješavanje (saniranje) negativnog utjecaja postojećih izvora onečišćavanja zraka na okoliš, te prirodnu i graditeljsku baštinu (osobito kad su u pitanju stočne farme.
  - Pri projektiranju, izgradnji i korištenju odlagališta otpada poštovati propisane mjere zaštite zraka, pri čemu tijekom korištenja količina emisije onečišćujućih tvari ne smije prelaziti zakonom dozvoljene granice, a prevencija prekoračenja dozvoljenih vrijednosti uključuje npr. sprečavanje ispuštanja neugodnih mirisa iz zatvorenih postrojenja, pročišćavanje takvih plinova biofilterima i po potrebi vrećastim filterima, iskorištavanjem bioplina i dr.
  - Prilikom određivanja točne lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koji se nalaze u zoni utjecaja predlaže se smještaj na dovoljnoj udaljenosti od prvih stambenih objekata (više od 500 m) gdje god je to moguće.
  - Primjenom najboljih raspoloživih tehnika (NRT) u postrojenjima ograničiti i smanjiti emisije onečišćujućih tvari i stakleničkih plinova, uključujući i postrojenja koja nisu obveznici ishođenja okolišne dozvole, što se osobito odnosi na gospodarske zone „Pleternica II“, „Kula“ i „Lipik IV“ te lokaciju za godpodarenje građevnim otpadom „Vinogradine“.
  - Koristiti ostale prepoznate tehnike smanjivanja emisija onečišćujućih tvari i buke tijekom korištenja zahvata u prostoru, osobito za zahvate za koje postoje određeni rizici kao što su: gospodarske zone, eksploatacijska polja, prometnice, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda i odlagališta otpada navedana u Strateškoj studiji o utjecaju na okoliš Prostornog Plana Požeško-slavonske županije koja je sastavni dio ovog Plana.

10.7. Zaštita od buke

(336.) Građevine i postrojenja koja mogu biti izvor prekomjerne buke potrebno je planirati na odgovarajućoj udaljenosti od stambenih i rekreacijskih zona, većih prometnica i drugih tihih djelatnosti, a u izuzetnim slučajevima i izvan naselja.

(337.) Predviđene razine buke u urbanim područjima potrebno je, u suglasju sa zakonskim propisima, utvrditi u planovima nižeg reda.

- (338.) Potrebno je intenzivirati aktivnosti vezane uz rješavanje (saniranje) negativnog utjecaja postojećih izvora buke i vibracija na okoliš, te prirodnu i graditeljsku baštinu (osobito kad su u pitanju kamenolomi).

10.8. Krajobraz

- (339.) Mjere zaštite krajobraznih vrijednosti obrađene su i nabrojane u poglavlju 7. ovih Odredbi za provođenje.

10.9. Biljne i životinjske vrste

- (340.) Prilikom izrade PPOU/G potrebno je utvrditi da li na području obuhvata plana žive ili rastu zaštićene biljne i životinjske vrste, te vrste čija brojnost opada, staništa nestaju ili im prijete izumiranje, te za iste propisati mjere zaštite.

10.10. Oblikovanje naselja i zaštita kulturne baštine

- (341.) Za buduće oblikovanje naselja potrebno je planiranje nove izgradnje uravnotežiti s postojećom izgradnjom zadržavajući i njegujući izvorna obilježja naselja i šireg područja.
- (342.) Osnovni je cilj zaštite briga za nasljeđene vrijednosti; odgovornost za sudbinu baštine snosi cijela zajednica, a napose su odgovorne one strukture (pojedinci) koje izravno njome upravljaju.

Briga o baštini odvija se u dvije razine, usko stručnoj i društvenoj. Prva je u kompetenciji mjerodavnih stručnih tijela na državnoj i lokalnoj razini te stručnih i znanstvenih ustanova. Druga je pak u kompetenciji javnih ustanova i svakoga pojedinca u zajednici.

Sprečavanje nepovoljnih utjecaja u uskoj je vezi s prepoznavanjem i utvrđivanjem neposrednih i posrednih uzroka i njihovim otklanjanjem. Njihovo se djelovanje kvalificira prema posljedicama koje ostavljaju na pojedinoj vrsti kulturnoga dobra. Da bi se izbjegle negativne posljedice jedan je od važnih preduvjeta provođenje zakonskih propisa u pogledu sustavnih istraživanja, dokumentiranja i pravne zaštite. Također je jedan od bitnih instrumenata zaštite prostornoplanska dokumentacija koja donosi sustav neophodnih operativnih mjera zaštite u ovom Planu navedenih unutar planskog dijela te poglavlja 8. ovih Odredbi.

10.11. Zaštićene prirodne vrijednosti

- (343.) Mjere zaštite prirodnih vrijednosti i posebnosti obrađene su i nabrojane u poglavlju 8. ovih Odredbi za provođenje

10.12. Gospodarenje otpadom

- (344.) Mjere gospodarenja s otpadom obrađene su i nabrojane u poglavlju 9. ovih Odredbi za provođenje.

10.12.A. Strateška procjena utjecaja na okoliš

- (344a.) Za sve zahvate za koje postoje rizici moraju se uzeti u obzir rezultati Strateške studije o utjecaju na okoliš Prostornog plana Požeško-slavonske županije koja se smatra sastavnim dijelom ovog Plana.

10.13. Ocjena prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu

- (345.) Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu je postupak kojim se ocjenjuje utjecaj plana, programa ili zahvata, samog i s drugim planovima, programima ili zahvatima, na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Ocjena prihvatljivosti provodi se za plan, program ili zahvat, odnosno dijelove plana, programa ili zahvata koji sam ili s drugim planovima, programima ili zahvatima može imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže.

Ocjena prihvatljivosti provodi se i za strategije za koje je posebnim propisom propisana obveza strateške procjene.

Ocjena prihvatljivosti ne provodi se za plan, program ili zahvat, odnosno dijelove plana, programa ili zahvata neposredno povezane i nužne za upravljanje područjem ekološke mreže.

- (346.) Ocjena prihvatljivosti za područje ekološke mreže sastoji se od: prethodne ocjene prihvatljivosti, glavne ocjene prihvatljivosti te utvrđivanja prevladavajućega javnog interesa i odobravanja zahvata uz kompenzacijske uvjete.

Ocjena prihvatljivosti zahvata provodi se, sukladno načelu predostrožnosti, kako bi se utjecaji zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže sveli na razumnu mjeru.

Ocjena prihvatljivosti zahvata provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata, prije izdavanja lokacijske dozvole ili izdavanja drugog potrebnog odobrenja za provedbu zahvata.

10.14. Ekonomski poticaji

- (347.) Uz zakonom propisane moguće i poželjne ekonomske poticaje u cilju unapređenja zaštite okoliša preporuča se na razini Županije razraditi posebni program poticajnih i ograničavajućih mjera koje će pridonijeti unapređenju zaštite okoliša (uvažavajući namjenu i zaštitu prostora utvrđenu u PPŽ-u i drugim prostornim planovima).

10.15. Golf tereni

- (348.) Izgradnju golf igrališta treba planirati na način da uvjeti zaštite i klimatski uvjeti omogućuju isplativo korištenje, uz prihvatljivo očuvanje prostornoga konteksta, ekosustava, pejsažnih i kulturnih vrijednosti.

U odabiru područja za gradnju golf igrališta prednost treba dati području sa što manjim brojem zahtjeva za različitim oblicima zaštite, kao i predjelima manje prirodne i krajobrazne vrijednosti (napušteni kamenolomi, nekadašnje šljunčare i napuštena eksploatacijska polja mineralnih sirovina, zatvorena odlagališta otpada i sl.).

Treba izbjegavati područja koja zahtijevaju bitnu izmjenu oblića terena (topografije), terene većih nagiba te osobito vrijedno i vrijedno poljoprivredno zemljište.

Za održavanje terena za igru potrebno je osigurati stalnu opskrbu vodom izvan sustava javne vodoopskrbe (navodnjavanje iz alternativnih izvora – kišnica, tehnička voda i sl.). Kvalitetne dijelove kulturnoga krajolika u okolini i unutar golf igrališta (vinogradi, voćnjaci, maslinici, ostatci povijesnih perivoja, arheološki nalazi, dvorci, kurije, ljetnikovci, napuštene industrijske ili druge povijesne građevine) treba uklopiti u obuhvat kao bitne elemente atraktivnosti i prepoznatljivosti golf igrališta.

Nakon provedene evidencije svih prirodnih i kulturnih fenomena i artefakata za koje je potreban u prostoru poseban pristup a u nadležnosti su državnih institucija, potrebno je odrediti jasan režim postupanja i održavanja takvih posebnih vrijednosti. Pritom će se odrediti područja potpune zaštite, a i razina mogućih građevnih i drugih zahvata u prostoru.

- (348a.) Potrebno je primijeniti sljedeće kriterije radi zaštite kulturnih i krajobraznih vrijednosti:
- smještajem golf igrališta osigurati neometano kretanje domicilnom stanovništvu bez većih produženja putova (prilaz naseljima, gospodarskim i poljodjelskim dobrima i sl.);
  - golf igrališta ne treba planirati u područjima vrijednih šuma, kvalitetnoga poljodjelskoga zemljišta, vodozaštitnoga područja i važnih arheoloških areala;
  - planiranje golf igrališta, ako se ne može ostvariti pravo korištenja zemljišta željenog obuhvata zbog privatnoga vlasništva, treba prilagoditi tako da se omogući neometano korištenje - i privatnoga posjeda (pristup, granica zaštite) i golf igrališta;
  - za održavanje terena za igru treba osigurati stalnu opskrbu vodom izvan sustava javne vodoopskrbe (navodnjavanje iz alternativnih izvora – kišnica, tehnička voda i dr.);
  - uređenje i uporaba igrališta ne smiju prouzročiti štete u sustavu vodoopskrbe i odvodnje ili smanjenja resursa pitke vode;
  - vrednovati prostor te ocijeniti prihvatljivost građenja i korištenja golf igrališta u odnosu na postojeće namjene prostora, te prirodne i antropogene uvjete.
  - golf igrališta i prateće sadržaje treba planirati i graditi uz očuvanje prostornog konteksta, ekosustava, prirodnih i kulturnih vrijednosti te afirmaciju ambijentalnih vrijednosti i posebnosti krajolika;

- golf igrališta treba planirati u suglasju s ekološkom mrežom, a valja izbjegavati područja na utvrđenim staništima i migratornim putovima divljači, kao i na svim lokacijama na kojima se njihovim uređenjem ugrožavaju ekološki uvjeti;
- prilikom izgradnje golf igrališta potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri sačuvati postojeći biljni materijal;
- novoposađene biljne vrste moraju biti autohtone;
- na projektnoj razini treba detaljno obraditi sve aspekte potencijalnog onečišćenja okolnog šumskog područja te propisati adekvatne mjere zaštite u postupku procjene utjecaja na okoliš;
- u planiranju golf igrališta treba provesti evidenciju svih prirodnih fenomena i svih artefakata čija uloga u prostoru traži poseban pristup - ili mjerama zaštite i očuvanja, bilo posebnim postupcima pri rješavanju mogućih prostornih zahvata;
- pojedinačne zgrade ili skupine zgrada pučke gradnje (tradicionalne kuće, vodenice i sl.) uklopiti u projekt golf igrališta kao dopunu obvezatnim sadržajima ili kao dio turističkih smještajnih jedinica (napuštena sela),
- svi artefakti koji ulaze u nadležnost konzervatorskih odjela (kvalitetna povijesna i regionalna arhitektura, gradine i sl.) moraju biti evidentirani i jasno određen režim njihova održavanja; isto tako, artefakti koji ne ulaze u nadležnost konzervatorskih odjela, a predstavljaju vrijednost krajolika (prirodni fenomeni, raspela, spomenici i sl.), moraju biti planom verificirani pri čemu će se odrediti predjeli potpune zaštite, i mogući zahvati u prostoru,
- turistički smještaj u sklopu golf igrališta ne treba planirati na vizualno vrijednim lokacijama, a osobito ne u visoko zaštićenom prirodnom i/ili kulturnom krajoliku.

(348b.) Oblikovanje prostora golf igrališta odnosi se na oblikovanje krajolika, očuvanje vizura i oblikovanje zgrada i ostalih građevina koje se grade u sklopu golf igrališta.

Pri tome osobito treba ispitati, opisati i obrazložiti sljedeće:

1. postojeće stanje - tlo, geologiju, klimu, topografiju, površinske tokove i podzemne vode, biljni i životinjski svijet, strukturu ujezerenih površina, stanje obraslosti (postojeći odnos obradivih površina, prirodnih nasada, šume, prometnica, voda itd.), vizure u krajoliku, ocjene strukture vodenih i/ili ujezerenih površina, cjelokupnu ocjenu prostora;
2. ograničenja – izuzeti od izgradnje područja koja se nalaze u zaštićenim područjima i prostorima vrijednih biotopa, planiranje ograničiti na prostor manje vrijednosti, a ako se ne mogu izbjeći vrijedna područja, svakako je potrebno dati uvjerljivo obrazloženje i uvjete za ponašanje u prostoru;
3. vrstu i obilježje zahvata - u čemu se sastoji, kako se planira provedba ograničenja u zaštićenim područjima, potanko opisati zadiranje u prirodu i krajolik (npr. ukidanje staništa rijetkih ptica, pojaseva šume i živice, izgradnja građevina, parkirališta i sl., zamjenjivost ili ponovna uspostava na drugom mjestu – izmještanje);
4. izjednačavanje i zamjenu (substituciju) - ekstenzivne livade i livade s livadnim biljem, sadnju prikladnih (autohtonih) stablašica i grmlja (pojedinačna stabla ili živice), zamjenu stabala voćaka lokalnim sortama, otvaranje kanaliziranih površinskih tokova i ujezerenih površina izvan površine terena za igru – renaturiranje, sadnju bjelogorice;
5. usporedba površina po veličini prije–poslije, stupanj vrijednosti prije–poslije, ekološka vrijednost te usporedbena analiza zahvata i izjednačavanja (zahvaćenog i substituiranog).

Osobitu pozornost treba pridati naslijeđenom kulturnom krajoliku s tradicijskim građevno-pejsažnim strukturama, kao što su voćnjaci, vinogradi, elementi tradicijske gradnje na tim prostorima, spomenici, raspela, kapela i sl., te skladno povezivanje s rubnim prirodnim šumskim sustavima.

(348c.) Svaki arhitektonski zahvat mora uzimati u obzir postojeće vrijednosti te voditi računa o osnovnim kompozicijskim gabaritima novih zgrada, primijenjenim materijalima i prostorno-oblikovnom izrazu, i to posebice:

- u područjima u kojima je u neposrednom okruženju golf igrališta - regionalni povijesni arhitektonski jezik definirao cjelinu oblikovnog izraza - svaki graditeljski i krajobrazni zahvat mora polaziti od te činjenice kreativno se uklapajući i zaokružujući postojeće vrijednosti,
- u područjima u kojima su pomiješani povijesni, regionalni ili suvremeni izrazi – arhitektonski zahvati u prostoru moraju krenuti od ambijentalnih vrijednosti, nadopunjujući ih primjenom povijesno-regionalnog suvremenog arhitektonskog jezika, vodeći računa o prostorno-urbanom konceptu temeljenom na genius loci danog lokaliteta, kao i na vrijednosnim dostignućima suvremenih kretanja, uz potpuno poštivanje i nadopunjavanje ambijentalne vrijednosti.

Primjena oblikovnih izraza navedenih u ovim načelima ne znači njihovu formalističku uporabu u projektu, nego njihovu kreativnu interpretaciju u vremenu i prostoru u kojemu nastaju.

- (348d.) Potrebno je zaštititi vizuru na postojeće krajobrazne vrijednosti (naselja, kulturna dobra, prirodne ili graditeljske akcente, vodotoke, jezera, planine, planinske vrhove i sl.), a i ostvariti vizuru s golf igrališta na te iste vrijednosti, kao bitan čimbenik atraktivnosti i prepoznatljivosti golf igrališta.

Zaštita vizura mora biti temeljno polazište pri planiranju turističkoga smještaja u funkciji golf igrališta, pri čemu ga ne treba planirati na vizualno vrijednim lokacijama, a posebice ne u visoko zaštićenom prirodnom i/ili kulturnom krajoliku.

10.16. Mjere posebne zaštite

- (349.) Kriteriji za provedbu mjera zaštite ljudi, prirodnih i materijalnih vrijednosti temelje se na geografskim i demografskim osobitostima, dostignutom stupnju razvoja gospodarstva, infrastrukture i svih društvenih djelatnosti, kao i na stalnom procjenjivanju ugroženosti ljudi i područja prirodnim nepogodama, tehničko-tehnološkim i ekološkim nesrećama i povredljivošću na eventualna ratna razaranja.
- (350.) Mjere posebne zaštite sastoje se iz osnovnih i specifičnih mjera i zahtjeva. Osnovne mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja u najvećoj mjeri sadržane su u načelima i mjerama planiranja prostora.
- (351.) Specifične mjere i zahtjevi zaštite i spašavanja općenito obuhvaćaju:
- mjere kojima se osigurava zaštićenost stambenih, poslovnih i drugih građevina, smanjuje njihova izloženost i povredljivost od razaranja (manja visina građevina, manja gustoća izgrađenosti, više zelenih površina, veća udaljenost između građevina i slično),
  - mjere koje omogućavaju učinkovitiju evakuaciju, izmještanje, spašavanje, zbrinjavanje, sklanjanje i druge mjere zaštite i spašavanja ljudi,
  - mjere koje omogućavaju elastičan prijelaz iz jednog u drugi oblik prometa i kretanja (iz optimalnih u izvanredne uvjete),
  - mjere koje omogućavaju lokalizaciju i ograničavanje dometa posljedica pojedinih prirodnih nepogoda i drugih incidentnih-izvanrednih događaja,
  - mjere koje omogućavaju funkcioniranje i obnavljanje građevina u slučaju oštećenja (protupotresno i protupožarno projektiranje i slično).

Identifikacija prijetnji i rizika, kao i analiza te područje reagiranja detaljno su razrađeni u dokumentu pod nazivom *Procjena rizika od velikih nesreća Požeško-slavonske županije*.

Svi zahvati na području obuhvata ovog Plana trebaju biti sukladni važećem Zakonu o sustavu civilne zaštite i usklađeni s Procjenom rizika i Planom djelovanja civilne zaštite („Narodne novine“, br. 85/15, 118/18 i 31/20) te važećim Pravilnikom o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora i Pravilnikom o postupku uzbunjivanja stanovništva.

U dokumentima prostornog uređenja planirani sadržaji u prostoru moraju biti usklađeni s propisanim preventivnim mjerama zaštite, što se posebice odnosi na građevine nizvodno od akumulacija u zahvatu poplavnog vala, na vodozaštitnim područjima, na klizištima, unutar zaštitnih zona odlagališta otpada, lokacije građevina pravnih osoba koje manipuliraju opasnim tvarima, skladišta eksplozivnih sredstava, energetske objekte, zaštitne infrastrukture obrane od poplava te na druge slučajeve kada bi, sukladno Procjeni, sigurnost ljudi imovine i okoliša u pojedinim dijelovima prostora mogla biti ugrožena zbog identificiranih prirodnih i antropogenih opasnosti.

10.16.1. Sklanjanje ljudi

- (352.) Sklanjanje ljudi osigurava se izgradnjom skloništa osnovne i dopunske zaštite, te prilagođavanjem pogodnih prirodnih, podrumskih i drugih pogodnih građevina za funkciju sklanjanja ljudi, u područjima (zonama) obvezne izgradnje skloništa. Zone obvezne izgradnje skloništa odredit će se prostornim planovima uređenja općine i grada.

Skloništa su namjenjena zaštiti ljudi i stvari potrebnih za preživljavanje u vrijeme autonomije skloništa, pri zaštitnom režimu sklanjanja. Skloništa osnovne zaštite su otpornosti 100 - 300 kPa, a dopunske zaštite otpornosti 50kPa. Grade se na utvrđenim područjima uzimajući u obzir racionalnost izgradnje, vrstu i namjenu građevine, prosječan broj ljudi koji borave, rade ili su u poslovno-uslužnom odnosu u građevini, ugroženost građevine, geološko-hidrološke uvjete građenja i slično.

Skloništa moraju biti ravnomjerno razmještena s obzirom na gustoću naseljenosti i stupanj ugroženosti,

Pri planiranju i gradnji podzemnih javnih, komunalnih i sličnih građevina, dio kapaciteta nužno je prilagoditi zahtjevima sklanjanja ljudi, ukoliko u zoni takve građevine sklanjanje nije osigurano na drugi način.

- (353.) Skloništa osnovne i dopunske zaštite obvezno se planiraju i projektiraju kao dvonamjenske građevine s prvenstveno mirnodopskom namjenom u skladu s opredjeljenjima i interesima investitora ili projektantskim smjericama prostornih i urbanističkih planova. Dvonamjenske objekte, kao i skloništa kojima nije moguće odrediti mirnodopsku namjenu, treba projektirati kao višenamjenske poslovne prostore s ovim minimalnim zahtjevima:
- svjetla visina minimalno 2,80 m,
  - kolni prilaz prema glavnom ulazu ili rezervnom izlazu,
  - sanitarni čvorovi (u objektu ili neposredno uz njega) s fleksibilnom izvedbom priključka na vodovod i kanalizaciju,
  - priključak na telefon i antenske priključke.

Lokaciju pojedinog skloništa ili dvonamjenskog objekta predvidjeti tako da je pristup omogućen i u uvjetima rušenja građevina.

Zone obvezne izgradnje skloništa i lokacija pojedinog skloništa ili dvonamjenskog objekta, utvrđuje se uz suglasnost nadležnog tijela uprave.

- (354.) Sklonište u zonama obvezne izgradnje ne treba graditi:
- ukoliko je sklanjanje osigurano u već izgrađenom skloništu,
  - građevinama za privremenu uporabu,
  - neposrednoj blizini skladišta zapaljivih tvari,
  - ispod zgrada viših od deset nadzemnih etaža,
  - u razini nižoj od podruma zgrade,
  - u okviru građevina turističkih naselja,
  - u okviru građevina arheoloških lokaliteta,
  - u područja zahvata zone plavljenja nizvodno od hidroenergetskih akumulacija,
  - područjima s nepovoljnim geološko-hidrološkim uvjetima.

- (355.) Ceste i ostale prometnice, posebnim mjerama treba zaštititi od rušenja zgrada i ostalog zaprečavanja radi što brže i jednostavnije evakuacije ljudi i dobara.

Kod križanja cesta u dvije ili više razina mora se osigurati cijeli lokalitet čvorišta na način da se isti režim prometa može preprojektirati za odvijanje u jednoj razini.

10.16.2. Interesi obrane

- (356.) Površine od interesa za obranu namjenjene su za djelatnosti zaštite Države i kao takve označene su u PPŽ simbolom koji označava posebnu namjenu. Razgraničenje prostora od interesa za obranu vrši se određivanjem detaljne granice vojnog kompleksa, prema postojećim lokacijama.

Tablica 9.

LOKACIJE PROSTORA OD INTERESA OBRANE	
OPĆINA / GRAD	LOKALITET
Grad Požega	Vojarna "123. Brigade HV" Požega
Grad Požega	Strelište "Novo Selo"
Grad Požega	Vježbalište "Glavica"
Općina Velika/Brestovac	Rp "Papuk"
Općina Čaglin	OUP "Degman"
Grad Kutjevo	OUP "Kapavac"

- (357.) Razgraničenjem odrediti osnovni vojni kompleks kao i zaštitni pojas oko vojnih kompleksa. Zaštitni pojas je dio vojnog kompleksa koji se određuje ovisno o vrsti, namjeni i položaju građevina u prostoru. Za razgraničene prostore odrediti uvjete uređenja prostora mjere zaštite i druge mjere provedbe. Prilikom izrade PPŽ usklađeni su uvjeti korištenja prostora šumskih, poljoprivrednih i vodnih površina, te površina za razvoj naselja, površina izvan naselja za izdvojene namjene i infrastrukturu, te zaštićenih područja s potrebama obrane.

- (357a.) Kod određivanja područja za izgradnju građevina elektroničkih pokretnih komunikacija potrebno je ispoštivati posebne uvjete od interesa obrane vezano za zone posebne namjene i zaštitne i sigurnosne zone vojnih objekata navedene u tablici 9.

U postupcima ishođenja potrebne dokumentacije za gradnju objekata elektroničkih pokretnih komunikacija i građevina za navodnjavanje, sukladno pozitivnoj zakonskoj regulativi potrebno je ishoditi posebne uvjete i suglasnost MORH-a.

Za zone posebne namjene iz tablice 9., mjere zaštite kao i njihovo usklađenje s ostalim korisnicima u prostoru, definirat će se temeljem odredbi Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (NN, br. 175/03).

- (358.) Utvrđeni su i kriteriji uređivanja prostora u cilju određivanja interesa obrane, a za primjenu kod izrade PPUO/G kako slijedi:
- usmjeriti prostorno razvojne prioritete na svrhovitu zaštitu interesa obrane,
  - odrediti građevinska područja izvan površina od posebnog značenja za obranu,
  - uskladiti potrebe osiguranja prostora od interesa za obranu s drugim korisnicima prostora,
  - odrediti prostorne elemente, smjernice i kriterije za utvrđivanje prostora i sustava od interesa za obranu.

10.16.3. Zaštita od poplava

- (359.) Zaštitu od poplava provoditi u skladu sa Zakonom o vodama, te Državnim i Županijskim planovima obrane od poplava.

U potencijalno poplavnim područjima ne može se planirati izgradnja kako ne bi došlo do ugrožavanja ljudi i materijalnih dobara. , osim iznimno kada se u fazi projektiranja pojedinačnih zahvata treba provesti analiza ranjivosti na klimatske promjene te primijeniti hidrotehnička rješenja za one objekte koji će se graditi u poplavnom području.

10.16.4. Zaštita od požara

- (360.) Mjere zaštite od požara temelje se na procjeni ugroženosti od požara i plana zaštite od požara, a planiranih temeljem Županijskog plana zaštite od požara. Prostornim planovima treba utvrđivati koncentrični način izgradnje unutar područja, bez obzira na namjenu, radi što učinkovitije kurativne zaštite od požara (izbjegavati longitudinalnu izgradnju). Prilikom nove izgradnje potrebno je voditi računa o prostornim uvjetima zaštite od požara, posebice o:
- mogućnosti evakuacije i spašavanja ljudi, životinja i imovine,
  - sigurnosnim udaljenostima između građevina ili njihovom požarnom odjeljivanju,
  - osiguranju pristupa i operativnih površina za vatrogasna vozila,
  - osiguranju dodatnih izvora vode za gašenje,
- a uzimajući u obzir i postojeća i nova naselja, odnosno građevine, postrojenja i prostore te njihova požarna opterećenja i zauzetost osobama.

10.16.5. Zaštita od minsko eksplozivnih sredstava

- (361.) Mjere zaštite od područja zagađenih minsko eksplozivnim ubojitim sredstvima temelje se na procjeni ugroženosti pojedinog područja i planiranih temeljem Županijskog plana za razminiranje.

10.16.6. Zaštita od potresa

- (362.) Zaštita od potresa provodi se protupotresnim projektiranjem građevina koje, kao i građenje, treba provoditi sukladno Zakonu o građenju i postojećim tehničkim propisima.

Protupotresno projektiranje i građenje treba provoditi u skladu s postojećim seizmičkim kartama i PPŽ iz kojih se može očitati stupnjevi seizmičnosti pojedine lokacije. Kako su te karte nedovoljne preciznosti nužno je seizmotektonsko zonirati Županiju u mjerilu 1:100.000, što mora biti usklađeno s seizmičkim zoniranjem Republike Hrvatske.

11. Mjere provedbe

- 11.1. Obveza izrade dokumenata prostornog uređenja

(363.) Na temelju Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske i planskih usmjerenja i određenja u PPŽ-u na području Požeško-slavonske županije obvezno je imati/donijeti slijedeće dokumente prostornog uređenja:

a) Prostorni plan područja posebnih obilježja (PPPO) za:

- park prirode Papuk

Prostornim planom područja posebnih obilježja osobito je važno riješiti pitanje usklađivanja gospodarskih interesa i interesa vezanih uz zaštitu i racionalno korištenje prirodnih vrijednosti. Prostorni plan područja posebnih obilježja uz poštivanje smjernica Strategije i zahtjeva Programa, uvažavanjem prirodnih, krajobraznih i kulturnopovijesnih vrijednosti te uvjeta zaštite okoliša i prirode, razrađuje ciljeve prostornog uređenja na području posebnih obilježja i određuje organizaciju, zaštitu, namjenu i uvjete korištenje prostora. Donosi se za područje koje se nalazi u dvije županije (Požeško-slavonsku i Virovitičko-podravsku).

b) Prostorni plan uređenja općine/grada (PPUO/G) za:

- 5 gradova: Požega, Lipik, Pakrac, Pleternica i Kutjevo
- 5 općina: Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol i Velika.

Provedbeni dokumenti prostornog uređenja određuju se u prostornim planovima uređenja općina i gradova, a sukladn važešim zakonskim odredbama.

- 11.2. Uvjeti neposredne provedbe zahvata u prostoru

11.2.1. Istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe

(363a.) Uvjeti provedbe i lokacijski uvjeti za neposrednu provedbu ovog Plana utvrđuju se za slijedeće zahvate u prostoru državnog značaja prikazane na kartografskom prikazu br. 1.:

- tri eksploatacijska polja ugljikovodika (u daljnjem tekstu „EPU“), koja se dijelom nalaze unutar obuhvata ovog Plana (EPU Janja Lipa, EPU Kozarica, EPU Jamarica) sa naftno-rudarskim objektima i postrojenjima za potrebe istraživanja i eksploatacije ugljikovodika
  - EPU Jamarica (dijelom planirano ovim Planom) može se utvrditi unutar granica prikazanih na kartografskom prikazu br. 1. „Korištenje i namjena prostora“, maksimalne veličine (dio unutar obuhvata ovog Plana) cca 25,35 ha, a u skladu s odredbama, smjericama i kriterijima posebnih propisa i ovog Plana (ukupna površina EPU Jamarica iznosi cca 4.223,11 ha)
  - EPU Janja Lipa (dijelom planirano ovim Planom) može se utvrditi unutar granica prikazanih na kartografskom prikazu br. 1. „Korištenje i namjena prostora“, maksimalne veličine (dio unutar obuhvata ovog Plana) cca 431,56 ha, a u skladu s odredbama, smjericama i kriterijima posebnih propisa i ovog Plana (ukupna površina EPU Janja Lipa iznosi cca 490,40 ha)
  - EPU Kozarica (dijelom planirano ovim Planom) može se utvrditi unutar granica prikazanih na kartografskom prikazu br. 1. „Korištenje i namjena prostora“, maksimalne veličine (dio unutar obuhvata ovog Plana) cca 139, 35 ha + 25,25 ha, a u skladu s odredbama, smjericama i kriterijima posebnih propisa i ovog Plana (ukupna površina EPU Kozarica iznosi cca 2.251,80 ha).
- eksploatacijsko polje geotermalne vode u energetske svrhe „Lipik GT-9“ te za objekte i postrojenja, kao i sve građevine unutar površina planiranih za eksploataciju ugljikovodika,
- buduća eksploatacijska polja te za objekte i postrojenja, kao i sve građevine unutar površina planiranih za eksploataciju ugljikovodika
- buduća eksploatacijska polja za objekte i postrojenja, kao i sve građevine unutar površina planiranih za eksploataciju geotermalnih voda u energetske svrhe unutar
  - prostora za istraživanje (istražni prostor) i eksploataciju geotermalne vode „Lipik“ i "Tekić"
  - predloženog prostora za istraživanje i eksploataciju geotermalne vode (istražni potencijal) "Međurić"

za koja ovim planom nisu određeni oblik i veličina, ali će biti predložena provjerenim elaboratom o rezervama

- potencijalna/buduća eksploatacijska polja geotermalnih voda u energetske svrhe s objektima i postrojenjima za potrebe istraživanja i eksploatacije geotermalnih voda, a na izdvojenim lokalitetima s energetske potencijalom geotermalne vode prema tablici br. 3a. ovog Plana

- cjevovode od planiranih bušotina do spoja na postojeći sabirno-transportni sustav unutar i izvan eksploatacijskih polja,
- infrastrukturne, pomoćne i prateće građevine, sve što je u funkciji naftno-rudarskih radova istraživanja i eksploatacije.
- istražne prostore ugljikovodika, istražni prostor ugljikovodika u pripremi te istražni prostor geotermalnih voda u energetske svrhe, samo u svrhu istražnih radova, građevina i/ili postrojenja.

(363b.) Unutar EPU iz članka 363a. neposrednom provedbom ovog Plana mogu se izdavati akti za građenje i/ili rekonstrukciju građevina naftno-rudarskih objekata i postrojenja i izvođenje zahvata u prostoru koji se ne smatraju građenjem:

- bušotinskih radnih prostora i priključnih cjevovoda sa pripadajućim tornjevima, njihalicama i vijčastim pumpama, te ostalom potrebnom opremom (spremnici kapljevine do 50 m³, razvodno upravljačkim jedinicama, rasvjetnim stupovima, separatorima, punilištima autocisterni, bakljama, nadzemnom bušotinskom opremom, erupcijskim uređajima itd.)
- priključnih cesta
- visokonaponskih 10 kV i niskonaponskih energetskih vodova, uključivo trafostanice 10/04 kV
- signalnih kablova
- ograda
- drugih infrastrukturnih, pomoćnih i pratećih građevina, a koji su u funkciji naftno-rudarskih radova istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i geotermalnih voda u energetske svrhe.
- naftno-rudarske objekte i postrojenja unutar bušotinskih radnih prostora za izradu bušotina u fazi istraživanja
- naftno-rudarske objekte i postrojenja unutar bušotinskih radnih prostora u fazi eksploatacije
- cjevovoda od bušotina do spoja na postojeći sabirno-transportni sustav te ostale cjevovode unutar i izvan eksploatacijskih polja
- plinske, otpremne, centralne-plinske, mjerne, sabirne i kompresorske stanice
- ostalih objekata u funkciji eksploatacije ugljikovodika: trafostanice, koltlovnice, pumpanice slane vode, stanice slane vode, rezervoare tehnološke kanalizacije RPK, energane, centralne otpadne jame, pretakališta auto-cisterni, vatrogasnice i drugo,

a koji su u funkciji naftno-rudarskih radova istraživanja i eksploatacije, skladištenja ugljikovodika i geotermalnih voda te trajnog zbrinjavanja plinova u geološkim strukturama istoga.

Neposrednom provedbom ovog Plana ne mogu se izdavati akti za građenje i/ili rekonstrukciju zgrada. Pojedini zahvati u prostoru iz stavka 1. mogu biti u funkciji više eksploatacijskih polja.

(363c.) Sve građevine i zahvati unutar i izvan EPU i geotermalne vode mogu se povezivati međusobno kao i na ostalu magistralnu infrastrukturu.

(363d.) Neposrednom provedbom ovog Plana mogu se izdavati akti za građenje i/ili rekonstrukciju zahvata u prostoru iz članka 363a.:

- najveće površine pojedinačnog zahvata 3,0 ha (osim prometne i druge infrastrukture)
- maksimalne visine 10 m (osim tornjeva bušačeg postrojenja i baklji koji mogu biti maksimalne visine 52 m odnosno 15 m)
- unutar površine zahvata smještenih tako da se do svakog objekta i/ili postrojenja osigura prolaz minimalne širine 2,5 m
- maksimalnog koeficijenta izgrađenosti 0,3
- maksimalnog koeficijenta iskoristivosti 0,7.

Građevna čestica formira se iznimno, unutar građevinskih područja gospodarske namjene/proizvodne za ugljikovodike te za eksploataciju geotermalnih voda kada se ista odvija unutar građevinskih područja, a kada je potrebno osigurati jednoznačno korištenje prostora.

(363e.) **Uvjeti za izdavanje provedbenih akata za bušotinske radne prostore**

Neposrednom provedbom ovog Plana mogu se izdavati provedbeni akti za naftno-rudarske objekte i postrojenja, ako se osi bušotine planiraju:

- na udaljenosti većoj od visine tornja uvećane za 10% od zaštitnog pojasa plovnog kanala, željeznice, dalekovoda
- na udaljenosti većoj od 30 m od ruba pojasa autoceste, državne i lokalne ceste, osim za geotermalne vode čija udaljenost može biti manja
- na udaljenosti većoj od 15 m od industrijskih, šumskih i nerazvrstanih cesta, osim za geotermalne vode čija udaljenost može biti manja.

(363f.) Uvjeti za izdavanje provedbenih akata za cjevovode koji su u funkciji ugljikovodika

Neposrednom provedbom ovog Plana mogu se izdavati provedbeni akti za cjevovode (naftovodi, plinovodi i produktovodi), kada su:

- izvan građevinskih područja, osim građevinskih područja gospodarske namjene proizvodne planiranih ovim Planom
- izvan površina posebne namjene, postojećih infrastrukturnih koridora, te područja posebnih uvjeta korištenja i posebnih ograničenja u korištenju i primjene posebnih mjera uređenja i zaštite, osim iznimno, uz suglasnost i u skladu s posebnim uvjetima nadležnog javnopravnog tijela
- izvan šuma posebne namjene, osim iznimno ako ne utječu na razloge zbog kojih su proglašene, odnosno prema uvjetima nadležnog tijela
- izvan područja ciljnih staništa ekološke mreže i staništa ciljnih vrsta, osim iznimno, ako ne ugrožavaju očuvanje staništa i vrsta, te cjelovitost ekološke mreže
- pri izboru trase cjevovoda, projektiranju i izgradnji osigurani stabilnost cjevovoda, zaštita okoliša i prirode minimalne udaljenosti cjevovoda navedene su u članku 363e. ovih Odredbi.

Neposrednom provedbom ovog Plana mogu se izdavati provedbeni akti za naftno-rudarske objekte, građevine i postrojenja, bez obzira nalaze li se na formiranim zasebnim česticama ili u sklopu površina druge namjene.

Pojedini zahvati u prostoru iz mogu biti u funkciji više eksploatacijskih polja.

(363g.) Površine izuzete od lociranja naftno-rudarskih objekata i postrojenja tijekom istraživanja i eksploatacije

Neposrednom provedbom ovog Plana ne mogu se izdavati provedbeni akti za naftno-rudarske objekte i postrojenja i izvođenje zahvata u prostoru koji se ne smatraju građenjem, unutar površina planiranih za eksploataciju i eksploatacijskih polja, ako se planiraju na sljedećim područjima:

- vodotocima i jezerima
- inundacijskom pojasu unutar 250 m uz vodotoke i jezera
- inundacijskom pojasu unutar 1 000 m uz rijeke, osim za geotermalne vode
- I. zoni sanitarne zaštite izvorišta
- građevinskom području, osim ako se to omogući postupcima procjene/ocjene utjecaja zahvata na okoliš; od ove odredbe izuzimaju se geotermalne vode

Minimalna udaljenost građevina, naftno-rudarskih objekata i postrojenja od područja i površina iz stavka 1. utvrđuje se temeljem smjernica i kriterija posebnih propisa i posebnih uvjeta nadležnih javnopravnih tijela.

(363h.) Ograničenja za istraživanje i eksploataciju

Neposrednom provedbom ovog Plana mogu se izdavati akti za građenje i/ili rekonstrukciju naftno-rudarskih objekata i postrojenja i izvođenje zahvata u prostoru koji se ne smatraju građenjem, ali uz određena ograničenja, a to su:

- unutar područja ekološke mreže koja su manja od 10.000 ha ne provoditi istražno bušenje i eksploataciju ugljikovodika,
- unutar područja ciljnih staništa ekološke mreže i staništa ciljnih vrsta ne provoditi istražno bušenje i eksploataciju, osim ako ne ugrožavaju očuvanje staništa i vrsta, te cjelovitost ekološke mreže.

Neposrednom provedbom ovog Plana mogu se izdavati akti za naftno-rudarske objekte, građevine i postrojenja izvan površina posebne namjene, izvan postojećih i planiranih infrastrukturnih koridora, te izvan područja posebnih uvjeta korištenja i posebnih ograničenja u korištenju i primjene posebnih mjera uređenja i zaštite, osim iznimno, uz suglasnost i u skladu s posebnim uvjetima nadležnog javnopravnog tijela.

Detaljni uvjeti smještaja pojedinih naftno-rudarskih objekata i postrojenja te trasa cjevovoda, temeljem zakonskih i podzakonskih odredaba, utvrđuju se u postupcima procjene utjecaja zahvata na okoliš ili u postupcima ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Ne planirati naftno-rudarske objekte i postrojenja (osim objekata i postrojenja namijenjenih istraživanju i eksploataciji geotermalnih voda) unutar granica postojećih i/ili planiranih gospodarskih zona ugostiteljsko turističke i sportsko rekreacijske namjene.

(363i.) Udaljenosti naftno-rudarskih objekata i postrojenja od drugih zahvata u prostoru

Najmanja udaljenost bušotinskih radnih prostora te otpremnih, centralnih, mjernih, sabirnih i kompresorskih stanice (osim za geotermalne vode) mora iznositi:

- najmanje 70 m od građevinskih područja naselja, izdvojenih građevinskih područja naselja, izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, osim od izdvojenih građevinskih područja izvan naselja gospodarske namjene-proizvodne planiranih ovim planom i/ili u PPUO/G,
- najmanje 70 m od sportske, sportsko-rekreacijske i sl. namjene određene u PPUO/G izvan građevinskih područja,
- najmanje 70 m od površina posebne namjene, postojećih i planiranih infrastrukturnih koridora, te područja posebnih uvjeta korištenja i posebnih ograničenja u korištenju i primjene posebnih mjera uređenja i zaštite, osim iznimno, uz suglasnost i u skladu s posebnim uvjetima nadležnog javnopravnog tijela,
- najmanje 70 m od šuma posebne namjene, osim iznimno, ako ne utječu na razloge zbog kojih su proglašene.

Bušotine namijenjene eksploataciji geotermalnih voda mogu se graditi i unutar granica građevinskih područja, obzirom na njihov način eksploatacije, bušotinsku konstrukciju, podzemnu i nadzemnu bušotinsku opremu i površinu koju iste zauzimaju.

Najmanja udaljenost cjevovoda (spojnih, otpremnih i magistralnih) unutar i izvan planiranih i novih eksploatacijskih polja (osim za geotermalne vode) mora iznositi:

- najmanje 50 m od građevinskih područja naselja, izdvojenih građevinskih područja naselja, izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, osim od izdvojenih građevinskih područja izvan naselja gospodarske namjene-proizvodne planiranih ovim planom i/ili u PPUO/G,
- najmanje 50 m od sportske, sportsko-rekreacijske i sl. namjene određene u PPUO/G izvan građevinskih područja,
- najmanje 30 m od površina posebne namjene, postojećih i planiranih infrastrukturnih koridora, te područja posebnih uvjeta korištenja i posebnih ograničenja u korištenju i primjene posebnih mjera uređenja i zaštite, osim iznimno, uz suglasnost i u skladu s posebnim uvjetima nadležnog javnopravnog tijela,
- najmanje 50 m od šuma posebne namjene, osim iznimno, ako ne utječu na razloge zbog kojih su proglašene.

Izuzetak čine cjevovodi koji su u funkciji korištenja geotermalne vode jer se na njih ne primjenjuju navedene udaljenosti.

Navedene udaljenosti ne odnose se na naftno - rudarske objekte i postrojenja te druge objekte i građevine u postojećim eksploatacijskim poljima ugljikovodika.

(363j.) **Zaštitni i sigurnosni prostori**

Zaštitni sigurnosni prostor oko pojedinih naftno-rudarskih objekata i postrojenja unutar eksploatacijskih polja ugljikovodika, spojnih plinovoda između plinskih stanica, priključnih plinovoda od bušotina do plinskih stanica, otpremnih kondenzatovoda i otpremnih tehnoloških plinovoda između plinskih stanica određen je Zakonom o osnovama sigurnosti transporta naftovodima i plinovodima, Pravilnikom o tehničkim normativima pri istraživanju i eksploataciji nafte, zemnih plinova i slojnih voda i Pravilnikom o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport.

Ograničenja prema drugim zahvatima čija svrha nije iskorištavanje ugljikovodika:

- za izgradnju zahvata koji nisu u svezi s iskorištavanjem ugljikovodika, a planiraju se u pojasu 100 m lijevo i desno od izgrađenog cjevovoda potrebno je zatražiti posebne uvjete, a u cilju sigurnosti i zaštite
- nakon izdavanja akta za gradnju cjevovoda zabranjeno je graditi građevine namijenjene stanovanju ili boravku ljudi u pojasu širine od po 30 m lijevo i desno od osi cjevovoda, iznimno od ove odredbe zaštitni pojas može biti i manji, ovisno o promjeru cjevovoda, ako je gradnja predviđena prije projektiranja plinovoda i ako si prilikom izgradnje plinovoda primijenjene posebne mjere zaštite.
- oko izgrađene bušotine zaštitna i požarna zona iznosi 7,5 m u polumjeru oko osi bušotine za geotermalne vode, a oko izgrađene bušotine zaštitna i požarna zona iznosi 30 m u polumjeru oko osi bušotine za ugljikovodike. Kod trajno napuštenih bušotina (likvidirane – kanal bušotine se nalazi od 1,5 do 2 m pod zemljom), sigurnosna zaštitna zona u kojoj je zabranjeno graditi građevine za boravak i rad ljudi iznosi 3 m u polumjeru oko osi kanala trajno napuštene bušotine
- u „zelenom pojasu“ (pojasu služnosti) širokom 5 m lijevo i desno od osi cjevovoda zabranjeno je saditi biljke čije korijenje raste dublje od 1 m, odnosno za koje je potrebno obrađivati zemljište dublje od 0,5 m

- međusobne udaljenosti različitih instalacija i način njihova križanja definirani su posebnim propisima i sastavni su dio posebnih uvjeta.

(363k.) Svi zahvati u prostoru (izuzev prometne i linijske infrastrukture) moraju imati osiguran pristup na javnu prometnu površinu.

Sva potrebna parkirališta moraju se riješiti unutar obuhvata zahvata u prostoru i/ili na način utvrđen odlukama odnosno jedinice lokalne samouprave.

Instalacije vodovoda i odvodnje otpadnih voda moraju se priključiti na javnu mrežu, a ukoliko ista nije izvedena riješiti izgradnjom alternativnih sustava (bunara, cisterni, internih pročištača, nepropusnih septičkih taložnic i sl).

Instalacije niskog napona mogu se priključiti na javnu niskonaponsku elektroenergetsku mrežu ili riješiti putem vlastitog izvora.

11.2.2. Obnovljivi izvori energije – sunčane elektrane

(364.) Ovim Planom određuju se uvjeti i kriteriji za planiranje i izgradnju sunčanih elektrana na planiranim površinama za gradnju sunčanih elektrana (SE), prikazanim na kartografskom prikazu 1. „*Korištenje i namjena prostora*“.

Uvjeti provedbe i lokacijski uvjeti za neposrednu provedbu ovog Plana utvrđuju se za slijedeće zahvate u prostoru državnog i županijskog značaja:

- sunčane elektrane Kukunjevac 1, Kukunjevac 2, Čaglič, Subocka, Livađani, Ferovac i Brodski Drenovac zajedno s pratećim građevinama, pripadajućim trafostanicama priključnim dalekovodima/kebelima koje se grade izvan granica građevinskih područja u sustavu infrastrukture.

Pod sunčanom elektranom podrazumijeva se cjelina sastavljena od fotonaponskih modula s pripadajućom samostojećom konstrukcijom za njihovu montažu, fotonaponskih izmjenjivača, trafostanice i susretnog postrojenja, svih pripadajućih spojnih i priključnih vodova unutar same elektrane ili za priključak na elektroenergetsku mrežu te pomoćnih i pratećih građevina u funkciji elektrane (kao npr. kontejner sa sustavom za nadzor i upravljanje radom sunčane elektrane i slično).

Na planiranim površinama za gradnju sunčanih elektrana (SE), dozvoljena je izgradnja:

- samostalnog postrojenja neintegrirane fotonaponske sunčane elektrane
- transformatorske stanice i/ili rasklopnog postrojenja s priključnim dalekovodima/kablovima
- svih ostalih građevina potrebnih za iskorištavanje sunčeve energije
- pomoćnih i pratećih građevina u funkciji osnovnih građevina
- prometnih i infrastrukturnih građevina
- nadstrešnica, parkirališnih i manipulativnih površina
- kombinacije različitih navedenih namjena u sklopu jedne građevine ili u više različitih građevina
- zaštitnih ograda.

(364a.) Područja planirane za izgradnju sunčanih elektrana su okvir za njihov mogući razvoj, a unutar područja je potrebno formirati odgovarajuću građevnu česticu i/ili čestice uz poštivanje uvjeta iz ovih Odredbi te posebnih propisa i uvjeta nadležnih javnopravnih tijela.

U oformljenim zonama koje čine jednu kompaktnu cjelinu, dozvoljeno je izdvajanje čestica potrebnih za infrastrukturne građevine, faznu izgradnju i slično, te čestice druge namjene (šume, putevi, vodotoci, jarci i sl.) koje nisu idejnim projektom sunčane elektrane planirane za gradnju, no nalaze se u obuhvatu zone, obzirom da zona može obuhvatiti i čestice drugih namjena koje se ne koriste za gradnju sunčanih elektrana i/ili njihovih pratećih i pomoćnih sadržaja.

Predviđenim rješenjem sunčane elektrane ne smije se onemogućiti prilaz i korištenje katastarskih čestica druge namjene (šume, vodotoci, pašnjaci i sl.) koje se nalaze unutar ili izvan obuhvata planiranih površina za gradnju sunčanih elektrana (SE), a na kojima se neće graditi sunčana elektrana. Također ne smije se ograničiti ili onemogućiti korištenje postojećih putova koji prolaze zonom.

Površina građevne čestice na kojima se planira gradnja sunčane elektrane sa pratećim građevinama, formirati će se temeljem idejnog projekta. Veličina građevne čestice nije ograničena, a unutar planirane infrastrukturne površine (SE) moguće je formirati jednu ili više građevnih čestica.

Do elektrana treba planirati kolni pristup, a na građevnoj čestici je potrebno urediti prostor za promet u mirovanju. Prostor koji se neće izgraditi ili nije namijenjen za promet i komunikacije, potrebno je ozeleniti visokim i niskim zelenilom autohtonih vrsta.

Građevine elektrana iz prethodnog članka moraju biti udaljene najmanje 15,0 m od građevinskog područja naselja ili izdvojenog građevinskog područja izvan naselja turističko-ugostiteljske i sportsko-rekreacijske namjene, te odijeljene zelenim pojasom najmanje širine 5,0 m ili javnom prometnom površinom, ozelenjenim zaštitnim infrastrukturnim koridorom i slično.

Prilikom izgradnje elektrane koja graniči s vodotokom, dio elektrane koji graniči s vodotokom mora ostati neizgrađen i ozelenjen visokim i niskim zelenilom listopadnih autohtonih vrsta i to u pojasu od najmanje 15 m od inundacijskog pojasa prema posebnom propisu.

Elektrana s pratećim građevinama mora se svojim oblikovanjem uklopiti u postojeći krajolik. U fazi izrade projektna dokumentacije potrebno je izraditi elaborat krajobraznog uređenja s ciljem zaštite postojećih vrijednih vizura i uklapanja u prirodni krajobraz, kao i elaborate za uklapanje prateće infrastrukture (dalekovodi, trafostanice i sl.), a sve kako bi se postigla bolja vizualna uklopljenost elektrana u okolni prostor (sadnja zelenog pojasa kao vizualne barijere ili očuvanje postojeće šumske vegetacije u tu svrhu i sl.) te izbjeglo narušavanje morfoloških vrijednosti krajobraza s naglaskom na fizičku fragmentaciju i degradaciju prirodnih i antropogenih elemenata krajobraza čime se izmjenjuje i razbija i vizualna cjelina i čitljivost krajobraza prvenstveno unošenjem velikih kontrastnih antropogenih ploha. Za uređenje područja obuhvata treba koristiti isključivo autohtonu vegetaciju.

Prema potrebi se elektrana ograđuje, a ograda može biti metalna, ili iz drugog materijala, te djelomično zidana, a prednost se daje zelenim ogradama u kojima će se koristiti autohtona vegetacija. Ograde trebaju biti neupadljive te mogu biti visoke najviše 2 m, a potrebno je ostavljati ogradu izdignutu iznad terena najmanje 20 cm ili je izvesti na neki drugi način da se ostavi prostor između ograde i tla ili razmak između dijelova ograde na toj visini, kako bi se osigurala povezanost ograđenog prostora i staništa za male životinje.

Interni rasplet elektroenergetske mreže u sunčanoj elektrani - mora biti kabliran.

Za sunčane elektrane je moguće koristiti agrosolarne panele koje treba postaviti na stupove na primjerenom visini iznad tla kako bi se zemljište ispod solarnih panela moglo koristiti na adekvatan način. U slučajevima kada je u pitanju obradivo vrijedno poljoprivredno zemljište (P2), agrosolarne panele je obavezno koristiti, i to na prethodno opisani način, a sukladno Zakonu o prostornom uređenju i članku 327a. ovih Odredbi.

Koeficijent izgrađenosti (kig) građevne čestice, odnosno pokrivenost panelima može iznositi najviše 0,7. Koeficijent izgrađenosti podrazumijeva odnos izgrađene površine zemljišta pod svim građevinama, uključujući tlocrtne projekcije fotonaponskih panela i ukupne površine građevinskih čestica planiranog zahvata. Neizgrađene površine trebaju biti ozelenjene autohtonim biljnim vrstama.

Najveći dopušteni koeficijent iskoristivosti je 1,0.

Najveća dopuštena bruto površina pomoćne građevine je 300 m².

Fotonaponski paneli moraju biti postavljeni tako da je njihov najniži dio na visini višoj od 70 cm, te na način da tlo ispod njih ne bude zasjenjeno u potpunosti i kroz cijeli dan.

Prema potrebi i mogućnostima, izgradnja sunčane elektrane može se odvijati u fazama.

Ukoliko se sunčana elektrana ne bi formirala na cijeloj površini planiranoj za ovu namjenu, dio površine planiranog područja za tu namjenu koji neće biti u obuhvatu elektrane, može se smatrati rezervatom za ovu namjenu, te koristiti u postojećoj namjeni (poljoprivredno tlo).

Na dijelu sunčane elektrane koja je smještena neposredno uz zonu mješovite, pretežito stambene namjene prema važećem prostornom planu uređenja općine potrebno je zasaditi visoko i nisko zelenilo u širini od najmanje 15m.

Pomoćne i prateće građevine u funkciji osnovnih građevina mogu imati najviše dvije nadzemne etaže, ukupne visine do 10 metara, mjereno od kote konačno zaravnatog terena do gornjeg ruba krovnog vijenca. Krovnište može biti ravno ili koso. Arhitektonski trebaju biti oblikovane u skladu s namjenom i planiranim tehnološkim procesom, usklađene s okolnim prostorom.

Ostali uvjeti za izgradnju sunčanih elektrana određeni su u poglavljem 6.2.4. i člancima 258g. – 258k. ovih Odredbi te drugim primjenjivim Odredbama ovoga Plana.

(364b.) Sunčana elektrana mora biti priključena na elektroenergetsku mrežu radi distribucije električne energije. Priključak postrojenja i uređaja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije ili drugih korisnika mreže na elektroenergetsku mrežu, sastoji se od:

- pripadajuće trafostanice ili rasklopišta smještene u granicama obuhvata proizvodnog objekta iz obnovljivog izvora ili drugog korisnika mreže
- priključnog dalekovoda/kabela na postojeći ili planirani dalekovod/kabel ili trafostanicu u javnoj elektroenergetskoj mreži.

Priključak je sastavni dio elektrane iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije ili dijelom građevine korisnika mreže.

(364c.) Neposrednom provedbom ovog Plana utvrđuju se zahvati u prostoru državnog i županijskog značaja, u skladu s slijedećim smjernicama:

Sunčana elektrana Kukunjevac 1

Tipske transformatorske stanice/rasklopišta na području sunčane elektrane predviđeno je povezati novim 35 kV kabelima s novom TS 110/35 kV Kukunjevac 1 te istu povezati na planiranu 110 kV mrežu (planirani priključni 110 kV dvosistemski nadzemni vod – po principu ulaz – izlaz na postojeći DV 110 kV TS Međurić – TS Daruvar). Obuhvaća prostor s fotonaponskim pločama s pripadajućim putovima, servisnim pristupom i srednjenaponskim kabelskim raspletom. Obuhvat zahvata (polja FN modula, lokalne trafostanice i/ili rasklopišta, susretnog postrojenja) je predviđena na površini cca 60 ha. Površina ove elektrane može se dijelom nalaziti unutar, a dijelom izvan granica građevinskog područja.

Granicu zone SE Kukunjevac 1 planirati na udaljenosti od minimalno 50 m od područja ekološke mreže POVS HR2001330 Pakra i Bijela.

Sunčana elektrana Kukunjevac 2

Sunčana elektrana Kukunjevac 2 sastoji se od prikladnih ploha na kojima će biti raspoređeni nizovi FN blokova ukupne instalirane snage i međusobno povezanih SN kabelima s novom trafostanicom TS 110/35 kV koja se nalazi u južnom obuhvatu površine do cca 1 ha. Planiranu TS povezati na planiranu 110 kV mrežu (planirani priključni 110 kV dvosistemski nadzemni vod – po principu ulaz – izlaz na planirani DV 2x110 kV od PL TS Lipik do postojeće TS Međurić). Obuhvaća prostor s fotonaponskim pločama s pripadajućim putovima, servisnim pristupom i srednjenaponskim kabelskim raspletom. Obuhvat zahvata (polja FN modula, lokalne trafostanice i/ili rasklopišta, susretnog postrojenja) je predviđena na površini cca 136 ha.

Sunčana elektrana Livađani

Sunčana elektrana Livađani sastoji se od prikladnih ploha na kojima će biti raspoređeni nizovi FN blokova ukupne instalirane snage i međusobno povezanih SN kabelima s novom trafostanicom TS 20-35/110 kV koja zauzima površinu do cca 1 ha, a koja se povezuje na planiranu 110 kV mrežu (planirani priključni 110 kV nadzemni vod – po principu ulaz – izlaz na planirani DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška). Obuhvaća prostor s fotonaponskim pločama s pripadajućim putovima, servisnim pristupom i srednjenaponskim kabelskim raspletom. Obuhvat zahvata (polja FN modula, lokalne trafostanice i/ili rasklopišta, susretnog postrojenja) je predviđena na površini cca 149 ha.

Sunčana elektrana Subocka

Sunčana elektrana Subocka se može nadovezati na SE Livađani te se sastoji od prikladnih ploha na kojima će biti raspoređeni nizovi FN blokova ukupne instalirane snage i međusobno povezanih SN kabelima s novom trafostanicom TS 20-35/110 kV ili se srednjenaponskim kablovima može spojiti na novoplaniranu TS 20-35/110 kV Livađani. Planirana TS bi trebala biti površine do cca 1 ha. a također se povezuje na planiranu 110 kV mrežu (planirani priključni 110 kV nadzemni vod – po principu ulaz – izlaz na planirani DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška) i obuhvaća prostor s fotonaponskim pločama s pripadajućim putovima, servisnim pristupom i srednjenaponskim kabelskim raspletom. Obuhvat zahvata (polja FN modula, lokalne trafostanice i/ili rasklopišta, susretnog postrojenja) je predviđena na maksimalnu površini cca 200 ha.

Sunčana elektrana Čaglić

Sunčana elektrana Čaglić sastoji se od prikladnih ploha na kojima će biti raspoređeni nizovi FN blokova ukupne instalirane snage i međusobno povezanih SN kabelima s novom trafostanicom TS 20-35/110 kV . Planirana tipska TS bi bila površine cca 1 ha i bila bi smještena na zapadnom dijelu obuhvata te

spojena novim 35 kV kabelima s novom TS 110/35 kV Čaglić te se isto povezuje na planiranu 110 kV mrežu (planirani priključni 110 kV nadzemni vod – po principu ulaz – izlaz na planirani DV 2x110 kV PL TS Lipik – TS Nova Gradiška). Obuhvaća prostor s fotonaponskim pločama s pripadajućim putovima, servisnim pristupom i srednjenaponskim kabelskim raspletom. Obuhvat zahvata (polja FN modula, lokalne trafostanice i/ili rasklopišta, susretnog postrojenja) je predviđena na maksimalnu površini cca 229 ha.

Sunčana elektrana Ferovac

Sunčana elektrana Ferovac spojiti će se na postojeću transformatorsku stanicu novim 35 kV kabelima koja će se povezati na postojeću 35 kV mrežu. Predviđena je maksimalna površina cca 20,5 ha. Površina ove elektrane nalazi se dijelom unutar, a dijelom izvan granica građevinskog područja.

Sunčana elektrana Brodski Drenovac

Sunčana elektrana Brodski Drenovac planirana je južno od naselja Brodski Drenovac cca 500 m zračne udaljenosti smještena na zapadnim brežuljkastim dijelovima okolnih poljoprivrednih površina, a uz županijsku cestu ŽC 4185. Spoj SE se može riješiti izgradnjom DV 35/10 kV koji bi se smjestio unutar postojećeg koridora DV 10 kV a spojiti bi se na postojeću TS 35/10 kV Pleternica putem mreže kablova 35 kV. Dužina dalekovoda je cca 8,5 km. Maksimalna površina obuhvata je cca 13 ha.

Postrojenje za pohranu električne energije ("Energy Storage") su uređaji kojima se osigurava konstantna opskrba električnom energijom, posebno u slučaju korištenja energije iz obnovljivih izvora (vjetroelektrane, sunčane elektrane). Ova postrojenja grade se izvan građevinskog područja u blizini većih trafostanica odgovarajućeg napona i snage, a sastoje se od više tipskih funkcionalnih kontejnera koji su povezani međusobno i dalekovodom s trafostanicom. Postrojenje se gradi na način da se u najvećoj mogućoj mjeri koriste neotrovni i nezapaljivi materijali te provodi zaštita od incidentnih situacija.

Na području u blizini SE Kukunjavac 1 i Lipika planiraju se postrojenja za pohranu električne energije kapaciteta većeg od 10 MW dok se manja postrojenja do 10 MW, mogu se graditi i na drugim lokacijama planiranim PPUG/O.

- (364d.) Način priključenja, lokacija trafostanica, kao i trasa priključnog dalekovoda/kabela sunčanih elektrana na elektroenergetsku mrežu a koje su grafički prikazani priključak u kartografskom dijelu Plana su orijentacijski. Detaljno utvrđivanje trase, te priključenje postrojenja na elektroenergetsku mrežu odredit će se aktom za građenje na temelju projektne dokumentacije, a prema uvjetima i uz suglasnost nadležnog javnopravnog tijela za područje prijenosnog i distribucijskog elektroenergetskog sustava. Za svaki pojedinačni zahvat potrebno je s operatorom prijenosnog i distribucijskog sustava odrediti način priključenja na postojeću ili planiranu infrastrukturu u smislu određivanja trase priključnog dalekovoda, položaja trafostanice pratećih sadržaja i pristupnih cesta.

Točno definiranje trase priključnog dalekovoda/kabela biti će ostvarivo samo po dobivenim pozitivnim uvjetima od strane ovlaštenog elektroprivrednog poduzeća/tvrtke (operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava), a na osnovi nadležnosti mjesta priključka (DV i TS) visokog ili srednjeg napona i prihvaćenog Elaborata mogućnosti priključenja na mrežu.

Za potrebe izgradnje, montaže opreme i održavanja sunčanih elektrana dozvoljava se izgradnja prilaznih makadamskih puteva unutar prostora elektrane.

Priključak na javnu cestu moguć je uz suglasnost nadležnog tjela za upravljanje, građenje i održavanje pripadne javne ceste i u skladu s važećim propisima.

- 11.3. Područja primjene posebnih razvojnih i drugih mjera

- (365.) Poticati intenzivniji rast žarišnih naselja (razvojnih središta) i naselja povoljnije demografske strukture, radi uravnoteženog gospodarskog razvitka Županije i ublažavanja negativnog demografskog procesa.
- (365a.) Zakonom o područjima posebne državne skrbi utvrđena su područja o kojima Republika Hrvatska posebno skrbi i poticajne mjere za njihovu obnovu i razvitak kojima bi se trebalo u određenim područjima otkloniti posljedice rata i potaknuti demografski i gospodarski napredak radi postizanja što ravnomjernijeg razvitka.

Na području Požeško-slavonske županije to su naselja u:

- **gradu Lipiku:** Bjelanovac, Bujavica, Bukovčani, Dobrovac, Donji Čaglič, Filipovac, Gornji Čaglič, Jagma, Japaga, Klisa, Korita, Kovačevac, Kukunjevac, Lipik, Livađani, Skenderovci, Subocka, Šeovica,
- **gradu Pakracu:** Batinjani, Bjelajci, Branešci, Brusnik, Bučje, Cicvare, Cikote, Dereza, Donja Šumetlica, Donji Grahovljani, Dragović, Glavica, Gornja Obrijež, Gornja Šumetlica, Gornji Grahovljani, Jakovci, Koturić, Kraguj, Kričke, Kusonje, Lipovac, Mali Budići, Novi Majur, Omanovac, Ožegovci, Pakrac, Popovci, Prekopakra, Prgomelje, Rogulje, Srednji Grahovljani, Stari Majur, Španovica, Tisovac, Toranj,
- **općini Brestovac:** Amatovci, Bogdašić, Crljenci, Čečavac, Jeminovac, Kamenski Šeovci, Kamenski Vučjak, Kamensko, Koprivna, Kruševo, Kujnik, Mihajlije, Mijači, Mrkoplje, Novo Zvečevo, Orljavac, Pasikovci, Podsreće, Rasna, Ruševac, Sažije, Slobošтина, Striježevica, Šnjegavić, Šušnjari, Vranić, Vučjak Čečavački.
- **općini Velika:** Bratuljevci, Gornji Vrhovci, Kantrovci, -- Klisa, Markovac, Milivojevci, Nježić, Ozdakovci, Smoljanovci.

(365b.) Zakonom o brdsko-planinskim područjima uređuju se poticajne mjere za demografsku obnovu, gospodarski rast i održivi razvitak, te stvaranje preduvjeta za rješavanje socijalnih prilika i podizanje životnog standarda stanovnika u brdsko-planinskim područjima.

Pod brdsko-planinskim područjem razumijeva se područje čija nadmorska visina, nagib, ekspozicija, efektivna plodnost, klimatske i druge prirodne osobitosti predstavljaju otežane uvjete za život i rad stanovnika.

Na području Požeško-slavonske županije to su područja Općine Kaptol s naseljima: Alilovci, Bešinci, Češljakovci, Doljanovci, Golo brdo, Kaptol, Komarovci, Novi Bešinci, Podgorje i Ramanovci.

(366.) Na preostalom području Županije potrebna je:

- revitalizacija naselja, gospodarstva i poljodjelstva na realnim osnovama,
- provedba stimulativnih mjera (sufinanciranje, kreditiranje, porezne olakšice i sl.) za ostanak stanovništva u područjima u kojima je moguće stvoriti realne perspektive za razvoj i u one djelatnosti koje će osigurati primjerene uvjete za život.

(367.) Mreža gradskih naselja s Požegom kao sjedištem Županije, te Pakracom, Pleternicom, Kutjevom i Lipikom predstavljaju okosnicu policentrične razvojne strukture Županije.

U PPŽ se daje mogućnost formiranja gradskih urbanih zona objedinjavanjem svih kontaktnih prostora u zajedničko građevinsko područje za razvoj naselja koja su se međusobno spojila (Požega - Vidovci, i sl.).

Potrebne su poticajne i razvojne mjere s državne razine prvenstveno za jačanje srednjih i manjih gradova kako bi dosegli onu razinu na kojoj postaju stvarna žarišta vlastitog razvitka i razvitka okolnog područja.

(368.) Županiju je potrebno bolje prometno povezati s užim i širim prostorima Države, pa u tom smislu poticati državnim i županijskim sredstvima izgradnju brzih cesta i zaobilaznica gradova, te modernizaciju postojećih državnih cesta.

(369.) Javni vodoopskrbni sustav županijskog prostora treba razvijati ravnomjerno (uravnoteženo), kako bi Županija u planskom razdoblju dosegla republički prosjek.

(370.) Poticati gradnju kanalizacionih sustava (sustava otpadnih voda) pogotovo u urbanim i urbaniziranim područjima.

(371.) Zaštita vodonosnika kao najvažnijeg prirodnog resursa na području Županije zahtijeva primjenu sljedećih mjera:

- osmišljavanje i usmjeravanje poljoprivredne proizvodnje na način primjeren zaštiti vodonosnika i tla (ograničena i kontrolirana upotreba zaštitnih sredstava), uz obavezno unapređenje stočarske i peradarske proizvodnje rješavanjem zbrinjavanja otpada i otpadnih voda na farmama,
- sustavno rješavanje problema zbrinjavanja otpada i odvodnje otpadnih voda prioritetno za naselja i infrastrukturu koja se nalazi na vodonosniku.

(372.) Putem stalnog praćenja stanja u prostoru (inspeksijskog nadzora) i poticajnim mjerama realizirati Planom predviđeno gospodarenje opasnim i komunalnim otpadom, te spriječavati stvaranje divljih odlagališta i narušavanja vrijednosti prostora.

- (373.) Provedba i razrada postavki i mjera ovog Plana provodit će se putem županijskog ili općinskih i gradskih Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru.

11.4.

Područja i lokaliteti za istraživanje i praćenje pojava i procesa u prostoru

- (374.) Planom se određuje područja i lokaliteti na kojima je potrebno provoditi sustavna istraživanja i praćenja pojava i procesa u prostoru. Praćenjem treba obuhvatiti cjelovit sklop pojava koje utječu na stanja okoliša, a osobito koje utječu na kakvoću: prirodne baštine, tla, zraka i vode.

Zaštitne mjere okoliša su one kojima se osigurava cjelovito osiguranje kakvoće okoliša, očuvanje prirodnih zajednica, racionalno korištenje prirodnih izvora i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog i održivog razvitka.

- (375.) Za **vodonosna područja – vodonosnike** - zahtjeva se praćenje kvalitete, stanja zaštite, potencijalnog ugrožavanja i onečišćenja.

Za sve vodotoke, a osobito one u koje se ulijevaju otpadne ili druge zagađene vode potrebno je pratiti stanje, način korištenja te potencijalno ugrožavanje i onečišćenje.

- (376.) Za sva **izvorišta vode** za koja još nisu utvrđene zone sanitarne zaštite nužno je izraditi odgovarajuće elaborate temeljem kojih bi se zone definirale.

- (377.) **Značajne vodonosnike pitke vode**, detaljnijim hidrogeološkim analizama na razini Županije, nužno je definirati, te predložiti dinamiku glede zaštite i korištenja.

- (378.) Za **područja posebnih uvjeta korištenja i područja posebnih ograničenja u korištenju prostora** označenih na karti br. 3. "Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora" potrebno je pratiti stanje, način korištenja, te potencijalno ugrožavanje i onečišćenje prostora.

- (379.) Za **poplavna područja** potrebno je pratiti promjene s ciljem zaštite prostora u slučaju potencijalnog ugrožavanja ljudi i okoliša.

- (380.) **Demografska kretanja** – potrebno je pratiti trendove radi moguće neravnoteže i predlaganja mjera za uspostavu ravnoteže.

- (381.) **Brdska i manje razvijena područja** zahtijevaju praćenje stanje, pojava i procesa u cilju praćenja učinaka provedenih mjera.

- (382.) Za **racionalno dimenzioniranje i korištenje građevinskih područja** potrebno je pratiti način korištenja u odnosu na planirano stanje te po potrebi intervenirati odnosno predlagati eventualne promjene.

- (383.) Kod izgradnje **kapitalne infrastrukture i objekata od važnosti za Državu i Županiju** potrebno je kontinuirano pratiti njihovu realizaciju u odnosu na Planom predviđenu radi ravnomjernog i uravnoteženog razvoja područja Županije i kompatibilnog povezivanja županijskog postora sa prostorima susjednih županija.

- (384.) Kod izgradnje **županijske distribucijske plinske mreže** potrebno je pratiti njenu realizaciju te intervenirati u slučajevima neargumentirane promjene pravaca napajanja lokalnih sustava. Svaku promjenu provjeriti računski i dokazati odsustvo negativnog utjecaja na ostatak sustava i sustav u cjelini.

- (385.) Kod izgradnje **magistralnih plinovoda** potrebno je pratiti realizaciju po napucima Studije o utjecaju na okoliš.

- (386.) Za **poljoprivredne površine** Županije nužno je izradom odgovarajuće studijske i projektne dokumentacije utvrditi mogućnosti korištenja natapanja, prostore obuhvata, izvorišta vode i sustave natapanja.

Potrebno je izraditi Agroekološku osnovu poljoprivrede Županije čija je svrha agroekološko vrednovanje, zaštita i optimalno gospodarenje prostorom. Agroekološka osnova mora sadržavati karte podataka o značajkama tala kao što su karte - nagiba terena, dreniranosti tla, ekološke dubine tla, načina korištenja tla, reakcije tla, sadržaja hranjiva, podataka o humusu, sadržaja vapna i dr., te namjenske karte

pogodnosti zemljišta kojima su obrađene podobnosti za ratarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, povrtlarstvo, travnjaštvo, ribnjačarstvo, pogodnosti za navodnjavanje, potreba za odvodnjom i dr.

- (387.) Radi **zaštita i očuvanje prirodnih i kulturno-povijesnih obilježja i vrijednosti** potrebno je pratiti održivost postojećeg stanja, eventualne promjene u odnosu na zaštitom predviđene, te pravodobno intervenirati sanacionim zahvatima radi daljnjeg očuvanja i održivosti predmetnih područja i lokaliteta.
- (388.) **Izvešćima o stanju u prostoru** pratiti stanja i pojave, te prepoznati njihove promjene i narušavanja karakteristika prostora, a kroz prijedloge za unapređenje prostornog razvoja s planom aktivnosti i prijedlogom prostorne pokazatelje za naredno razdoblje.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

V.

Elaborat pročišćenog teksta odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije iz članka 1. ove Objave izrađen je u 7 (sedam) koji se imaju smatrati izvornikom. Od toga se jedan izvornik nalazi u pismohrani izrađivača Plana.

Jedan izvornik Pročišćenog teksta odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije dostavlja se i čuva u Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine Republike Hrvatske,

Jedan izvornik Pročišćenog teksta odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije dostavlja se i čuva u Zavodu za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije.

Četiri izvornika Pročišćenog teksta odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana Požeško-slavonske županije dostavljaju se i čuvaju u Požeško-slavonskoj županiji, i to:

- Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Požeško-slavonske županije – tri izvornika
- Županijskoj skupštini - jedan izvornik.

VI.

U skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju, svatko ima pravo uvida u dokumentaciju Izmjena i dopuna Prostorni plan Požeško-slavonske županije.

Uvid u Prostorni plan Požeško-slavonske županije te njegove Izmjene i dopune, kao i Pročišćeni tekst može se obaviti svakog radnog dana prostorijama Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Požeško-slavonske županije, Županijska 7, Požega.

VII.

Pročišćeni tekst odredbi za provedbu Prostornog plana Požeško-slavonske županije objavit će se u "Požeško-slavonskom službenom glasniku" te na mrežnim stranicama Požeško-slavonske županije i Zavoda za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije, a grafički dio, koji je također sastavni dio Elaborata i ove objave, na mrežnim stranicama Požeško-slavonske županije i Zavoda za prostorno uređenje

Pročišćeni tekst odredbi za provedbu i grafičkog dijela Prostornog plana uređenja Požeško-slavonske županije stupa na snagu danom objave.

Požeško-slavonska županija
Županijska skupština
Komisija za statut i poslovnik

KLASA: 024-03/24-05/1
URBROJ: 2177-06-01/5-24-2
Požega, 16. siječnja 2024.

PREDSJEDNIK
KOMISIJE ZA STATUT I POSLOVNIK
ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE
POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE
Radoslav Vukoja, iur., v.r.

